

Domovská stránka > Rodinné veci a dedenie > Rozvod a súdna rozluka

Rozvod a súdna rozluka

Keď sa manželský pár rozhodne definitívne sa rozísť, jeden z manželov prípadne obaja spolu začnú rozvodové konanie.

O rozvode vo väčšine krajín rozhoduje súd a rozsudkom, ktorý vynesie, rozvedie manželstvo.

V prípade, že manželia majú deti, rozvod okrem rozchodu manželov zahŕňa aj nové usporiadanie vzťahov oboch z manželov s ich spoločnými deťmi.

Rozvod zároveň vedie k rozdeleniu spoločne nadobudnutého majetku a v prípade potreby aj k vyplácaniu príspevku alebo výživného na výchovu detí zo strany jedného z manželov druhému.

Pravidlá Európskej únie umožňujú rozchádzajúcemu sa páru zistiť, na ktorý súd je potrebné podať žiadosť o rozvod. Tieto pravidlá sú zvlášť užitočné pre páry, ktoré pochádzajú z dvoch rôznych štátov, alebo pri ktorých partneri žili v priebehu manželstva v dvoch rôznych členských štátoch.

Tieto pravidlá každopádne umožňujú, aby sa rozvod vyhlásený v jednom štáte Európskej únie jednoduchšie uznal v inom členskom štáte a postupovalo sa tam podľa neho.

Podrobnejšie informácie na vnútroštátnej úrovni sa zobrazia, ak si zvolíte príslušnú štátnu vlajku.

Posledná aktualizácia: 18/01/2019

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.

Rozvod - Bulharsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

V bulharskom práve sa uznávajú tieto spôsoby zrušenia manželstva prostredníctvom rozvodu:

rozvod na základe vzájomného súhlasu podľa článku 50 a článku 51 zákona o rodine (*Semeen kodeks/Cemeen kodeks*);

návrh na rozvod z dôvodu závažného a nenapraviteľného rozvratu manželstva podľa článku 49 zákona o rodine;

návrh na rozvod bez označenia viny z dôvodu závažného a nenapraviteľného rozvratu manželstva na základe predloženia dohody medzi manželmi podľa článku 49 ods. 4 zákona o rodine.

Pri rozvode na základe vzájomného súhlasu obidvaja manželia podajú spoločný návrh na okresnom súde (*rajonen sad/районен съд*), v rámci ktorého predložia dohodu podľa článku 50 zákona o rodine. V tejto dohode musia manželia usporiadať záležitosti, ktoré sa týkajú pobytu detí, výkonu rodičovských práv, styku s deťmi a ich vyživovania, rozdelenia majetku, použitia obydli rodiny, výživného medzi manželmi a priezviska. Dohodu musí schváliť súd po tom, ako overí, že sú ochránené záujmy detí. Ak súd stanoví, že dohoda nespĺňa zákonné požiadavky alebo že záujmy detí nie sú dostatočne ochránené, súd určí čas na nápravu týchto nedostatkov. Ak sa nedostatky nenapravia do stanovenej lehoty, súd zamietne návrh na rozvod.

V prípade podania návrhu na rozvod z dôvodu závažného a nenapraviteľného rozvratu manželstva návrh podáva jeden z manželov. Návrh preskúma príslušný okresný súd v mieste pobytu odporcu. Súd je povinný aj bez návrhu rozhodnúť o otázke viny za rozvrat manželstva a o výkone rodičovských práv, styku s deťmi narodenými v manželstve a ich výživy, rozdelení majetku, používaní obydli rodiny, výživnom medzi manželmi a o používaní manželovho priezviska. Tieto pravidlá sa uplatňujú, ak účastníci konania neuzatvorili manželskú zmluvu, v ktorej sú vysporiadané uvedené vzťahy v prípade rozvodu. Pri podaní návrhu na rozvod môžu manželia predložiť vyhlásenie, že dospeli k dohode, ktorá ich zaväzuje k vysporiadaniu otázok týkajúcich sa výkonu rodičovských práv, styku s deťmi narodenými v manželstve a ich výživy, rozdelení majetku, použitia obydli rodiny, výživného medzi manželmi a o používaní manželovho priezviska. Súd bude rozhodovať o otázke viny, len ak o to vyslovene požiada jeden alebo obaja účastníci konania, no aj napriek tomu je povinný rozhodnúť, či existujú dôvody na ukončenie manželstva, t. j. závažný a nenapraviteľný rozvrat manželstva.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Rozvod na základe vzájomného súhlasu:

Základom na vydanie rozhodnutia o rozvode na základe vzájomného súhlasu je vyhlásenie manželov o záväznom vzájomnom súhlase so zrušením manželstva. Súd neskúma motívy manželov na zrušenie manželstva.

Rozvod podaním návrhu na rozvod:

Základom na vydanie rozhodnutia o rozvode podaním návrhu je závažný a nenapraviteľný rozvrat manželstva. Neexistuje žiadna právna definícia pojmu „závažný a nenapraviteľný rozvrat manželstva“. Podľa právnej teórie a výkladovej judikatúry Najvyššieho kasačného súdu (*Varhoven kasatsionen sad/Vърховен касационен съд*) sa za závažný a nenapraviteľný rozvrat manželstva považuje stav, keď manželský zväzok formálne existuje, ale úplne sa z neho vytratila podstata vyžadovaná podľa verejnej morálky a práva. Závažný a nenapraviteľný rozvrat manželstva je objektívny stav, ktorý je nutné stanoviť v závislosti od prípadu. Prípustné sú všetky dôkazné prostriedky vrátane ústnej výpovede. V práve sa nestanovujú absolútne podmienky závažného a nenapraviteľného rozvratu manželstva. V judikatúre sa však uznávajú napríklad tieto príčiny: nevera, dlhodobá rozluka de facto, nadmerné požívanie alkoholu a nadmerné požívanie iných omamných látok, fyzické a psychické násilie a pretrvávajúce zanedbávanie rodiny. V novom zákone o rodine sa už viac od súdu nevyžaduje, aby z vlastnej iniciatívy rozhodol o otázke viny za rozvrat manželstva, s výnimkou prípadov, v ktorých účastník alebo účastníci konania vyslovene požiadať o rozhodnutie v tejto otázke. Ak sa však nedospeje k dohode, otázka viny je aj naďalej rozhodujúca pri rozhodovaní o otázkach týkajúcich sa výkonu rodičovských práv, styku s deťmi narodenými v manželstve, ich vyživovania a použitia bydliska rodiny.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Po rozvode môže súd obnoviť priezvisko jedného z manželov, ktoré daná osoba používala pred uzatvorením manželstva.

3.2 rozdelenie majetku manželov

V novom zákone o rodine sa stanovuje niekoľko možných majetkových režimov manželov počas manželstva: zákonný režim bezpodielového spoluvlastníctva manželov; zákonový režim oddeleného majetku manželov a zmluvný režim.

1. Zákonné bezpodielové spoluvlastníctvo manželov je bezpodielové spoluvlastníctvo všetkého majetku (vrátane hotovostných vkladov) nadobudnutého počas manželstva. Tento majetok je v spoluvlastníctve obidvoch manželov bez ohľadu na to, kým bol nadobudnutý, pokiaľ bol nadobudnutý prostredníctvom spoločných príspevkov oboch manželov. Spoločné príspevky manželov môžu mať podobu investovania finančných prostriedkov a práce, starostlivosti o deti či prác v domácnosti. Existencia spoločných príspevkov sa predpokladá, pokiaľ sa nedokáže opak.

Osobný majetok každého z manželov pozostáva z majetku nadobudnutého pred manželstvom a z majetku získaného dedičstvom alebo darom počas manželstva. Hnuteľný majetok nadobudnutý jedným z manželov počas manželstva, ktorý slúži na jeho bežnú osobnú potrebu alebo na výkon povolania, je jeho osobným vlastníctvom.

Po rozvode sa bezpodielové spoluvlastníctvo zmení na normálne podielové vlastníctvo.

2. Režim oddeleného vlastníctva:

Majetok nadobudnutý každým z manželov počas manželstva je v osobnom vlastníctve daného manžela, ale v prípade zániku manželstva na základe návrhu na rozvod je každý z manželov oprávnený získať podiel z majetku nadobudnutého druhým manželom počas manželstva v takom rozsahu, v akom sa na ňom manžel uplatňujúci si svoj nárok podieľal svojou prácou, vlastnými finančnými prostriedkami, starostlivosťou o deti, prácami v domácnosti alebo iným spôsobom. Výdavky na naplnenie rodinných potrieb znášajú obidvaja manželia; manželia sú spoločne zodpovední za záväzky prijaté na naplnenie stálych rodinných potrieb.

3. Zmluvný režim:

Podľa nového zákona o rodine môžu manželia uzatvoriť manželskú zmluvu, čo je nová možnosť v bulharskom práve. Manželia môžu manželskú zmluvu uzatvoriť pred uzavretím manželstva alebo počas manželstva. Manželská zmluva sa obmedzuje na podmienky o rozdelení majetku zmluvných strán, ako sú: práva strán na majetok nadobudnutý počas manželstva; práva strán na majetok, ktorý vlastnili pred uzatvorením manželstva; spôsob správy a nakladania s majetkom vrátane obydľia rodiny; rozdelenie výdavkov a záväzkov strán; majetkové dôsledky prípadného rozvodu; vyživovanie manželov počas manželstva a v prípade rozvodu; vyživovanie detí narodených v manželstve. Ustanovenia, ktorým by sa akýkoľvek predmanželský majetok jednej zo strán menil na spoločný majetok manželov sú neprípustné. Manželská zmluva nesmie obsahovať ustanovenia o opatreniach v prípade úmrtia, s výnimkou stanovenia podielov manželov na dohodnutom spoločnom majetku manželov v prípade zániku manželstva. Na akékoľvek majetkové vzťahy, ktoré nie sú vysporiadané v manželskej zmluve, sa uplatňuje zákonný režim bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Bez ohľadu na režim, ktorý si manželia zvolili, sa na nakladanie s obydľím rodiny uplatňuje všeobecný režim, t. j. keď obydlie rodiny predstavuje osobný majetok jedného z manželov, pri nakladaní s ním je nutný súhlas druhého z manželov, pokiaľ títo manželia nevlastnia iné obydlie, ktoré je v ich spoluvlastníctve alebo v osobnom vlastníctve každého z nich. Ak manželia nedospejú k dohode, nakladanie s týmto majetkom sa môže uskutočniť s povolením okresného sudcu, ak súd stanoví, že nakladanie s majetkom nepoškodzuje deti, ktoré nedosiahli plnoletosť, ani rodinu. Ak sú manželia rozvedení a ak obydlie rodiny nemôžu obidvaja manželia využívať oddelene, súd vždy prizná využívanie tohto obydľia jednému z nich – tomu, ktorý o to požiada a ktorý potrebuje ubytovanie. Ak sú v manželstve deti, ktoré ešte nedosiahli plnoletosť, súd z vlastnej iniciatívy rozhodne o užívaní obydľia rodiny a môže ho priznať tomu z manželov, ktorému bol zverený výkon rodičovských práv (na celé obdobie ich výkonu).

Manželia prestávajú byť po rozvode vzájomnými zákonnými dedičmi a prichádzajú o všetky výhody, ktoré plynú z dojednaní pre prípad smrti. Po rozvode je možné požadovať vrátenie darov majetkovej povahy značnej hodnoty, ktoré v súvislosti s manželstvom alebo počas manželstva daroval jeden z manželov alebo jeho blízki príbuzný druhému z manželov, pokiaľ to nie je v rozpore s verejnou morálkou. Návrh na vrátenie daru je možné podať do jedného roka od rozvodu.

Zákonný režim bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa uplatňuje vtedy, ak si osoby vstupujúce do manželstva nezvolili žiadny režim správy majetkových vzťahov, alebo ak ide o neploleté osoby alebo osoby s obmedzenou právnou spôsobilosťou. Majetkový režim sa zapisuje do registra majetkových vzťahov manželov. Majetkový režim môže byť počas manželstva pozmenený. Zmeny sú zapísané do knihy manželstiev a do uvedeného registra. Manželská zmluva, zákonný režim bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ako aj zákonný režim oddeleného vlastníctva sa zaznamenávajú do centrálného elektronického registra, ktorý spravuje Registračná agentúra. Register je verejne prístupný. Ak jeden z manželov alebo obidvaja manželia vstúpia do transakcie s tretou stranou, pričom majetkový režim nie je zaznamenaný v registri, uplatňuje sa zákonný režim bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

3.3 maloleté deti manželov

V bulharských právnych predpisoch sa za uznaný právny pojem považuje „výkon rodičovských práv“.

V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo, je súd povinný rozhodnúť aj o otázkach týkajúcich sa výkonu rodičovských práv, styku s deťmi narodenými v manželstve, ich výživy a používania obydľia rodiny. Súd pri rozhodovaní prihliada na záujmy detí. Súd rozhodne, ktorý z manželov bude vykonávať rodičovské práva a určí opatrenia týkajúce sa výkonu týchto práv, styku s deťmi a výživného na deti. Pri určovaní, ktorý z rodičov bude vykonávať rodičovské práva, súd posudzuje všetky okolnosti podstatné pre záujmy detí, vypočuje rodičov, a ak sú deti staršie ako desať rokov, aj deti.

3.4 vyživovací povinnosť voči druhému z manželov?

Podľa článku 83 zákona o rodine sa výživné priznáva len tomu z manželov, ktorý nemá vinu na rozvode. Výživné sa vypláca najviac tri roky po skončení manželstva, pokiaľ sa strany nedohodli na dlhšom období. Súd môže predĺžiť toto obdobie, ak sa bývalý manžel, ktorý je príjmom výživného, nachádza v mimoriadne náročnej situácii, a ak druhý z manželov môže bez ťažkostí vyplácať výživné. Právo bývalého manžela na výživné zaniká, ak opätovne uzatvorí manželstvo. V praxi sa len veľmi zriedkavo vyskytujú prípady, v ktorých sa bývalým manželom prizná výživné alebo nariadi jeho vyplácanie.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Bulharské právo nepozná inštitút súdnej rozluky.

V judikatúre rozluka *de facto* jednoducho znamená, že manželia spolu nebyvajú, ani sa nedelia o spoločnú domácnosť. Nejde však o „súdnu rozluku“.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Pozri oddiel 4.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Pozri oddiel 4.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Vyhlásenie manželstva za neplatné je jeden zo spôsobov zrušenia manželstva, ktorý umožňuje bulharské právo. Manželstvo, ktoré bolo vyhlásené za neplatné má všetky právne dôsledky platného manželstva až dovtedy, kým nie je anulované v súdnom konaní. Manželstvo môže byť vyhlásené za neplatné len v súdnom konaní – neplatnosť manželstva je potvrdená, len ak o nej rozhodol súd.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo môže byť anulované, pokiaľ jeden z manželov:

mal menej ako osemnásť rokov v čase uzatvorenia manželstva;

je stále v manželskom zväzku s inou osobou;

bol vyhlásený za právne nespôsobilého alebo trpí duševnou chorobou alebo duševným postihnutím, na základe čoho je vyhlásený za právne nespôsobilého; trpí chorobou, ktorá závažne ohrozuje život alebo zdravie potomkov alebo druhého z manželov, pokiaľ choroba neohrozuje len druhého z manželov a tento manžel si je toho vedomý;

je priamym predkom alebo potomkom druhého z manželov;

je brat alebo sestra, synovec, neťer alebo iný blízky príbuzný druhého z manželov do štvrtého stupňa počítaného od druhého manžela;

je adoptívnym rodičom alebo adoptovaným dieťaťom druhého z manželov;

bol násilím prinútený uzavrieť manželstvo pod hrozbou závažného alebo okamžitého ohrozenia jeho života, zdravia alebo česti alebo života, zdravia alebo česti jeho rodiny.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

V závislosti od povahy skutočnosti zapríčiňujúcej neplatnosť manželstva môže návrh na jeho anulovanie podať manžel, na ktorého má tato skutočnosť dosah, prokurátor, manžel z prvého manželstva alebo prokurátor a manžel. V článku 97 zákona o rodine sa vyslovene a vyčerpávajúco uvádza zoznam osôb, ktoré sú oprávnené podať návrh na anulovanie manželstva a súvisiace lehoty.

Dôsledky anulovania manželstva sú totožné s dôsledkami rozvodu, pokiaľ ide o osobné a majetkové vzťahy medzi manželmi, ako aj o vzťahy medzi manželmi a ich deťmi. Pri anulovaní manželstva sa konanie v zlej viere považuje za rovnocenné s vinou v prípade rozvodu. Deti počaté alebo narodené počas anulovaného manželstva sa považujú za narodené v manželstve a uplatňuje sa na ne domnienka otcovstva manžela.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Jediným spôsobom zrušenia manželstva rozvodom je podanie návrhu na súde.

Ak sa účastníci rozhodnú pre mediáciu, súdne konanie sa zastaví.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Okresný súd ako prvostupňový súd rozhoduje o návrhoch na rozvod manželstva a návrhoch na anulovanie manželstva. Okresný súd tiež rozhoduje o návrhoch na rozvod na základe vzájomného súhlasu manželov. Návrh sa podáva na súde, v obvode ktorého má odporca pobyť. Súd nie je povinný z vlastnej iniciatívy posúdiť svoju príslušnosť, je však povinný odovzdať vec príslušnému súdu, ak odporca v príslušnej lehote namietne jeho príslušnosť. Rozsudok pre zmeškanie nie je v konaniach o manželských veciach možný.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Účastníci môžu získať právnu pomoc za obvyklých podmienok poskytovania právnej pomoci. Tieto podmienky sú stanovené v zákone o poskytovaní právnej pomoci (*Zakon za pravната pomošt/Zakon za pravната pomošt*).

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti rozhodnutiu o rozvode manželstva na základe vzájomného súhlasu sa nemožno odvolať.

Po doručení rozhodnutia o návrhu na anulovanie manželstva alebo návrhu na rozvod má účastník konania dva týždne, počas ktorých môže podať odvolanie na krajskom súde. Rozhodnutie o rozvode nadobúda účinnosť aj v prípade, že bolo podané odvolanie voči tej časti výroku, ktorý sa týka viny na rozpade manželstva.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V tomto prípade sa uplatňuje ustanovenia nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, ktoré sa vykonávajú článkom 621 občianskeho súdneho poriadku (*Graždanski procesualen kodeks/Graždanski procesualen kodeks*). Príslušným súdom je krajský súd v mieste trvalého bydliska namietajúcej strany, a ak namietajúca strana nemá trvalé bydlisko na území Bulharskej republiky, súd v mieste pobytu zainteresovanej strany, a ak zainteresovaná strana nemá miesto pobytu na území Bulharskej republiky, mestský súd v Sofii (*Sofijski gradski sad/Sofийски градски съд*).

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

V tomto prípade sa uplatňujú ustanovenia nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, ktoré sa vykonávajú článkom 622 a článkom 623 občianskeho súdneho poriadku.

Strana namietajúca uznanie rozhodnutia sa môže odvolať proti rozhodnutiu o uznaní alebo proti rozhodnutiu o výkone rozhodnutia. Rozhodnutie preskúma v apelačnom odvolacom konaní Odvolací súd v Sofii (*Sofijski apelativen sad/Sofийски апелативни съд*), ktorého rozhodnutie zas preskúma v kasačnom konaní Najvyšší kasačný súd.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Pri anulácii manželstva sa aplikuje právo platné na mieste, na ktorom bolo manželstvo uzavreté.

Na osobné vzťahy medzi manželmi sa aplikuje ich spoločné domáce právo. Ak majú rozdielne štátne príslušnosti, ich vzťahy sa riadia právom štátu, v ktorom majú miesto spoločného obvyklého pobytu. Ak to nie je možné, ich vzťahy sa riadia právom štátu, v ktorom majú manželia najužšie väzby.

Majetkové vzťahy medzi manželmi sa riadia právom, ktoré sa uplatňuje na ich osobné vzťahy.

Rozvod manželov s rovnakou cudzou štátnou príslušnosťou sa riadi právom štátu, ktorého boli občanmi v čase podania návrhu na rozvod. Rozvod manželov s rozdielnymi cudzími štátnymi príslušnosťami sa riadi právom štátu, v ktorom mali miesto spoločného obvyklého pobytu v čase podania návrhu na rozvod.

Ak manželia nemajú miesto spoločného obvyklého pobytu, použije sa bulharské právo.

Posledná aktualizácia: 24/11/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Česká republika

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Súd rozhoduje o rozvode na základe návrhu jedného z manželov. Počas konania súd stanoví, či existujú alebo neexistujú dôvody na rozvod, t. j. či došlo alebo nedošlo k rozvratu manželstva a aké boli príčiny rozvratu.

Manželstvo sa automaticky považuje za rozvrátené, ak trvalo aspoň jeden rok, manželia spolu už aspoň šesť mesiacov nežijú a k návrhu na rozvod sa pripojí aj druhý manžel. Súd nezisťuje príčiny rozvratu a manželstvo rozvedie, pokiaľ dospeje k záveru, že zhodné tvrdenia manželov o rozvrate a ich zámer dosiahnuť rozvod sú pravdivé, a ak manželia predložia:

právoplatné rozhodnutie súdu o schválení dohody o úprave pomerov maloletého dieťaťa, ktoré nie je v plnej miere spôsobilé na právne úkony, na obdobie po rozvode;

pisomnú dohodu s úradne overenými podpismi o úprave majetkových pomerov, bývania a príp. výživného na obdobie po rozvode.

Ak majú manželia maloleté dieťa, nemôže byť manželstvo rozvedené, ak by to bolo v rozpore so záujmom tohto dieťaťa, ktorý je daný zvláštnymi dôvodmi (napr. fyzické alebo psychické postihnutie). Manželstvo nemožno rozviesť, pokiaľ rozhodnutie o úprave pomerov neploletého dieťaťa počas obdobia po rozvode nenadobudne právoplatnosť.

Súd nevyhovie návrhu na rozvod, s ktorým nesúhlasí manžel, ktorý sa na rozvrate manželstva porušením manželských povinností prevažne nepodieľal a ktorému by bola rozvodom spôsobená obzvlášť závažná ujma, pokiaľ mimoriadne okolnosti svedčia v prospech zachovania manželstva. Ak už však manželia spolu nežijú dlhšie ako tri roky a ich manželstvo je rozvrátené, súd takéto manželstvo rozvedie.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Dôvodom na rozvod je hlboký, trvalý a nenapraviteľný rozvrat manželstva, keď už od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Manžel, ktorý prijal priezvisko druhého manžela, môže do šiestich mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predchádzajúce priezvisko, prípadne že upúšťa od používania spoločného priezviska vedľa svojho predošlého priezviska.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Rozvodom manželstva zaniká bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.

Ak sa bezpodielové spoluvlastníctvo manželov zruší alebo ak zanikne alebo ak sa zúži jeho rozsah, pristúpi sa k vyporiadaniu doposiaľ spoločných povinností a práv. Dohoda o vyporiadaní musí mať písomnú formu, ak sa uzavrela počas trvania manželstva alebo ak je predmet vyporiadania vec, v prípade ktorej sa pre zmluvu o prevode vlastníckeho práva vyžaduje písomná forma. Ak sa manželia nedohodnú na vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva, jeho vyporiadanie vykoná súd na návrh jedného z manželov. Pri vyporiadaní spoluvlastníctva súd vychádza z predpokladu, že podiely manželov na spoločnom majetku sú rovnaké. Každý manžel má právo požiadať, aby sa mu uhradilo to, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho výlučný majetok. Počas vyporiadania sa prihliada najmä na potreby nezaopatrených detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu (predovšetkým na to, ako sa staral o deti a o rodinnú domácnosť), a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie majetkových hodnôt patriacich do spoločného majetku.

Ak sa do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva nedosiahne vyporiadanie dohodou alebo sa do troch rokov od jeho zániku nepodal návrh na jeho vyporiadanie prostredníctvom súdneho rozhodnutia, platí ohľadne hmotných huteľných vecí, že sú vo vlastníctve toho manžela, ktorý ich výlučne ako vlastníck používajú na svoje potreby, na potreby svojej rodiny alebo na potreby rodinnej domácnosti. V prípade iných hmotných huteľných a nehnuteľných vecí platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí pre ostatné majetkové práva, pohľadávky a dlhy.

3.3 maloleté deti manželov

Pred vydaním rozhodnutia o rozvode rodičov neplnoletého dieťaťa, ktoré nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Súd predovšetkým určí, komu dieťa zverí do opateru a akým spôsobom bude každý z rodičov prispievať na jeho výživu.

3.4 výživovaciú povinnosť voči druhému z manželov?

Rozvedený manžel má výživovaciú povinnosť voči bývalému manželovi, ktorý nie je schopný sám sa živiť, za predpokladu, že táto jeho neschopnosť má pôvod v manželstve alebo s ním súvisí. Zohľadňuje sa najmä vek, zdravotný stav v čase rozvodu a skončenie starostlivosti o spoločné dieťa. Ak sa manželia nedohodnú, súd o výživnom rozhodne na návrh jedného z nich. Toto výživné môže byť uhradené jednorázovo (*odbytné*) alebo v splátkach.

Ak sa manželia alebo rozvedení manželia nedohodnú na výživnom, súd môže na návrh priznať výživné manželovi, ktorý sa na rozvrate manželstva prevažne nepodieľal a ktorému bola v dôsledku rozvodu spôsobená závažná ujma, avšak maximálne na obdobie troch rokov od rozvodu.

Právo na výživné zanikne, ak oprávnený rozvedený manžel uzavrie nové manželstvo alebo vstúpi do registrovaného partnerstva.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Inštitút súdnej rozluky v Českej republike neexistuje.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Pozri otázku 4.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Pozri otázku 4.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Súd vyhlási manželstvo za neplatné aj bez návrhu, ak bolo manželstvo uzavreté so ženatým mužom alebo vydatou ženou, s osobou, ktorá už predtým vstúpila do registrovaného partnerstva alebo iného podobného zväzku v zahraničí, pokiaľ toto manželstvo, partnerstvo alebo iný podobný zväzok naďalej trvá; alebo medzi predkom a potomkom, ako aj medzi súrodencami alebo osobami, ktorých príbuzenský vzťah vznikol osvojením.

Súd vyhlási manželstvo za neplatné na návrh jedného z manželov, ktorého prejav vôle vstúpiť do manželstva bol získaný pod nátlakom spočívajúcim v použití násilia alebo vo vyhrožovaní sa násilím alebo ktorého prejav vôle vstúpiť do manželstva bol vykonaný len v dôsledku omylu týkajúceho sa totožnosti snúbenca alebo povahy svadobného právneho úkonu. Návrh sa musí podať najneskôr do jedného roka odo dňa, keď tak mohol manžel vzhľadom k okolnostiam urobiť, prípadne keď sa dozvedel o skutočnom stave vecí. Súd vyhlási manželstvo za neplatné na návrh každého, kto má na tom právny záujem, ak bolo manželstvo uzavreté napriek zákonnej prekážke (napr. neplnoletosť alebo právna nespôsobilosť; neplatí to v prípade obmedzenej právnej spôsobilosti).

Manželstvo nevznikne, pokiaľ aspoň v prípade jednej z osôb, ktoré chcú uzavrieť manželstvo, neboli v prejave vôle vstúpiť do manželstva alebo vo svadobnom obrade alebo v súvislosti s ním splnené také podmienky, ktoré sa musia bezvýhradne splniť.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Pozri otázku 7.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Manželstvo, ktoré súd vyhlásil za neplatné, sa považuje za neuzavreté od samého začiatku (*ex tunc*). Kým ho súd nevyhlási za neplatné, považuje za platné. Na práva a povinnosti manželov týkajúce sa spoločných detí a na ich majetkové povinnosti a práva po vyhlásení manželstva za neplatné sa vzťahujú rovnaké ustanovenia ako v prípade rozvodu. Rozhodnutie o neplatnosti manželstva znamená, že vyhlásenia údajných manželov o priezvisku sa taktiež stávajú absolútne neplatnými. Obaja manželia sa následne vrátia ku svojim pôvodným priezviskám a nemajú právo si svoje priezvisko zvoliť. Priezviská detí sa po vyhlásení manželstva za neplatné nemenia. Predpoklad otcovstva manžela matky sa zachováva aj po vyhlásení manželstva za neplatné.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Existujú rôzne poradenské služby v oblasti rodinných, manželských a medziľudských vzťahov. Ďalšou možnosťou je mediácia. Bližšie informácie nájdete na webovej lokalite Asociácie mediátorov Českej republiky a Asociácie manželských a rodinných poradcov Českej republiky – pozri odkazy ďalej v texte. K zrušeniu manželstva rozvodom však môže dôjsť len na základe právoplatného rozsudku súdu.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Návrh na začatie konania o rozvod manželstva a návrh na začatie konania o neplatnosti manželstva sa podáva na okresný súd, v ktorého obvode majú alebo mali manželia posledné spoločné bydlisko v Českej republike, a ak býva v obvode tohto súdu aspoň jeden z nich. Ak nie je taký súd, je príslušným

súdom všeobecný súd manžela, ktorý nepodal návrh na začatie konania, a ak nie je ani taký súd, je príslušným súdom všeobecný súd manžela, ktorý podal návrh na začatie konania. Všeobecným súdom fyzickej osoby je okresný súd, v ktorého obvode má táto osoba bydlisko, a ak nemá bydlisko, okresný súd, v ktorého obvode sa zdržiava. Bydliskom sa rozumie miesto, kde osoba býva s úmyslom trvale sa tu zdržiavať (takýchto miest môže byť aj viac, v takom prípade sú všeobecným súdom všetky tieto súdy). Pre podrobnosti pozri informácie o súdnej príslušnosti.

Návrh musí mať písomnú formu, musí z neho jasne vyplývať, ktorému súdu je určený, kto ho podáva a musia sa v ňom presne označiť účastníci (celé meno, priezvisko, rodné číslo alebo dátum narodenia, adresa trvalého bydliska alebo doručovacia adresa), o aké manželstvo ide (vznik manželstva, okolnosti, priebeh a príčiny jeho rozvratu). Návrh musí byť podpísaný a datovaný. Pokiaľ ide o návrh, v prípade ktorého sa manželia na rozvode manželstva dohodli, musí návrh obsahovať podpis obidvoch manželov. Skutočnosti uvedené v návrhu musia byť podložené listinnými dôkazmi.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Účastníci vo všeobecnosti nemajú právo na náhradu nákladov spojených s konaním o rozvod manželstva, o neplatnosť manželstva alebo o určení toho, či manželstvo je alebo nie je. Súd môže priznať náhradu týchto nákladov alebo ich časti, ak to odôvodňujú okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov. Na návrh môže predseda senátu priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak si to vyžaduje ochrana záujmov účastníka konania, účastník môže požiadať súd aj o ustanovenie právneho zástupcu (advokáta). Súd môže tiež ustanoviť advokáta pred začatím konania, účastník však musí splniť podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Účastník musí súdu preukázať svoje sociálne, príjmové a majetkové pomery.

Za predpokladu, že sú splnené podmienky stanovené v zákone o advokácii, je možné požiadať aj Českú advokátsku komoru o poskytnutie právnych služieb advokáta bezplatne alebo za zníženú odmenu.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Voči rozhodnutiu, ktorým sa manželstvo rozvádza alebo vyhlasuje za neplatné, sa možno odvolať do pätnástich dní od doručenia písomného vyhotovenia súdneho rozhodnutia. Odvolanie sa podáva písomne na súde, ktorého rozhodnutie je predmetom odvolania. V prípade vydania opravného uznesenia týkajúceho sa výroku rozhodnutia, beží táto lehota znova od právoplatnosti opravného uznesenia. Odvolanie sa považuje za podané včas aj vtedy, keď bolo podané po uplynutí pätnásťdňovej lehoty preto, že sa odvolateľ riadil nesprávnym poučením súdu o odvolaní. Odvolanie nie je prípustné, ak sa vyhovelo spoločnému návrhu na rozvod manželstva.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Pokiaľ **rozhodnutie vydané v inom členskom štáte EÚ** (s výnimkou Dánska) **spadá do časovej pôsobnosti nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003** (nariadenie Brusel II bis), rozhodnutie sa uznáva bez osobitného konania. Matričný úrad rozhodnutie len zohľadní a vykoná dodatočný záznam do príslušného zväzku matričnej knihy automaticky po predložení predpísaných listín, t. j. právoplatného rozhodnutia súdu iného členského štátu EÚ, prípadne jeho overenej kópie, o rozvode, právnej rozluke alebo vyhlásení manželstva za neplatné opatrené úradným prekladom do českého jazyka a osvedčením uvedeným v článku 39 nariadenia Brusel II bis (alebo článku 33 nariadenia Brusel II bis). Osvedčenie vydávajú na žiadosť účastníka konania súdy, ktoré rozhodli o rozvode, rozluke alebo vyhlásení manželstva za neplatné. Môže sa upustiť od predloženia tohto osvedčenia, pokiaľ všetky skutočnosti, ktoré by boli inak uvedené v osvedčení, vyplývajú zo samotného rozhodnutia alebo z iných predložených listín (napr. ak sa predložilo rozhodnutie s vyznačenou doložkou právoplatnosti).

Dotknutá osoba však môže požiadať príslušný okresný súd o vydanie rozhodnutia o uznaní alebo neuznaní rozhodnutia, napríklad ak je potrebné objasniť, či tu manželstvo je alebo nie je (článok 21 ods. 3 nariadenia Brusel II bis). V takom prípade však ide len o právo, a nie o povinnosť dotknutej osoby; na uskutočnenie bežného zápisu do matriky nie je takéto súdne rozhodnutie potrebné.

Ak ide o **rozhodnutie vydané po 1. máji 2004 v inom členskom štáte EÚ a ak aspoň jeden z účastníkov konania je občanom Českej republiky**, uznávajú sa rozhodnutia v manželských veciach na základe osobitného rozhodnutia Najvyššieho súdu českej republiky. Pokiaľ to nie je v medzinárodnej zmluve stanovené inak, cudzie rozhodnutia s doložkou o právoplatnosti alebo iné požadované listiny (napr. sobášny list) sa predkladajú Najvyššiemu súdu Českej republiky s úradným prekladom do českého jazyka a s príslušným vyšším overením (superlegalizácia, apostila). Bližšie informácie o týchto konaniach sú dostupné na webovej lokalite Najvyššieho súdu Českej republiky – pozri odkaz ďalej v texte.

Niektoré **dvojstranné dohody o právnej pomoci**, ktorými je Česká republika viazaná (ide o zmluvy so Slovenskou republikou, Maďarskom a Poľskom), obsahujú úpravu uznávania rozhodnutí v nemajetkových veciach vydaných orgánmi druhej zmluvnej strany (medzi ktoré patria aj rozhodnutia o rozvode /rozluke/vyhlásení manželstva za neplatné), ktoré sa v Českej republike uznávajú bez osobitného konania a matričný úrad ich len zohľadní. Pokiaľ nie je v medzinárodnej zmluve stanovené inak, matričný úrad v takýchto prípadoch uskutoční dodatočný záznam do matričnej knihy po predložení cudzieho rozhodnutia s vyznačenou doložkou o právoplatnosti, úradným prekladom do českého jazyka a príslušným vyšším overením (superlegalizácia, apostila). Uvedený postup sa uplatňuje len v prípade, že ide o rozhodnutie vydané pred 1. májom 2004. V ostatných prípadoch sa uplatňuje postup stanovený v nariadení Brusel II bis – pozri vyššie v texte.

Česká republika je zmluvnou stranou **Dohovoru o uznávaní rozvodov a zrušení manželského spolujitia** (Haag, 1. jún 1970). Pokiaľ rozhodnutia spĺňajú podmienky stanovené v tomto dohovore, v Českej republike sa zaviedla prax, podľa ktorej nie je k ich uznaniu potrebné osobitné konanie pred Najvyšším súdom Českej republiky, pokiaľ rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť po 11. júli 1976, t. j. dni, keď Haagsky dohovor vstúpil do platnosti pre Českú republiku. Pokiaľ to nie je v medzinárodnej zmluve stanovené inak, cudzie rozhodnutie s vyznačenou doložkou o právoplatnosti sa predkladá matričnému úradu s úradným prekladom do českého jazyka a s príslušným vyšším overením (superlegalizácia, apostila).

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Rozhodnutie je možné spochybniť z dôvodov uvedených v článku 22 nariadenia Brusel II bis. V takom prípade je možné sa obrátiť na miestne príslušný okresný súd, ktorý je všeobecným súdom fyzickej osoby, proti ktorému je návrh namierený.

Proti automatickému uznaniu rozhodnutia matričným úradom podľa dvojstrannej dohody alebo Dohovoru o uznávaní rozvodov a zrušení manželského spolujitia (Haag, 1. jún 1970) sa možno brániť v správnom konaní s následnou možnosťou obrátiť sa na príslušný krajský súd v rámci správneho súdnictva. Proti uznaniu rozhodnutia Najvyšším súdom Českej republiky nemožno podať odvolanie.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

V Českej republike sa zrušenie manželstva rozvodom riadi právnym poriadkom štátu, ktorého občanmi sú manželia v čase začatia rozvodového konania. Ak sú manželia občanmi rôznych štátov, riadi sa zrušenie manželstva rozvodom právnym poriadkom štátu, v ktorom majú obidvaja manželia obvyklý pobyt. V iných prípadoch sa použije český právny poriadok.

Ak by sa mal rozvod riadiť zahraničným právnym poriadkom, ktorý neumožňuje zrušenie manželstva rozvodom, alebo len za mimoriadne zložitých okolností, a pokiaľ je aspoň jeden z manželov občanom Českej republiky alebo aspoň jeden z manželov má v Českej republike obvyklý pobyt, použije sa český právny poriadok.

Súvisiace odkazy

 Asociácia mediátorov ČR

 Asociácia manželských a rodinných poradcov ČR

 Najvyšší súd Českej republiky – uznávanie zahraničných rozhodnutí

Posledná aktualizácia: 17/09/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Rozvod - Estónsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Rozvod môže povoliť matrika alebo notár na základe spoločného písomného návrhu v prípade dohody manželov, alebo súd v konaní začatom na návrh jedného z manželov proti druhému. Druhá možnosť sa uplatňuje, ak manželia nesúhlasia s rozvodom alebo jeho podmienkami, alebo ak matrika nemá právomoc povoliť rozvod.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Matrika alebo notár môže povoliť rozvod na základe spoločného písomného návrhu v prípade dohody manželov, a ak majú obaja manželia trvalé bydlisko v Estónsku.

Súd môže povoliť rozvod v konaní začatom na návrh jedného z manželov proti druhému.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Rozvod neovplyvňuje osobné vzťahy medzi manželmi. Pri rozvode môže súd alebo matrika na požiadanie obnoviť predchádzajúce priezvisko osoby, inak si človek ponechá priezvisko, ktoré prijal na základe uzatvorenia manželstva.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Pri rozvode sa majetok manželov rozdelí podľa ich majetkového režimu. V prípade spoločného majetku si ho manželia obvykle rozdelia rovnakým dielom v súlade s ustanoveniami o ukončení spoločného vlastníctva. Čo tvorí spoločný majetok sa stanovuje pri ukončení majetkového režimu. Manželia nie sú povinní rozdeliť si pri rozvode svoj spoločný majetok. Kým si manželia spoločný majetok nerozdelia, naďalej spoločne vykonávajú práva a plnia si povinnosti, ktoré s ním súvisia. Manželia majú navyše právo mať v spoločnej držbe akékoľvek veci, ktoré tvoria súčasť ich spoločného majetku. Keď zaniká majetkový režim, v rámci ktorého dochádza k nárastu aktív a tieto sú zdieľané, určí sa hodnota aktív manželov a finančné nároky vyplývajúce zo zaniknutého spoločného majetku.

Ak si manželia chcú pri rozvode rozdeliť spoločný majetok, ten sa rozdelí na základe zvoleného majetkového režimu manželov alebo podľa zmluvy o spoločnom majetku manželov. V prípade, že manželia podpísali zmluvu o spoločnom majetku manželov, táto zmluva sa v čase rozvodu ukončí. Na základe ukončenia zmluvy o majetku manželov v dôsledku rozvodu zaniknú všetky práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o majetku manželov. Majetok sa rozdeľuje podľa zmluvy o majetku manželov.

3.3 maloleté deti manželov

Rozvod ako taký neovplyvňuje rodičovské práva a povinnosti manželov a rodičia si zachovávajú spoločnú starostlivosť o deti.

Vo všeobecnosti by sa rodičia mali dohodnúť na tom, s kým bude dieťa žiť, kto sa bude podieľať na výchove dieťaťa a v akom rozsahu, ako aj na tom, akým spôsobom a ako dlho bude prebiehať platenie výživného. Mesačná platba na jedno dieťa nesmie byť nižšia ako polovica minimálnej mesačnej mzdy, ktorú stanoví estónska vláda.

Ak rodičia nechcú alebo nedokážu vykonávať právo na spoločnú starostlivosť o deti, každý z rodičov má právo požiadať súd o čiastočný alebo úplný prevod práv na starostlivosť o dieťa na svoju osobu.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Rozvedený(-á) manžel(-ka) má právo dostávať výživné:

1. kým dieťa nedosiahne vek troch rokov, ak sa rozvedený(-á) manžel(-ka) po rozvode nedokáže užiť v dôsledku starostlivosti o spoločné dieťa manželov;
2. ak sa rozvedený(-á) manžel(-ka) po rozvode nedokáže užiť v dôsledku svojho veku alebo zdravotného stavu a ak potreba pomoci vyplývajúca z veku alebo zo zdravotného stavu existovala už v čase rozvodu. Výživné v dôsledku veku alebo zdravotného stavu možno od rozvedeného manžela (rozvedenej manželky) vymáhať aj v prípade, že potreba pomoci v dôsledku veku alebo zdravotného stavu nastala až v čase, keď manžel (-ka) prišiel (prišla) o právo získať od manžela (manželky) výživné na základe iných právnych ustanovení. Výživné sa bude platiť, až kým osoba oprávnená dostávať výživné nebude schopná zabezpečiť si finančný príjem.

Otec dieťaťa je povinný platiť výživné matke dieťaťa počas ôsmich týždňov pred narodením dieťaťa a dvanástich týždňov po narodení dieťaťa.

Súd môže rozvedeného(-ú) manžela(-ku) zbaviť povinnosti platiť výživné z dôvodov stanovených v právnych predpisoch.

Rozvedený(-á) manžel(-ka) oprávnený(-á) dostávať výživné môže požiadať o určenie zákonnej povinnosti platiť výživné až po podaní žaloby.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Manželia sa považujú za rozlúčených, ak neudržiavajú spoločnú domácnosť ani manželské spolužitie a ak aspoň jeden z manželov zjavne nechce tieto atribúty obnoviť alebo vytvoriť.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Manželia žijú oddelene.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Ak sú manželia rozlúčení, každý z nich môže:

1. vzniesť voči druhému z manželov nárok na ľubovoľné predmety, ktoré sa používali v záujme rodiny, ak manžel(-ka) potrebuje dané predmety vo svojej oddelenej domácnosti a má oprávnený záujem naďalej ich používať. Celé štandardné vybavenie domácnosti, ktoré manželia spoločne vlastní, sa medzi nich rozdelí na základe zásady rovnosti. Vo všeobecnosti môžu obaja manželia vzniesť nárok na získanie osobného huteľného majetku do svojho osobného vlastníctva. Všetok majetok v spoločnom vlastníctve (t. j. predovšetkým v spoločnom vlastníctve manželov) sa rozdelí spravodlivo a zohľadnia sa pritom záujmy každého z manželov a detí;

2. požiadať druhého z manželov o prevod ubytovacích priestorov, ktoré rodina spoločne využívala, alebo ich časti do výlučného používania žiadateľa, ak je to potrebné, aby sa predišlo vážnym osobným konfliktom. Hoci by rozhodnutie malo byť v prvom rade založené na prednostných právach vlastníka obydlija, obydlie je možné ponechať na užívanie aj tomu z manželov, ktorý nie je vlastníkom, ak to súd považuje za nevyhnutné s ohľadom na prostriedky oboch manželov a záujmy detí.

Ak sú manželia rozlúčení, každý z nich musí platiť výživné vo forme pravidelných platieb určitej sumy peňazí na pokrytie nákladov, ktoré vynaložil druhý z manželov v záujme rodiny.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Zrušenie manželstva znamená, že manželstvo sa považuje za neplatné od úplného začiatku. O zrušení manželstva môže rozhodnúť iba súd.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo môže byť zrušené iba na základe dôvodov neplatnosti manželstva uvedených v zákone o rodinnom práve (perekonnaseadus), t. j. súd môže zrušiť manželstvo na základe žaloby, ak:

1. pri uzavretí manželstva bola porušená požiadavka týkajúca sa minimálneho veku pre manželstvo alebo požiadavka týkajúca sa spôsobilosti na právne úkony;
2. pri uzavretí manželstva bol porušený zákaz uzavretia manželstva stanovený v zákone;
3. pri uzavretí manželstva boli porušené formálne požiadavky stanovené v zákone;
4. v čase uzavretia manželstva aspoň jeden z manželov trpel dočasnou duševnou poruchou alebo nebol schopný uplatňovať svoju vôľu z nejakého iného dôvodu;
5. manželstvo bolo uzavreté podvodom alebo pod nátlakom vrátane zatajovania zdravotného stavu alebo iných osobných údajov niektorého z manželov, ak sú tieto informácie dôležité pre platnosť manželstva;
6. jeden alebo obaja manželia nemali v úmysle plniť záväzky vyplývajúce z manželského stavu, ale manželstvo uzavreli z iných dôvodov, predovšetkým s cieľom získať povolenie na pobyt v Estónsku (manželstvo z rozumu);
7. manželia majú rovnaké pohlavie v dôsledku zmenu pohlavia vykonanej počas manželstva.

Okrem toho sa manželstvo považuje za neplatné, ak:

1. manželstvo uzavreli osoby rovnakého pohlavia;
2. uzavretie manželstva potvrdila osoba, ktorá nemá právomoci sobášiaceho úradníka alebo
3. aspoň jedna strana nevyjadrila želanie vstúpiť do manželstva.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Zrušenie manželstva znamená, že manželstvo sa považuje za neplatné od úplného začiatku. Osoby, ktorých manželstvo bolo zrušené, nemajú voči sebe žiadne práva ani povinnosti vyplývajúce z manželstva (vrátane práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy o spoločnom majetku manželov, ktorá sa tiež považuje za neplatnú).

Ak sa manželstvo zruší z dôvodu, že jeden z nastávajúcich manželov zatajil pred svojim nastávajúcim manželským partnerom skutočnosť, že je už ženatý /vydatá, alebo ovplyvnil svojho nastávajúceho manželského partnera tak, že vstúpil do manželstva podvodom alebo pod nátlakom, súd môže nariadiť vyplácanie podpory pre osobu, ktorá s ním/ňou žila v neplatnom manželstve, a to uplatnením predpisov týkajúcich sa platenia výživného manželskému partnerovi. Na požiadanie zmanipulovanej osoby môže súd na majetkový režim manželov (t. j. spoločný majetok manželov) uplatniť ustanovenia týkajúce sa spoločného majetku manželov.

Deti narodené z manželstva, ktoré bolo zrušené, majú rovnaké práva a povinnosti ako deti narodené z riadneho manželstva.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Manželstvo sa môže rozviesť na matrike alebo u notára na základe dohody manželov. Právne dôsledky rozvodu (napr. rozdelenie majetku manželov) sa môžu riešiť dohodou medzi rozvádzajúcimi sa manželmi.

Ak však vznikne medzi manželmi spor týkajúci sa okolností rozvodu, neexistujú žiadne mimosúdne spôsoby riešenia.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadosti?

Návrh na rozvod manželstva sa môže podať:

1. na matrike v mieste bydliska jedného z manželov (ak majú obaja manželia bydlisko v Estónsku);
2. u notára;
3. na súde prvej inštancie, do ktorého príslušnosti patrí miesto bydliska odporcu (miestny súd).

Návrh na zrušenie manželstva sa podáva na súde v mieste bydliska odporcu.

Manželstvo sa môže rozviesť na matrike na základe spoločného osobného písomného návrhu manželov. Manželia musia v návrhu potvrdiť, že medzi nimi neexistujú žiadne spory týkajúce sa detí, rozdelenia spoločného majetku ani platenia výživného. Návrh na rozvod manželstva musí byť doplnený dokumentom potvrdzujúcim uzavretie manželstva. Ak sa jeden z manželov nemôže z oprávnených dôvodov osobne zúčastniť podávania spoločného návrhu na matrike, môže podať samostatný návrh overený notárom. Dokumenty v cudzom jazyku sa musia na matrike predložiť s prekladom overeným notárom, konzulárnym úradníkom alebo úradným prekladateľom. Každý dokument potvrdzujúci uzavretie manželstva, ktorý bol vydaný v cudzom jazyku, musí byť úradne overený alebo opatrený *osvedčením* (apostilou), pokiaľ nie je v medzinárodnej dohode stanovené inak.

Manželstvo sa môže rozviesť u notára na základe spoločného osobného písomného návrhu manželov. Návrh na rozvod manželstva musí byť doplnený dokumentom potvrdzujúcim uzavretie manželstva. Ak sa jeden z manželov nemôže z oprávnených dôvodov osobne zúčastniť podávania spoločného návrhu na matrike, môže podať samostatný návrh overený notárom. Dokumenty v cudzom jazyku sa musia na matrike predložiť s prekladom overeným notárom, konzulárnym úradníkom alebo úradným prekladateľom. Každý dokument potvrdzujúci uzavretie manželstva, ktorý bol vydaný v cudzom jazyku, musí byť úradne overený alebo opatrený *osvedčením* (apostilou), pokiaľ nie je v medzinárodnej dohode stanovené inak.

V manželskej veci, v ktorej má rozhodovať estónsky súd, sa návrh podá na súde, ktorý je príslušný v mieste spoločného bydliska manželov, a ak spoločné bydlisko nemajú, na súde, ktorý je príslušný v mieste bydliska odporcu. Ak miesto bydliska odporcu neleží v Estónsku, návrh sa podá na súde, ktorý je príslušný v mieste bydliska maloletého dieťaťa oboch účastníkov konania, alebo, ak účastníci konania nemajú maloleté dieťa, na súde, ktorý je príslušný v mieste bydliska navrhovateľa. V prípade podania návrhu na rozvod manželstva, rozluku alebo zrušenie manželstva na súde musí stanovenie žalobného nároku spĺňať všetky formálne požiadavky uvedené v Občianskom súdnom poriadku (tsiviilkohtumenetluse seadustik) týkajúce sa občianskoprávnej žaloby. Stanovenie žalobného nároku a všetky listinné dôkazy musia byť súdu predložené v písomnej alebo elektronickej podobe, v estónčine a vo formáte A4. V stanovení žalobného nároku je potrebné uviesť meno súdu, osobné informácie týkajúce sa žiadateľa a odporcu (manželvia), ako aj ich spoločných detí a jasne vyjadrený nárok navrhovateľa. Okrem toho tam musia byť uvedené skutkové okolnosti, na ktorých je nárok založený, a navrhovateľ musí uviesť a predložiť aj všetky dôkazy, ktoré má k dispozícii.

V stanovení žalobného nároku sa v prípade delenia spoločného majetku okrem uvedených skutočností uvádza zloženie majetku a miesto, kde sa nachádza, hodnota celého vlastníctva navrhovateľa a návrh na rozdelenie spoločného majetku. Ak manželia uzavreli zmluvu o spoločnom majetku manželov, je potrebné ju pripojiť k stanoveniu žalobného nároku.

Stanovenie žalobného nároku musí byť podpísané navrhovateľom alebo jeho zástupcom. Ak ho podpísal zástupca, pripojiť splnomocnenie alebo iný dokument dokazujúci jeho splnomocnenie.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Ak osoba žiadajúca o právnu pomoc nie je v dôsledku svojej finančnej situácie schopná zaplatiť súdne trovy alebo je schopná zaplatiť ich iba čiastočne, alebo na splátky a je dostatočný dôvod domnievať sa, že zamýšľaná účasť v konaní bude úspešná, súd môže úplne alebo čiastočne oslobodiť túto osobu od povinnosti zaplatiť súdne trovy a príslušné výdavky uhradí štát.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvoде manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti rozsudku o rozvoде, rozluke alebo zrušení manželstva je možné sa odvolať podľa všeobecných ustanovení, ktorými sa riadi odvolacie konanie, ak odvolávajúci sa zistí, že rozsudok prijatý súdom prvej inštancie je založený na nesprávnom právnom posúdení (napríklad súd prvej inštancie nesprávne uplatnil ustanovenia hmotného práva alebo procesného práva).

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvoде / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 sa rozsudok o rozvoде vynesený v jednom členskom štáte automaticky uznáva v ostatných členských štátoch Európskej únie (s výnimkou Dánska) bez toho, aby sa vyžadoval akýkoľvek osobitný postup.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvoде / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Rozhodnutie o rozvoде, rozluke alebo zrušení manželstva je možné napadnúť na odvolacom súde členského štátu, ako je uvedené v zozname v nariadení Rady (ES) č. 2201/2003.

V Estónsku túto funkciu plní obvodový súd.

Postup a termín pre podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu budú uvedené v rozhodnutí súdu.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

V prípade rozvodu sa uplatňujú právne predpisy krajiny, v ktorej sa nachádza miesto spoločného bydliska manželov. Ak majú manželia bydlisko v rôznych krajinách, ale majú rovnaké občianstvo, všeobecné právne dôsledky manželstva sú určené právnymi predpismi krajiny, ktorej občanmi sú. Ak majú manželia bydlisko v rôznych krajinách a majú rôzne občianstvo, všeobecné právne dôsledky manželstva sú určené právnymi predpismi krajiny ich posledného spoločného bydliska za predpokladu, že jeden z manželov má bydlisko v danej krajine. Ak na základe uvedených skutočností nie je možné stanoviť právne predpisy, ktorými sú určené všeobecné právne dôsledky manželstva, uplatnia sa právne predpisy krajiny, s ktorou majú manželia najsilnejšie väzby akéhokoľvek iného druhu.

V prípade, že podľa uvedených právnych predpisov nie je rozvod povolený alebo je povolený iba za veľmi prísnych podmienok, uplatnia sa estónske právne predpisy, ak má jeden z manželov bydlisko v Estónsku alebo je držiteľom estónskeho občianstva, prípadne ak mal bydlisko v Estónsku alebo bol držiteľom estónskeho občianstva v čase uzavretia manželstva.

Posledná aktualizácia: 23/10/2017

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Írsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Jeden z dotknutých manželov má ku dňu začatia konania pobyt v Írsku.

ALEBO

Jeden z manželov mal obvyklý pobyt v Írsku počas obdobia jedného roka, ktoré sa skončilo k uvedenému dňu.

[Oddiel 39 ods. 1 písm. a) a b) [zákona o rodinnom práve \(rozvoде\) z roku 1996.](#)]

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Súd (obvodný súd spoločne s vrchným súdom – oddiel 38 ods. 1) musí byť presvedčený, že:

ku dňu začatia konania manželia žili oddelene počas obdobia alebo období v celkovej dĺžke najmenej štyri roky počas predchádzajúcich piatich rokov,

A

neexistuje odôvodnená vyhliadka na zmierenie medzi manželmi,

A

pre manželov a všetkých závislých rodinných príslušníkov existujú alebo sa prijímajú také opatrenia, ktoré súd uzná za vhodné za daných okolností.

(Oddiel 5 ods. 1 zákona.)

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Manželstvo, ktoré je predmetom súdneho rozhodnutia, týmto zanikne a ktorákoľvek zo strán tohto manželstva môže znova uzavrieť manželstvo – oddiel 10 ods. 1.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Po vydaní súdneho rozhodnutia o rozvoде súd môže vydať príkaz na majetkové usporiadanie – oddiel 14 ods. 1 zákona, pričom majetok sa môže predať, rozdeliť rovnomerne alebo individuálne alebo vlastníctvo k nemu previesť len na jednu zo strán.

3.3 maloleté deti manželov

Po vydaní súdneho rozhodnutia o rozvoде súd môže vydať také pokyny, aké považuje za vhodné, pokiaľ ide o záujmy všetkých dotknutých závislých rodinných príslušníkov, ktorí sú maloletými deťmi, starostlivosť o nich alebo právo styku s nimi – oddiel 5 ods. 2 zákona. Záujmy dieťaťa sú prvoradé. (Viac informácií nájdete v informačnom prehľade „Rodičovské práva a povinnosti – Írsko“).

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Po vydaní súdneho rozhodnutia o rozvoде súd môže vydať príkaz na platenie vyživného v prospech jedného z manželov, ktorý stratí účinnosť, keď prijímajúci manžel znova uzavrie manželstvo – oddiel 13 zákona.

Súd môže vydať aj príkaz na dôchodkové usporiadanie v prospech jedného z manželov – oddiel 17 zákona.

(Viac informácií nájdete v informačnom prehľade „Nárok na výživné – Írsko“).

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

(Súdna) rozluka umožňuje odlúčeným manželom znova si usporiadať životy tak, aby mohli trvalo žiť oddelene.

Súdne rozhodnutie o rozluke umožňuje súdu, ktorý ho vydáva, vydať rozsiahle doplnkové príkazy v súvislosti s deťmi, vyplácaním podpory, vyplácaním kapitálu, dôchodkovými právami, nehnuteľnosťou patriacou rodine a iným majetkom. Súdnym rozhodnutím o rozluke nezanká manželstvo. Preto odlúčení manželia, ktorí získali súdne rozhodnutie o „rozluke“ a chcú znova uzavrieť manželstvo, musia najskôr získať súdne rozhodnutie o rozvoze.

(Oddiel 8 [zákona o rozluke a reforme rodinného práva z roku 1989](#).)

5 Aké sú podmienky rozluky?

Ktorákoľvek alebo viaceré z týchto podmienok:

1. Manžel/manželka sa dopustil/dopustila cudzoložstva.
2. Neprimerané správanie a krutosť manžela/manželky.
3. Opustenie manžela/manželky na jeden rok.
4. Manželia žijú oddelene jeden rok a obaja manželia súhlasia s návrhom.
5. Manželia žijú oddelene tri roky.
6. Manželstvo je narušené do takej miery, že súd je presvedčený, že normálny manželský vzťah neexistuje aspoň jeden rok.

(Oddiel 2 [zákona o rozluke a reforme rodinného práva z roku 1989](#).)

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Rozlukou sa končí povinnosť spolužitia bez zániku manželstva. Manželka môže naďalej používať priezvisko svojho manžela.

Na finančnej úrovni sa zachováva povinnosť podporovať druhého manžela a môže sa priznať výživné, hoci akékoľvek pripísanie viny nemožno získať do úvahy. Tak ako v prípade rozvodu však rozhodnutie znamená zánik a zrušenie manželského vzťahu.

Dedičské práva sa zachovávajú s výnimkou rozluky od stola a lôžka z dôvodu výlučného zavinenia jedného z manželov.

Strany môžu požiadať súd o zrušenie súdneho rozhodnutia. Súd zruší súdne rozhodnutie, ak je presvedčený, že došlo k zmiereniu a strany majú v úmysle obnoviť spolužitie.

Zmena rozluky na rozvod:

Na žiadosť jedného z manželov možno rozhodnutie o rozluke zmeniť ipso iure na rozvod, ak rozluka trvala tri roky. V tomto prípade sudca rozhodne o rozvoze a o jeho dôsledkoch.

Ak bolo o rozluke rozhodnuté na základe spoločnej žiadosti, môže sa zmeniť na rozvod len na základe následnej spoločnej žiadosti.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Znamená, že každá strana anulovaného manželstva bude mať také právne postavenie, ako keby nikdy neuzavrela manželstvo s druhou stranou.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Vyžaduje sa jedna z týchto podmienok:

Jeden z manželov má ku dňu začatia konania domicil v Írsku.

Jeden z manželov mal k tomuto dňu obvyklý pobyt v Írsku v trvaní jedného roka.

Jeden z manželov zomrel pred týmto dňom

a

mal v čase smrti domicil v Írsku alebo

mal k tomuto dňu obvyklý pobyt v Írsku počas jedného roka.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Manželstvo sa považuje za nikdy neexistujúce. Každá strana môže znova uzavrieť manželstvo. Strany nemajú žiadne vzájomné dedičské práva, ani povinnosti vzájomného vyživovania alebo podpory. Všetky deti, ktoré sa narodili manželom počas manželstva, sa považujú za nemanželské.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Finančné a majetkové otázky a otázky týkajúce sa závislých potomkov možno vyriešiť prostredníctvom mediácie bez použitia súdnej cesty, ale iba súd môže prijať rozhodnutie o rozluke alebo rozvoze.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Obvodný súd spoločne s vrchným súdom sú príslušné posúdiť návrh na rozvod/rozluku/anulovanie manželstva.

Konanie vo veci návrhu na rozvod/rozluku na obvodnom súde sa začína podaním občianskeho návrhu (Civil Bill) na úrade príslušného obvodného súdu a riadi sa nariadením 59 pravidiel 4 pravidiel pre obvodné sudy z roku 2001.

Konanie vo veci návrhu na rozvod/rozluku na vrchnom súde sa začína osobitným návrhom (Special Summons), ktoré vydáva ústredný úrad. Konanie sa riadi nariadením 70A pravidiel pre vyššie sudy (S.1 č. 343 z roku 1997). Konanie vo veci návrhu na anulovanie manželstva na vrchnom súde sa začína predložením žiadosti na ústrednom úrade. Konanie sa riadi nariadením 70 pravidiel pre vyššie sudy.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Áno, prostredníctvom [Rady pre bezplatnú právnu pomoc](#) na základe posúdenia finančných možností.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvoze manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Rozhodnutie vrchného súdu o odvolaní proti rozhodnutiu obvodného súdu v konaní o návrhu na rozvod/rozluku/anulovanie manželstva je konečné a nezvratné a nemožno sa proti nemu odvolať – oddiel 39 [zákona o súdoch z roku 1936](#).

Proti všetkým rozhodnutiam vrchného súdu v konaniach o návrhu na rozvod/rozluku/anulovanie manželstva, ktoré sa začali na vrchnom súde, sa možno odvolať na najvyššom súde.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvoze / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Na (obvodný alebo vrchný) súd v Írsku je potrebné podať návrh na vydanie osobitného vyhlásenia podľa oddielu 29 ods. 1 písm. d)/e) [zákona o rodinnom práve z roku 1995](#). Návrh na obvodný súd sa podáva formou občianskeho návrhu (Civil Bill). Návrh na vrchný súd sa podáva prostredníctvom osobitného návrhu (Special Summons).

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvoze / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Írske sudy – teda vrchný súd alebo obvodný súd – vzhľadom na ústavný štatút rozvodu stanovujú, či rozvod, o ktorom sa rozhodlo v zahraničí, môže alebo nemôže byť uznaný v Írsku.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Podmienky týkajúce sa rozhodovania o rozvode v Írsku sú stanovené v oddiele 38 zákona o rodinnom práve (rozvode) z roku 1996.

Manžel, ktorý nežije v Írsku alebo nie je Ír, môže podať návrh o rozvod v Írsku, ak spĺňa niektoré z podmienok uvedených v oddiele 39 ods. 1 písm. a) a b) zákona o rodinnom práve (rozvode) z roku 1996. Írske právne predpisy týkajúce sa rozvodu sa uplatňujú podľa bydliska, nie na štátnej príslušnosti.

Súvisiace odkazy

[Súdne služby v Írsku](#)

[Oasis: informácie o verejných službách](#)

Posledná aktualizácia: 12/11/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Grécko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Na rozvod manželstva je potrebné súdne rozhodnutie, proti ktorému viac nie je možné podať opravný prostriedok (článok 1438 a nasl. občianskeho zákonníka (*Αστικός Κώδικας*)).

Existujú dva druhy rozvodových konaní:

Pri rozvode so súhlasom oboch strán (*συμβαينτικό διαζύγιο*) manželia súhlasia so zrušením manželstva prostredníctvom písomnej dohody, ktorú podpíšu obidvaja manželia a ich právni zástupcovia alebo len ich právni zástupcovia, ak boli právni zástupcovia osobitne splnomocnení konať v ich mene.

Manželstvo musí trvať najmenej šesť mesiacov. Ak manželia nemajú žiadne maloleté deti, manželstvo je rozvedené mimo súdu, t. j. postačuje uzatvorenie uvedenej dohody. Ak však manželia majú maloleté deti, k tejto dohode musí byť pripojená ďalšia písomná dohoda manželov upravujúca starostlivosť o deti a styk s nimi. Všetky tieto dohody sa predložia príslušnému jednočlennému súdu prvého stupňa (*Μονομελές Πρωτοδικείο*), ktorý schváli dohody a vydá vyhlásenie o zrušení manželstva v súlade s postupom uplatňovaným v nesporových veciach.

Pri sporovom rozvode (*διαζύγιο κατ' αντιδικία*) podá jeden z manželov na základe kvalifikovaných dôvodov, ktoré dosvedčujú rozvrat manželstva, návrh na zrušenie manželstva rozvodom miestnemu jednočlennému súdu prvého stupňa alebo obidvaja manželia podajú takýto návrh oddelene.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

V prípade sporového rozvodu sa za príčiny rozvodu (článok 1439 občianskeho zákonníka) považujú tieto dôvody:

Manželský zväzok je poznačený rozvratom, ktorý spôsobil odporca alebo obidvaja manželia, pričom je opodstatnené domnievať sa, že pokračovanie manželského zväzku by bolo pre navrhovateľa neúnosné. Predpoklad rozvratu manželstva, ktorý sa môže odporca snažiť vyvrátiť, existuje v prípade bigamie, nevery, opustenia navrhovateľa, úmyselné ohrozenie života navrhovateľa odporcom alebo v prípade domáceho násillia, ktorého sa dopustil odporca voči navrhovateľovi.

Ak boli manželia nepretržite odlúčení počas najmenej dvoch rokov, existuje nevyvrátiiteľný predpoklad rozvratu manželstva a o rozvod je možné žiadať aj v prípade, ak ho spôsobil navrhovateľ.

Ak je niektorý z manželov vyhlásený za nezvestného a považovaný za mŕtveho, druhý z manželov môže podať návrh na rozvod.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Po zrušení manželstva rozvodom manželia viac nie sú povinní bývať v spoločnej domácnosti a prijímať rozhodnutia spoločne. Manžel, ktorý prijal priezvisko druhého manžela sa vo všeobecnosti vráti k vlastnému priezvisku, pokiaľ si neželá zachovať priezvisko druhého manžela, pretože si pod spoločným priezviskom vytvoril profesionálne alebo umelecké meno. Všetky povinnosti manželov týkajúce sa ich spoločných záväzkov zanikajú. Bigamia ako prekážka uzatvorenia manželstva zaniká. Počas manželstva boli prerušené lehoty v prípade žalôb, ktoré podal jeden z manželov voči druhému z manželov, toto prerušenie lehôt sa rozvodom končí. Rozvodom nezaniká príbuzenstvo, ktoré vzniklo manželstvom, s pokrvnými príbuznými jedného manžela a s pokrvnými príbuznými druhého manžela.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Pri rozvode je každý z manželov oprávnený získať späť hnuiteľný majetok, ktorý mu patrí alebo o ktorom sa predpokladá, že mu patrí (napriek tomu, že ho v skutočnosti používajú obidvaja manželia alebo len druhý z manželov), a to za predpokladu, že druhý z manželov nevyvráti tento predpoklad. Uvedené platí aj v prípade, že sa predmet považuje za potrebný pre druhého z manželov. Ak má manžel v držbe vec a odmieta ju vrátiť jej vlastníčkovi, vlastníč vecí môže podať vecnú žalobu (*in rem*), osobnú žalobu alebo žalobu týkajúcu sa oprávnenosti držby. Po zrušení manželstva môže manžel, ktorý je vlastníkom bydliska rodiny podať vecnú žalobu (*in rem*) alebo osobnú žalobu proti manželovi, ktorý bydlisko používa. Spoluvlastníctvo manželov rozvodom zaniká a každý z manželov dostáva podiel, na ktorý má právo podľa pravidiel spoluvlastníctva a rozdelenia spoločného majetku. Ak jeden z manželov nadobudol počas manželstva majetok, druhý z manželov má nárok na podiel z tohto majetku.

3.3 maloleté deti manželov

Pri zrušení manželstva rozvodom môže súd rozhodnúť o výkone rodičovských práv a povinností jedným z týchto spôsobov:

- výkonom rodičovských práv a povinností alebo starostlivosťou o deti poverí jedného z rodičov;
- výkonom rodičovských práv a povinností alebo starostlivosťou o deti poverí oboch rodičov spoločne;
- výkon rodičovských práv a povinností sa rozdelí medzi rodičov;
- môže výkonom rodičovských práv a povinností poveriť tretiu stranu.

Rozvedení rodičia sú aj naďalej povinní podporovať deti, ktoré sú maloleté, a ktoré nemajú žiadne príjmy z vlastnej práce alebo z vlastného majetku, alebo ktorých príjmy nie sú dostatočné na ich výživu. Túto povinnosť si rozdelia rodičia a v prípade sporu o nej rozhodne súd.

3.4 vyživovací povinnosť voči druhému z manželov?

Po zrušení manželstva rozvodom bývalý manžel, ktorý nie je schopný zabezpečiť svoju výživu z vlastného príjmu alebo majetku, má právo žiadať výživné od druhého z manželov:

ak v čase vydania rozhodnutia o rozvode má daný z manželov taký vek alebo zdravotný stav, ktorý neumožňuje vyžadovať, aby si našiel alebo pokračoval vo vykonávaní vhodnej práce s cieľom zabezpečiť si výživu;

ak manželovi, ktorý žiada o výživné, bola zverená starostlivosť o maloletého, ktorá mu znemožňuje vykonávať vhodnú prácu;

ak manžel, ktorý žiada o výživné, nie je schopný nájsť si vhodné pravidelné zamestnanie alebo potrebuje odborné vzdelávanie; v oboch prípadoch môže o výživné požiadať najneskôr tri roky od vydania rozhodnutia o rozvode; alebo

vo všetkých ostatných prípadoch, v ktorých sa výživné v čase rozvodu priznalo z dôvodu zachovania spravodlivosti.

Výživné môže byť z opodstatneného dôvodu zamietnuté alebo obmedzené, najmä ak manželstvo trvalo krátko alebo ak manžel, ktorý by mohol mať nárok na výživné, nesie vinu za rozvod alebo úmyselne spôsobil svoju chudobu. Právo na výživné zaniká, ak príjemca opäť uzavrie manželstvo alebo trvalo žije s druhou osobou. Právo na výživné nezaniká, ak zomrie povinný manžel. Toto právo však zaniká, ak zomrie osoba oprávnená prijímať platby, pokiaľ sa nárok netýka predchádzajúceho obdobia alebo ak v čase úmrtia existovali neuhradené splátky.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

5 Aké sú podmienky rozluky?

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Vyhlásenie manželstva za neplatné (anulovanie manželstva) znamená, že z dôvodu určitých nezrovnalostí sa manželstvo s plnými právnymi účinkami vyhlási za neplatné súdnym rozhodnutím, a prestane tak byť akokoľvek platné. Jedinou výnimkou je to, že akékoľvek deti narodené v manželstve vyhlásenom za neplatné sa aj naďalej považujú za deti narodené v manželstve. Pravidlá o anulovaní akéhokoľvek relatívne neplatného aktu sa takisto uplatňujú na vyhlásenie relatívne alebo absolútne neplatného manželstva za neplatné (článok 1372 a nasl. občianskeho zákonníka).

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo môže byť vyhlásené za neplatné, ak nebola splnená niektorá zo základných podmienok na uzatvorenie manželstva, alebo ak existovala absolútna prekážka, alebo ak bolo manželstvo relatívne neplatné z dôvodu omylu alebo nátlaku.

Základná podmienka nie je splnená, ak manželský sľub nebol vykonaný osobne, je podmienený alebo podlieha lehote; ak sú manželia maloletí a súdy nevydali povolenie na uzatvorenie manželstva; ak niektorí z manželov má súdom ustanoveného poručníka, ktorý nesúhlasí s manželstvom, pričom nebolo získané povolenie súdu; alebo ak si niektorý z manželov v čase sobášneho obradu nie je vedomý svojho konania alebo nie je schopný rozumného uvažovania z dôvodu duševnej choroby. Absolútna prekážka existuje v prípade, ak sú manželia pokrvní príbuzní v priamej vzostupnej alebo zostupnej línii bez obmedzenia stupňa alebo v bočných líniiach do štvrtého stupňa; ak sú príbuzní na základe manželstva v priamej vzostupnej alebo zostupnej línii bez obmedzenia stupňa alebo v bočných líniiach do tretieho stupňa; alebo v prípade bigamie alebo osvojenia.

Manželstvo nie je možné zrušiť (anulovať), ak manželia plne a slobodne súhlasia s manželstvom; ak súd neskôr udelí povolenie neoprávneným maloletým osobám; ak neoprávnená maloletá osoba po dosiahnutí 18 rokov uzná platnosť manželstva; ak manžel, ktorý nebol spôsobilý, následne dosiahne spôsobilosť a uzná platnosť manželstva; ak poručník alebo súd alebo manžel, ktorý nebol spôsobilý, ale následne dosiahol spôsobilosť, uzná platnosť manželstva; alebo ak osoba konajúca na základe omylu alebo nátlaku uzná platnosť manželstva po zániku omylu alebo nátlaku. Manželstvo nie je uzatvorené, ak nebolo vykonaný manželský sľub pred starostom/primátorom a svedkami v prípade občianskeho sobáša, alebo v prípade cirkevného sobáša, ak manželstvo nebolo slávnostne vyhlásené kňazom východnej pravoslávnej cirkvi alebo predstaviteľom iného náboženstva alebo vierovyznania v Grécku. V takom prípade manželstvo nemá žiadny právny účinok a akákoľvek osoba s právnym záujmom v danej veci môže predložiť návrh na jeho anulovanie.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

V zásade sú právne účinky manželstva pozastavené so spätnou platnosťou. Anulovanie sa týka všetkých osobných, rodinných a majetkových vzťahov manželov. Neplatnosťou manželstva preto zaniká právo na vzájomné dedenie manželov zo zákona, a to od začiatku manželstva. Takisto sa ruší platnosť všetkých právnych úkonov medzi manželmi a tretími stranami, ktoré uzatvorili ako manželská dvojica, na základe potrieb ich spoločného života ako muža a ženy alebo na účely správy majetku druhého manžela, čo však podlieha dobrej viere tretích strán, ktoré uzatvorili tieto právne úkony s manželmi. Ak si v čase uzavretia manželstva obidvaja manželia alebo jeden z manželov neboli vedomí jeho neplatnosti, neplatnosť má do budúcnosti účinky len na manžela, ktorý si jej bol vedomý; manžel, ktorý si v čase uzavretia manželstva nebol vedomý neplatnosti má nárok na výživné od druhého manžela, pokiaľ si bol druhý manžel od začiatku vedomý jeho neplatnosti, a od dedičov druhého manžela, ak druhý manžel umrie po vyhlásení manželstva za neplatné, pričom sa analogicky uplatňujú tie isté pravidlá, ktorými sa riadi rozvod. Rovnaké právo na výživné má tiež manžel, ktorý bol prinútený k sobášu hrozbami alebo v rozpore so zákonom alebo v rozpore so všeobecnou morálkou, ak dôjde k vyhláseniu manželstva za neplatné alebo jeho zániku po smrti druhého manžela (článok 1383 občianskeho zákonníka).

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Nie.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Jednočlenný súd prvého stupňa (článok 17 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku – *Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας*) má právomoc vydať rozhodnutie o zrušení manželstva rozvodom z dôvodu rozvratu, ktorý spôsobil jeden z manželov alebo obaja manželia, alebo na základe skutočnosti, že jeden z manželov je nezvestný a vyhlásený za mŕtveho; vyhlásiť absolútne alebo relatívne neplatné manželstvo za neplatné; vyhlásiť neexistenciu manželstva; počas trvania manželstva rozhodovať o vzťahoch medzi manželmi vyplývajúcimi z manželstva. Na konanie pred súdom sa uplatňuje úprava súdneho konania o manželských sporoch, ktoré bolo pozmenené zákonom č. 4055/2012.

V rozvodových konaniach na základe vzájomnej dohody manželov je príslušným súdom takisto jednočlenný súd prvého stupňa, no v tomto prípade sa uplatňuje postup pre nesporové veciach. Príslušným súdom je súd v poslednom mieste spoločného pobytu manželov (článok 39 Občianskeho súdneho poriadku); alebo v mieste ich obvyklého pobytu, pokiaľ niektorý z manželov aj naďalej býva na tomto mieste; alebo v mieste obvyklého pobytu odporcu (článok 22 občianskeho zákonníka); alebo v prípade spoločného návrhu, v mieste obvyklého pobytu ktoréhokoľvek z manželov; alebo v mieste obvyklého pobytu navrhovateľa, ak na tomto mieste býval najmenej rok bezprostredne pred predložením návrhu alebo najmenej šesť mesiacov (za predpokladu, že je štátnym príslušníkom Grécka alebo ak majú obidvaja manželia grécku štátnu príslušnosť). Ten istý súd bude takisto rozhodovať o akomkoľvek protinávru. Návrhy na určenie výživného môžu byť pripojené k návrhom na rozvod, vyhlásenie manželstva za neplatné alebo uznanie neexistencie manželstva, a následne o nich bude spoločne rozhodovať príslušný jednočlenný súd prvého stupňa v súlade s pravidlami konania o manželských veciach. Návrhy na určenie rodičovskej zodpovednosti a podmienok styku s dieťaťom môžu byť tiež pripojené k návrhu a môže o nich rozhodovať jednočlenný súd prvého stupňa v súlade s osobitným postupom stanoveným v článku 681B a nasl. občianskeho zákonníka.

Návrh sa predkladá na podateľni súdu; pracovník podateľne stanoví dátum konania a zapíše tento dátum do kópií návrhu. Právny zástupca navrhovateľa dá pokyn súdnemu vykonávateľovi, aby odporcovi doručil kópiu s dátumom pojednávania a predvolanie na súd. Súdnym vykonávateľom doručí kópiu návrhu odporcovi. Súdnym vykonávateľom musí doručiť kópiu návrhu do 60 dní, ak má odporca bydlisko alebo pobyt v Grécku, a do 90 dní, ak má odporca bydlisko alebo pobyt v zahraničí alebo ak adresa odporcu nie je známa. Ak sa má doručenie vykonať do zahraničia osobe, ktorej adresa je známa, ustanovenia, ktoré sa majú analogicky uplatňovať na doručenie návrhu na začatie konania, sú ustanovenia nariadení EÚ, konkrétnejšie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch alebo ustanovenia Haagskeho dohovoru z 15. novembra 1965, ak sa uplatňuje, alebo pravidlá vymedzené v dvojstranných alebo mnohostranných zmluvách.

Hmotnoprávne pramene, ktoré sa aplikujú na osobné majetkové vzťahy manželov, rozvod a súdnu rozluku (články 14, 15 a 16 občianskeho zákonníka), sú (zoradené podľa prednosti):

právo ich poslednej spoločnej štátnej príslušnosti počas manželstva, pokiaľ aspoň jeden z nich má aj naďalej túto štátnu príslušnosť;

právo podľa ich posledného miesta spoločného obvyklého pobytu počas manželstva; alebo

právo, s ktorým majú najsilnejšie väzby.

Na vzťahy medzi rodičmi a dieťaťom (článok 18 a 19 občianskeho zákonníka) sa aplikuje (zoraďené podľa prednosti):

a) právo štátu ich poslednej spoločnej štátnej príslušnosti;

b) právo podľa ich posledného miesta spoločného obvyklého pobytu; alebo

c) právo štátu štátnej príslušnosti dieťaťa; ak má dieťa grécku aj zahraničnú štátnu príslušnosť, uplatňuje sa právo Grécka a ak má dieťa viac ako jednu zahraničnú štátnu príslušnosť, uplatňuje sa právo štátu, s ktorým má dieťa najsilnejšie väzby.

V súlade so zásadou *lex fori* (rozhodovanie podľa práva v mieste súdu) sa aplikuje grécke procesné právo, pred ktorým má však prednosť právo EÚ a iné medzinárodné zmluvy podľa článku 28 ústavy. Právnym zástupcom, ktorí zastupujú účastníkov konania, musí byť udelené osobitné splnomocnenie, aby mohli konať v mene daného účastníka alebo musia na súde vystupovať spolu so zastupovaným účastníkom. Sobášny list, osvedčenie o rodinnom stave a iné podkladové dôkazy sa musia predložiť na súde počas dokazovania. Svedkovia sa vypočúvajú a pripomienky sa predkladajú na verejnom pojednávaní. V prípade rozvodu na základe vzájomného dohody účastníci konania prehlásia, že si želajú ukončiť manželstvo prostredníctvom písomnej dohody, ktoré podpíšu manželia alebo ich oprávnení právni zástupcovia alebo obaja, a musia predložiť dohodu o podmienkach starostlivosti o ich deti a o styku s nimi. Súd schváli dohodu a vydá rozhodnutie o zrušení manželstva. Tvrdenia strán súd posudzuje podľa vlastného uváženia. Súd nevyočúva strany pod prísahou a nevyžaduje svedecké výpovede od detí strán, no svedkovia a znalci musia vypovedať pod prísahou. Súd, ktorý rozhoduje o návrhu na rozvod, sa snaží strany zmieriť. Skutočnosť, že odporca sa nedostaví na súd, nemá vplyv na rozhodnutie v danej veci. Ak niektorá zo strán umrie, pričom je stále možné podať proti rozhodnutiu opravný prostriedok, súdne konanie sa zastaví. V prípade návrhu na vyhlásenie manželstva za neplatné, ktoré môže predložiť aj prokurátor, bude prokurátor vyzvaný, aby predložil svoje pripomienky. Ak jedna zo strán konania zomrie, konanie sa preruší a dedičia daného účastníka ho môžu obnoviť. Ak návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné alebo na uznanie neexistencie manželstva predloží prokurátor, návrh je namierený proti oboj stranám, a ak niektorý z nich zomrel, je namierený proti dedičom.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Áno, za určitých podmienok. Právna pomoc je k dispozícii, ak sa preukáže, že účastník si nemôže dovoliť zaplatiť trovy konania bez toho, aby na to použil prostriedky, ktoré sú potrebné na jeho vlastnú výživu a na výživu jeho rodiny, pokiaľ sa návrh tejto strany nepovažuje za očividne nepodložený alebo nevhodný. Žiadosť sa predkladá sudcovi, ktorý rozhoduje o veci, alebo sudcovi, ktorému sa vec má predložiť; v prípade viacčlenného súdu prvého stupňa sa žiadosť predkladá predsedovi súdu. Vo veciach, ktoré nesúvisia s konaním sa žiadosť predkladá okresnému občianskemu súdu (ειρηνοδίκηείο) v mieste žiadateľovho pobytu (článok 194 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku).

Žiadosť by mala obsahovať súhrn predmetu konania, dôkazov, ktoré budú predložené v súdnom konaní a dôkazy, ktorými sa potvrdzuje splnenie podmienok na priznanie právnej pomoci. K žiadosti sa pripája niekoľko podporných dokumentov:

potvrdenie, ktoré (bezplatne) vystaví starosta alebo predseda obecnej rady v mieste bydliska alebo trvalého pobytu žiadateľa, o pracovnom, finančnom a rodinnom stave žiadateľa;

potvrdenie, ktoré (bezplatne) vystaví daňový kontrolór v mieste bydliska alebo trvalého pobytu žiadateľa, a v ktorom bude uvedené, že v uplynulých troch rokoch žiadateľ podal priznanie o dani z príjmov alebo priznanie o akejkoľvek inej priamej dani a že po preskúmaní bolo toto priznanie potvrdené.

Súd, ktorý rozhoduje o žiadosti, môže bezplatne predvolať odporcu. Prítomnosť právnych zástupcov nie je nevyhnutná. Ak súd uzná, že podmienky uvedené v predchádzajúcom texte sú splnené, prizná žiadateľovi právnu pomoc. Právna pomoc sa poskytuje vždy len pre konkrétne konanie. Vzťahuje sa však na všetky jeho úrovne vrátane konaní o opravných prostriedkoch a výkonu konečného rozhodnutia. Účastník konania, ktorého právo na súdnu pomoc bolo uznané týmto spôsobom, je predbežne oslobodený od povinnosti hradiť trovy konania a náklady na konanie vo všeobecnosti, t. j. odmeny a/alebo výdavky notárov a vykonávateľov, svedkov, znalcov, právnych zástupcov a akýchkoľvek iných zástupcov, ako aj od povinnosti poskytnúť preddavok na takéto výdavky. Predbežné oslobodenie možno priznať aj len pre časť trov.

Právna pomoc nemá vplyv na povinnosť nahradiť akékoľvek trovy priznané protistrane. Ak o to žiadateľ požiada, súd môže v rozhodnutí o súdnej pomoci alebo po jeho prijatí, rozhodnúť o pridelení právneho zástupcu, notára alebo súdneho vykonávateľa, ktorí budú pomáhať podporenej osobe. Tento pokyn sú povinní splniť a oprávnenie na príslušné úkony vyplýva zo samotného rozhodnutia o pridelení.

Právna pomoc zaniká smrťou oprávnenej osoby, no úkony, ktoré nie je možné odložiť, sa môžu vykonať po tejto lehote v súlade s predchádzajúcimi pokynmi. Právna pomoc môže byť odobratá alebo obmedzená súdom na jeho vlastný podnet, alebo na základe návrhu prokurátora, ak sa preukáže, že neboli splnené podmienky na jej priznanie, už neplatia alebo sa zmenili. Náhrada trov konania je upravená v článkoch 190 až 193 Občianskeho súdneho poriadku.

Ak súd prikáže protistrane príjemcu právnej pomoci, aby nahradil trovy príjemcu, kolkovné, vykonateľný rovnopis a ostatné poplatky sa nahrádzajú podľa zákona o výbere verejných príjmov, zatiaľ čo trovy dlžné príjemcovi, jeho advokátom alebo iným zákonným zástupcom alebo úradníkom súdu sa v prípade potreby nahrádzajú vo vykonávacom konaní. Trovy, ktoré musí protistrane nahradiť príjemca právnej pomoci, sa nahrádzajú ihneď po tom, ako ktorákoľvek z podmienok poskytovania právnej pomoci prestala platiť a táto skutočnosť bola potvrdená. Ak účastníci získali právnu pomoc na základe nepravdivých tvrdení alebo informácií, sudca, ktorý rozhodne o odobratí právnej pomoci, udelí finančnú pokutu od 100 EUR do 200 EUR, ktorá sa vypláca do poisťného fondu právnických povolání; týmto nezaničujú povinnosti účastníkov zaplatiť sumy, od úhrady ktorých boli oslobodení, ani sa nevylučuje ich trestné stíhanie.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvoď manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Áno. Neúspešný účastník môže podať opravný prostriedok na miestnom odvolacom súde (Εφετείο) voči rozhodnutiu o rozvoď manželstva, vyhlásení o absolútnej alebo relatívnej neplatnosti manželstva alebo voči rozhodnutiu o neexistencii manželstva do tridsiatich dní od dátumu doručenia rozhodnutia, ak má tento účastník bydlisko alebo obvyklý pobyt v Grécku; alebo do šesťdesiatich dní, ak má tento účastník bydlisko alebo obvyklý pobyt v zahraničí alebo jeho miesto pobytu nie je známe; ak rozhodnutie nebolo doručené, do troch rokov od jeho vydania. Ak účastník konania, ktorý má právo podať odvolanie, zomrel, lehota na podanie odvolania sa začína v deň doručenia rozhodnutia jeho univerzálnym dedičom alebo odkazovníkom.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvoď / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V aktuálne platnom nariadení Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností sa stanovuje zásada, podľa ktorej rozhodnutia prijaté v jednom členskom štáte EÚ sa musia uznať v ostatných členských štátoch bez potreby použitia osobitného postupu. Každý, kto si želá uznanie rozhodnutia o rozvoď, súdnej rozluke alebo vyhlásení manželstva za neplatné v Grécku, sa musí obrátiť na jednočlenný súd prvého stupňa v mieste obvyklého pobytu osoby, voči ktorej sa má rozhodnutie vykonať, alebo v mieste výkonu rozhodnutia.

Po stanovení dátumu pojednávania sa kópia návrhu sa následne doručí druhému účastníkovi konania spolu s vyzroumením o tomto dátume a predvolaním. Súd nemôže skúmať príslušnosť súdu, ktorý vydal rozhodnutie. Súd posúdi, či uznanie rozhodnutia nie je v rozpore s verejným poriadkom; či dokument, na základe ktorého sa začalo konanie, bol doručený odporcovi v dostatočnej lehote, aby sa odporca mohol brániť, alebo ak sa tak nestalo, či odporca

s rozhodnutím súdu jednoznačne súhlasil a či rozhodnutie nie je nezlučiteľné s akýmkoľvek predchádzajúcim rozhodnutím vydaným v konaní medzi tými istými stranami v členskom štáte, v ktorom sa požaduje jeho uznanie, alebo v inom členskom štáte alebo tretej krajine, ak rozhodnutie spĺňa podmienky potrebné na jeho uznanie v členskom štáte, v ktorom sa jeho uznanie požaduje. Ak súd dospeje k uspokojivému záveru, rozhodnutie uzná.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Voči rozhodnutiu gréckeho súdu o uznaní rozhodnutia vydaného súdom v inom členskom štáte EÚ je možné podať opravný prostriedok na odvolací súd, ktorý rozhoduje o odvolaniach proti rozhodnutiam príslušného súdu nižšieho stupňa. Odvolacia lehota je jeden mesiac od dátumu doručenia rozhodnutia, s výnimkou prípadov, keď účastník, proti ktorému sa uznanie rozhodnutia požaduje, má obvyklý pobyt v inom členskom štáte ako v členskom štáte vydania vyhlásenia o vykonateľnosti, pričom v takom prípade je odvolacia lehota dva mesiace od dátumu doručenia rozhodnutia. Táto lehota môže byť predĺžená z dôvodu vzdialenosti. Ak sa účastník, proti ktorému sa požaduje uznanie, nedostaví na súd, súd musí prerušiť konanie, aby sa mohol uistiť, že tento účastník bol riadne a v dostatočnom predstihu predvolaný alebo že boli v tejto súvislosti vykonané všetky uskutočniteľné kroky. Rozhodnutie odvolacieho súdu možno napadnúť v právnych otázkach na Najvyššom súde (Άρειος Πάγος).

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Hmotnoprávne pramene, ktoré sa uplatňujú na rozvod, sú (v poradí podľa prednosti):

právo štátu poslednej štátnej príslušnosti účastníkov, pokiaľ má niektorý z účastníkov aj naďalej danú štátnu príslušnosť;

právo podľa posledného miesta spoločného obvyklého pobytu účastníkov počas manželstva alebo

právo, s ktorým majú najsilnejšie väzby.

V súlade so zásadou *lex fori* (rozhodovanie podľa práva v mieste súdu) sa aplikuje grécke procesné právo, pred ktorým má však prednosť právo Európskeho spoločenstva podľa článku 28 gréckej ústavy.

Posledná aktualizácia: 26/11/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Španielsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Na základe reformy zavedenej zákonom č. 15/2005, rozvod v Španielsku nie je podmienený požiadavkami súvisiacimi s predchádzajúcou rozlukou alebo zákonnými dôvodmi, keďže o rozvode môže priamo rozhodnúť súdny orgán (rozvod sa vyhlasuje právoplatným rozhodnutím súdu).

Konanie o rozvod manželstva sa môže začať na návrh iba jedného z manželov, obidvoch manželov alebo jedného z manželov a so súhlasom druhého manžela. Na vydanie rozhodnutia o rozvode stačí, aby sa vyhovel týmto požiadavkám a okolnostiam:

Od uzavretia manželstva uplynuli tri mesiace, pokiaľ o rozvod žiadajú obidvaja manželia alebo jeden z manželov so súhlasom druhého manžela.

Od uzavretia manželstva uplynuli tri mesiace, pokiaľ o rozvod žiada iba jeden z manželov.

Ak existujú dôkazy o ohrození života, fyzickej integrity, slobody, morálnej integrity alebo sexuálnej nedotknuteľnosti jedného z manželov, ktorý je navrhovateľom v konaní o rozvode, alebo detí oboch manželov alebo jedného z nich, podanie návrhu o rozvod manželstva nie je podmienený žiadnou čakacou lehotou, ktorá by musela uplynúť od uzavretia manželstva.

Z toho vyplýva, že na podanie návrhu o rozvod a vydanie rozhodnutia o rozvode postačuje, aby si jeden z manželov neželal naďalej zotrvať v danom manželskom zväzku, pričom odporca nemá právo proti tomu namietat' z vecných dôvodov, ak uplynula uvedená lehota a v poslednom prípade dokonca bez akejkoľvek čakacej lehoty.

Alternatívou rozvodu je pre manželov rozluka, ktorá podlieha rovnakým požiadavkám, aj keď manželský zväzok pretrváva naďalej. Znamená to, že manželia spolu ďalej nežijú, ale manželstvo nie je rozvedené, k čomu môže dôjsť výhradne prostredníctvom rozhodnutia o rozvode.

Ako bolo uvedené v predchádzajúcom texte, konanie o rozvode manželstva (ako aj o rozluke) sa musí začať:

na návrh jedného z manželov;

na návrh obidvoch manželov alebo jedného z nich so súhlasom druhého manžela.

V prvom prípade sa k návrhu na rozvod manželstva pripája návrh opatrení, ktorými sa budú spravovať dôsledky rozvodu alebo rozluky a ktoré budú predmetom diskusií v rámci konania. Ak sa manželom nepodarí dosiahnuť dohodu, rozhodne súdny orgán.

V druhom prípade môžu manželia predložiť dohodu o vysporiadaní (*convenio regulador*), v ktorej sa vymedzia oblasti, v ktorých sa dosiahla dohoda, pokiaľ ide o opatrenia v súvislosti s domácnosťou, starostlivosťou o deti a výživným pre ne, rozdelením bezpodielového spoluvlastníctva, ako aj akýmkoľvek vyživovacími povinnosťami medzi manželmi. Konanie prebieha na súde a vo veciach týkajúcich sa nezaopatrených maloletých detí rozhodne sudca. Ak manželia nemajú žiadne nezaopatrené maloleté deti, návrh sa môže spracovať buď na súde, hoci rozhodnutie pripadá na súdneho úradníka (*Ltrado de la Administración de Justicia*), alebo u notára vyhotovením verejnej listiny.

Právna úprava rozluky a rozvodu sa v plnom rozsahu uplatňuje na všetky manželstvá medzi osobami rovnakého pohlavia alebo rozdielnych pohlaví, keďže zákonom č. 13/2005 sa uznáva, že muži a ženy majú právo uzavrieť manželstvo a uplatňovať sa budú rovnaké požiadavky a účinky bez ohľadu na to, či sú príslušné osoby rovnakého alebo rozdielneho pohlavia.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Na základe reformy zavedenej zákonom č. 15/2005 na rozvod v Španielsku nie sú potrebné žiadne dôvody, keďže zachovanie manželského zväzku sa považuje za prejav slobodnej vôle manželov.

Jedinou požiadavkou je dodržanie minimálneho obdobia po uzavretí manželstva pred začatím konania o rozvod (s výnimkou určitých prípadov). Požadované časové obdobie je nasledujúce:

Ak návrh na rozvod podali obaja manželia alebo len jeden z manželov so súhlasom druhého, od uzavretia manželstva musia uplynúť tri mesiace.

Ak návrh na rozvod podal len jeden z manželov, od uzavretia manželstva musia uplynúť tri mesiace.

Ak existujú dôkazy o ohrození života, fyzickej integrity, slobody, morálnej integrity alebo sexuálnej nedotknuteľnosti jedného z manželov, ktorý je navrhovateľom v konaní o rozvode, alebo detí oboch manželov alebo jedného z nich, podanie návrhu o rozvod manželstva nie je podmienený žiadnou čakacou lehotou, ktorá by musela uplynúť od uzavretia manželstva.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Prvým dôsledkom rozvodu je zánik manželského zväzku. Zaniká tým povinnosť spoluzitia a poskytovania vzájomnej pomoci, ktoré z tohto zväzku vyplývajú, v dôsledku čoho môžu obidvaja manželia znovu slobodne uzavrieť ďalšie manželstvo.

Podľa španielskeho právneho poriadku žena nemusí pri uzavretí manželstva prijať manželovo priezvisko, ako je to v iných krajinách.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Divorce brings about the dissolution of the matrimonial property regime and the liquidation of any joint property that may have accumulated, culminating in the division of the common assets, a process that will be determined by the property regime governing the marriage.

3.3 maloleté deti manželov

Rozhodnutím o rozvode sa nemenia vzťahy medzi rodičmi a spoločnými deťmi. Súd, ktorý rozvádza manželstvo, však musí upraviť právo osobnej starostlivosti o deti, a to buď udelením tohto práva v prospech jedného z manželov a úpravou styku medzi deťmi a druhým manželom, alebo ustanovením spoločného výkonu rodičovských práv a povinností obidvomi manželmi.

Spoločný výkon rodičovských práv a povinností možno zabezpečiť na základe dohody medzi rodičmi (dosiahnutej buď v rámci pôvodného návrhu dohody o vysporiadaní alebo v priebehu konania) schválenej súdom. Ak sa nepodarí dosiahnuť dohodu, o spoločnej starostlivosti môže rozhodnúť súd na návrh jedného z rodičov a so zreteľom na stanovisko prokurátora (*Ministerio Fiscal*), pričom sa zohľadní riadna ochrana záujmov dieťaťa. V niektorých autonómnych spoločenstvách v Španielsku sa uprednostňuje spoločný výkon rodičovských práv a povinností, čo znamená, že tento bude štandardnou úpravou, pokiaľ sa nezistí, že existujú okolnosti, ktoré oprávňujú inú úpravu (týka sa to Aragónska, Baskicka a v určitom rozsahu Katalánska). Taktiež a opäť so zreteľom na najlepšie záujmy maloletých sa môže dohodnúť zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného rodiča a dokonca zmiešané alebo hybridné úpravy (dieťa v osobnej starostlivosti rôznych rodičov alebo niektoré deti v osobnej starostlivosti jedného rodiča a iné deti v spoločnom výkone rodičovských práv a povinností).

Rozvod v zásade nezabavuje rodičov ich povinností voči deťom, takže obaja musia prispievať na ich výživu a vykonávať spoločné práva a povinnosti voči dotknutým deťom.

Toto zvyčajne znamená, že manžel, ktorý sa nestará osobne o deti, musí platiť výživné manželovi, ktorý má deti v osobnej starostlivosti, až kým nedosiahnu ekonomickú samostatnosť alebo sa im ekonomická samostatnosť nepodarilo dosiahnuť z dôvodov, za ktoré nesú zodpovednosť. Ak sa uzná spoločný výkon rodičovských práv a povinností, obvykle každý rodič uhrádza bežné výdavky detí počas obdobia, v ktorom ich má (oblečenie, strava alebo ubytovanie), kým pre ostatné výdavky sa otvorí spoločný účet, na ktorý každý rodič poukazuje mesačné príspevky. Ak sú však finančné okolnosti týchto dvoch rodičov veľmi rozdielne, nič nebráni jednému rodičovi dať druhému rodičovi určitú sumu peňazí, aby tento mohol uhradiť výdavky detí počas obdobia, keď ich má v osobnej starostlivosti.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Rozvodom sa ruší povinnosť spolužitia a poskytovania vzájomnej pomoci, takže ani jeden z manželov nie je povinný živiť druhého. Ak však rozvod prinesie jednému z manželov finančnú nerovnováhu v porovnaní s postavením druhého manžela a zhoršenie jeho situácie v porovnaní so situáciou v manželstve, potom ten z manželov, ktorý bude rozvodom poškodený, má nárok dostávať od druhého z manželov výživné na vyrovnanie tejto nerovnováhy.

Na niektorých územiach sa v tomto smere uplatňujú osobitné úpravy.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Rozluka znamená ukončenie spoločného života manželov, čiže ukončenie povinnosti spolužitia, pričom manželský zväzok sa zachováva a nedochádza k zmene dohôd o výživnom, ktoré boli prijaté ako opodstatnené na vyrovnanie nerovnováh. Zaniká taktiež možnosť použiť majetok druhého manžela na úhradu nákladov súvisiacich s manželstvom. Podobne sa rozlukou (aj skutočným odlúčením) ukončuje predpoklad otcovstva, podľa ktorého sa predpokladá, že deti narodené do 300 dní po rozluke, sú manželove deti.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Podobne ako v prípade rozvodu, ani na rozluku sa v Španielsku v súlade s reformou zavedenou zákonom č. 15/2005 nevyžadujú dôvody, pretože udržanie manželstva sa pokladá za vyjadrenie slobodnej vôle manželov.

Jedinou požiadavkou je dodržanie minimálneho času, ktorý má uplynúť od uzavretia manželstva do podania návrhu na rozluku (s výnimkou určitých prípadov). Požadované časové obdobie je nasledujúce:

Ak návrh na rozluku podali obaja manželia alebo jeden manžel so súhlasom druhého, od uzavretia manželstva musia uplynúť tri mesiace.

Ak návrh na rozluku podal len jeden z manželov, od uzavretia manželstva musia uplynúť tri mesiace.

Ak existujú dôkazy o ohrození života, fyzickej integrity, slobody, morálnej integrity alebo sexuálnej nedotknuteľnosti jedného z manželov, ktorý podal návrh na rozluku, alebo detí oboch manželov alebo jedného z nich, rozluka nie je podmienená žiadnou čakacou lehotou, ktorá by musela uplynúť od uzavretia manželstva.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Právne dôsledky rozluky sú také isté ako právne dôsledky rozvodu s jediným rozdielom v tom, že nedochádza k zániku manželského zväzku. Preto je možné dosiahnuť zmierenie s úplným obnovením manželstva, pričom nie je potrebné, aby manželia opäť uzatvorili manželstvo. Obnovenie manželského spolužitia sa musí oznámiť súdu, aby tak nadobudlo právnu účinnosť. Ak manželia uzatvorili manželstvo v režime bezpodielového spoluvlastníctva (napr. *sociedad de gananciales*, keď sa jedna polovica zárobku každého z manželov považuje za vlastníctvo druhého z manželov), pri rozluke tento zároveň zanikne a nahradí sa režimom rozdelenia majetku.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Vyhlásenie manželstva za neplatné (uplatňujúce sa na manželstvá medzi osobami rovnakého pohlavia alebo rozdielnych pohlaví) znamená súdne vyhlásenie o tom, že uzavreté manželstvo trpelo takými nedostatkami, ktoré ho od samého začiatku robia nefunkčným. Účinkom takéhoto vyhlásenia je, že manželstvo nikdy neexistovalo, a preto ani nikdy nemalo právne následky. Z tohto dôvodu manželia opäť nadobúdajú slobodný stav.

To má za následok zánik a zrušenie majetkového režimu manželov a ukončenie povinnosti spolužitia a vzájomnej pomoci.

Na rozdiel od prípadov rozluky alebo rozvodu neexistencia manželstva bráni tomu, aby sa mohla vyplácať kompenzácia, keďže táto si vyžaduje, aby existovalo platné manželstvo. Túto situáciu zmierňuje možnosť priznať odškodné manželovi, ktorý konal v dobrej viere, zatiaľ čo druhý z manželov konal pri uzatváraní manželstva so zlým úmyslom.

Čo sa týka detí, voči nim sa zachovávajú právne následky vzniknuté v čase pred vydaním rozhodnutia, ktorým sa vyhlasuje manželstvo za neplatné, a preto sú také isté ako právne následky rozluky alebo rozvodu.

Okrem vyhlásenia civilného súdu o anulovaní manželstva sa v Španielsku uznávajú aj občianskoprávne účinky rozhodnutí cirkevného súdu o anulovaní cirkevného sobáša alebo pápežské rozhodnutia týkajúce sa krátkeho, nenaplneného manželstva, ktoré si vyžadujú overovacie konanie (podobné konaniu o vyhlásenie vykonateľnosti), a toto riešia súdy prvého stupňa (*Juzgados de Primera Instancia*) (súdy špecializujúce sa na rodinné záležitosti, keď existujú). Základ takéhoto uznania je Dohoda medzi Španielskym štátom a Svätou stolicou o právnych otázkach podpísaná 3. januára 1979.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Dôvody k vyhláseniu manželstva za neplatné nastanú vtedy, keď:

1. jeden z manželov nesúhlasil s uzatvorením manželstva;
2. sa manželstvo uzavrelo, aj napriek existencii jednej z týchto prekážok uzavretia manželstva:

1. jeden zo vstupujúcich do manželstva bol nezaopatrený maloletý, okrem osôb starších ako 14 rokov, ktorým sa poskytnulo povolenie súdu (prekážka veku),
2. jeden z manželov bol v čase uzatvárania manželstva už v manželskom zväzku (bigamia),
3. vstupujúci do manželstva sú si navzájom predkom alebo potomkom, alebo jeden z nich je osvojeným dieťaťom druhého (pokrvné príbuzenstvo),
4. vstupujúci do manželstva sú si pokrvnými príbuznými do tretieho stupňa – strýko/teta so synovcom/neterou – okrem prípadu, keď sa poskytnulo povolenie súdu (pokrvné príbuzenstvo).
3. jeden z manželov bol odsúdený ako páchatel alebo spolupáchatel za vraždu predchádzajúceho manžela jednej zo strán okrem prípadu, ak bol omilostený ministerstvom spravodlivosti;
4. bolo manželstvo uzavreté bez účasti sudcu, starostu alebo predstaviteľa, pred ktorým sa má manželstvo uzatvárať, alebo bez účasti svedkov; platnosť manželstva sa však zachová napriek tomu, že osoba vykonávajúca obrad manželstva nebola príslušná alebo nemala zákonné poverenie, ak aspoň jeden z manželov konal v dobrej viere a príslušný úradný predstaviteľ vykonával svoje funkcie verejne;
5. jeden z manželov sa pri uzavretí manželstva zmýlil v totožnosti druhého manžela alebo v tých jeho osobných vlastnostiach, ktoré boli rozhodujúce na vyslovenie jeho súhlasu s uzavretím manželstva;
6. jeden z manželov uzavrel manželstvo pod nátlakom alebo z veľkého strachu.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Vyhlasenie manželstva za neplatné znamená jeho neplatnosť od jeho uzatvorenia. Z tohto vyplýva, že manželia opäť nadobúdajú slobodný stav.

Voči deťom a voči manželovi alebo manželom, ktorí konali v dobrej viere, sa však zachováva platnosť právnych následkov, ktoré už vznikli za trvania manželstva, ktoré bolo vyhlásené za neplatné, od jeho uzavretia po vyhlásenie jeho neplatnosti.

Ten z manželov, ktorý nekonal v dobrej viere, sa pri vysporiadaní majetkových vzťahov nepodieľa na zisku manžela, ktorý konal v dobrej viere.

Na druhej strane, ak existovalo spolužitie, ten z manželov, ktorý konal v dobrej viere, môže získať náhradu škody s cieľom odstrániť finančné rozdiely, ktoré mohli vzniknúť z dôvodu vyhlásenia manželstva za neplatné.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V Španielsku sa mediácia v manželských veciach rieši na štátnej úrovni prostredníctvom zákona o mediácii v občianskych a obchodných veciach – zákon č. 5/2012 zo 6. júla 2012 týkajúci sa určitých aspektov mediácie v občianskych a obchodných veciach, ktorým sa transponovala smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/52/ES z 21. mája 2008 do španielskych právnych predpisov. Medzi základné zásady, ktorými sa riadi mediácia, patrí zásada dobrovoľnosti, slobodného výberu, nestrannosti, neutrality a dôvernosti. Okrem týchto zásad existujú právne predpisy alebo usmernenia, ktorými sa riadia úkony účastníkov mediácie, ako napríklad dobrá viera a vzájomný rešpekt, ako aj ich povinnosť spolupracovať a poskytnúť podporu mediátorovi.

Uvedeným zákonom č. 5/2012 sa riadi „mediácia pri cezhraničných právnych sporoch“, t. j. pri tých právnych sporoch, v rámci ktorých aspoň jeden z účastníkov konania má domicil alebo obvyklý pobyt v inom štáte ako druhý dotknutý účastník konania a v ktorých sa rozhodnú alebo sú povinní využiť mediáciu v súlade s platnými právnymi predpismi. Vzťahuje sa to aj na spory, ktorým sa predchádza alebo ktoré sa vyriešia prostredníctvom dohody o mediácii, bez ohľadu na miesto uzatvorenia dohody, v rámci ktorých sa po zmene bydliska ktoréhokoľvek z účastníkov konania má vykonať dohoda alebo niektoré jej právne dôsledky na území iného štátu. V rámci cezhraničných sporov medzi účastníkmi konania, ktorí majú bydlisko v rôznych členských štátoch Európskej únie, sa domicil určuje v súlade s článkom 59 a článkom 60 nariadenia (ES) č. 44/2001 (Brusel I).

V španielskom práve sa mediácia v manželských vzťahoch považuje za alternatívny spôsob striktno súdneho riešenia rodinných sporov.

Vo viacerých autonómnych oblastiach sa prostredníctvom ich príslušných autonómnych parlamentov prijali zákony o mediácii v manželských veciach, vo všeobecnosti – s uvedenou výnimkou – ako ustanovenia podporované verejnými orgánmi sociálnej starostlivosti: Andalúzia – zákon č. 1/2009 z 27. februára 2009 o mediácii v manželských veciach v Andalúzii; Aragónsko – zákon č. 9/2011 z 24. marca 2011 o mediácii v manželských veciach v Aragónsku; Astúria – zákon č. 3/2007 z 23. marca 2007 o mediácii v manželských veciach; Kanárske ostrovy – zákon č. 15/2003 z 8. apríla 2003 o mediácii v manželských veciach; Kantábria – zákon č. 1/2011 z 28. marca 2011 o mediácii v autonómnej oblasti Kantábria; Kastília-La Mancha – zákon č. 4/2005 z 24. mája 2005 o špecializovanej sociálnej službe v oblasti mediácie v manželských veciach; Kastília-León – zákon č. 1/2006 zo 6. apríla 2006 o mediácii v manželských veciach v oblasti Kastília-León; Katalánsko (nadobúda osobitný význam v tejto autonómnej oblasti, keďže má vlastnú zákonodarnú právomoc v tejto oblasti, pričom sa stanovuje v článku 233 ods. 6 občianskeho zákonníka Katalánska, že súdny orgán môže odporučiť manželom, aby sa zúčastnili informačného stretnutia týkajúceho sa mediácie, ak sa domnieva, že okolnosti prípadu nasvedčujú tomu, že je ešte možné dosiahnuť dohodu); Valencia – zákon č. 7/2001 z 26. novembra 2001, ktorým sa riadi mediácia v manželských veciach vo Valencii; Galícia – zákon č. 4/2001 z 31. mája 2001 o mediácii v manželských veciach; Baleárske ostrovy – zákon č. 14/2010 z 9. decembra 2010 o mediácii v manželských veciach na Baleárskych ostrovoch; Madrid – zákon č. 1/2007 z 21. februára 2007 o mediácii v manželských vzťahoch v Madride a Baskicko – zákon č. 1/2008 z 8. februára 2008 o mediácii v manželských veciach. Na štátnej úrovni sa zákonom č. 15/2005 z 8. júla 2005, ktorým sa mení Občiansky zákonník a Občiansky súdny poriadok v súvislosti s rozlukou a rozvodom, zavádza nové pravidlo 7 v článku 770 daného zákona. Týmto predpisom sa riadi konanie o rozluke a rozvode (okrem prípadov založených na „vzájomnom súhlase“), ako aj na vyhlásenie manželstva za neplatné, v rámci ktorých môžu účastníci konania na základe vzájomného súhlasu požiadať o prerušenie konania v súlade so všeobecnými podmienkami občianskoprávneho konania, ktoré sú stanovené v článku 19 ods. 4 občianskeho súdneho poriadku, a požiadať o mediáciu.

Pokiaľ ide o cezhraničné konania v manželských veciach, v článku 55 nariadenia (ES) č. 2201/2003 (Brusel II a) sa stanovuje, že ústredné orgány na žiadosť ústredného orgánu iného členského štátu alebo nositeľa rodičovských práv a povinností spolupracujú v jednotlivých prípadoch na dosiahnutí cieľov tohto nariadenia. Na tento účel musia prijať všetky potrebné opatrenia, aby, okrem iného, uľahčili dosiahnutie dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností prostredníctvom mediácie alebo iným spôsobom.

V občianskoprávných konaniach v oblasti rodinného práva, ktoré patria do príslušnosti súdov zaoberajúcich sa násilím páchaným na ženách (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), je mediácia zakázaná.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluky / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

a) Kde sa podáva návrh

Po zavedení medzinárodnej jurisdikcie španielskych súdov na prejednanie vecí [ustanovenej v nariadení (ES) č. 2101/2003 – anulovanie manželstva, rozluka, rozvod a rodičovské práva a povinnosti; v nariadení (ES) č. 4/2009 – vyživovacie povinnosti; od 29. januára 2019 v nariadení (EÚ) 2016/1103 o majetkových režimoch manželov a v článku 22c zákona o súdnictve (*Ley Orgánica del Poder Judicial* – LOPJ) – v prípade záležitostí, ktoré nie sú uvedené v nariadeniach alebo keď odkazujú na vnútroštátne právo] sa v rámci španielskeho územia návrh na rozvod, rozluky alebo vyhlásenie manželstva za neplatné (okrem návrhov, ktoré spracúvajú notári v prípadoch rozluky alebo rozvodu na základe vzájomnej dohody, keď manželia nemajú maloleté deti) musí podať na súd prvého stupňa. V niektorých súdnych obvodoch sa nachádzajú súdy prvého stupňa, ktoré sa špecializujú na rodinné právo. Konkrétne je to súd prvého stupňa:

v mieste bydliska manželov,

ak manželia bývajú v rôznych súdnych obvodoch, podľa výberu navrhovateľa to bude súd:

v mieste posledného bydliska manželov,

alebo v mieste pobytu odporcu,

alebo ak odporca nemá trvalé bydlisko, ani miesto pobytu, návrh proti nemu môže byť podaný v tom mieste, kde sa práve nachádza, alebo v mieste jeho posledného pobytu, a to podľa výberu navrhovateľa.

Ak všetky tieto kritériá chýbajú, návrh treba podať sudcovi prvého stupňa (*Juez de Primera Instancia*) v mieste domicilu navrhovateľa.

Ak návrh na rozvod alebo o rozluku podávajú so vzájomným súhlasom obaja manželia, môžu tak urobiť u sudcu:

v mieste posledného spoločného bydliska

alebo u sudcu v mieste domicilu hociktorého z navrhovateľov.

O prijatie predbežných provizórnych opatrení sa môže požiadať u sudcu prvého stupňa v mieste domicilu navrhovateľa.

Viac informácií o španielskych súdoch pozri na <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/administracion-justicia/organizacion-justicia/organizacion-juzgados>.

V prípade vecí, ktoré spracúva notár (alternatíva konania na súdoch, keď manželia nemajú nezaopatrené maloleté deti – aj keď v takýchto prípadoch nerozhoduje sudca, ale skôr súdny úradník), musí príslušnú verejnú listinu vyhotoviť notár v mieste posledného spoločného bydliska manželov alebo v mieste domicilu alebo obvyklého pobytu hociktorého z navrhovateľov.

b) Formality a doklady

Keď je ako možnosť zvolený súd, návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné, rozluku alebo rozvod treba podať formou písomnej žaloby s podpismi právnych zástupcov navrhovateľa (*letrado a procurador*). Služby týchto odborníkov sa môžu využívať spoločne v tom prípade, keď manželia podávajú návrh na rozluku alebo rozvod na základe vzájomného súhlasu.

K návrhu na rozluku, vyhlásenie manželstva za neplatné alebo rozvod manželstva je nutné priložiť:

sobášny list a prípadne rodný list detí; nestačí predložiť iba matričnú knihu (*Libro de Familia*),

doklady, ktorými manžel alebo manželia preukazujú svoj nárok,

doklady, ktoré umožnia zhodnotiť ekonomickú situáciu manželov a prípadne detí, ako sú daňové priznania, výplatné pásky, bankové výpisy, listy vlastníctva alebo výpisy z katastra, pre prípad, že účastníci konania žiadajú o opatrenia v súvislosti s majetkom,

návrh dohody o vysporiadaní, ak sa podáva návrh na rozluku alebo o rozvod na základe vzájomného súhlasu.

Ak je ako možnosť zvolený notár (rozluka alebo rozvod na základe vzájomnej dohody, keď manželia nemajú nezaopatrené maloleté deti), uvedené doklady sú potrebné na vyhotovenie listiny a hoci je prítomný notár, manželov musí pri vyhotovení verejnej listiny sprevádzať právnik.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Španielsko uznáva nárok na bezplatnú právnu pomoc španielskym občanom, príslušníkom iných členských štátov Európskej únie a cudzincom v Španielsku, ak preukážu, že nemajú dostatok prostriedkov na účasť v konaní.

Nárok na právnu pomoc majú tie osoby, ktoré nemajú dostatočné prostriedky a ktorých finančné zdroje a príjmy v ročnom prepočte na všetky položky a na počet členov v domácnosti neprevyšujú tieto limity:

a) dvojnásobok verejného indexu príjmov (IPREM) platného v čase podania žiadosti v prípade osôb, ktoré nie sú súčasťou žiadnej domácnosti,

b) dvaaplnásobok verejného indexu príjmov platného v čase podania žiadosti v prípade osôb, ktoré sú súčasťou akejkoľvek domácnosti s menej ako štyrmi členmi,

c) trojnásobok tohto indexu v prípade domácností s minimálne štyrmi členmi.

Výpočet IPREM

Žiadosť treba podať na advokátsku komoru (*Colegio de Abogados*) v mieste, kde sa nachádza súd alebo tribunál, kde bude prebiehať hlavné pojednávanie, alebo na súd v mieste domicilu žiadateľa, pričom v poslednom uvedenom prípade justičný orgán predloží žiadosť na územne príslušnú advokátsku komoru.

Advokátske komory sú určené na to, aby vystupovali ako orgán prijímajúci žiadosti v rámci cezhraničných súdnych sporov. V takýchto sporoch je orgánom podávajúcim žiadosť advokátska komora, ktorá je príslušná obvyklému miestu pobytu alebo domicilu žiadateľa.

Európsky občan, ktorého štát je súčasťou Európskej dohody o zasielaní žiadostí o právnu pomoc, bude môcť podať žiadosť na ústredný orgán určený v jeho štáte na vykonávanie uvedenej dohody.

Žiadosť musí byť podaná pred začiatkom súdneho konania alebo, ak je účastník konania podávajúcim žiadosť o právnu pomoc odporcu, pred vznesením námietky voči návrhu. Navrhovateľ aj odporca však môžu následne požiadať o právnu pomoc, ak dokážu, že ich finančná situácia sa zmenila.

Ak manželia nemajú dostatočný spoločný majetok a jeden z manželov nemôže získať právnu pomoc, pretože finančná situácia druhého manžela mu v tom bráni, môže ho prinútiť, aby mu celkovo alebo čiastočne uhradil súdne trovy tak, že ho požiada o „*litis expensas*“ (výdavky spojené s konaním v súlade s osobitnými opatreniami na účely konania o rozvod).

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti rozsudkom, ktoré sú v Španielsku vydané v rámci konania o rozvod, rozluku a vyhlásenie manželstva za neplatné, sa môže podať odvolanie. Odvolanie sa podáva v lehote dvadsiatich dní na súd prvého stupňa, ktorý vyniesol rozhodnutie, ktoré je predmetom odvolania. Na tomto súde sa napíše formálne odvolanie, ale kompetentným na jeho riešenie je príslušný provinčný súd (*Audiencia Provincial*). V niektorých prípadoch sa po vydaní rozhodnutia o odvolaní môže podať kasačné odvolanie a prípadne mimoriadne odvolanie voči porušeniu procesných pravidiel pred občianskou komorou Najvyššieho súdu (*Tribunal Supremo*).

Rozsudky, ktoré sú v Španielsku vydané v rámci konania o vyhlásenie manželstva za neplatné, rozluku a rozvod manželstva, nie sú predbežne vykonateľné, ak sa proti nim podalo odvolanie (okrem rozsudkov, ktorými sa upravujú povinnosti a majetkové vzťahy týkajúce sa hlavného predmetu konania); samotným odvolaním sa však nezastavujú účinky opatrení nariadených rozsudkom, ktoré sú priamo vykonateľné aj napriek tomu, že sa proti rozsudku podalo odvolanie. Okrem toho, ak sa odvolanie vzťahuje výhradne na opatrenia uvedené v rozhodnutí, rozsudok o vyhlásení manželstva za neplatné, rozluke alebo rozvode sa vyhlási za konečný aj napriek podaniu odvolania.

V rámci konania o rozluku a rozvod, o ktorý požiadali na základe vzájomného súhlasu obaja manželia, sa proti rozsudku alebo rozhodnutiu súdu o rozluke alebo rozvode, ktorým sa schvaľuje návrh dohody o vysporiadaní v jej celosti tak, ako bol predložený sudcovi na schválenie, nemôže podať odvolanie, s výnimkou prokuratúry, ktorá, ak zasiahne, môže sa odvolať v záujme maloletých alebo právne nespôsobilých detí. V týchto konaniach so vzájomným súhlasom manželov sa proti súdnemu rozhodnutiu o zamietnutí rozvodu a rozluke alebo o zamietnutí určitých alebo všetkých opatrení navrhovaných manželmi, môže podať odvolanie. V týchto prípadoch sa odvolaním proti rozhodnutiu vo veci opatrení neruší ich účinnosť, ani záväzná povaha rozsudku vo vzťahu k rozluke alebo rozvodu.

Pokiaľ ide o predbežné a dočasné opatrenia, ktoré môže sudca prijať pred konaním o rozluke, vyhlásení manželstva za neplatné alebo rozvode manželstva alebo v jeho priebehu, proti rozhodnutiam o prijatí takýchto opatrení nie je možné podať odvolanie, aj keď vynesené výroky nepredstavujú konečný rozsudok a nie sú v tomto štádiu záväzné. Revízia rozhodnutí o predbežných opatreniach sa nerobí cestou odvolania, ale prostredníctvom rozsudku, ktorý ukončí konanie o rozluke, vyhlásení manželstva za neplatné alebo rozvode manželstva.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V tejto otázke sa prednostne používa nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel II a) platné pre všetky členské štáty s výnimkou Dánska. V tomto smere sa v Dánsku prednostne uplatňuje Haagsky dohovor z 19. októbra 1996 o súdnej právomoci, platných právnych predpisoch, uznávaní, výkone a spolupráci v súvislosti s rodičovskými právami a povinnosťami a opatreniami na ochranu dieťaťa.

Ak je cieľom iba aktualizovanie údajov v matrike jedného členského štátu na základe súdnych rozhodnutí vo veci rozvodu, rozluke alebo vyhlásenia manželstva za neplatné, ktoré boli vydané v inom členskom štáte a ktoré podľa právnych predpisov iného členského štátu už nepripúšťajú odvolanie, stačí predložiť na matrike v danom štáte príslušnú žiadosť a spolu s ňou:

kópiu rozhodnutia, ktorá bude obsahovať potrebné náležitosti na určenie jej hodnovernosti podľa právnych predpisov štátu, v ktorom bolo vydané, osvedčenie zodpovedajúce normalizovanému vzoru podľa nariadenia, ktoré vydal príslušný vnútroštátny súd alebo úrad členského štátu, v ktorom bolo rozhodnutie vydané,

doklad, ktorý osvedčí správnosť doručenia dokumentov odporcovi alebo preukáže, že odporca prijal rozhodnutie, ak ide o rozhodnutie vydané v jeho neprítomnosti.

Ak je cieľom získať v Španielsku uznanie rozhodnutia o rozvode, vyhlásení manželstva za neplatné alebo rozluke manželstva, ktoré bolo vydané v jednom z členských štátov, s výnimkou Dánska, je nutné podať návrh na uznanie, pričom nie je potrebné, aby rozhodnutie, ktoré sa má uznať, bolo právoplatné v tom členskom štáte, v ktorom bolo vydané. Návrh sa podá sudcovi prvého stupňa v mieste bydliska osoby, proti ktorej sa podáva návrh na uznanie alebo vyhlásenie neuznania. Ak odporca nemá byt v Španielsku, môže sa proti nemu podať návrh v mieste, kde sa práve nachádza v Španielsku, alebo v mieste jeho posledného pobytu v Španielsku a ak tieto údaje chýbajú, v mieste domicilu navrhovateľa.

Návrh treba podať písomne prostredníctvom advokáta a prokurátora a priložiť tie isté doklady ako v predchádzajúcom prípade.

Uznanie rozhodnutí v Španielsku, ktoré boli vydané v Dánsku, sa riadi španielskym právnym poriadkom. Konanie sa začína podaním návrhu priamo na súde prvého stupňa v mieste domicilu osoby, proti ktorej sa podáva návrh na uznanie.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Postup pri návrhu na neuznanie rozsudku je taký istý ako v prípade návrhu na vydanie rozhodnutia, aby bol uznaný. Ak bol rozsudok uznaný na základe nariadenia Rady č. 2201/2003, námietka sa môže podať po oznámení rozhodnutia o uznaní a v zákonom stanovenej lehote sa musí podať odvolanie na príslušný provinčný súd.

Ak ide o rozsudok vynesený v Dánsku, námietka sa musí podať, kým sa ním ešte zaoberá súd prvého stupňa, zatiaľ čo súd zvažuje návrh druhej strany o uznanie rozsudku. V každom prípade sú na formálne podanie námietky potrebné služby advokáta a prokurátora.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Po nadobudnutí účinnosti nariadenia (EÚ) č. 1259/2010 dňa 21. júna 2012 a v súlade s jeho článkami 5 a 8, sa manželia môžu dohodnúť na určení rozhodného práva vo veciach rozvodu a rozluke spomedzi tých právnych poriadkov, ktoré sú uvedené v nariadení. V prípade, že sa nedohodnú na určení rozhodného práva, rozvod a rozluka sa spravujú právnym poriadkom toho štátu:

- ktorý je obvyklým pobytom manželov v čase podania návrhu alebo ak neexistuje,
- ktorý bol posledným obvyklým pobytom manželov za predpokladu, že sa tento pobyt neskončil viac ako rok pred podaním návrhu, pokiaľ jeden z manželov stále býva v tomto štáte v čase podania návrhu, alebo ak neexistuje,
- ktorého sú obidvaja manželia štátnymi príslušníkmi v čase podania návrhu, alebo
- ktoré je miestom príslušného súdu, na ktorom sa podal návrh.

Uvedené právne predpisy sa uplatňujú na rozvod, hoci z hľadiska účinkov, ktoré prinášajú, môže byť rozhodné právo odlišné:

Pokiaľ ide o majetkový režim manželov a do 29. januára 2019 [keď sa začne uplatňovať nariadenie (EÚ) 2016/1103], rozhodným právom (ak v dohode o majetkovom režime manželov nebol stanovený majetkový režim manželov) je zvykové právo manželov v čase uzavretia manželstva (spoločná štátna príslušnosť). V opačnom prípade je to osobný štát (vzťahujúci sa na ich štátnu príslušnosť) alebo právny poriadok krajiny obvyklého pobytu hociktorého z manželov, ktorý si obaja manželia zvolili v osvedčenej listine vyhotovenej pred uzavretím manželstva. Ak takáto listina neexistuje, uplatňuje sa právny poriadok krajiny spoločného obvyklého pobytu ihneď po uzavretí manželstva. Nakoniec, ak neexistuje žiadny takýto spoločný pobyt, je doplnkovým majetkovým režimom režim v mieste uzavretia manželstva. Od 29. januára 2019 sa uplatňuje nariadenie (EÚ) 2016/1103 v plnom rozsahu, čo znamená, že ak nebolo zvolené žiadne právo, je rozhodným právom pre majetkový režim manželov právny poriadok štátu: a) v ktorom mali manželia prvý spoločný obvyklý pobyt po uzavretí manželstva, alebo subsidiárne; b) ktorého štátnymi príslušníkmi boli obaja manželia v čase uzavretia manželstva, alebo subsidiárne; c) ku ktorému mali obaja manželia s prihliadnutím na všetky okolnosti v čase uzavretia manželstva najužšiu väzbu. Ak majú manželia v čase uzavretia manželstva viac než jednu spoločnú štátnu príslušnosť, kritérium právneho poriadku štátu spoločnej štátnej príslušnosti sa neuplatňuje.

Záležitosti týkajúce sa starostlivosti o dieťa sa riadia Haagskym dohovorom z 19. októbra 1996 podľa právneho poriadku orgánu, ktorý rozhoduje. Vo veci dočasných a predbežných opatrení sa má logicky uplatniť to isté právo, ktorým sa upravuje rozluka, vyhlásenie manželstva za neplatné či rozvod manželstva okrem prípadov naliehavých opatrení, ktoré sa môžu prijať v súvislosti s osobami alebo majetkom nachádzajúcimi sa v Španielsku, aj keď neexistuje žiadna právomoc na prejednanie vecí.

Pokiaľ ide o výživné (vrátane užívania bydliska rodiny a prípadne vyrovnávacieho príspevku) sa v prípade neexistujúcej dohody o voľbe rozhodného práva uplatňuje právo týkajúce sa miesta obvyklého pobytu osoby oprávnenej na výživné.

Pokiaľ ide o preukázanie zahraničného právneho poriadku v Španielsku, v tomto konkrétnom prípade bude potrebné preukázať jeho obsah a platnosť, pričom španielsky súd môže tieto skutočnosti zistiť akýmkoľvek spôsobom, ktoré považuje za potrebné.

Napokon treba zdôrazniť, že konania vedené v Španielsku sa vždy riadia španielskym procesným právom nezávisle od toho, aké právo sa uplatňuje vo veci rozvodu, rozluke alebo vyhlásenia manželstva za neplatné.

Posledná aktualizácia: 05/04/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Rozvod - Francúzsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Existujú štyri druhy rozvodu:

- rozvod dohodou;
- rozvod na základe uznania rozvratu manželstva alebo uznaný rozvod;
- rozvod z dôvodu trvalého rozvrátenia vzťahu;
- rozvod z dôvodu zavinenia.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Manželia môžu požiadať o rozvod dohodou, ak sa dohodnú na existencii rozvratu manželstva a všetkých jeho dôsledkoch. V takom prípade nemusia uviesť príčinu rozvodu, no musia sudcovi predložiť na schválenie návrh dohody, v ktorej budú upravené dôsledky rozvodu. Sudca schválenie zamietne len v prípade, ak nie sú dostatočne chránené záujmy detí alebo niektorého z manželov.

O uznaný rozvod môže požiadať jeden z manželov, pričom druhý z manželov ho uzná, alebo oň môžu požiadať obidvaja manželia. Na rozdiel od rozvodu dohodou manželia uznávajú zásadu rozvodu, ale nedokážu sa dohodnúť na jeho dôsledkoch. Ich vysporiadanie preto prináleží sudcovi.

O rozvod z dôvodu trvalého rozvrátenia vzťahu môže požiadať jeden z manželov v prípade, že manželia k dátumu podania návrhu na rozvod dva roky nežili spolu, pričom sa predpokladá neexistencia spolužitia a želanie ukončiť zväzok.

O rozvod z dôvodu zavinenia môže požiadať jeden z manželov z dôvodu konania, ktoré možno pripísať druhému z manželov a ktoré predstavuje závažné alebo opakované porušenie manželských povinností a spôsobuje neúnosnosť ďalšieho spolužitia.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Povinnosti zachovania vernosti, spolužitia a vzájomnej pomoci zanikajú po nadobudnutí právoplatnosti súdneho rozhodnutia rozvode, t. j. nie je viac možné podať voči nemu odvolanie.

Každý z manželov znova nadobúda slobodu uzavrieť nový manželský zväzok.

Po rozvode manželia strácajú právo používať priezvisko druhého manžela. Jeden z manželov si však priezvisko zachovať môže, ak s tým druhý manžel súhlasí alebo ak sudca vydá povolenie. Tento manžel musí preukázať, že je to v jeho osobitnom záujme alebo záujme jeho detí.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Po rozvode dochádza k zrušeniu majetkového režimu manželov a prípadne k rozdeleniu majetku.

Rozvod nemá vplyv na manželské výhody, ktoré nadobudli platnosť počas manželstva, ani na existujúce majetkové dary. Na druhej strane sa v jeho dôsledku v plnej miere ruší právo na manželské výhody, ktoré nadobudnú platnosť zánikom majetkového režimu manželov, úmrtím jedného z manželov alebo nakladaním s majetkom pre prípad smrti.

V prípade rozvodu dohodou je podmienkou vydania rozhodnutia o rozvode uzatvorenie dohody medzi manželmi o likvidácii ich peňažných záujmov. Pri ostatných formách rozvodu sa manželia môžu dohodnúť na tejto likvidácii pred vydaním rozhodnutia o rozvode, nie je to však podmienkou. V takom prípade sa k likvidácii pristupuje po vydaní rozhodnutia.

3.3 maloleté deti manželov

Rozvod nemá žiadny osobitný vplyv na pravidlá týkajúce sa výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý je v zásade zverený obom rodičom spoločne.

Sudca však môže rozhodnúť o zverení výkonu rodičovských práv a povinností jednému z rodičov, ak je to nutné v záujme dieťaťa.

Každý rodič musí aj naďalej prispievať na výživu a vzdelávanie dieťaťa. Tento príspevok má formu výživného, ktoré vypláca jeden rodič druhému rodičovi, no môže mať aj podobu celkového alebo čiastočného priameho pokrytia výdavkov vynakladaných na dieťa. Príspevok sa môže vyplatiť aj formou práva na užívanie a bývanie.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Poznámka: Výživné, ktoré vypláca jeden manžel druhému manželovi, predstavuje dočasné opatrenie, t. j. je udelené len do vydania rozhodnutia o rozvode. Po rozhodnutí o rozvode má jeden manžel právo žiadať od druhého manžela iba úhradu vyrovnávacieho podporného príspevku (*prestation compensatoire*) alebo náhradu škody.

Cieľom vyrovnávacieho príspevku je vykompenzovať rozdiel v životných podmienkach manželov, ktorý vznikol zánikom manželstva. Jeho sumu stanovuje sudca podľa príjmov a potrieb každého z manželov. Má paušálnu povahu a v zásade sa uhrádza formou kapitálu:

uhradením sumy peňazí v súlade s platobnými podmienkami;

alebo prevodom vlastníctva k majetku alebo dočasného alebo doživotného práva užívania, bývania alebo požívania.

Výnimočne sa vyrovnávací príspevok môže stanoviť vo forme doživotnej renty, ktorá sa môže v prípade zmeny zdrojov alebo potrieb manželov znížiť.

Náhrada škody sa môže udeliť jednému z manželov, ak má rozvod pre neho mimoriadne závažné dôsledky:

ak je odporcom v konaní o rozvod v dôsledku trvalého rozvrátenia vzťahu, pričom sám nepodal návrh na rozvod;

alebo ak sa v rozhodnutí o rozvode pripisuje celá vina druhému z manželov

(pozri „Pohľadávka na výživné – Francúzsko“).

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Súdna rozluka je zákonná úprava vzťahov, ktorou zanikajú určité manželské povinnosti, ako je povinnosť spolužitia manželov, bez toho, aby zanikol manželský zväzok. Uzavretie nového manželstva teda nie je možné a naďalej sa zachováva aj povinnosť vzájomnej pomoci.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Druhy a konanie sú také isté ako v prípade rozvodu.

V zásade platí, že manžel, voči ktorému bol podaný návrh na rozluku môže podať protinávrh na rozvod alebo rozluku a naopak, manžel, voči ktorému bol podaný návrh na rozvod, môže podať návrh na rozvod alebo na rozluku.

V prípade návrhu na rozvod z dôvodu trvalého rozvrátenia vzťahu nie je možné podať návrh na rozluku, len návrh na rozvod.

Ak má sudca súčasne posúdiť návrh na rozvod a návrh na rozluku, najskôr preskúma návrh na rozvod. Návrh na rozluku preskúma len v prípade, že nevyhoví návrhu na rozvod. Ak sa oba návrhy zakladajú na zavinení, sudca ich preskúma súčasne a ak ich prijme, vydá rozhodnutie o rozvode na základe spoločného zavinenia.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Dôsledky rozluky

Rozlukou zaniká povinnosť spolužitia, no aj naďalej platia povinnosti vzájomnej podpory, vernosti a pomoci. Manželka taktiež aj naďalej používa priezvisko svojho manžela, pokiaľ súd nerozhodne inak. Povinnosť vzájomnej pomoci znamená, že jeden z manželov môže byť povinný vyplácať výživné druhému manželovi, ak je tento v situácii núdze. Výška sa stanovuje bez ohľadu na zavinenie manželov, okrem prípadov, v ktorých oprávnený manžel závažne neplnil svoje povinnosti počas manželstva. Výživné môže byť nahradené stanovením sumy kapitálu, ak je majetok povinného manžela na to vhodný. Pokiaľ ide o majetkové veci, rozhodnutím dochádza k zániku a likvidácii majetkového režimu manželov tak, ako v prípade rozvodu. Majetok manželov sa rozdelí.

V prípade úmrtia jedného z manželov sa dedičské práva druhého manžela nemenia a uplatňujú sa na neho ustanovenia právnych predpisov týkajúcich sa pozostaleho manžela. V prípade rozluky dohodou však manželia môžu do dohody zahrnúť ustanovenie o vzdaní sa dedičských práv.

Zmena rozluky na rozvod

Na žiadosť jedného z manželov sa rozhodnutie o rozluke zmení ipso iure na rozhodnutie o rozvode, pokiaľ rozluka trvala dva roky. Sudca v takom prípade vydá rozhodnutie o rozvode a stanoví jeho dôsledky. Príčina rozluky sa stáva príčinou rozvodu. Pripísanie viny nie je možné zmeniť.

Vo všetkých prípadoch rozluky je zmena na rozvod dohodou možná na žiadosť obidvoch manželov. Avšak, ak je rozluka udelená na základe dohody, je možné ju zmeniť len na rozvod dohodou.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Vyhlásenie manželstva za neplatné, ktoré si vyžaduje súdne rozhodnutie, znamená, že všetky dôsledky manželstva zanikajú späťne tak, ako keby nikdy neexistovalo.

Rozvod alebo rozluka sa od neho odlišujú v tom, že ich dôsledky sa zameriavajú len na budúcnosť.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Podmienky vyhlásenia manželstva za neplatné závisia od toho, či ide o relatívnu neplatnosť (ak sa týka neplatnosti súhlasu alebo neposkytnutia povolenia od osôb, ktoré ho mali poskytnúť) alebo absolútnu neplatnosť (nedodržanie podmienky verejného poriadku).

Prípady relatívnej neplatnosti

Existujú tri takéto prípady:

chyba v osobe alebo v základných vlastnostiach osoby;

donútenie;

nezabezpečenie povolenia od osôb, ktorých povolenie bolo potrebné.

Návrh na vyhlásenie neplatnosti môžu podať len určité osoby: manžel, ktorého súhlas je neplatný alebo ktorý nebol spôsobilý na právne úkony v čase sobáša; osoby, od ktorých bolo potrebné získať súhlas so zväzkom; alebo prokuratúra.

Návrh na vyhlásenie neplatnosti možno podať v lehote piatich rokov odo dňa sobáša alebo odo dňa, keď manžel získal úplnú slobodu alebo odo dňa, keď zistil chybu.

Prípady absolútnej neplatnosti

Úplné nezabezpečenie súhlasu, maloletosť, bigamia, incest, neprítomnosť jedného z manželov na sobáši, nepríslušnosť úradníka matriky a nelegálne manželstvo.

Návrh môže podať akákoľvek osoba, ktorá má záujem konať, alebo prokuratúra v lehote tridsiatich rokov.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Dôsledky sú zhodné v prípade relatívnej neplatnosti aj absolútnej neplatnosti.

Osobné aj majetkové dôsledky manželstva zanikajú, pretože na manželský zväzok sa hľadí, ako keby nikdy neexistoval. Napríklad, ak jeden z manželov umrie, vyhlásením manželstva za neplatné druhý z manželov stráca dedičské právo.

Zmiernenie tejto zásady je však možné, ak jeden z manželov alebo obidvaja manželia konali v čase sobáša v dobrej viere. V tom prípade je „domnelé“ manželstvo aj naďalej neplatné, ale pristupuje sa k nemu tak, akoby jednoducho zaniklo. Všetky občianskoprávne, osobné alebo finančné dôsledky, ku ktorým došlo pred vydaním rozhodnutia o vyhlásení manželstva za neplatné, sa zachovávajú.

Pokiaľ ide o deti, vyhlásenie manželstva ich rodičov za neplatné nemá na ne právny vplyv a ich situácia sa rieši rovnako ako pri rozvode.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Rozvod a jeho dôsledky sa upravujú v súdnom rozhodnutí.

Okrem prípadu rozvodu dohodou sudca počas rozvodu zabezpečí zmierovací postup. Sudca tiež môže navrhnúť mediáciu. Túto uskutočňuje fyzická osoba alebo združenie, ktoré vypočujú strany, skonfrontujú ich stanoviská a pomôžu nájsť riešenie sporných otázok.

Strany, ktoré po uskutočnení mediácie dosiahnu dohodu, môžu predložiť túto dohodu sudcovi na schválenie.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Kde treba podať návrh

Návrh na rozvod alebo na rozluku

Návrh má formu žiadosti, ktorú právny zástupca predloží na podateľni všeobecného súdu (*Tribunal de grande instance*).

Miestne príslušným je:

súd v mieste bydliska rodiny;

ak manželia bývajú oddelene a výkon rodičovských práv a povinností je spoločný, súd v mieste, v ktorom má pobyt ten z manželov, s ktorým bývajú maloleté deti;

ak manželia bývajú oddelene a rodičovské práva a povinnosti vykonáva len jeden z nich, súd v mieste, v ktorom má tento rodič pobyt;

v ostatných prípadoch súd v mieste, v ktorom má pobyt manžel, ktorý nepredložil návrh;

v prípade spoločného návrhu je príslušný súd podľa výberu manželov podľa pobytu jedného z nich.

Návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné

Návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné sa podáva na všeobecnom súde v mieste, v ktorom býva odporca. Má formu predvolania prostredníctvom súdneho úradníka.

Potrebné dokumenty

Návrh na rozvod alebo na rozluku

Vo všetkých prípadoch rozvodu musia manželia poskytnúť všetky údaje potrebné na ich identifikáciu, údaje o zdravotnej poisťovni a informácie o službách a orgánoch, ktoré im vyplácajú dávky alebo dôchodky alebo akékoľvek iné výhody.

Ak sa sudcovi podá žiadosť o udelenie vyrovnávacieho príspevku, manželia musia poskytnúť čestné vyhlásenie o presnosti ich príjmov, zdrojov, majetku a životných podmienkach.

V prípade rozvodu dohodou sa v návrhu nemusia uvádzať dôvody rozvodu, ale musí k nemu byť priložená datovaná dohoda s podpismi manželov a ich právneho zástupcu/zástupcov, v ktorej sú v plnej miere upravené dôsledky rozvodu a ktorej súčasťou je, ak je to vhodné, výkaz o likvidácii majetkového režimu manželov (*état liquidatif du régime matrimonial*).

V ostatných prípadoch sa v návrhu neuvádza právny základ, ani dôvody rozvodu, no žiadosť musí obsahovať, ak je to vhodné, návrhy v súvislosti s dočasnými opatreniami.

Návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné

Nevyžaduje sa žiadny osobitný dokument.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Právnu pomoc, či už úplnú alebo čiastočnú, možno poskytnúť na základe finančných pomerov dotknutej osoby (pozri tému „Právna pomoc – Francúzsko“).

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Tieto rozhodnutia podliehajú bežným opravným prostriedkom.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Rozhodnutia vydané vo veci rozvodu sa automaticky uznávajú bez osobitného konania.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Proti uznaniu takýchto rozhodnutí možno namietať podaním žaloby o nevykonateľnosť rozsudku (*action en inopposabilité*) na všeobecnom súde. Na základe rozhodnutia o nevykonateľnosti možno namietať voči ďalšej žiadosti druhej strany o vyhlásenie vykonateľnosti (t. j. žiadosti, ktorej cieľom je získať vyhlásenie o vykonateľnosti rozhodnutia iného štátu vo Francúzsku). A naopak, zamietnutie má podobné účinky ako doložka vykonateľnosti.

Uplatňuje sa rovnaký postup ako v prípade konania o vyhlásení vykonateľnosti.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

V súlade s ustanoveniami nariadenia (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku, si rozhodné právo pre rozvod alebo rozluku zvolia manželia.

Ak si nezvolia žiadne právo, rozvod a rozluka podliehajú:

právu v mieste obvyklého pobytu manželov ku dňu podania návrhu na súd; alebo

právu v mieste posledného spoločného pobytu manželov, pričom musia byť splnené dve podmienky, po prvé, tento pobyt sa neskončil skôr ako rok pred podaním návrhu na súd, a po druhé, jeden z manželov má aj naďalej byt v tomto štáte ku dňu podania návrhu na súd; alebo

právu štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi boli obaja manželia ku dňu podania návrhu na súd; alebo

právu štátu konajúceho súdu.

Ak sa však návrh týka zmeny rozluky na rozvod, právo, ktoré sa uplatňuje na rozvod, je právo, ktoré bolo uplatnené na rozluku, pokiaľ sa manželia nerozhodnú inak.

Súvisiace odkazy

[Webová lokalita ministerstva spravodlivosti](#)

[Webová lokalita Legifrance](#)

Posledná aktualizácia: 30/11/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Chorvátsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Predpokladom na získanie súdneho rozhodnutia o rozvode je začatie príslušného súdneho konania o rozvode (občianskoprávneho alebo nesporového) oprávnenou osobou alebo osobami (*aktívne legítimovanými*) v súlade s ustanoveniami článku 50, článku 369 a článku 453 zákona o rodine (*Obiteljski zakon*) [*Narodne Novine* (NN; Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 103/15, ďalej len „ObZ 2015“]. Ak majú manželia spoločné maloleté dieťa, k návrhu na rozvod na základe vzájomnej dohody musia byť priložené príslušné prílohy (správa o povinnom poradenstve a plán spoločnej rodičovskej starostlivosti – článok 55 v spojení s článkom 456 ObZ 2015). Podobné pravidlá sa uplatňujú, ak majú manželia spoločné maloleté dieťa a len jeden z manželov podáva návrh na rozvod (správa o povinnom poradenstve a dôkaz o účasti na prvom stretnutí na mediácii v manželských veciach – článok 57 v spojení s článkom 379 ObZ 2015).

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Predpoklady na rozvod sú upravené v ustanoveniach článku 51 ObZ 2015. Podľa uvedených právnych ustanovení súd rozvedie manželstvo: 1. ak manželia uzavreli dohodu o rozvode, 2. ak sa zistilo, že manželský vzťah medzi manželmi je vážne a trvalo rozvrátený, alebo 3. ak uplynul rok od „ukončenia manželského zväzku“.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Jedným z právnych dôsledkov ukončenie manželstva je zánik individuálnych práv a povinností manželov (články 30 až 33 ObZ 2015). V zákone o rodine výslovne stanovuje, že v prípade ukončenia manželstva (anulovaním alebo rozvodom) si každý z bývalých manželov môže ponechať priezvisko, ktoré mal v čase ukončenia manželstva (článok 48 ObZ 2015).

3.2 rozdelenie majetku manželov

Pred zrušením spoločného majetku manželov (dohodou alebo súdnym rozhodnutím o zrušení – v nesporovom konaní) je najčastejšie sa vyskytujúci problém rozlíšenie práv a vecí, ktoré sú súčasťou spoločného majetku manželov od práv a vecí, ktoré sú osobným majetkom jedného z manželov (rozlišujú sa tri skupiny majetku). Ak manželia nedosiahli dohodu o rozdelení spoločných majetkových vzťahov (predmanželská zmluva – článok 40 – 42 ObZ 2015), tieto otázky sa riešia začatím občianskoprávneho konania na základe príslušných ustanovení ObZ (článok 34 – 39 a článok 43 – 46 ObZ 2015) s alternatívnym uplatnením zákona o vlastníckych a iných majetkových právach, zákona o občianskych záväzkoch, zákona o katastrí nehnuteľností, zákona o obchodných spoločnostiach, exekučného zákona a občianskeho súdneho poriadku (články 38, 45 a 346 ObZ 2015).

3.3 maloleté deti manželov

Právne dôsledky ukončenia manželstva, ktoré sa vzťahujú na maloleté deti, zahŕňajú niekoľko dôležitých otázok: s ktorým rodičom bude dieťa žiť po ukončení manželstva, vytvorenie pravidiel vo vzťahu k druhému rodičovi, výživné na dieťa, ako budú zabezpečené zostávajúce oblasti rodičovskej starostlivosti (zastupovanie dieťaťa, vykonávanie právnych úkonov, správa majetku a nakladanie s majetkom dieťaťa, vzdelávanie a zdravie dieťaťa atď.). Manželia sa môžu dohodnúť na týchto právnych dôsledkoch rozvodu (dohoda o spoločnej rodičovskej starostlivosti) a tým zvoliť jednoduchšie a rýchlejšie mimosúdne rozvodové konanie. (články 52, 54 – 55, 106, 453 – 460 ObZ 2015). Ak manželia nepredložia dohodu o spoločnej rodičovskej starostlivosti, ktorá obsahuje dohodu o príslušných právnych dôsledkoch rozvodu, o týchto záležitostiach rozhodne súd automaticky v súdnom konaní, ktoré sa začalo návrhom na rozvod (články 53 – 54, 56 – 57 a 413 ObZ 2015). Existuje však možnosť, že rodičia dosiahnu dohodu o právnych dôsledkoch rozvodu počas súdneho rozvodového konania. V takom prípade súd rozhodne na základe dohody rodičov, ak sa domnieva, že táto dohoda je v najlepšom záujme dieťaťa (článok 104 /3 v spojení s článkom 420 ObZ 2015).

3.4 výživovaciú povinnosť voči druhému z manželov?

V zákone o rodine je ustanovená možnosť pre manžela žiadať o výživné pred ukončením rozvodového konania. Ak počas rozvodového konania nebola podaná žiadosť o výživné, bývalý manžel môže podaním žaloby žiadať výživné v lehote šiestich mesiacov od právoplatného ukončenia manželstva, ak podmienky na výživné existovali v čase ukončenia rozvodového konania a existovali nepretržite až do ukončenia konania o výživnom (články 295 – 301, 423 – 432 ObZ 2015). Záonné podmienky týkajúce sa výživného spočívajú v tom, že navrhovateľ nemá dostatočné prostriedky na to, aby si zabezpečil svoje živobytie alebo to nemôže realizovať zo svojho majetku a nie je schopný pracovať alebo nájsť si zamestnanie za predpokladu, že manžel, ktorý platí výživné, má dostatočné prostriedky a možnosti na splnenie tohto záväzku (článok 295 ObZ 2015). Výživné sa určuje na dobu určitú. V ustanoveniach článku 298 ObZ 2015 sa uvádza, že výživné pre manžela môže trvať až jeden rok v závislosti od trvania manželstva a možnosti žiadateľa získať primerané živobytie v blízkej budúcnosti iným spôsobom. V ObZ 2015 sú takisto stanovené spôsoby platenia výživného. Podľa ustanovení článku 296 ObZ 2015 sa výživné určuje ako pravidelná mesačná suma vyplácaná vopred. Súd však môže na žiadosť jedného alebo oboch manželov nariadiť platu ako jednorazovú sumu v závislosti od okolností prípadu. V súlade s ustanoveniami článku 302 ObZ 2015 môžu manželia uzavrieť dohodu o výživnom v prípade rozvodu (články 302, 470 – 473 ObZ 2015).

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

V chorvátskom rodinnom práve neexistuje rovnocenný výraz pre „rozluku“. Podľa súčasnej legislatívy by výrazu „rozluka“ zodpovedalo „ukončenie manželského vzťahu“ (*prestanak bračne zajednice*). „Ukončenie manželského vzťahu“ nastáva, ak manželia ukončia všetky vzájomné vzťahy, ktoré bežne existujú v spoložití, t. j. ak už nechcú ďalej žiť ako manželia a realizovať osobitný obsah manželského života. Zrušenie manželského vzťahu má význam v oblasti manželského práva, pretože podľa článku 51 ObZ 2015 jedným z právnych dôvodov ukončenia manželstva je uplynutie jedného roka od ukončenia manželského vzťahu. Ukončenie manželského vzťahu má osobitný význam pri určovaní majetkových vzťahov medzi manželmi, pretože podľa článku 36 ObZ 2015, majetok, ktorý manželia počas manželského vzťahu nadobudli prácou (na rozdiel od času trvania manželstva), alebo ktorý pochádza z tohto majetku, sa považuje za spoločný majetok manželov.

5 Aké sú podmienky rozluky?

V chorvátskom rodinnom práve neexistuje rovnocenný výraz pre „rozluku“. Podľa súčasnej legislatívy by výrazu „rozluka“ zodpovedalo „ukončenie manželského vzťahu“ (*prestanak bračne zajednice*). Zákon o rodine nestanovuje podmienky pre „ukončenie manželského vzťahu“, pretože manželský vzťah je právnou normou a predstavuje obsah manželského života. Ukončenie manželského vzťahu nastáva, ak manželia ukončia všetky vzájomné vzťahy, ktoré sú inak súčasťou manželského života, t. j., ak už nechcú žiť ako manželský pár a realizovať osobitný obsah takéhoto vzťahu (napr. prestať spolu komunikovať atď.). Ukončenie manželského vzťahu sa v praxi najčastejšie prejavuje odchodom jedného manžela zo spoločnej domácnosti a opustením druhého manžela.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

V chorvátskom rodinnom práve neexistuje rovnocenný výraz pre „rozluku“. Podľa súčasnej legislatívy by výrazu „rozluka“ zodpovedalo „ukončenie manželského vzťahu“ (*prestanak bračne zajednice*). „Ukončenie manželského vzťahu“ má význam v oblasti manželského práva, pretože podľa článku 51 ObZ 2015 jedným z právnych dôvodov pre ukončenia manželstva je uplynutie jedného roka od „ukončenia manželského vzťahu“. Ukončenie manželského vzťahu má osobitný význam pri určovaní majetkových vzťahov medzi manželmi, pretože podľa článku 36 ObZ 2015 majetok, ktorý manželia počas manželského vzťahu nadobudli prácou (na rozdiel od času trvania manželstva), alebo ktorý pochádza z tohto majetku, sa považuje za spoločný majetok manželov. Logika tejto legislatívy spočíva v tom, že trvanie manželského vzťahu sa nemusí presne zhodovať s trvaním manželstva, najmä keď sa manželstvo končí rozvodom. Manželský vzťah spravidla prestane existovať ešte pred začatím rozvodového konania. Preto môžu rozvodové konania prebiehať a zvyčajne aj prebiehajú aj po „ukončení manželského vzťahu“ (najmä ak boli v konaní podané opravné prostriedky).

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

„Anulovanie manželstva“ (*poništañ braka*) je jedným z dôvodov ukončenia manželstva (článok 47 ObZ 2015) a predstavuje jeden z troch manželských sporov upravených v chorvátskom právnom poriadku (článok 369 Obz 2015). „Anulovanie manželstva“ predstavuje sankciu rodinného práva v prípade, ak sa manželstvo uzavrelo v rozpore s ustanoveniami upravujúcimi platnosť manželstva (článok 25 – 29 ObZ 2015) a vykonáva sa v súdnom konaní na základe podania návrhu (článok 369 Obz 2015). Ustanovenia o „anulovaní manželstva“ sa uplatňujú v prípade neplatného manželstva (články 29, 49, 369 – 378 Obz 2015).

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo, ktoré bolo uzavreté v rozpore s ustanoveniami článkov 25 až 28 ObZ 2015 (manželstvo uzavreli neploleté osoby, osoby, ktoré nemali spôsobilosť rozlišovať medzi správnym a nesprávnym, osoby zbavené právnej spôsobilosti robiť vyhlásenia v súvislosti so svojim osobným postavením, osoby, ktoré sú pokrvnými príbuznými, ktoré boli osvojené, alebo ak nevesta alebo ženich sú už manželmi v existujúcom manželstve alebo partnermi v stabilnom partnerstve) je neplatné a uplatňujú sa naň ustanovenia o „anulovaní manželstva“ (článok 29 Obz 2015).

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Právne dôsledky „anulovania manželstva“ sú upravené rovnako, ako v prípade ukončenia manželstva rozvodom (pozri odpoveď na otázku č. 3).

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V chorvátskom právnom poriadku je rozvod upravený ako súdne konanie a neexistuje možnosť mimosúdneho rozvodového konania. Napriek tomu jednou zo základných zásad rodinného práva, ktorá je mimoriadne dôležitá v rozvodovom konaní, je zásada riešenia rodinných vzťahov na základe konsenzu, ktorá podporuje riešenie rodinných vzťahov na základe konsenzu a zdôrazňuje, že je to úlohou všetkých orgánov, ktoré poskytujú odbornú pomoc rodine alebo rozhodujú o rodinných vzťahoch (článok 9 ObZ 2015). V rodinnom práve sa preto stanovujú dva druhy mimosúdnych konaní, ktorých cieľom je riešenie záležitostí týkajúcich sa rozvodu na základe konsenzu: povinné poradenstvo (článok 321 – 330 ObZ 2015) a mediáciu v manželských veciach (články 331 – 344 Obz 2015). Povinné poradenstvo vykonáva tím odborníkov z oddelenia sociálnych služieb a predstavuje formu podpory pre členov rodiny (napr. manželov, ktorí majú v úmysle začať rozvodové konanie a ktorí majú spoločné maloleté dieťa), aby dospeli k rozhodnutiam o rodinných vzťahoch na základe konsenzu, pričom osobitná pozornosť sa venuje ochrane rodinných vzťahov, ktoré sa týkajú každého dieťaťa (napr. vypracovanie plánu spoločnej rodičovskej starostlivosti – dohoda o právnych dôsledkoch rozvodu, v ktorej musí byť podrobne stanovené: miesto a adresa bydliska dieťaťa, čas, ktorý dieťa

strávi s každým rodičom, ako sa budú vymieňať informácie o súhlase s dôležitými rozhodnutiami, ako sa budú vymieňať informácie týkajúce sa súhlasu s dôležitými rozhodnutiami, výška výživného ako záväzku rodiča, s ktorým dieťa nebýva, ako aj to, ako sa budú riešiť budúce problémy) a právne dôsledky, ak sa nedosiahne dohoda a začne sa súdne konanie, aby sa rozhodlo o osobných právach dieťaťa. Mediácia v rodinných veciach je postup, pri ktorom sa účastníci snažia vyriešiť rodinné spory na základe konsenzu s pomocou jedného alebo viacerých rodinných mediátorov. Hlavným cieľom tohto postupu je vytvoriť plán spoločnej rodičovskej starostlivosti a iných dohôd týkajúcich sa dieťaťa, ako aj so všetkými ostatnými otázkami majetkovej a nemajetkovej povahy.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Manželia, ktorí nemajú spoločné maloleté dieťa môžu začať súdne konanie tým, že jeden z manželov podá návrh na rozvod alebo obidvaja manželia podajú návrh na rozvod na základe konsenzu (článok 50 ObZ 2015). V oboch týchto prípadoch sa mimosúdne konanie povinného poradenstva (ako forma odbornej pomoci rodinným príslušníkom na dosiahnutie konsenzuálneho rozhodnutia o rodinných vzťahoch, ktorú vykonáva tím odborníkov z odboru sociálnych služieb) neuskutoční (články 321 – 322 ObZ 2015) a manželia okamžite vstúpia (súdne alebo mimosúdne) do súdneho rozvodového konania (súdne alebo mimosúdne), ktoré je pomerne jednoduché a rýchle. Všetky uvedené skutočnosti sa podľa potreby uplatňujú na súdne konanie vo veci anulovania manželstva, keď manželia nemajú spoločné maloleté dieťa.

Manželia so spoločným maloletým dieťaťom môžu začať súdne konanie tak, že jeden z manželov podá žalobu alebo obaja manželia podajú návrh na rozvod na základe vzájomnej dohody (článok 50 ObZ 2015). Ak však manželia majú spoločné maloleté dieťa, pred začatím rozvodového konania (na základe žaloby alebo podania návrhu na rozvod na základe vzájomnej dohody) sú povinní zúčastniť sa na mimosúdnom konaní povinného poradenstva (forma odbornej pomoci rodinným príslušníkom na dosiahnutie konsenzuálnych rozhodnutí o rodinných vzťahoch, ktorú vykonáva tím odborníkov z odboru sociálnych služieb) (články 321 – 322 ObZ 2015). Účelom takýchto postupov je poskytnúť manželom odbornú pomoc, ktorá zahŕňa vypracovanie plánu spoločnej rodičovskej starostlivosti – dohody o právnych dôsledkoch rozvodu, v ktorej musia byť podrobne stanovené: miesto a adresa bydliska dieťaťa, čas, ktorý dieťa strávi s každým rodičom, ako sa budú vymieňať informácie týkajúce sa súhlasu s dôležitými rozhodnutiami, ako sa budú vymieňať dôležité informácie o dieťati, výška výživného ako záväzku rodiča, s ktorým dieťa nebýva, ako aj to, ako sa budú riešiť budúce problémy). Rodičia môžu počas povinného poradenstva vypracovať plán spoločnej rodičovskej starostlivosti, ale sa na ňom dohodnúť aj samostatne alebo počas konania mediácie v manželských veciach (mimosúdne konanie, v ktorom sa účastníci snažia konsenzuálne vyriešiť spory vyplývajúce z rodinných vzťahov s pomocou jedného alebo viacerých rodinných mediátorov – článok 331 ObZ 2015). Dohodou na pláne spoločnej rodičovskej starostlivosti môžu manželia začať jednoduchšie a rýchlejšie mimosúdne rozvodové konanie, ktoré sa začne podaním návrhu (články 52, 54 – 55, 106, 453 – 460 Obz 2015). Manželia, ktorí majú spoločné maloleté dieťa sú povinní predložiť správu o povinnom poradenstve uvedenú v článku 324 ObZ 2015 spolu s ich návrhom na rozvod na základe vzájomnej dohody, ako aj plán spoločnej rodičovskej starostlivosti podľa článku 106 ods. ObZ 2015) (článok 456 Obz 2015).

Ak sa manželia nedohodnú na pláne spoločnej rodičovskej starostlivosti, ktorý bude obsahovať dohodu o právnych dôsledkoch uvedeného rozvodu, rozhodnutie o týchto záležitostiach vydá súd z úradnej moci v súdnom konaní, ktoré sa začalo návrhom na rozvod (články 53 – 54, 56 – 57 a 413 ObZ 2015). Ak majú manželia spoločné maloleté dieťa, sú povinní priložiť k ich návrhu na rozvod správu o povinnom poradenstve podľa článku 324 ObZ 2015, ako aj dôkaz o účasti na prvom stretnutí vo veci mediácie v rodinných veciach (článok 379 ObZ 2015).

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Právna pomoc a možnosť oslobodenia od platenia za súdne konanie a oslobodenia od platenia súdnych poplatkov sú v Chorvátsku upravené v zákone o bezplatnej právnej pomoci (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) [Narodne Novine (NN; Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 143/2013 – ďalej len „ZBPP“]. Osoby majú nárok na primárnu právnu pomoc vo všetkých konaniach vrátane manželských sporov a iných rodinných konaniach za predpokladu, že spĺňajú zákonné požiadavky (články 9 – 11 ZBPP). Osoby môžu mať nárok na sekundárnu právnu pomoc v rodinnom konaní a v iných konaniach ustanovených v zákone za predpokladu, že spĺňajú zákonné požiadavky (články 12 – 25 ZBPP). Otázka získania rozhodnutia o oslobodení od súdnych poplatkov pre konkrétne konanie vrátane rodinného konania je upravená v článku 13 ods. 3 ZBPP. Otázka získania rozhodnutia o oslobodení od súdnych poplatkov za všetky konania vrátane rodinných sporov sa riadi ustanoveniami článku 13 ods. 4 ZBPP. Osobitný dôraz by sa mal klásť na ustanovenia: a) upravujúce poskytovanie sekundárnej právnej pomoci bez určenia finančnej situácie dotknutej osoby (článok 15 ZBPP), b) ktoré upravujú postup získania sekundárnej právnej pomoci (články 16 – 18 ZBPP), c) ktoré upravujú rozsah poskytovania sekundárnej právnej pomoci (článok 19 ZBPP), d) ktoré upravujú procesné otázky a iné otázky dôležité na získanie bezplatnej právnej pomoci (články 20 – 25 ZBPP). Zároveň sa pozornosť upriamuje na článok 6 zákona o súdnych poplatkoch (*Zakon o sudskim pristojbama*) [Narodne Novine (NN; Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13, 110/15], pokiaľ ide o účastníkov, ktorí sú vždy oslobodení od súdnych poplatkov.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvođe manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti rozsudku týkajúcejmu sa rozvodu alebo anulovania manželstva je možné podať odvolanie. Toto právo majú obidvaja účastníci počas konania. Zákon o rodine výslovne neupravuje odvolanie v manželských sporoch, ale ustanovenia článku 346 stanovujú alternatívne uplatňovanie ustanovení občianskeho súdneho poriadku (*Zakon o parničnom postupku*) [Narodne Novine (NN; Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 a 89/14 – ďalej len „ZPP“].

V článku 348 ZPP je upravené odvolanie proti verdiktu, zatiaľ čo v článku 378 je upravené odvolanie proti rozhodnutiu. Pokiaľ ide o opravné prostriedky proti druhostupňovému rozsudku vydanému v manželskom spore, OBZ 2015 stanovuje, že preskúmanie nie je prípustné (článok 373 ObZ 2015).

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvođe / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Podľa článku 21 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (nariadenie Brusel IIa), rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania (článok 21 ods. 1), avšak podľa článku 21 ods. 3 môže ktorákoľvek zainteresovaná strana požiadať o rozhodnutie o uznaní alebo neuznaní rozsudku. V takom prípade žiadosti o uznanie alebo neuznanie podliehajú miestnej príslušnosti príslušného súdu uvedeného v zozname súdov, ktorý každý členský štát v súlade s článkom 68 oznámil Komisii formou podľa článku 37 nariadenia Brusel IIa. Okrem toho treba poznamenať, že bez toho, aby bol dotknutý článok 21 ods. 3 nariadenia Brusel IIa, sa nevyžaduje osobitný postup na aktualizáciu záznamov členského štátu o civilnom stave na základe rozsudku o rozvođe, rozluke alebo anulovaní manželstva vydaného v inom členskom štáte a proti ktorému už podľa právneho poriadku tohto členského štátu nie je možné podať odvolanie.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvođe / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Žiadosti o uznanie alebo neuznanie (článok 21 ods. 3 nariadenia Brusel IIa) podliehajú miestnej príslušnosti príslušného súdu uvedeného v zozname súdov, ako sa uvádza v odpovedi na otázku č. 14. V tomto prípade sa uplatňuje postup podľa oddielu 2 kapitoly III nariadenia Brusel IIa.

Opravný prostriedok, t. j. odvolanie podľa článku 33 nariadenia Brusel IIa sa predkladá (okresným) súdom druhého stupňa prostredníctvom súdu prvého stupňa, ktorý vydal rozhodnutie (miestne príslušný súd z uvedeného zoznamu).

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Rozhodným právom pre rozvod je právo krajiny, ktorej občanmi sú manželia v čase podania návrhu.

Ak sú manželia v čase podania návrhu občanmi rôznych krajín, kumulatívne sa uplatňujú právne poriadky krajín, ktorých sú občanmi, článok 35 ods. 2 zákona o riešení konfliktov práva s predpismi iných krajín v určitých vzťahoch (*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*) [Narodne Novine (NN; Úradný vestník Chorvátskej republiky), č. 53/91, 88/01]. Ak sa manželstvo nemôže ukončiť podľa práva krajín, ktorých sú manželia občanmi, na ukončenie manželstva sa uplatní chorvátske právo, ak mal jeden z manželov v čase podania návrhu trvalý pobyt v Chorvátsku.

Ak jeden z manželov je chorvátskym občanom bez trvalého pobytu v Chorvátsku a manželstvo nemôže byť ukončené podľa práva uvedeného v článku 35 ods. 2 zákona o riešení konfliktov práva s predpismi iných krajín v určitých vzťahoch, uplatňuje sa chorvátske právo.

Posledná aktualizácia: 23/08/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Rozvod - Taliansko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

V právnych predpisoch sú stanovené právne požiadavky na rozvod (pozri oddiel 2). Súd musí overiť, či boli splnené právne požiadavky na vydanie príkazu na rozvod.

Toto overenie sa musí vykonať aj v prípade, ak obaja manželia podajú spoločný návrh na rozvod manželstva. Dohoda manželov nie je sama osebe dôvodom na rozvod – v skutočnosti teda v Taliansku neexistuje rozvod na základe vzájomného súhlasu: súd musí vždy zistiť skutkový stav, na ktorom je založený návrh, aby mohol povoliť rozvod.

Ak bolo manželstvo uzavreté podľa občianskeho zákonníka, rozvodom zanikne. Ak účastníci konania uzavreli manželstvo v kostole a manželstvo je riadne zaznamenané v občianskom registri narodení, manželstiev a úmrtí, rozvod ukončí jeho účinnosť z hľadiska občianskeho práva. Na konaní sa zúčastňuje prokurátor.

Zdroje: zákon č. 898 z 1. decembra 1970 zmenený zákonom č. 436 z 1. augusta 1978 a zákonom č. 74 zo 6. marca 1987.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Ktorýkoľvek z manželov môže podať návrh na rozvod z ktoréhokoľvek z nasledujúcich dôvodov:

1. ak je po svadbe druhý manžel odsúdený právoplatným rozsudkom za mimoriadne závažný trestný čin, ktorý spáchal pred svadbou alebo po nej, konkrétne:

odsúdený na doživotie alebo na trest odňatia slobody dlhší ako 15 rokov, ktorý môže byť súčtom viacerých trestov, za úmyselné trestné činy s výnimkou politických trestných činov alebo trestných činov spáchaných z „motívov osobitnej morálnej a spoločenskej hodnoty“ (*motivi di particolare valore morale e sociale*),

odsúdený na trest odňatia slobody za krivsmilstvo (oddiel 564 Trestného poriadku) alebo sexuálne trestné činy podľa oddielu 609a (pohlavné zneužitie), 609c, 609d alebo 609g (ktoré boli vložené zákonom č. 66 z roku 1996),

odsúdený na trest odňatia slobody za vraždu syna alebo dcéry alebo za pokus o vraždu manželky alebo syna alebo dcéry,

odsúdený na trest odňatia slobody, ak bol uznaný vinným v dvoch alebo viacerých prípadoch ťažkého ublíženia na zdraví, neplnenia povinností vyživovania rodiny, zlého zaobchádzania v rodine alebo s maloletými deťmi alebo neprimeraného vplyvu na duševne nespôsobilé osoby s výnimkou prípadov, keď navrhovateľ rozvodu bol takisto usvedčený ako spolupáchateľ trestného činu alebo keď pár obnovil spolužitie,

2. v prípadoch, keď:

druhý manžel bol zbavený obvinení z trestných činov krivsmilstva alebo pohlavného zneužitia uvedených v bodoch 1b) a c), ak súd zistí, že odporca nie je schopný pokračovať v živote s rodinou alebo sa k nej vrátiť,

pár bol odlúčený v konaní o rozluke – buď na základe vzájomného súhlasu, alebo na návrh jedného z účastníkov konania – aspoň tri roky predtým, ako sa dostavili pred súd,

trestné konanie v súvislosti s niektorým z trestných činov uvedených v bodoch 1b) a c) bolo prerušené, pretože trestný čin bol premlčaný, ale rozvodový súd zistí, že trestný čin ako taký by inak viedol k trestnej zodpovednosti,

trestné konanie v súvislosti s trestným činom krivsmilstva skončilo zistením, že neexistuje trestná zodpovednosť, pretože čin nevyvolal „verejné pohoršenie“, druhý manžel, ktorý je cudzím štátnym príslušníkom, získal rozhodnutie o anulovaní alebo zániku manželstva v zahraničí alebo uzavrel nové manželstvo v zahraničí,

manželstvo nebolo naplnené,

jeden z manželov si oficiálne zmenil pohlavie: v tomto prípade môže návrh na rozvod podať buď osoba, ktorá si zmenila pohlavie, alebo druhý z manželov.

Na záver možno konštatovať, že okrem „trestnoprávných“ vecí (medzi ktoré patria okrem usvedčenia zo závažných trestných činov vecí, v ktorých je osoba zbavená obvinenia z dôvodu zníženej zodpovednosti, vecí, v ktorých je trestný čin premlčaný, a prípady krivsmilstva, keď chýba objektívna požiadavka na trestnú zodpovednosť) možnými dôvodmi na rozvod sú: rozluka, anulovanie, zánik alebo nové manželstvo uzavreté druhým manželom v zahraničí a nenaplnenie manželstva alebo zmena pohlavia.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Dôsledky rozvodu sú tieto:

Po prvé, zanikne manželský vzťah: obaja bývalí manželia sa vrátia do slobodného stavu a môžu znova uzavrieť manželstvo.

Žena stratí priezvisko manžela, ak si ho pridala k svojmu priezvisku. Na základe návrhu však súd môže žene povoliť nechať si okrem vlastného priezviska aj priezvisko manžela, ak sa preukáže, že to je v jej záujme alebo v záujme detí z dôvodov, ktoré si zasluhujú ochranu.

Rozvodom sa neprerušia nepokrvné príbuzenské väzby a najmä nezaniká prekážka manželstva na základe nepokrvného príbuzenstva v priamej línii (oddiel 87 ods. 4 občianskeho zákonníka).

Zahraniční manželia nestratia štátne občianstvo, ktoré manželstvom získali.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Rozvodom zaniká spoločný majetok nadobudnutý podľa zákona (*comunione legale*, ktorý zahŕňa všetky nákupy manželov uskutočnené spoločne alebo samostatne počas manželstva okrem osobných položiek uvedených v oddiele 179 občianskeho zákonníka), ako aj všetky peňažné prostriedky vyčlenené na potreby rodiny (*fondo patrimoniale*). Tieto peňažné prostriedky však budú aj naďalej existovať, kým deti nedosiahnu plnoletosť. Rozvod nemá žiadny vplyv na spoločný majetok, na ktorý sa vzťahujú iné dojednania (*comunione ordinaria*, napríklad majetok získaný pred manželstvom pomerným dielom alebo počas manželstva v prípade, že v čase uzavretia manželstva bolo dohodnuté, že manželia budú mať oddelený majetok (*separazione dei beni*)): spojenie týkajúce sa spoločného majetku tohto druhu môže zaniknúť na základe návrhu jedného z manželov.

Rodič, ktorý žije s maloletým dieťaťom, môže získať právo žiť v byte bývalého páru, ak to je v záujme dieťaťa.

3.3 maloleté deti manželov

Súd, ktorý rozhoduje o rozvode, prizná striedavú výchovu maloletých detí. Len vo výnimočných prípadoch dostane deti do výlučnej starostlivosti jeden z rodičov. Súd takisto stanoví pravidlá v súvislosti s časom, ktorý majú maloleté deti stráviť s rodičom, s ktorým nebývajú. Vydá aj pokyny týkajúce sa správy majetku detí a stanoví príspevok na výživné maloletého dieťaťa, ktorý sa má vyplácať rodičovi, s ktorým dieťa býva.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

V rámci rozhodnutia o rozvode súd na návrh účastníka konania nariadi pravidelné vyplácanie výživného účastníkovi konania, ktorý nemá dostatočné prostriedky alebo ktorý nie je schopný zaobstarať si ich z objektívnych dôvodov. Povinnosť platiť výživné zanikne, keď príjemca znova uzavrie manželstvo. Ak sa na tom účastníci konania dohodnú, výživné sa môže vyplatiť ako jedna transakcia prevodom práva vlastníctva nehnuteľnosti na prijímajúceho manžela (viac informácií nájdete v časti „Nároky týkajúce sa výživného – Taliansko“).

Manželia, ktorí nezaplatia výživné v prípade rozluky alebo po rozvode, sa dopustia trestného činu odmietnutia pomoci rodine (oddiel 570 Trestného poriadku). Platia aj ďalšie pravidlá. Manžel, ktorý je rozvedený, ale neuzavrel znova manželstvo, a ktorý má nárok na výživné, má nárok aj na podiel na akomkoľvek odškodnom vyplatenom druhému manželovi. V prípade úmrtia bývalého manžela má pozostalý bývalý manžel nárok na pozostalostný dôchodok alebo na podiel na tomto dôchodku spolu so všetkými následnými pozostalými manželmi, ako aj na vyplatenie sumy z majetku zosnulého, ak je vo finančnej núdzi. Zákonom sa takisto umožňuje manželovi, ktorý má nárok na výživné, zapísať si súdnu hypotéku alebo požiadať o zabavenie majetku manžela, ktorý je povinný platiť výživné.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Rozluka znamená, že zákon už nevyžaduje od manželov, aby žili spolu. Samotná rozluka *de facto* nemá žiadny účinok (s výnimkou situácií, ktoré nastali pred prijatím reformného zákona č. 151 z roku 1975).

Rozlukou sa manželstvo neruší, ale oslabuje sa.

Rozluka sa môže uskutočniť na príkaz súdu alebo na základe vzájomného súhlasu.

Zdroje: *hmotnoprávne pravidlá sú stanovené v občianskom zákonníku (oddiel 150 a nasl.; v súvislosti s otázkami týkajúcimi sa dedičstva si pozrite oddiel 548 a 585).*

5 Aké sú podmienky rozluky?

Rozluka – teda odlúčenie na príkaz súdu – si vyžaduje stanovenie, že manželia už nie sú schopní žiť spolu.

V prípade splnenia tejto podmienky súd vydá rozhodnutie o rozluke na návrh jedného z dvoch manželov, a to aj proti želaniu druhého manžela.

Vo výnimočných prípadoch súd môže určiť zodpovednosť jedného z manželov za rozluku: to má vplyv na priznanie výživného počas rozluky a po rozvode, ako aj na dedičské práva. Na konaní sa zúčastňuje prokurátor.

Rozluka na základe vzájomného súhlasu je založená na dohode medzi manželmi, ale stane sa účinnou až po schválení súdom, ktorý je zodpovedný za zabezpečenie toho, aby dohoda uzavretá medzi manželmi spĺňala prvoradé záujmy rodiny. Najmä v prípade, keď dohoda týkajúca sa starostlivosti o deti nie je v záujme detí, súd znova zvolá účastníkov konania a nariadi potrebné zmeny. Ak účastníci konania tieto zmeny nevykonajú, súd môže odmietnuť schváliť rozluku.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Osobné vzťahy: rozlukou (na príkaz súdu alebo na základe vzájomného súhlasu) zaniká požiadavka na všetky formy pomoci spojené so spoločným životom. Zaniká aj domnienka otcovstva. Manželka nestratí priezvisko manžela, ak si ho pridala k svojmu priezvisku, ale súd jej môže na návrh manžela zakázať jeho používanie, ak také používanie môže manželovi spôsobiť vážne škody. Podobne súd môže manželke povoliť nepoužívať priezvisko manžela, ak by jej to spôsobovalo ujmu.

Vlastníctvo spoločného majetku: rozlukou zaniká spoločný majetok získaný podľa zákona (*comunione legale*).

Rodičovské práva a povinnosti: súd, ktorý rozhodne o rozluke, rozhodne aj o starostlivosti o všetky maloleté deti a stanoví výšku výživného na dieťa vyplácaného rodičom, s ktorým dieťa nebýva (alebo vo výnimočných prípadoch výlučnej starostlivosti rodičom, ktorému nie je priznaná starostlivosť). Pokiaľ ide o priznanie práva žiť v rodinnom byte, prednosť má rodič, ktorý žije s dieťaťom (viac informácií nájdete v časti „Starostlivosť o dieťa a práva na návštevy“). Povinnosť platiť výživné: súd na požiadanie prizná manželovi, ktorý nie je zodpovedný za rozluku, právo na výživné od druhého z manželov, ak prvý manžel nemá dostatok nezávislých prostriedkov. Manžel v núdzi má stále nárok na výživné, t. j. na pravidelnú sumu potrebnú na živobytie, aj vtedy, keď je zodpovedný za rozluku (viac informácií nájdete v časti „Nároky týkajúce sa výživného – Taliansko“).

V prípade rozvedených párov platí výslovné ustanovenie o automatickej úprave platby výživného podľa inflácie. Na základe judikatúry sa toto pravidlo rozšírilo aj na odlúčené páry.

Opatrenia uvedené v súdnom príkaze o starostlivosti o deti a výpočet výšky výživného na deti a manžela sú otvorené následným zmenám. Neplatenie výživného je trestný čin podľa oddielu 570 Trestného poriadku.

Rozluka so zodpovednosťou a bez nej: odlúčení manželia, ktorí nie sú zodpovední za rozluku, majú aj naďalej rovnaké dedičské práva ako manželia, ktorí nie sú odlúčení.

Manželia zodpovední za rozluku majú nárok na výživné len z majetku zosnulého, a to len vtedy, keď v čase dedičského konania mali nárok na výživné od zosnulého manžela (oddiely 548 a 585 občianskeho zákonníka).

Ďalšie účinky: v prípade nedodržania príkazu na rozluku vzniká nárok na zápis súdnej hypotéky, pričom na návrh osoby, ktorá má tento nárok, môže súd nariadiť zabavenie majetku zodpovedného manžela alebo vydať príkaz na zrážky z platu.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Podľa oddielu 117 a nasl. občianskeho zákonníka existuje množstvo rôznych prípadov, v ktorých môže byť manželstvo vyhlásené za neplatné. Najlepším postupom je preskúmať dôvody neplatnosti a rozhodnúť právo v jednotlivých prípadoch.

Manželstvo je neplatné, ak je narušené jedným z nedostatkov stanovených zákonom, ale priznania existencie tohto nedostatku je nutné sa dovoliť podaním návrhu na súd.

Návrh na anulovanie manželstva sa neprenáša na dedičov, pokiaľ sa už nečaká na rozsudok. Na konaní sa zúčastňuje prokurátor.

Zdroje: *hmotnoprávne pravidlá sú uvedené v oddieloch 117 – 129a občianskeho zákonníka.*

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo môže byť neplatné z ktoréhokoľvek z týchto dôvodov (oddiel 117 a nasl. občianskeho zákonníka):

Jeden z manželov bol stále v predchádzajúcom manželstve: neplatnosť je absolútna a nepremlčateľná; návrh môže podať ktorýkoľvek z manželov, priamy príbuzný vo vzostupnej línii, prokurátor alebo akákoľvek osoba s oprávneným záujmom.

Impedimentum criminis: manželstvo uzavreli dvaja ľudia, z ktorých jeden bol usvedčený z vraždy alebo pokusu o vraždu druhého z manželov; *neplatnosť* je absolútna a neodstrániteľná a môže sa jej dovolávať ktorýkoľvek z manželov, prokurátor alebo akákoľvek osoba s oprávneným záujmom.

Manželstvo nemožno uzavrieť v prípade duševnej choroby jedného z manželov; príkaz potvrdzujúci túto chorobu môže byť vydaný aj po svadbe, ak sa preukáže, že choroba existovala v čase svadby; manželstvo môže napadnúť poručník, prokurátor alebo akákoľvek osoba s oprávneným záujmom.

Jeden z manželov nebol duševne spôsobilý (*incapacità naturale*); manželstvo môže napadnúť ten z manželov, ktorý napriek tomu, že nemá osvedčenie o nespôsobilosti, preukáže, že do manželstva vstúpil v stave duševnej nespôsobilosti. Návrh nemožno podať, ak pár žil spolu viac ako rok odvtedy, ako navrhovateľ znova získal svoje duševné schopnosti.

Jeden z manželov bol neploletý; návrh môže podať ktorýkoľvek z manželov, prokurátor alebo rodičia; právo maloletého dieťaťa na podanie žiadosti uplynie jeden rok od dosiahnutia plnoletosti.

Medzi manželmi boli väzby pokrvného príbuzenstva, nepokrvného príbuzenstva, osvojenia alebo afiliácie; tohto dôvodu neplatnosti sa môže dovolávať ktorýkoľvek z manželov, prokurátor alebo akákoľvek osoba s oprávneným záujmom s výnimkou prípadov, keď od svadby uplynul rok alebo viac a keď v danej veci mohlo byť získané povolenie na uzavretie manželstva napriek väzbám.

Nátlak, strach a omyl: súhlas bol získaný pod nátlakom alebo v dôsledku mimoriadne vážneho strachu z udalostí, ktoré tento manžel nemohol ovplyvniť; alebo došlo k zámene totožnosti alebo k omylu v súvislosti so zásadným osobnostným predpokladom druhého z manželov podľa oddielu 122 občianskeho zákonníka; návrh môže podať ten z manželov, ktorého súhlas bol chybný z jedného z týchto dôvodov, pokiaľ manželia nežili spolu jeden rok od momentu ukončenia hrozby násillia alebo zdroja strachu alebo od zistenia omylu.

Fingované manželstvo: toto manželstvo môže napadnúť ktorýkoľvek z manželov v prípade, že pri uzavretí manželstva sa dohodli, že nesplnia povinnosti alebo si neuplatnia práva z neho vyplývajúce. Návrh na anulovanie sa musí podať v priebehu jedného roka od svadby; nie je možné ho podať, ak manželia po svadbe žili spolu ako manžel a manželka, aj keď len krátko.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Ak manželia konali v dobrej viere (t. j. pri uzavretí manželstva nevedeli o prekážke), manželstvo sa považuje za platné až do anulovania a anulovanie je účinné až od okamihu vydania príslušného príkazu [zásada „domnelého manželstva“ (*matrimonio putativo*)]. Deti narodené alebo počaté počas manželstva sa považujú za manželské, preto sa na ne vzťahujú pravidlá, ktorými sa riadi rozluka párov s deťmi.

Súd môže takisto jednému z manželov nariadiť pravidelné platby druhému z manželov počas maximálne troch rokov, ak druhý z manželov nemá dostatočné prostriedky a neuzavrel znova manželstvo.

Ak iba jeden z manželov konal v dobrej viere, manželstvo je účinné v prospech tohto manžela a prípadných detí. Manžel, ktorý nekonal v dobrej viere, musí zaplatiť spravodlivé odškodné zodpovedajúce výživnému za obdobie troch rokov, ako aj ďalšie výživné, ak neexistuje žiadna iná osoba, ktorá by mala povinnosť platiť výživné.

Ak ani jeden z manželov nekonal v dobrej viere, manželstvo je účinné s ohľadom na deti, ktoré sa narodili alebo boli počaté počas manželstva, pokiaľ nejde o anulovanie na základe dvojženstva alebo krvismilstva; deti narodené v manželstve, ktoré bolo anulované z dôvodu dvojženstva, môžu získať postavenie biologických detí s uznaným otcovstvom.

Dobrá viera sa predpokladá a musí existovať len v čase svadby.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Neexistujú žiadne ustanovenia pre alternatívne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu (alebo rozluky). Účastníci konania majú voľný prístup k službám rodinnej mediácie ako pomôcke v snahe dosiahnuť dohodu o opatreniach v súvislosti so starostlivosťou o dieťa.

Môžu prijať aj spoločné finančné opatrenia na výživu detí a druhého z manželov.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadosti?

Pravidlá konania o rozvod manželstva platia *mutatis mutandis* aj na konania o rozluke. V menšej miere sa uplatňuje oddiel 706 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

Konanie má formu osobitného vyšetrovacieho konania, na ktoré sa vzťahujú odlišné pravidlá ako na bežné konanie, a to najmä v predbežnej fáze (v podstate ide o dvojfázový proces: zmierovacia fáza a fáza vyšetrovania a súdneho konania).

Príslušnosť: príslušný súd je všeobecný súd (*tribunale*) so senátom v mieste posledného spoločného bydliska manželov alebo v akomkoľvek inom mieste uvedenom v zákone (oddiel 706 Občianskeho súdneho poriadku), alebo v prípade, že nie je možné spojiť sa s odporcom alebo odporca má bydlisko v zahraničí, v mieste bydliska alebo domicilu navrhovateľa. V prípade, že obaja účastníci konania žijú v zahraničí, vec môže prejednať akýkoľvek súd v krajine. Ak ide o rozvod na základe vzájomného súhlasu, manželia si môžu vybrať miesto bydliska alebo domicilu ktoréhokoľvek z nich.

Konanie: Návrh na rozvod má formu návrhu na súd (*ricorso*), ktorý sa podá v kancelárii úradníka príslušného súdu. Všetky podporné dokumenty sa musia priložiť k návrhu, ale môžu sa vytvoriť aj na pojednávaní. Navrhovateľ je zodpovedný za zabezpečenie oznámenia návrhu a príkazu predsedajúceho sudcu, ktorým sa stanovuje dátum vylisluhu manželov, druhému z manželov. Ak je pokus o zmier počas prvého pojednávania neúspešný, predsedajúci sudca vydá prechodné opatrenia v záujme manželov a ich detí a stanoví dátum pojednávania na prvostupňovom súde, ktorý preskúma vec v súlade so všeobecnými pravidlami dokazovania.

Rozvod na základe spoločného návrhu: Spoločný návrh vyžaduje, aby manželia súhlasili s rozvodom i s podmienkami týkajúcimi sa ich detí a finančných vzťahov. Konanie je zjednodušené.

Zdroje: zákon č. 898 z roku 1970 v znení zmien; v prípade rozluky sa uplatňujú aj oddiely 706 – 711 Občianskeho súdneho poriadku.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Existuje možnosť získať bezplatnú právnu pomoc (*patrocinio a spese dello Stato*), a využiť tak právne zastúpenie bez nutnosti uhradiť odmenu právnikovi a iné súdne trovy. Bezplatná právna pomoc je k dispozícii aj pre cudzích štátnych príslušníkov so zákonným pobytom v Taliansku. Podmienky oprávnenosti možno nájsť v zákone č. 1990/217 a v informačnom prehľade o bezplatnej právnej pomoci. Návrhy na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci sa musia predložiť príslušnej advokátskej komore (*consiglio dell'ordine degli avvocati*). Pozrite si webovú lokalitu advokátskej komory (napr. rímskej advokátskej komory) a webovú lokalitu ministerstva spravodlivosti.

Zdroje: zákon č. 217 z roku 1990 zmenený zákonom č. 134 z roku 2001.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti príkazu na rozluku, rozvod alebo anulovanie sa možno odvolať. Neprávoplatné rozsudky v konaniach o rozvod manželstva (napr. rozsudky o stave manželov) alebo v konaniach o rozluke (napr. rozsudky o zodpovednosti alebo o vyplácaní výživného) nemožno napadnúť v neskoršej fáze, t. j. spolu s odvolaním proti konečnému rozsudku: musia sa napadnúť v rámci bežných zákonných lehôt.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Uplatňuje sa nariadenie (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003. Umožňuje štandardný postup vo všetkých členských štátoch EÚ.

Uznanie je automatické. Nie je potrebný žiadny osobitný postup na aktualizáciu registra manželstiev, narodení a úmrtí členského štátu po vydaní právoplatného rozsudku o rozvode, rozluke alebo anulovaní.

Ktorákoľvek zo zainteresovaných strán však môže požiadať o vyhlásenie o tom, že zahraničný rozsudok musí alebo nesmie byť uznaný. Osobitné dôvody neuznania sú stanovené v nariadení. Žaloba vo forme návrhu na súd (*ricorso*) sa musí podať na odvolací súd (*corte di appello*) s miestnou príslušnosťou v mieste vykonania rozsudku v súlade s vnútroštátnym právom v Taliansku. Súd rozhodne bez zbytočného odkladu s vylúčením druhej strany alebo bez neho a rozhodnutie oznámi navrhovateľovi.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Ktorákoľvek z účastníkov konania môže napadnúť rozhodnutie o uznaní na odvolacom súde, ktorý vydal rozhodnutie, do jedného mesiaca od jeho oznámenia (do dvoch mesiacov, ak druhý účastník konania má bydlisko v inej krajine). V tejto druhej fáze sa obaja účastníci konania musia vypočuť v súlade s bežnou zásadou kontradiktórnosti, pričom platia bežné pravidlá pre súdne konania.

Proti rozsudku vydanému po napadnutí rozhodnutia o uznaní sa možno následne odvolať na kasačnom súde (pozrite si *prílohy k nariadeniu*).

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Rozluka a rozvod sa upravuje vnútroštátnymi právnymi predpismi spoločnými pre oboch manželov v čase podania návrhu na rozluku alebo rozvod.

V prípade manželov rôznej štátnej príslušnosti sa súd bude usilovať určiť rozhodné právo podľa krajiny, v ktorej pár strávil väčšinu svojho manželského života. Súd môže v tejto súvislosti slobodne uplatňovať opatrenia podľa vlastného uváženia.

V prípade, že zahraničné rozhodné právo neobsahuje ustanovenie o rozluke alebo rozvode, prednosť má talianske právo (oddiel 31 zákona č. 218 z roku 1995), teda *lex fori*. Treba poznamenať, že talianske právo sa uplatňuje bez ohľadu na to, či navrhovateľ je taliansky štátny príslušník, a talianskeho práva sa môže dovolávať aj štátny príslušník iného štátu, ktorý žije v zmiešanom manželstve alebo v manželstve dvoch štátnych príslušníkov iného štátu.

Talianski manželia, ktorí podali návrhy na rozluku alebo rozvod v Taliansku, podliehajú talianskemu právu aj v prípade, že v Taliansku nemajú bydlisko.

Manželia odlišnej štátnej príslušnosti podliehajú právu krajiny, v ktorej sa odohráva väčšina ich manželského života. Ak však právne predpisy danej krajiny neobsahujú možnosť rozluky alebo rozvodu, taliansky súd uplatní talianske právo.

Posledná aktualizácia: 15/10/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Cyprus

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Nevyhnutnou podmienkou na začatie konania o rozvode v prípade manželstva uzavretého pred orgánom cirkvi je odoslanie oznámenia biskupovi okresu, v ktorom má navrhovateľ bydlisko. Návrh na rozvod možno podať tri mesiace po odoslaní oznámenia príslušnému biskupovi. Oznámenie sa nemusí odoslať v prípade, že dôvodom na rozvod je zmiznutie alebo duševná choroba.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

cudzoložstvo,

nemorálne, potupné alebo akékoľvek iné opakované neospravedliteľné správanie vedúce k vážnemu zhoršeniu manželského vzťahu, na základe ktorého je pre navrhovateľa neúnosné žiť s manželom/manželkou,

ohrozovanie života, napr. fyzické zneužívanie,

duševná choroba trvajúca tri roky, v dôsledku ktorej je spolužitie neúnosné,

právoplatné odsúdenie na trest odňatia slobody dlhší ako sedem rokov,

zmiznutie,

sexuálna neschopnosť existujúca v čase uzavretia manželstva, ktorá pretrváva šesť mesiacov až do času podania žaloby (vrátane),

neospravedliteľné opustenie na dva roky, dlhé obdobia neprítomnosti dohromady presahujúce dva roky, pričom musela byť poslaná výzva na návrat,

zmena náboženského vyznania alebo denominácie alebo vyvíjanie morálneho nátlaku alebo pokus obrátiť manžela/manželku na inú vieru, či primäť ho/ju k členstvu v sekte,

pretrvávajúce odmietanie mať dieťa napriek túžbe druhého z manželov mať dieťa,

nenávratný rozpad manželstva,

rozluka trvajúca päť rokov.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Rozvodom zaniká manželstvo, ale automaticky to neznamená zmenu priezviska. Príslušný účastník konania musí v tomto zmysle urobiť čestné vyhlásenie.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Rozvod nebude mať žiadny vplyv na majetkové spory. Táto vec sa rieši prostredníctvom samostatného návrhu, pretože ide o odlišné konania.

3.3 maloleté deti manželov

Žiadne, vzhľadom na to, že rozvodové konanie predstavuje samostatné konanie, nezávislé od konania o stanovení starostlivosti o deti s výnimkou prípadu, keď bolo pri rozvode rozhodnuté z dôvodu útoku na život alebo fyzického zneužívania detí.

Rozvod nebude mať žiadny vplyv na záležitosti týkajúce sa maloletých detí manželov (napr. príspevok na výživu, rodičovské práva a povinnosti, komunikácia). V prípade týchto záležitostí by sa mali podať osobitné žiadosti.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Rozvodom automaticky nevzniká povinnosť platiť výživné druhému z manželov. Po rozluke je potrebné podať samostatný návrh.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

V cyperskom rodinnom práve neexistuje pojem „rozluka“.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Neuplatňuje sa.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Neuplatňuje sa.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Znamená to, že od dátumu rozsudku o anulovaní je manželstvo vyhlásené za neplatné a právne neúčinné.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Podľa článku 17 zákona o manželstve č. 104(I)/2003 v znení zákona č. 66(I)/2009, je manželstvo neplatné, ak bolo uzatvorené

- bez toho, aby bolo najskôr rozvedené či zrušené prípadné, skôr uzatvorené manželstvo niektorej zo strán, uzatvorené či už cirkevným alebo civilným sobášom,
- medzi pokrvnými príbuznými v priamej línii alebo príbuznými v bočnej línii až do piateho stupňa,
- medzi príbuznými na základe uzatvorenia manželstva v priamej línii alebo v bočnej línii až do tretieho stupňa,
- medzi osvojiteľom a osvojencom alebo ich potomkami,
- medzi dieťaťom narodeným mimo manželstva a jeho otcom, ktorý uznal svoje otcovstvo, alebo jeho pokrvnými príbuznými.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Ak je manželstvo neplatné alebo vyhlásené za neplatné nezrušiteľným rozsudkom súdu, od dátumu vydania rozsudku sa stáva úplne neúčinným.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V súčasnosti také prostriedky neexistujú. Komisár pre právne predpisy v súčasnosti pripravuje návrh zákona o mediácii v rodinných veciach.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Návrh na zánik/anulovanie manželstva sa podáva na rodinnom súde v okrese, v ktorom majú bydlisko obaja účastníci konania alebo jeden z nich. Návrh musí byť v súlade so vzorom 1 procesných predpisov Najvyššieho súdu z roku 1990 (*Typo 1 ton Diadikastikón Kanonismón tou Anótatou Dikastíriou tou 1990*). Spolu s návrhom sa musí predložiť dôkaz o odoslaní oznámenia príslušnému biskupovi alebo doklad o prijatí doporučeného listu týkajúceho sa oznámenia príslušnému biskupovi, ako aj sobášny list účastníkov konania.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Áno. Je potrebné podať príslušný návrh na príslušný rodinný súd.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Áno, odvolanie proti rozhodnutiu o rozvode alebo anulovaní manželstva možno podať na druhostupňový rodinný súd.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Je potrebné podať návrh na príslušný rodinný súd Cyperskej republiky v súlade s nariadením 44/2001.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Je možné podať námietku na rodinný súd, na ktorý bol podaný návrh na uznanie a registráciu rozhodnutia iného členského štátu.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Rodinné súdy v Cyperskej republike sú príslušné vo veciach týkajúcich sa zániku alebo anulovania manželstva v týchto prípadoch len vtedy, keď účastníci konania žijú na Cypre aspoň tri mesiace. V týchto prípadoch sa uplatňujú cyperské právne predpisy.

Posledná aktualizácia: 13/05/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Lotyšsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Prípady, keď možno zrušiť manželstvo rozvodom, sú podrobne opísané v časti Rodinné právo lotyšského občianskeho zákonníka a v oddiele P notárskeho poriadku. Všeobecný rámec inštitúcie manželstva je určený v časti Rodinné právo občianskeho zákonníka.

V Lotyšsku môže manželstvo rozviesť len súd alebo notár (*notārs*). Súd môže manželstvo rozviesť na základe návrhu jedného alebo oboch manželov. Notár môže manželstvo rozviesť, ak manželia dospeli k dohode o zrušení manželstva rozvodom a nemajú žiadne spoločné maloleté dieťa ani spoločný majetok. Notár môže manželstvo rozviesť aj v prípade, ak manželia majú spoločné maloleté dieťa alebo spoločný majetok za predpokladu, že uzavreli písomnú dohodu o starostlivosti o spoločné maloleté dieťa, práve na styk s dieťaťom, spôsobe výživy dieťaťa a o rozdelení spoločného majetku.

Jedným z predpokladov tohto druhu rozvodu je teda dohoda manželov o starostlivosti o dieťa narodené v manželstve, spôsobe výživy dieťaťa a rozdelení spoločného majetku.

Ak má manželstvo rozviesť súd, musí dospieť k záveru, že manželstvo je rozvrátené. Manželstvo sa považuje za rozvrátené, ak manželia nežijú v spoločnej domácnosti a nemožno očakávať, že sa k spolužitiu vrátia.

Jedným z predpokladov rozvodu manželstva notárom je teda dohoda manželov o starostlivosti o dieťa narodené v manželstve, spôsobe výživy dieťaťa a o rozdelení spoločného majetku. Ak manželia nedospeli k dohode, upraví tieto otázky súd v rámci rozvodového konania.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Rozvod manželstva notárom

Notár môže manželstvo rozviesť v prípade, že došlo k jeho rozvratu, manželia dospeli k dohode o zrušení svojho manželstva rozvodom a notár dostal spoločný návrh podpísaný oboma manželmi. Ak manželia majú spoločné maloleté dieťa alebo spoločný majetok, k návrhu musí byť pripojená písomná dohoda o starostlivosti o spoločné maloleté dieťa, spôsobe výživy dieťaťa, práve na styk s dieťaťom a o rozdelení spoločného majetku.

Rozvod manželstva súdom

Súd môže rozviesť manželstvo v prípadoch, keď manželia nedospeli k dohode o zrušení svojho manželstva rozvodom a je splnená jedna z týchto podmienok: Manželia žijú oddelene dlhšie ako tri roky: manželia žijú oddelene, nemajú spoločnú domácnosť a jeden z manželov je rozhodnutý neobnoviť spoločnú domácnosť, čím zaniká možnosť manželského spolužitia. Spoločná domácnosť nemusí existovať ani v prípade, že manželia obývajú spoločnú nehnuteľnosť.

Ak manželia žijú oddelene kratšie ako tri roky, súd môže rozviesť manželstvo len v prípade, že:

dôvodom rozvratu manželstva je fyzické, sexuálne, psychické alebo ekonomické násilie zo strany jedného z manželov voči manželovi, ktorý podáva návrh na rozvod manželstva, alebo voči svojmu nevlastnému dieťaťu, alebo voči spoločnému dieťaťu manželov;

jeden z manželov súhlasí s návrhom druhého manžela na rozvod manželstva;

jeden z manželov začal žiť spoločne s inou osobou a z tohto partnerstva sa narodilo dieťa alebo sa očakáva narodenie dieťaťa.

Keď sa za uvedených okolností súd domnieva, že manželstvo je stále možné zachovať, konanie o rozvode manželstva môže byť odložené o maximálne šesť mesiacov s ohľadom na možné zmierenie manželov.

Keď jeden z manželov podá návrh na rozvod z iných dôvodov, ako sú tri dôvody uvedené vyššie, a manželia ešte nežijú oddelene tri roky, súd manželstvo nemusí rozviesť pred uplynutím trojročnej zákonnej lehoty týkajúcej sa oddeleného života manželov a preskúmanie prípadu musí odložiť s ohľadom na možné zmierenie manželov.

Ak manželia žijú oddelene kratšie ako tri roky, notár môže rozviesť manželstvo len vtedy, ak obaja manželia s rozvodom manželstva súhlasia a notárovi predložili návrh na rozvod manželstva v súlade s postupom stanoveným v notárskom poriadku.

Súd nemôže rozviesť manželstvo ani v prípade, že došlo k jeho rozvratu, ak je zachovanie manželstva v mimoriadnych prípadoch potrebné z hľadiska záujmu spoločného maloletého dieťaťa manželov.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Hneď ako rozsudok o rozvode nadobudne právoplatnosť alebo hneď ako certifikovaný notár vydá certifikát o rozvode, práva a povinnosti vyplývajúce z právneho vzťahu medzi manželmi prestávajú existovať. Z rozvodu môžu bývalým manželom vyplývať nové práva a povinnosti. Po zrušení manželstva rozvodom môže ktorákoľvek strana uzavrieť iné manželstvo.

Podľa občianskeho zákona manžel, ktorý si pri uzavretí manželstva zmenil priezvisko, má po rozvode manželstva právo používať spoločné priezvisko, alebo, ak si to želá, súd alebo notár mu povolí používanie priezviska, ktoré mal pred manželstvom.

Na návrh druhého z manželov môže súd zakázať manželovi, ktorý prispel k rozvratu manželstva, aby si ponechal spoločné priezvisko za predpokladu, že tým nebudú poškodené záujmy dieťaťa.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Notár môže rozviesť manželstvo, ak manželia uzavreli písomnú dohodu o rozdelení akéhokoľvek spoločného majetku a túto dohodu pripojili k návrhu na rozvod.

Keď manželstvo rozvádza súd, manželia sa môžu dohodnúť o rozdelení spoločného majetku. Ak sa manželom nepodarí dospieť k dohode, o ich nárokoch rozhodne súd na základe občianskeho zákonníka alebo ustanovení manželskej zmluvy. V občianskom zákonníku sú stanovené dva druhy majetkových vzťahov, a to vzťahy upravené právnymi predpismi a vzťahy upravené manželskou zmluvou. Typ vzťahu definuje postup, ktorým sa majetok v prípade rozvodu rozdelí.

Ak sú majetkové vzťahy upravené právnymi predpismi, má v prípade delenia majetku každý z manželov právo ponechať si majetok, ktorý mu patril pred uzavretím manželstva, a akýkoľvek oddelený majetok, ktorý nadobudol počas manželstva. Všetko, čo manželia nadobudli počas manželstva spoločne alebo čo nadobudol jeden z manželov za spoločné prostriedky, je spoločným majetkom oboch manželov. Predpokladá sa, že spoločný majetok patrí obom manželom rovnako, ak jeden z nich nedoloží a nedokáže, že majetok by mal byť rozdelený v inom pomere.

V prípadoch, keď sú majetkové vzťahy upravené manželskou zmluvou, v zmluve môže byť stanovené oddelené alebo spoločné vlastníctvo všetkého majetku manželov a o rozdelení majetku sa potom rozhodne v súlade s procesom, ktorý je v právnych predpisoch určený pre príslušný zmluvný majetkový vzťah.

3.3 maloleté deti manželov

Otázky vyplývajúce z opísaných právnych vzťahov v rodine, najmä otázky vyplývajúce z právnych vzťahov rodičov a detí, nemožno v prípade rozvodu posudzovať osobitne.

Ak manželstvo rozvádza notár, manželia sa musia dohodnúť nielen na rozvode, ale aj na starostlivosti o dieťa, právach na styk a na výživnom pre deti. Predchádzajúca dohoda o starostlivosti o spoločné maloleté dieťa, právach na styk a výživnom na dieťa musí byť predložená spolu s návrhom na rozvod.

Ak manželstvo rozvádza súd, manželia sa musia dohodnúť na starostlivosti o maloleté dieťa, právach na styk a výživnom na dieťa. Ak takáto dohoda nebola uzavretá (s výnimkou prípadov, keď sa o nárokoch už rozhodlo), musia sa takéto nároky súdu predložiť spolu s návrhom na rozvod, inak súd nemôže manželstvo rozviesť.

Dôsledky rozvodu v súvislosti s rodičovskou zodpovednosťou

Zodpovednosť za starostlivosť o dieťa nezaniká, ak dieťa už nežije s jedným alebo oboma rodičmi.

Ak rodičia žijú oddelene, nesú spoločnú spoločnú zodpovednosť. Dohľad nad dieťaťom a starostlivosť oň musí zabezpečovať rodič, s ktorým dieťa žije.

O otázkach, ktoré môžu mať značný vplyv na vývoj dieťaťa, musia rodičia rozhodovať spoločne. Ak sa v právnych predpisoch neurčuje inak, o sporoch medzi rodičmi rozhoduje sirotský súd (*bāriqtiessa*).

Spoločná starostlivosť rodičov zaniká, ak sa dohodou medzi rodičmi alebo súdnym rozhodnutím zverí dieťa do osobnej starostlivosti jednému z rodičov.

Ak je dieťa v osobnej starostlivosti jedného z rodičov, tento rodič má práva a povinnosti vyplývajúce zo spoločnej starostlivosti o dieťa. Druhý rodič musí mať právo na styk (právo udržiavať kontakt a súkromné vzťahy s dieťaťom).

Dôsledky rozvodu v súvislosti s vyživovacou povinnosťou rodičov voči deťom

Otázka starostlivosti o výživu dieťaťa sa musí vyriešiť počas konania o rozvode manželstva. Rodičia majú voči svojim deťom v rámci svojich schopností a finančnej situácii vyživovaciu povinnosť. Povinnosť živiť dieťa spočíva na otcovi a matke, až kým dieťa nie je schopné živiť sa samo. Starostlivosť o výživu dieťa nekončí, ak dieťa žije oddelene od rodiny alebo ak dieťa už nežije s jedným alebo oboma rodičmi. Pri rozvode manželstva sa môžu rodičia dieťaťa dohodnúť na starostlivosti o výživu dieťaťa, ale ak rodičia k nedospejú k dohode, rieši túto otázku súd počas konania o rozvode manželstva.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Podľa občianskeho zákonníka v čase, keď sa manželstvo rozvádza, a dokonca aj neskôr, môže bývalý manžel požiadať druhého z manželov o výživné (primerané jeho finančnej situácii) s cieľom zabezpečiť si predchádzajúcu životnú úroveň. Povinnosť zabezpečovať predchádzajúcu životnú úroveň bývalého manžela končí, ak:

od rozvodu manželstva (alebo vyhlásenia manželstva za neplatné) uplynul čas rovnako dlhý ako trvanie rozvedeného manželstva (alebo ako trvanie spolužitia);

bývalý manžel uzavrie nové manželstvo;

príjem bývalého manžela stačí k jeho/jej obžive;

bývalý manžel sa vyhýba tomu, aby si zabezpečoval živobytie sám vlastnou prácou;

bývalý manžel, ktorý mal platiť výživné na druhého z bývalých manželov, nemá dostatočné prostriedky na živobytie alebo nie je schopný pracovať;

bývalý manžel, ktorému sa má platiť výživné, spáchal trestný čin voči druhému z bývalých manželov alebo proti životu, zdraviu, slobode, majetku alebo citi druhého z manželov alebo jeho/jej príbuzných vo vzostupnej alebo v zostupnej línii;

bývalý manžel, ktorému sa má platiť výživné, zanechal druhého bývalého manžela v stave núdze, aj keď mu mohol pomôcť;

bývalý manžel, ktorému sa má platiť výživné, úmyselne neprávom obvinil z trestného činu druhého z bývalých manželov alebo jedného z jeho/jej príbuzných vo vzostupnej alebo v zostupnej línii;

bývalý manžel vedie márotnatný alebo nemravný život;

bývalý manžel, ktorý mal platiť výživné, zomrie alebo je vyhlásený za mŕtveho alebo druhý z bývalých manželov zomrie alebo je vyhlásený za mŕtveho; existujú iné vážne dôvody na ukončenie povinnosti.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Inštitút rozluky v lotyšskom práve neexistuje.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Inštitút rozluky v lotyšskom práve neexistuje.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Inštitút rozluky v lotyšskom práve neexistuje.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Manželstvo možno vyhlásiť za neplatné, ak boli uzavretím manželstva porušené právne predpisy, ktoré bránili jeho právoplatnému uzavretiu. Od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o vyhlásení manželstva za neplatné sa má za to, že strany nikdy neuzavreli manželstvo, a manželstvo sa považuje za neplatné od okamihu jeho uzavretia. Treba poznamenať, že manželstvo možno vyhlásiť aj po rozvode.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo možno vyhlásiť za neplatné len v týchto prípadoch vymedzených v právnych predpisoch:

manželstvo nezaevidoval úradník matričného úradu ani duchovný jedného z vierovyznaní uvedených v občianskom zákonníku,

manželstvo bolo uzavreté fiktívne bez úmyslu založiť rodinu,

manželstvo bolo uzavreté skôr, než obaja manželia dosiahli vek osemnásť rokov, alebo v niektorých prípadoch skôr, než jeden z manželov dosiahol vek šesťnásť rokov, pričom takéto manželstvo môže byť právoplatné, ak bolo uzavreté so súhlasom rodičov alebo poručníkov; takéto manželstvo sa však nemôže vyhlásiť za neplatné, ak došlo po jeho uzavretí k počatiu dieťaťa alebo ak obaja manželia dosiahli v čase vydania súdneho rozhodnutia minimálny vek na uzavretie manželstva,

ak bol v čase uzavretia manželstva jeden z manželov v stave, ktorý mu bránil chápať význam svojho konania alebo toto konanie ovládať,

manželstvo bolo uzavreté medzi osobami v zakázanom stupni príbuzenstva, a to medzi príbuznými v priamej vzostupnej alebo zostupnej línii, bratom a sestrou alebo nevlastnými súrodencami s rovnakým rodičom,

manželstvo bolo uzavreté medzi osvojiteľom a osvojencom s výnimkou prípadov, keď právny vzťah vzniknutý osvojením už zanikol,

manželstvo bolo uzavreté medzi poručníkom a maloletým alebo medzi opatrovníkom a opatrovaným skôr, ako zanikli vzťahy poručníctva alebo opatrovníctva, manželstvo bolo uzavreté s vydatou ženou alebo ženatým mužom.

Vo všetkých týchto prípadoch môže návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné predložiť ktorákoľvek zainteresovaná strana alebo prokurátor bez akýchkoľvek časových obmedzení. Ak manželstvo zaniklo smrťou alebo bolo zrušené rozvodom, návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné môžu podať len osoby, ktorých práva boli dotknuté. Ak obaja manželia zomreli, nemožno podať návrh na vyhlásenie ich manželstva za neplatné.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Osoba, ktorej manželstvo je vyhlásené za neplatné, znovu nadobudne priezvisko, ktoré mala pred uzavretím manželstva. Ak si v čase uzavretia manželstva jeden z manželov nebol vedomý skutočnosti, že toto manželstvo by malo byť vyhlásené za neplatné, môže požiadať súd o povolenie ponechať si priezvisko z manželstva.

Ak si v čase uzavretia manželstva jeden z manželov bol vedomý skutočnosti, že manželstvo môže byť vyhlásené za neplatné, druhý z manželov má právo žiadať od neho nielen prostriedky nevyhnutné na udržanie svojej predchádzajúcej životnej úrovne, ale aj náhradu morálnej ujmy.

Pri vyhlásení manželstva za neplatné sú okolnosti, za ktorých je bývalý manžel zbavený povinnosti zabezpečovať predchádzajúcu životnú úroveň druhého z manželov, rovnaké ako v prípade rozvodu (pozri otázku 3.4).

Pokiaľ ide o rozdelenie majetku pri vyhlásení manželstva za neplatné, obaja bývalí manželia majú právo ponechať si svoj majetok spred uzavretia manželstva a akýkoľvek majetok, ktorý nadobudli sami počas spolužitia. Spoločne nadobudnutý majetok bude rovným dielom rozdelený medzi bývalých manželov.

Ak si v čase uzavretia manželstva ani jeden z manželov nebol vedomý skutočnosti, že manželstvo by malo byť vyhlásené za neplatné, majetok sa rozdelí v súlade s ustanoveniami občianskeho zákonníka, ktoré upravujú rozdelenie majetku nadobudnutého počas právoplatného manželstva. Ak si však len jeden z manželov nebol vedomý skutočnosti, že manželstvo by malo byť vyhlásené za neplatné, postup týkajúci sa rozdelenia majetku nadobudnutého počas právoplatného manželstva v prípade rozvodu sa vzťahuje len na toho z manželov, ktorý si nebol vedomý, že manželstvo by malo byť vyhlásené za neplatné.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V Lotyšsku môže manželstvo rozviesť notár na základe spoločného návrhu oboch manželov. Postup pri rozvode manželstva notárom je stanovený v oddiele P notárskeho poriadku. Certifikovaný notár manželstvo rozvedie, ak sa manželia dohodli na zrušení manželstva rozvodom a nemajú žiadne spoločné maloleté dieťa ani spoločný majetok. Ak manželia majú spoločné maloleté dieťa alebo spoločný majetok, notár manželstvo rozvedie v prípade, že manželia uzavreli písomnú dohodu o starostlivosti o spoločné maloleté dieťa, právach na styk, výživnom pre dieťa a o rozdelení spoločného majetku.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadosti?

Rozvod manželstva notárom

V prípade rozvodu manželstva notárom neexistuje konkrétna miestna príslušnosť – strany sa môžu obrátiť na ktoréhokoľvek notára kdekoľvek v krajine. To neplatí pre cezhraničné prípady, kde sa príslušnosť súdov riadi pravidlami nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003. Ak podľa právnych predpisov Európskej únie alebo iných medzinárodných právnych predpisov cezhraničný rozvod nespadá do súdnej právomoci Lotyšska, certifikovaný notár nemôže začať konanie o rozvode manželstva a musí v tomto zmysle informovať manželov.

Pri cezhraničných rozvodoch sa rozhodné právo určuje v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku.

V návrhu na rozvod podanom notárovi sa musí uviesť:

meno, priezvisko a osobné identifikačné číslo každého z manželov (ak manžel nemá osobné identifikačné číslo, dátum narodenia),

dátum svadby a číslo zápisu do evidencie,

krajina, v ktorej bolo manželstvo zaevidované, a orgán alebo náboženské vierovyznanie a meno duchovného, pred ktorým bolo manželstvo uzavreté,

či manželia majú spoločné maloleté deti a či dospeli k dohode o starostlivosti o spoločné maloleté deti, uplatňovaní práv na styk a o výživnom,

či manželia majú spoločný majetok a či dospeli k dohode o rozdelení tohto majetku,

priezviská manželov po rozvode.

K žiadosti sa musí priložiť originál sobášneho listu alebo jeho kópia, alebo výpis vydaný na matričnom úrade, alebo vyhlásenie z matričného úradu.

Ak majú manželia spoločné maloleté dieťa alebo spoločný majetok, k žiadosti musia priložiť aj písomnú dohodu o starostlivosti o spoločné maloleté dieťa, výživnom na dieťa, právach na styk a o rozdelení spoločného majetku.

Rozvod manželstva súdom

Návrh na rozvod manželstva alebo vyhlásenie manželstva za neplatné sa musí podať na príslušnom okresnom alebo mestskom súde (*rajona (pilsētas) tiesa*) – zvyčajne je to súd v ohlásenom mieste pobytu odporcu, alebo, ak ho nemá, v jeho skutočnom mieste pobytu. Návrh môže byť podaný na súde v ohlásenom mieste pobytu navrhovateľa, alebo, ak ho nemá, v jeho skutočnom mieste pobytu, ak:

maloleté deti bývajú s navrhovateľom,

ide o rozvod manželstva s osobou, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody,

ide o rozvod manželstva s osobou, ktorá nemá ohlásené miesto pobytu alebo ktorej skutočné miesto pobytu nie je známe, alebo ktorá žije v zahraničí.

Pravidlá príslušnosti v prípadoch rozvodu, rozluky alebo vyhlásenia manželstva za neplatné, keď má jeden z manželov obvyklý pobyt v inom členskom štáte alebo je občanom iného členského štátu, sú stanovené v nariadení Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000.

Keď sa určí príslušný členský štát, uplatňuje sa vnútroštátny občianskoprávny postup tohto členského štátu.

Pravidlá príslušnosti v prípadoch rozvodu sú stanovené aj v dvojstranných medzinárodných dohodách o právnej pomoci a právnych vzťahoch, ktoré boli uzavreté s tretími krajinami a ktoré sú pre Lotyšsko záväzné.

Podľa článku 128 zákona o občianskom súdnom konaní sa v návrhu podanom na súde musí uviesť:

názov súdu, ktorému sa návrh predkladá,

meno, priezvisko, osobné identifikačné číslo a ohlásené miesto pobytu navrhovateľa (ak navrhovateľ nemá ohlásené miesto pobytu, potom skutočné miesto pobytu navrhovateľa); v prípade právnickej osoby obchodné meno, identifikačné číslo a registrované sídlo; navrhovateľ môže uviesť aj ďalšiu adresu určenú na korešpondenciu so súdom,

meno, priezvisko, osobné identifikačné číslo, ohlásené miesto pobytu a akákoľvek ďalšia ohlásená adresa odporcu alebo zainteresovanej strany, alebo, ak to nie je možné, skutočné miesto pobytu; v prípade právnickej osoby obchodné meno, identifikačné číslo a registrované sídlo; osobné identifikačné číslo alebo identifikačné číslo odporcu sa uvedie, ak je známe,

meno, priezvisko, osobné identifikačné číslo zástupcu navrhovateľa a jeho adresa určená na korešpondenciu so súdom, ak návrh podáva zástupca, alebo v prípade právnickej osoby obchodné meno, identifikačné číslo a registrované sídlo,

v prípade vymáhania finančných prostriedkov názov finančnej inštitúcie a číslo účtu, na ktoré možno previesť prípadnú platbu, predmet nároku,

výšku nároku, ak sa dá nárok vyčísliť v peniazoch, vrátane spôsobu výpočtu sumy, ktorá je predmetom sporu,

skutočnosti, na ktorých sa zakladá návrh navrhovateľa, a dôkazy dosvedčujúce tieto skutočnosti,

právny predpis, na ktorom sa nárok zakladá,

nároky navrhovateľa,

zoznam dokumentov priložených k návrhu,

dátum vypracovania návrhu a akékoľvek ďalšie relevantné informácie.

Podľa článku 235.1 zákona o občianskom súdnom konaní sa musí v návrhu na rozvod manželstva uviesť aj:

odkedy manželia žijú oddelene,

či druhý z manželov s rozvodom súhlasí,

či manželia dospeli k dohode o starostlivosti o deti, výkone práv na styk druhého rodiča, výživnom a o rozdelení majetku nadobudnutého počas manželstva alebo či súdu predkladajú nároky súvisiace s týmito skutočnosťami.

Návrh musí byť podpísaný navrhovateľom alebo jeho/jej zástupcom. Vo veci rozvodu manželstva alebo vyhlásenia manželstva za neplatné musí mať zástupca strany osobitné povolenie, aby sa mohol vecou zaoberať. Povolenie konať vo veci rozvodu manželstva alebo vyhlásenia manželstva za neplatné sa vzťahuje aj na akékoľvek súvisiace nároky.

K návrhu musia byť priložené tieto dokumenty:

kópia návrhu, ktorá sa odošle odporcovi,

doklad o zaplatení štátneho poplatku a ďalších súdnych výdavkov v súlade s príslušným postupom a vo výške stanovenej v právnych predpisoch,

dokument alebo dokumenty preukazujúce okolnosti, na ktorých sa návrh zakladá (napríklad osvedčenie o zaevidovaní manželstva).

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Vo všeobecnosti štát poskytuje právnu pomoc, ak finančná situácia alebo výška príjmu znemožňuje účastníkovi zabezpečiť si ochranu svojich práv alebo ak sa náhle ocitne v situácii (príp. sa vyskytnú finančné okolnosti), ktoré jej v tom bránia (napr. v dôsledku prírodnej katastrofy, vyššej moci alebo ďalších okolností, nad ktorými nemá kontrolu), alebo ak je účastník úplne závislý od štátu alebo miestneho orgánu, čo mu spôsobuje objektívne ťažkosti pri ochrane svojich práv. Právna pomoc sa udeľuje v súlade s ustanoveniami zákona o právnej pomoci štátu (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*).

Právna pomoc sa zvyčajne vzťahuje na výdavky na prípravu procesných písomností, právne poradenstvo v priebehu konania, zastupovanie pred súdom a výkon rozsudku.

Lotyšsko poskytuje aj právnu pomoc v súlade s nariadením Rady (ES) č. 2201/2003.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

V prvom stupni sa vecou zaoberá okresný alebo mestský súd (*rajona (pilsētas) tiesa*). Proti rozhodnutiu sa možno odvolať na krajskom súde (*apgabaltiesa*) a možno ho napadnúť po právnej stránke aj kasačným opravným prostriedkom (*kasācija*).

Ak manželstvo rozvádza notár, treba zdôrazniť, že pravdivosť dokumentov osvedčených v súlade so zákonným postupom nemožno spochybniť. Možno ich napadnúť predložením osobitného návrhu.

Sťažnosť, že certifikovaný notár pri plnení svojich povinností konal nesprávne alebo odmietol plnenie svojich povinností, sa musí predložiť krajskému súdu, ktorého dohľadu notár podlieha, a to v lehote jedného mesiaca odo dňa, keď notár vykonal úkon, na ktorý sa sťažnosť vzťahuje, alebo odmietol vykonať žiadaný úkon.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Rozsudok vo veci rozvodu manželstva/rozluky/vyhlásenia manželstva za neplatné, ktorý bol vydaný v inom členskom štáte sa v Lotyšsku uznáva v súlade s ustanoveniami nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003. Podľa tohto nariadenia sa rozsudok vydaný v jednom členskom štáte uznáva v ostatných členských štátoch bez toho, aby boli potrebné nejaké zvláštne postupy.

Aby sa zaručilo, že rozsudok vo veci rozvodu manželstva, rozluky alebo vyhlásenia manželstva za neplatné, ktorý bol vydaný v inom členskom štáte, bude uznaný v Lotyšsku, môže ktorákoľvek zainteresovaná strana v súlade s postupmi stanovenými v nariadení Rady (ES) č. 2201/2003 požiadať o rozhodnutie o uznaní alebo neuznaní rozsudku tak, že podá návrh na uznanie (*atzīšana*) alebo na uznanie a vykonanie (*atzīšana un izpildīšana*) zahraničného rozsudku na okresnom alebo mestskom súde v mieste, kde sa má rozsudok vykonať, alebo v ohlásenom mieste pobytu odporcu, alebo, ak ho nemá, v jeho skutočnom mieste pobytu.

Rozhodnutie o uznaní alebo uznaní a vykonaní rozsudku vydaného zahraničným súdom prijme samosudca na základe predloženého návrhu a priložených dokumentov do 10 dní odo dňa predloženia návrhu bez toho, aby predvolal strany. Sudca môže odmietnuť uznať rozsudok len z dôvodov uvedených v článku 22 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, ktoré umožňujú odmietnutie uznania rozsudku vydaného v inom členskom štáte v Lotyšsku v týchto prípadoch:

ak je uznanie rozsudku zjavne v rozpore s verejným poriadkom Lotyšska,

ak bol rozsudok vydaný v neprítomnosti, ak sa osobe, ktorá sa nezúčastnila konania, nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom časovom predstihu a takým spôsobom, aby si mohla zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že sa zistí, že táto osoba prijala rozsudok bez výhrad,

ak je rozsudok nezlučiteľný s rozsudkom vydaným v Lotyšsku v konaní medzi rovnakými účastníkmi,

ak je rozsudok nezlučiteľný so skorším rozsudkom vydaným v inom členskom štáte alebo v nečlenskom štáte medzi rovnakými účastníkmi, za predpokladu, že skorší rozsudok je možné uznať v Lotyšsku.

Podľa článku 638 zákona o občianskom súdnom konaní navrhovateľ uvedie v návrhu na uznanie rozsudku tieto informácie:

názov súdu, ktorému sa návrh predkladá,

meno, priezvisko a osobné identifikačné číslo navrhovateľa (alebo, ak ho nemá, iné identifikačné údaje) a adresu určenú na korešpondenciu so súdom; v prípade právnickej osoby obchodné meno, identifikačné číslo a registrované sídlo,

meno, priezvisko a osobné identifikačné číslo (alebo, ak ho nemá, iné identifikačné údaje), ohlásené miesto pobytu a akúkoľvek ďalšiu ohlásenú adresu alebo, ak ich nemá, skutočné miesto pobytu odporcu; v prípade právnickej osoby obchodné meno, identifikačné číslo a registrované sídlo,

predmet návrhu a okolností, na ktorých je založený,

návrh navrhovateľa na uznanie alebo uznanie a vykonanie rozsudku vydaného zahraničným súdom v Lotyšsku, a to v celom rozsahu alebo jeho časti,

meno, priezvisko a adresu právneho zástupcu, ak je právny zástupca poverený zastupovaním v predmetnej veci v Lotyšsku,

zoznam dokumentov pripojených k návrhu,

dátum a čas vyhotovenia návrhu.

Podľa článku 37 nariadenia Rady č. 2201/2003 je k návrhu na uznanie rozsudku vyneseneho súdom iného členského štátu potrebné priložiť:

odpis rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti,

ak ide o rozsudok pre zmeškanie, dokument, ktorý potvrdzuje, že odporcovi bol doručený návrh na začatie konania (v prípade rozvodu manželstva, rozluky alebo vyhlásenia manželstva za neplatné); prípadne môže navrhovateľ predložiť aj dokument, ktorý dosvedčuje, že odporca rozsudok pre zmeškanie bez výhrad prijal,

osvedčenie vydané príslušným súdom alebo orgánom členského štátu, v ktorom bol rozsudok vydaný, v súlade s článkom 39 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 sa môže zainteresovaný účastník v Lotyšsku odvolať proti uznaniu rozsudku vydaného v inom členskom štáte vo veci rozvodu manželstva, rozluky alebo vyhlásenia manželstva za neplatné dvoma spôsobmi.

Po prvé, podľa článku 21 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 môže ktorákoľvek zainteresovaná strana súd požiadať o neuznanie rozsudku vydaného v inom členskom štáte.

Po druhé, v prípade týkajúcom sa uznania rozsudku môže odporca spochybníť uznanie rozsudku v Lotyšsku dokonca aj v prípade, keď už iná osoba podala návrh na uznanie rozsudku a keď okresný alebo mestský súd na základe takéhoto návrhu už rozsudok uznal. Odporca môže vzniesť námietky proti uznaniu rozsudku vydaného v inom členskom štáte v Lotyšsku tak, že napadne rozhodnutie okresného alebo mestského súdu, ktorým bol rozsudok uznaný. Podľa článku 33 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 sa možno proti rozsudku okresného alebo mestského súdu vo veci uznania rozsudku vydaného v inom členskom štáte odvolať na krajskom súde pomocou dodatočnej námietky (*blakus sūdzība*) predloženej súdu, ktorý rozhodnutie vydal, a podaním návrhu na príslušný krajský súd. Odporca alebo navrhovateľ sa môžu proti uznaniu rozhodnutia krajským súdom odvolať na Senát Najvyššieho súdu (*Augstākās tiesas Senāts*) pomocou dodatočnej námietky (*blakus sūdzība*) predloženej súdu, ktorý rozhodnutie vydal, a predložením návrhu občianskoprávnej komore Senátu Najvyššieho súdu.

Odporca môže vzniesť námietky proti uznaniu rozsudku vydaného v inom členskom štáte na základe dôvodov na neuznanie vymedzených v článku 22 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (pozri otázku 14).

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Postup určenia rozhodného práva je stanovený v [nariadení Rady \(EÚ\) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluky \(nariadenie Rím III\)](#).

Užitočné stránky

<http://www.tiesas.lv/>

<http://www.llrx.com/features/latvia.htm> [English](#)

<http://www.vvc.gov.lv/>

<http://www.tm.gov.lv/>

Posledná aktualizácia: 07/02/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [lt](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Rozvod - Litva

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Manželstvo možno zrušiť na základe vzájomného súhlasu manželov za predpokladu, že sa splnia tieto podmienky:

od uzavretia manželstva uplynul viac ako jeden rok;

manželia podpísali dohodu o rozvodovom vysporiadaní (rozdelenie majetku, výživné na deti atď.);

obidvaja manželé majú plnú spôsobilosť na právne úkony.

V uvedených prípadoch sa rozvod vyhlási v zjednodušenom postupe.

Manželstvo možno rozviesť, ak jeden z manželov podá návrh na okresnom súde (*apylinkés teismas*) v mieste svojho bydliska za predpokladu, že sa splní aspoň jedna z týchto podmienok:

manželé boli odlúčení viac než jeden rok;

po uzavretí manželstva bol jeden z manželov súdnym rozhodnutím pozbavený spôsobilosti na právne úkony;

miesto pobytu jedného z manželov bolo na základe súdneho rozhodnutia uznané za neznáme;

jeden z manželov je vo výkone trestu odňatia slobody v dĺžke viac ako jeden rok za neúmyselný trestný čin.

Rozvod z dôvodu zavinenia jedného z manželov alebo obidvoch manželov. Jeden z manželov môže požiadať o rozvod, ak došlo k rozvratu manželstva z dôvodu zavinenia druhého manžela. Jednému z manželov sa pripisuje vina za rozvrat manželstva, ak sa dopustil podstatného porušenia manželských povinností, ktoré sú uvedené v tretej knihe (rodinné právo) litovského občianskeho zákonníka (*Civilinis kodeksas*), v dôsledku čoho sa manželské spolužitie stane nemožným.

Manželstvo sa pokladá za rozvrátené v dôsledku zavinenia druhého manžela, ak bol tento manžel odsúdený za úmyselný trestný čin, dopustil sa nevery alebo protiprávneho správania voči druhému manželovi alebo inému členovi rodiny alebo opustil rodinu a vyše roka sa o ňu nestará.

Odporca môže počas konania o rozvod poprieť svoju vinu a predložiť dôkazy o tom, že navrhovateľ nesie zodpovednosť za rozvrat manželstva. Po zvážení okolností prípadu môže súd vyhlásiť, že obidvaja manželé sú vinní za rozvrat manželstva. Ak súd uzná, že za rozvrat manželstva sú vinní obidvaja manželé, dôsledky sú rovnaké ako v prípade zániku manželstva na základe vzájomného súhlasu.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Manželstvo zaniká smrťou jedného z manželov alebo z dôvodov uvedených v právnych predpisoch. Manželstvo možno rozviesť na základe vzájomného súhlasu manželov, na návrh jedného z manželov alebo v dôsledku viny jedného z manželov alebo obidvoch.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

Manželstvo sa pokladá za rozvedené odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Do troch pracovných dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o rozvode musí súd poslať kópiu daného rozhodnutia na miestny matričný úrad, ktorý uskutoční záznam o rozvode.

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Po rozvode si môže manžel ponechať priezvisko z manželstva alebo sa vrátiť k predošlému priezvisku. Ak dôjde k zániku manželstva v dôsledku zavinenia jedného z manželov, súd môže na návrh druhého manžela zakázať manželovi, ktorý sa dopustil viny, aby si ponechal spoločné priezvisko, okrem prípadu, keď majú manželé spoločné deti.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Majetok manželov sa rozdelí na základe majetkového režimu manželov, ktorý sa môže stanoviť zákonom alebo zmluvou. Ak neexistuje zmluva o majetkovom režime manželov, majetok manželov podlieha zákonnému majetkovému režimu. Majetkové režimy manželov sú upravené v kapitole VI časti III tretej knihy občianskeho zákonníka (*Civilinis kodeksas*).

3.3 maloleté deti manželov

Ak je vlastníkom bytu manželov jeden z manželov, súd môže stanoviť užívacie právo a umožniť druhému manželovi, aby v ňom zostal za predpokladu, že po rozvode s týmto manželom zostanú bývať maloleté deti. Užívacie právo trvá, kým dieťa alebo deti dosiahnu plnoletosť. Ak je byt manželov v prenájme, súd môže priznať nájomné právo manželovi, s ktorým budú maloleté deti bývať, alebo manželovi, ktorý je práceneschopný, a mohol by druhého manžela vysťahovať, ak by na základe súdneho rozhodnutia mali žiť oddelene.

3.4 výživovú povinnosť voči druhému z manželov?

V rozhodnutí vo veci rozvodu súd zároveň určí výživné na bývalého manžela, ktorý potrebuje podporu, pokiaľ sa už otázka výživného nevyriešila medzi manželmi v rámci rozvodového vysporiadania. Manželé nemajú právo na výživné, ak ich majetok alebo príjem stačí na zabezpečenie živobytia v plnej miere. Predpokladá sa, že manžel bude potrebovať výživné, ak vychováva maloleté dieťa pochádzajúce z manželstva alebo v dôsledku práceneschopnosti v starobe alebo v chorobe. Manžel, ktorý nemal možnosť získať kvalifikáciu (ukončiť svoje štúdium) v dôsledku manželstva a spoločných záujmov rodiny alebo potreby starostlivosti o deti, má právo požadovať, aby bývalý manžel finančne pokryl ukončenie príslušného štúdia alebo preškolenie.

Manžel, ktorý je vinný za rozvod nemá právo na výživné.

Pri rozhodovaní o výživnom a stanovení jeho výšky musí súd zohľadniť dĺžku trvania manželstva, potrebu výživného, majetok obidvoch bývalých manželov, ich zdravotný stav, vek a schopnosť pracovať, pravdepodobnosť, sa akou si nezamestnaný manžel nájde prácu a ďalšie dôležité okolnosti.

Výživné sa zníži, prizná sa len dočasne alebo jeho vyplácanie sa zamietne, ak existuje niektorá z týchto okolností:

manželstvo trvalo menej ako jeden rok;

manžel, ktorý má nárok na výživné, spáchal trestný čin voči druhému manželovi alebo rodinným príslušníkom;

finančné ťažkosti manžela, ktorý má právo na výživné, vyplývajú z jeho protiprávneho správania;

manžel, ktorý žiada výživné, neprispel k rastu spoločného majetku alebo úmyselne poškodil záujmy druhého manžela alebo rodiny v priebehu manželstva.

Súd môže požiadať bývalého manžela, ktorý je povinný poskytovať výživné druhému manželovi, aby poskytol primeranú záruku, že túto povinnosť splní.

Výživné sa môže priznať formou jednorazovej platby, pravidelných mesačných platieb (splátok) alebo prevodom majetku.

Ak manžel podá návrh na rozvod z dôvodu pozbavenia spôsobilosti druhého manžela na právne úkony, manžel, ktorý začne konanie o rozvod, musí platiť za liečbu a starostlivosť o bývalého manžela, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony, pokiaľ náklady nie sú kryté zo zdrojov štátneho sociálneho zabezpečenia.

Rozhodnutie o výživnom je dôvodom na povinné založenie (hypotéku) majetku odporcu. Ak bývalý manžel nesplní svoju povinnosť spočívajúcu v zaplatení výživného, na uskutočnenie platieb sa v súlade so zákonným postupom môže použiť jeho majetok.

V prípade úmrtia bývalého manžela, ktorý bol povinný platiť výživné, tento záväzok prechádza na jeho dedičov, pokiaľ to dedičstvo umožňuje, bez ohľadu na spôsob prijatia majetku.

Ak bývalý manžel, ktorému sa poskytovalo výživné, zomrie alebo opätovne uzavrie manželstvo, výživová povinnosť zanikne. V prípade úmrtia sa nárok na nedoplatky alebo zatiaľ nezaplatené výživné prenáša na dedičov bývalého manžela. Ak dôjde k zániku nového manželstva, bývalý manžel môže požiadať o opätovné vyplácanie výživného za predpokladu, že vychováva dieťa alebo sa stará o postihnuté dieťa z predchádzajúceho manželstva. Vo všetkých ostatných prípadoch má povinnosť manžela z nasledujúcich manželstiev spočívajúca v platbe výživného prednosť pred povinnosťou bývalého manžela z predchádzajúceho manželstva.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Rozhodnutím súdu o rozluke sa končí spolužitie manželov, pričom ich ostatné práva a povinnosti nezanikajú. Rozluka môže byť prvým krokom k rozvodu. To však neznamená, že manželé nemôžu začať spolu znovu žiť. Na rozdiel od rozvodu, odlúčení manželé nemôžu uzatvoriť nové manželstvo, keďže nie sú oficiálne rozvedení.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Jeden z manželov môže požiadať súd o rozluku, ak určité okolnosti, ktoré nemusia závisieť od druhého manžela, poukazujú na to, že ich spoločný život sa stal neudržateľným/nemožným alebo by mohol podstatne poškodiť záujmy ich maloletých detí, alebo manželia už nemajú záujem o spoločný život. Manželia môžu spoločne požiadať súd o rozluku, ak podpísali dohodu o rozluke, v ktorej sa ustanovujú opatrenia ohľadne bývania, výživného a vzdelávania ich maloletých detí, rozdelenia ich majetku a vzájomného platenia výživného.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Rozluka neovplyvňuje práva a povinnosti manželov, pokiaľ ide o ich maloleté deti; manželia len žijú oddelene. Pri vydaní rozhodnutia o rozluke súd musí vždy vydať rozhodnutie o majetkovom usporiadaní, pokiaľ sa už tieto záležitosti nevyriešili v rámci manželskej dohody. Právne dôsledky rozluky v súvislosti s vlastníckymi právami manželov nadobúdajú účinnosť od začiatku konania. Manžel, ktorý sa nepovažuje za vinného za rozluku, však môže požiadať súd, aby boli právne dôsledky rozluky s ohľadom na vlastnícke práva spätne účinné k dátumu, kedy manželia skutočne prestali spoločne žiť. Ak jeden z odlúčených manželov zomrie po tom, čo bolo vydané rozhodnutie o rozluke, pozostalý si ponecháva všetky zákonné práva pozostaleho manžela, pokiaľ pozostalý manžel nebol súdom vyhlásený za vinného za rozluku. Rovnaké pravidlo sa uplatňuje vtedy, keď súd rozhodne o rozluke na základe spoločného návrhu manželov, pokiaľ nie je v dohode o rozluke medzi manželmi stanovené inak. Pozostalý manžel však nemôže zdediť majetok zosnulého manžela. Pri vydávaní rozhodnutia o rozluke môže súd nariadiť manželovi, ktorý je vinný za rozluku, aby platil výživné druhému manželovi, ak potrebuje podporu, pokiaľ sa už otázka výživného medzi manželmi nevyriešila v rámci dohody o rozluke.

Rozluka zaniká vtedy, keď manželia obnovia spolužitie a ich spoločným životom sa potvrdzuje ich zámer žiť spolu natrvalo. Rozluka sa zaniká vtedy, keď súd vydá rozhodnutie, prostredníctvom ktorého vyhovie spoločnému návrhu manželov na ukončenie rozluky a ktorým zruší svoje predchádzajúce rozhodnutie o rozluke.

Po obnovení spolužitia zostane majetok manželov oddelený, až kým neuzavrú novú manželskú dohodu a nezvolia si nový majetkový režim. Zo zániku rozluky vyplývajú právne dôsledky pre tretie strany, len ak manželia uzavru novú manželskú dohodu a zaregistrujú ju v súlade s postupom stanoveným v článku 3.103 občianskeho zákonníka (*Civilinis kodeksas*).

Ak boli manželia odlúčení dlhšie ako jeden rok od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorýkoľvek z manželov môže podať návrh na rozvod.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Výlučne súd môže vyhlásiť manželstvo za neplatné. Manželstvo, ktoré bolo súdom vyhlásené za neplatné, je neplatné *ab initio*. Právne dôsledky vyplývajúce z vyhlásenia manželstva za neplatné (pozri bod 9) závisia od toho, či manželia, alebo aspoň jeden z nich, pri uzavretí manželstva konal v dobrej viere.

V každom prípade však zákon chráni práva detí z manželstva, ktoré bolo vyhlásené za neplatné (považujú sa za deti narodené v manželstve). Účastníci konania môžu po vyhlásení ich manželstva za neplatné uzavrieť nové manželstvo alebo registrované partnerstvo.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo sa môže vyhlásiť za neplatné, ak sa nespĺnia tieto podmienky potrebné pre uzavretie do manželstva:

Manželstvo sa môže uzavrieť len s osobou opačného pohlavia.

Muž a žena musia vstúpiť do manželstva z vlastnej slobodnej vôle. Akákoľvek hrozba, nátlak, podvod alebo neexistencia slobodnej vôle je dôvodom na vyhlásenie manželstva za neplatné.

Manželstvo môžu uzavrieť osoby, ktoré majú v deň sobáša minimálne 18 rokov. Na návrh osoby, ktorá chce uzavrieť manželstvo pred dovŕšením veku 18 rokov, môže súd prostredníctvom zjednodušeného postupu znížiť vek na uzavretie manželstva, avšak maximálne o dva roky. Tehotenstvo je dôležitým dôvodom na zníženie minimálneho veku na uzavretie manželstva. Ak je dotyčná osoba tehotná, súd jej môže dať súhlas k uzavretiu manželstva pred dovŕšením veku 16 rokov.

Osoba, ktorá bola právoplatným súdnym rozhodnutím vyhlásená za nespôsobilú na právne úkony nemôže uzavrieť manželstvo. Ak sa preukáže, že súdu bola predložená vec, ktorej cieľom je vyhlásenie jednej zo strán zamýšľaného manželstva za nespôsobilú na právne úkony, registrácia manželstva sa musí odložiť, až kým rozhodnutie v danej veci nenadobudne právoplatnosť.

Osoba, ktorá uzavrela manželstvo a ktorá nedosiahla rozvod v súlade s postupom stanoveným v právnych predpisoch, nemôže uzavrieť ďalšie manželstvo. Medzi rodičmi a deťmi, osvojiteli a osvojencami, starými rodičmi a vnúčatami, súrodencami alebo nepravými súrodencami, bratrancami, strýkami a neterami, tetami a synovcami je manželstvo zakázané.

Účelové manželstvá sa môžu tiež vyhlásiť za neplatné. Manželstvo uzatvorené len navonok a bez úmyslu vytvorenia právneho rodinného vzťahu možno vyhlásiť za neplatné na návrh jedného z manželov alebo prokurátora.

Manželstvo možno vyhlásiť za neplatné, ak nebolo uzavreté na základe slobodnej vôle. Jeden z manželov môže podať návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné, ak môže preukázať, že v čase uzatvorenia manželstva nebol schopný porozumieť významu svojho konania alebo nad ním nemal kontrolu. Návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné môže podať ten z manželov, ktorý bol prinútený k sobášu pod hrozbou, nátlakom alebo podvodom.

Manžel, ktorý dal súhlas k manželstvu z dôvodu podstatného omylu, môže podať návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné. Omyl sa považuje za podstatný, ak sa týka okolností súvisiacich s druhou osobou, ktoré, ak by o nich tento manžel vedel, by mu zabránil vstúpiť do manželstva. Omyl sa pokladá za podstatný, ak sa týka: i) zdravia druhej osoby alebo sexuálnej abnormality, v dôsledku ktorej je normálny rodinný život nemožný; alebo ii) vážneho trestného činu spáchaného druhou osobou.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Deti z manželstva, ktoré bolo následne vyhlásené za neplatné sa považujú za deti narodené v manželstve. Ak obidvaja manželia konali v dobrej viere, t. j. nevedeli a nemohli vedieť o prekážkach uzavretia manželstva, právne dôsledky ich manželstva, aj keď bolo vyhlásené za neplatné, sú rovnaké ako v prípade platného manželstva, s výnimkou dedičského práva. Dôkaz o tom, že manželia konali v dobrej viere je nutné zahrnúť do súdneho rozhodnutia.

Právne dôsledky vyhlásenia manželstva za neplatné, aj jeden z manželov alebo obidvaja konali so zlým úmyslom: ak len jeden z účastníkov konal v dobrej viere, práva, ktoré sa mu priznávajú neplatným manželstvom sa zhodujú s právami osoby, ktorá uzavrela manželstvo. V prípadoch, keď obidve strany konali so zlým úmyslom, neplatným manželstvom sa žiadnej zo strán nepriznávajú žiadne práva alebo povinnosti zosobášených osôb. Každá z nich má právo získať späť vlastný majetok vrátane darov venovaných druhej strane. V prípade potreby výživného má manžel, ktorý konal v dobrej viere, právo požiadať o výživné manžela, ktorý konal so zlým úmyslom a to maximálne na tri roky. Výšku stanoví súd, pričom zohľadní finančnú situáciu obidvoch strán. Súd môže nariadiť, aby sa vyplatili mesačné splátky alebo jednorazová suma. Ak sa finančná situácia jednej zo strán zmení, zainteresovaná strana môže požiadať súd o zvýšenie, zníženie alebo zrušenie výživného. Povinnosť platiť výživné manželovi, ktorý konal v dobrej viere sa automaticky končí vtedy, keď dotyčný manžel uzavrie nové manželstvo alebo na konci trojročného obdobia, počas ktorého sa má vyplácať výživné.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V litovských právnych predpisoch nie sú stanovené alternatívne mimosúdne prostriedky na riešenie otázok týkajúcich sa rozvodu, takže ich možno vyriešiť len prostredníctvom súdu.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Návrh na rozvod na základe vzájomného súhlasu manželov sa musí podať na okresnom súde (*apylinkės teismas*) v mieste bydliska jedného z manželov. V návrhu musia byť stanovené dôvody na rozvod a spôsob, akým si bude navrhovateľ plniť svoje povinnosti voči druhému manželovi a ich maloletým deťom a musia v ňom byť zahrnuté akékoľvek ďalšie údaje uvedené v článku 384 občianskeho súdneho poriadku. (*Civilinio proceso kodeksas*).

Návrh na rozvod na žiadosť jedného z manželov sa musí podať na okresnom súde v mieste bydliska navrhovateľa.

Návrh na rozvod z dôvodu zavinenia jedného z manželov sa musí podať na okresnom súde v mieste bydliska odporcu. Ak spolu s navrhovateľom žijú jeho maloleté deti, návrh na rozvod možno podať aj na okresnom súde v mieste bydliska navrhovateľa.

Návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné sa musí podať na súde v mieste bydliska odporcov alebo jedného z odporcov.

Návrhy na rozluku posudzuje súd v mieste bydliska odporcu.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Poskytovanie bezplatnej právnej pomoci osobám s nízkym príjmom sa riadi právnymi predpismi Litovskej republiky o právnej pomoci zaručenej štátom (*Lietuvos Respublikos Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*). Takáto právna pomoc pokrýva aj rodinné záležitosti.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Áno. Proti rozhodnutiu o rozvode/vyhlásení manželstva za neplatné sa možno odvolať v súlade so všeobecnými ustanoveniami, ktorými sa riadia odvolacie konania.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Rozhodnutie súdu o rozvode/rozluke/vyhlásení manželstva za neplatné vydané v inom členskom štáte sa v rámci Litovskej republiky uznáva podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003. Podľa tohto nariadenia sa rozhodnutia v jednom členskom štáte uznávajú v iných členských štátoch bez osobitného konania.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 môže zainteresovaný účastník namietať proti uznaniu v rámci Litovskej republiky rozhodnutia o rozvode, rozluke alebo vyhlásení manželstva za neplatné vydané v inom členskom štáte.

V súlade s článkom 21 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 môže akýkoľvek zainteresovaný účastník podať návrh na okresný súd (*apylinkės teismas*), aby sa rozhodnutie vydané v inom členskom štáte v Litve neuznalo.

Osoba, v súvislosti s ktorou sa podáva návrh na uznanie rozhodnutia, môže tiež namietať voči jeho uznaniu v Litve vzhľadom na konania o uznaní, ktoré už prebiehajú, a rozhodnutie okresného súdu o uznaní rozhodnutia. Odporca tak môže namietať voči uznaniu rozhodnutia v tejto veci v Litve a podať odvolanie voči rozhodnutiu okresného súdu o jeho uznaní. V súlade s článkom 33 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 sa možno voči rozhodnutiu okresného súdu o uznaní rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte odvolať na krajskom súde (*apygardos teismas*).

Odporca môže namietať proti uznaniu rozhodnutia vydaného súdom v inom členskom štáte z dôvodu neuznania stanoveného v článku 22 nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Rozluka a rozvod sa spravujú právnym poriadkom miesta obvyklého pobytu manželov. Ak manželia nemajú miesto obvyklého pobytu, uplatňuje sa právny poriadok tej krajiny, v ktorej mali posledné spoločné miesto obvyklého pobytu, a ak takéto miesto neexistuje, právnym poriadkom krajiny, v ktorej sa nachádza súd. Ak právny poriadok krajiny, ktorej sú obidvaja manželia občanmi neumožňuje rozvod alebo sa ním ukladajú osobitné podmienky rozvodu, rozvod možno dosiahnuť v súlade s právnym poriadkom Litovskej republiky, ak je jeden z manželov litovským občanom alebo má obvyklý pobyt v Litovskej republike.

Posledná aktualizácia: 27/11/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Luxembursko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

V luxemburskom práve sa rozlišujú dve formy rozvodu: rozvod dohodou (*par consentement mutuel*) a rozvod na základe trvalého rozvrátenia vzťahu (*pour rupture irrémédiable des relations conjugales*).

Rozvod dohodou

Návrh na rozvod dohodou môžu podať manželia spoločne, keď súhlasia s rozvratom manželstva a jeho dôsledkami.

Ak majú manželia majetok, ktorý sa bude deliť, musí ho spísať a oceniť notár. Potom manželia slobodne usporiadajú svoje príslušné práva na daný majetok. Ak však manželia nemajú majetok, ktorý je potrebné spísať, služby notára sa nevyžadujú.

Manželia sa takisto musia dohodnúť na svojom bydlisku počas rozvodového konania, na osude svojich detí počas rozvodového konania a po ňom, na prispievaní každého z manželov na výchovu a výživu detí pred rozvodom a po ňom a nakoniec na výške prípadného výživného, ktoré by platil jeden z manželov druhému počas konania a po rozvedení manželstva. Táto dohoda musí byť spísaná formou dokumentu (ďalej len „dohoda“) vyhotoveného súdnym advokátom alebo notárom. Dohodu musí schváliť súd, ktorý overuje, či zohľadňuje najlepší záujem detí a nepredstavuje zjavne neprímeraný zásah do záujmov jedného z manželov. Schválená dohoda tvorí neoddeliteľnú súčasť rozsudku o rozvode.

Rozvod na základe trvalého rozvrátenia vzťahu

Návrh na rozvod na základe trvalého rozvrátenia vzťahu môže podať jeden z manželov alebo obaja manželia spoločne, keď existuje dohoda, pokiaľ ide o podstatu rozvodu, ale nie pokiaľ ide o všetky jeho dôsledky.

Trvalé rozvrátenie sa stanovuje na základe dohody manželov, pokiaľ ide o podstatu rozvodu, alebo na základe žiadosti len jedného manžela, pričom sa dodrží lehota na zváženie, ktorá nemôže presiahnuť tri mesiace a je možné ju jedenkrát predĺžiť.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

V luxemburskom práve sa rozlišujú dve formy rozvodu: rozvod dohodou (*par consentement mutuel*) a rozvod na základe trvalého rozvrátenia vzťahu (*pour rupture irrémédiable des relations conjugales*).

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Manželstvo zaniká rozhodnutím o rozvode a zanikajú ním vzájomné záväzky vernosti, podpory a pomoci.

Podľa luxemburského práva nemôže žiadny občan používať iné priezvisko ani krstné meno, než aké má uvedené v rodnom liste: každý, kto ho prestal používať, sa musí k nemu vrátiť. Zmena osobného stavu, napríklad uzavretím manželstva, preto nemá za následok zmenu priezviska jedného z manželov. Prevzatie priezviska manžela nie je nadobudnutým právom. Druhý z manželov musí súhlasiť s používaním jeho priezviska.

Luxemburské sudy rozhodli o vplyve rozvodu na priezvisko, ktoré osoba používa:

Rozvedená žena môže naďalej používať priezvisko svojho bývalého manžela len s jeho súhlasom, ktorý môže bývalý manžel kedykoľvek odvolať. Bývalý manžel je oprávnený namietat' voči používaniu svojho priezviska výlučne na základe vlastného uváženia, takže sudy nemôžu povoliť rozvedenej žene naďalej používať priezvisko manžela na neobmedzený čas, a to ani z dôvodov svojej profesie, pokiaľ manžel voči takému používaniu namieta. Súd však môže zohľadniť povest', ktorú manželka nadobudla vo svojej profesii pod priezviskom svojho manžela, a aby predišiel jej finančnému poškodeniu, môže jej poskytnúť lehotu na informovanie zákazníkov o jej vlastnom priezvisku. (*Cour*, 24. mája 2006, s. 33, 258).

3.2 rozdelenie majetku manželov

Rozhodnutím o rozvode sa prikazuje vysporiadanie a rozdelenie majetku manželov. V prípade, že nebola uzatvorená dohoda manželov, patria manželia do režimu bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo zákona, teda režimu nadobúdania majetku do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Rozvodom sa bezpodielové spoluvlastníctvo manželov ruší. Pri delení majetku je potrebné rozlišovať dve základné etapy:

V prvej etape si každý z manželov vezme späť majetok, ktorý nikdy nepatril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ak existuje v naturáliách, ak nie, tak majetok, ktorý ho nahradil.

V druhej etape nastáva vysporiadanie spoločnej majetkovej podstaty (aktív a pasív). Na každého z manželov sa vypočíta, aký je jeho či jej podiel na spoločnom majetku a koľko do spoločného majetku dlhuje.

Keď bol manžel odsúdený právoplatným rozhodnutím za trestný čin uvedený v článkoch 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401a, 402, 403, 404, 405 a 409 trestného zákonníka (nemravné konanie, znásilnenie, úmyselná ujma na zdraví, usmrtenie a úmyselná telesná ujma, úmyselné usmrtenie, vražda, vražda dieťaťa a otrávenie) spáchaný počas manželstva na druhom manželovi alebo dieťaťi žijúcom v tej istej domácnosti alebo za pokus o spáchanie trestného činu uvedeného v článkoch 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 a 405 trestného zákonníka počas manželstva na týchto osobách, stráca na žiadosť druhého manžela manželské výhody, ktoré mu tento manžel poskytol. Na druhej strane, nevinný manžel si uchováva výhody, ktoré mu poskytol jeho manžel, a to aj aj vtedy, ak tieto výhody mali byť recipročné a táto podmienka nebola splnená.

Keď jeden manžel počas manželstva zanechal alebo obmedzil svoju profesijnú činnosť, môže uskutočniť retroaktívne odkúpenie v rámci všeobecného systému dôchodkového poistenia za podmienok a kritérií určených právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na občianske veci a na veci sociálneho zabezpečenia. Na tento účel môže manžel pred vynesením rozsudku o rozvode a pod podmienkou, že v čase podania žiadosti neprekročil vek šesťdesiatpäť rokov, požiadať súd rozhodujúci o rozvode, aby vypočítal „referenčnú sumu“ založenú na rozdiel medzi príslušnými príjmami manželov počas obdobia zanechania alebo obmedzenia profesijnej činnosti. Podmienky výpočtu tejto sumy sú vymedzené v *nariadení veľkovejvodu z 11. septembra 2018 o výpočte referenčnej sumy a podmienkach vyplácania a vracania súm uvedených v článku 252 občianskeho zákonníka*. Na účely retroaktívneho odkúpenia má manžel, ktorý zanechal alebo obmedzil svoju činnosť, pohľadávku voči druhému manželovi vo výške päťdesiat percent referenčnej sumy stanovenej v limitoch aktív predstavujúcich spoločný alebo nedeliteľný majetok, ktorý je disponibilný po vyrovnaní pasív. Sumu ekvivalentnú tejto pohľadávke musí zaplatiť manžel veriteľ.

3.3 maloleté deti manželov

Rozvodom rodičov v zásade nedochádza k zmene podmienok výkonu rodičovských práv a povinností, ktoré naďalej vykonávajú obaja rodičia spoločne. Musia spoločne prijímať akékoľvek dôležité rozhodnutia týkajúce sa života dieťaťa (výživa, vzdelávanie, študijný smer atď.).

Súd zverí výkon rodičovských práv a povinností len jednému z rodičov iba vtedy, keď si to vyžaduje najlepší záujem dieťaťa. V tomto prípade rodič poverený takýmto výkonom prijíma rozhodnutia týkajúce sa dieťaťa sám. Druhý rodič si však zachováva právo byť informovaný a sledovať výživu a výchovu dieťaťa. S výnimkou závažných dôvodov má takisto právo styku a právo na ubytovanie. V prípade rozluky rodičov musí teda každý z rodičov udržiavať osobné vzťahy s dieťaťom a rešpektovať jeho vzťah s druhým rodičom.

V prípade rozvodu musia rodičia naďalej spoločne prispievať na náklady na výživu a výchovu dieťaťa, pokiaľ sa v rozsudku nestanovuje inak. Tento príspevok má formu výživného a nezaniká automaticky po dosiahnutí plnoletosti dieťaťa. Môže sa vyplácať priamo plnoletému dieťaťu a môže sa prehodnotiť v závislosti od potrieb dieťaťa a od vývoja zdrojov a výdavkov každého z rodičov.

Pokiaľ ide o miesto pobytu dieťaťa, môžu nastať dva prípady (okrem výnimočného prípadu, keď súd rozhodne o zverení dieťaťa do starostlivosti tretej osoby): buď sa miesto pobytu dieťaťa sa stanoví v mieste bydliska jedného z rodičov a v takom prípade sa druhému rodičovi udelí právo styku a právo na ubytovanie, pokiaľ neexistujú závažné dôvody tak neurobiť,

alebo sa stanoví striedavé bydlisko v mieste bydliska každého z rodičov, pričom v tomto prípade sudca overí, či je striedavé bydlisko v záujme dieťaťa. Striedavé bydlisko nevyhnutne neznamená, že dieťa musí stráviť presne rovnaký čas v mieste bydliska každého z rodičov.

Keď sa rodičia dohodnú na podmienkach výkonu rodičovských práv a povinností, bydlisku a mieste pobytu dieťaťa, práve styku a práve na ubytovanie, ako aj na príspevku na výživu a výchovu dieťaťa, túto dohodu môžu predložiť sudcovi v rámci konania o rozvode. Súd ju môže vo svojom rozsudku zohľadniť, ak usúdi, že dohoda dostatočne chráni záujem dieťaťa a že súhlas manželov je poskytnutý slobodne.

Rozvodom rodičov deti neprichádzajú o výhody, ktoré by im inak prináležali. Z tohto hľadiska sú úplne rovnaké ako výhody detí, ktorých rodičia nie sú rozvedení.

3.4 výživovacia povinnosť voči druhému z manželov?

Súd môže jednému z manželov uložiť povinnosť vyplácať druhému manželovi výživné. Výživné sa stanovuje podľa potrieb manžela, ktorému sa vypláca, a v rámci finančných možností druhého manžela. V prípade dohody manželov môže súd rozhodnúť, že výživné sa vypláti ako jednorazová suma, a stanoví jej výšku a podmienky úhrady.

Pri určovaní potrieb a finančných možností súd zohľadňuje tieto prvky:

1 vek a zdravotný stav manželov;

2 dĺžku trvania manželstva;

3 čas, ktorý už venujú výchove detí alebo ktorý budú musieť venovať ich výchove;

4 ich kvalifikáciu a profesijnú situáciu z hľadiska trhu práce;

5 ich disponibilitu, pokiaľ ide o nové zamestnania;

6 ich existujúce a predpokladané práva;

7 ich majetok, a to vo forme kapitálu aj príjmu, po vysporiadaní majetkových vzťahov manželov.

Dĺžka vyplácania výživného nesmie presiahnuť dĺžku trvania manželstva, s výnimkou výnimočných okolností.

Výživné sa môže prehodnotiť a zrušiť, okrem prípadu, keď je vyplatené vo forme jednorazovej platby.

Keď bol manžel odsúdený právoplatným rozhodnutím za trestný čin uvedený v článkoch 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401a, 402, 403, 404, 405 a 409 trestného zákonníka (nemravné konanie, znásilnenie, úmyselná ujma na zdraví, usmrtenie a úmyselná telesná ujma, úmyselné usmrtenie, vražda, vražda dieťaťa a otrávenie) spáchaný počas manželstva na druhom manželovi alebo dieťaťi žijúcim v tej istej domácnosti alebo za pokus o spáchanie trestného činu uvedeného v článkoch 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 a 405 trestného zákonníka počas manželstva na týchto osobách stráca na žiadosť druhého manžela akékoľvek právo na výživné.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Rozlukou sa manželstvo uvoľňuje, ale nezaniká. Manželia už nemusia žiť spolu, ale naďalej majú povinnosť vzájomnej vernosti a podpory.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Dôvody rozluky sú rovnaké ako dôvody rozvodu na základe trvalého rozvrátenia vzťahu.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Pri rozluke vždy dochádza k rozdeleniu majetku. Ak rozluka trvala tri roky, každý z manželov môže podať na súd návrh na rozvod. Súd vynesie rozsudok o rozvoде, ak druhý manžel okamžite nesúhlasí s ukončením rozluky.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Anulovanie manželstva znamená zrušenie manželstva súdnym rozhodnutím. Inými slovami, manželstvo nikdy neexistovalo.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Existuje viacero dôvodov na anulovanie manželstva:

manželstvo bolo uzavreté bez slobodného súhlasu manželov: to je prípad, keď došlo k násiliu alebo dotknutá osoba bola uvedená do omylu, pokiaľ ide o základné vlastnosti druhej osoby,

manželstvo bolo uzavreté bez súhlasu rodičov (alebo povolenia sudcu), keď bol v čase uzavretia manželstva jeden z manželov maloletý,

bigamia: to je prípad, keď je jeden z manželov súčasne zosobášený s viacerými osobami,

medzi manželmi existuje istý stupeň príbuzenstva,

manželstvo je účelovým manželstvom uzavretým na účely získania výhody v súvislosti s pobytom,

nie sú splnené formálne podmienky manželstva: manželstvo nebolo uzavreté verejne alebo bolo uzavreté pred nepríslušným štátnym úradníkom.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Manželstvo vyhlásené za neplatné má právne účinky (známe ako teória zdanlivého manželstva (*marriage putatif*)) na:

obidvoch manželov, ak uzavreli manželstvo v dobrej viere,

jedného z manželov, ktorý konal v dobrej viere,

dieťa pochádzajúce z tohto manželstva, aj keď žiadny z rodičov nekonal v dobrej viere.

Naopak, manželstvo vyhlásené za neplatné nikdy nemá právne účinky na manžela, ktorý nekonal v dobrej viere.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V Luxemburskom veľkovojsvodstve môže byť manželstvo rozvedené iba rozhodnutím súdu a nikdy nie alternatívnymi mimosúdnymi prostriedkami ani mediáciou. Rodinná mediácia sa však môže využiť v otázkach vysporiadania a rozdelenia spoločného a nedeliteľného majetku, vyživovacej povinnosti a uspokojovania potrieb rodiny, povinnosti týkajúcej sa výživy detí a výkonu rodičovských práv a povinností.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadosti?

Kde treba podať návrh

Návrh na rozvod alebo **rozluku** musí byť podaný na okresný súd príslušný v mieste spoločného bydliska manželov, prípadne v mieste bydliska odporcu, alebo v prípade rozvodu dohodou v mieste bydliska jednej zo strán s výhradou dodržania pravidiel stanovených v nariadení Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000.

Návrh na anulovanie manželstva musí byť podaný na okresný súd v mieste bydliska rodiny, alebo ak rodičia žijú oddelene, na okresný súd v mieste bydliska rodiča, s ktorým obvykle žijú maloleté deti v prípade spoločného výkonu rodičovských práv a povinností, alebo v mieste bydliska rodiča, ktorý vykonáva rodičovské práva a povinnosti sám, alebo v ostatných prípadoch na okresný súd v mieste bydliska strany, ktorá nezačala konanie. V prípade spoločného návrhu je príslušným súdom okresný súd v mieste bydliska jednej alebo druhej strany podľa ich výberu. Tieto pravidlá sa uplatňujú s výhradou dodržiavania pravidiel stanovených v uvedenom nariadení (ES) č. 2201/2003.

O návrhoch rozhoduje „sudca v rodinných veciach“.

Formality, ktoré sa majú dodržať, a sprievodné dokumenty

Pokiaľ ide o **rozvod dohodou**, je potrebné rozlišovať niekoľko štádií konania. Ak existuje majetok, ktorý sa má deliť, manželia musia dať notárovi vystaviť súpis a ocenenie všetkého hnutelného a nehnuteľného majetku. Manželia slobodne vysporiadajú svoje príslušné práva na daný majetok. Okrem toho musia spísať dohodu, ktorou upravia isté body vrátane bydliska manželov počas konania, starostlivosti o deti a ich majetok, práva styku, prispievania manželov na výživu a výchovu detí, ako aj prípadného výživného, ktoré by jeden z manželov platil druhému. Túto dohodu musí vyhotoviť súdny advokát alebo notár.

Potom obaja manželia podajú spoločný návrh na podateľni súdu. Zastupovanie advokátom na súde nie je povinné.

Návrh obsahuje:

- 1 dátum návrhu;
- 2 priezviská, mená, povolania a bydlisko, príp. bydliská manželov;
- 3 dátumy a miesta narodenia manželov;
- 4 prípadne uvedenie totožnosti spoločných detí;
- 5 predmet návrhu;
- 6 zhrnutie skutočností a dôvody návrhu.

Okrem vyššie uvedenej dohody sa musia k návrhu priložiť tieto doklady:

- 1 výpis zo sobášneho listu;
- 2 výpis z rodných listov manželov;
- 3 výpis z rodných listov spoločných detí;
- 4 doklad potvrdzujúci štátnu príslušnosť manželov;
- 5 prípadne dohodu o určení rozhodného práva pre rozvod manželov v zmysle článku 5 nariadenia Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku, a podľa foriem stanovených uvedeným nariadením. Manželia takisto budú môcť určiť rozhodné právo pre rozvod v zmysle článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1259/2010 a podľa foriem stanovených uvedeným nariadením v dohode o rozvoде dohodou;

6 akékoľvek ďalšie doklady, ktoré považujú manželvia za užitočné.

Dokumenty a doklady pripojené k návrhu, ktoré strany považujú za užitočné a ktoré vydal zahraničný verejný orgán, musia byť v relevantných prípadoch úradne overené.

V prípade **rozvodu na základe trvalého rozvrátenia vzťahu** alebo v prípade **rozluky** je zastupovanie súdnym advokátom povinné. Návrh sa podáva na podateľňu okresného súdu.

Návrh obsahuje:

- 1 dátum návrhu;
- 2 priezviská, mená, povolania a bydlisko, príp. bydliská manželov;
- 3 dátumy a miesta narodenia manželov;
- 4 prípadne uvedenie totožnosti spoločných detí;
- 5 predmet návrhu;
- 6 zhrnutie skutočností a dôvody návrhu.

Návrh môže takisto obsahovať návrhy predbežných opatrení týkajúcich sa osoby, výživného a majetku manželov, ako aj ich detí.

K návrhu sa musia priložiť tieto sprievodné dokumenty:

- 1 výpis zo sobášneho listu;
- 2 výpis z rodných listov manželov, prípadne navrhovateľa;
- 3 výpis z rodných listov spoločných detí;
- 4 doklad potvrdzujúci štátnu príslušnosť manželov, prípadne navrhovateľa;
- 5 prípadne dohoda o určení rozhodného práva pre rozvod manželov v zmysle článku 5 nariadenia Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluky, a podľa foriem stanovených uvedeným nariadením;
- 6 prípadne plán vysporiadania účinkov rozvodu, na ktorých sa manželvia dohodli;
- 7 prípadne kópia rozhodnutia o odsúdení manžela za trestné činy uvedené vo vyššie uvedených bodoch 3.2 a 3.4;
- 8 akékoľvek ďalšie doklady, ktoré považuje navrhovateľ, prípadne navrhovatelia, za užitočné.

Dokumenty a doklady pripojené k návrhu, ktoré strany považujú za užitočné a ktoré vydal zahraničný verejný orgán, musia byť v relevantných prípadoch úradne overené.

V prípade návrhu na **anulovanie manželstva** sa návrh podáva na podateľni súdu. Zastupovanie advokátom na súde nie je povinné. Návrh obsahuje:

- 1 dátum návrhu;
- 2 priezviská, mená a bydliská strán;
- 3 dátumy a miesta narodenia strán;
- 4 predmet návrhu;
- 5 zhrnutie skutočností a dôvody návrhu.

Dokumenty a doklady pripojené k návrhu, ktoré strany považujú za užitočné a ktoré vydal zahraničný verejný orgán, musia byť v relevantných prípadoch úradne overené.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Osoby, ktorých príjmy sa pokladajú za nedostatočné podľa luxemburského práva, majú právo na právnu pomoc. Na tento účel musia vyplniť dotazník, ktorý je k dispozícii na luxemburskej advokátskej komore, a zaslať ho územne príslušnému predsedovi advokátskej komory, ktorý o žiadosti rozhodne.

Právna pomoc sa vzťahuje na všetky náklady súvisiace s konaniami, postupmi alebo úkonmi, pre ktoré bola priznaná. Zahŕňa napríklad kolky a registračné poplatky, náklady súdnej kancelárie, odmeny advokátov, poplatky a náklady súdnych zriadencov, notárske poplatky a odmeny, poplatky a náklady technikov, svedočné, odmeny prekladateľov a tlmočníkov, poplatky za zvykové certifikáty udávajúce stav v cudzom práve (*certificats de coutume*), náklady na dopravu, poplatky a náklady na zápisné formality, hypotéku a ručenie, ako aj náklady na inzerciu v novinách, ak je to potrebné.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

V Luxemburskom veľkovojsvodstve je možné podať odvolanie voči takémuto rozhodnutiu. Lehota na podanie odvolania je v zásade 40 dní, ale túto lehotu je možné predĺžiť, ak odvolávajúci sa sídli v zahraničí. Odvolacím súdom je Najvyšší súd.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Rozhodnutia o rozvode, rozluke alebo anulovaní manželstva vydané súdom inej krajiny Európskej únie sa v súlade s nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000, v Luxemburskom veľkovojsvodstve automaticky uznávajú. To znamená, že na uznanie rozhodnutia nie je potrebné podniknúť žiadne kroky.

Na aktualizáciu matričných záznamov v Luxemburskom veľkovojsvodstve po právoplatnom rozhodnutí vydanom súdom členského štátu Európskej únie nie je potrebné žiadne predbežné konanie. Odkaz na rozhodnutie súdu o rozvode musí byť uvedený na okraji sobášneho listu a rodných listov manželov. Ak bolo manželstvo uzavreté v zahraničí, rozhodnutie súdu musí byť zapísané aj do matričných záznamov obce, kde bol zapísaný sobášny list, alebo do matričných záznamov mesta Luxemburg a odkaz na toto rozhodnutie musí byť tiež uvedený na okrajoch rodných listov oboch manželov.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Každý dotknutý účastník konania môže prostredníctvom návrhu požiadať predsedu okresného súdu o vydanie rozhodnutia o neuznaní rozhodnutia o rozvode, rozluke alebo anulovaní manželstva vydaného súdom inej krajiny Európskej únie.

Predseda okresného súdu rozhoduje bezodkladne, bez toho, aby osoba, proti ktorej sa žiada neuznanie rozhodnutia, mohla v tomto štádiu konania predložiť svoje pripomienky. Uznanie rozhodnutia zahraničného súdu môže byť zamietnuté len z týchto dôvodov:

je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom,

neboli dodržané práva na obhajobu,

nie je zlučiteľné s rozhodnutím vydaným v súvisiacom konaní.

Jeden alebo druhý účastník konania môže podať voči rozhodnutiu predsedu okresného súdu odvolanie na odvolacom súde (*Cour d'appel*). Odvolanie sa preskúma podľa pravidiel kontradiktórneho konania. Voči rozhodnutiu odvolacieho súdu je možné podať odvolanie na kasačnom súde (*Cour de cassation*).

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Luxemburské veľkovojsvodstvo uplatňuje nariadenie Rady (ES) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluky, ktoré sa uplatňuje od 21. júna 2012 medzi týmito členskými štátmi: Belgicko, Bulharsko, Nemecko, Španielsko,

Estónsko (od 11. februára 2018), Francúzsko, Grécko (od 29. júla 2015), Taliansko, Lotyšsko, Litva (od 22. mája 2014), Luxembursko, Maďarsko, Malta, Rakúsko, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko. V nariadení sa stanovuje, že manželia sa môžu dohodnúť na určení rozhodného práva pre rozvod a rozluku za predpokladu, že ide o jeden z týchto právnych poriadkov:

právny poriadok štátu, kde majú manželia obvyklý pobyt v čase uzavretia dohody, alebo

právny poriadok štátu, kde mali manželia naposledy obvyklý pobyt, pokiaľ tam jeden z manželov stále býva v čase uzavretia dohody, alebo

právny poriadok štátu, ktorého štátnym príslušníkom je jeden z manželov v čase uzavretia dohody, alebo

právny poriadok konajúceho súdu.

Podľa tohto nariadenia, s výnimkou výberu v súlade s predchádzajúcim odsekom, rozvod a rozluka podliehajú právnemu poriadku štátu:

miesta obvyklého pobytu manželov v čase obrátenia sa na súd, prípadne

miesta posledného obvyklého pobytu manželov za predpokladu, že tento pobyt sa neskončil rok pred obrátením sa na súd a že jeden z manželov má stále

pobyt v tomto štáte v čase obrátenia sa na súd, alebo prípadne

štátnej príslušnosti oboch manželov v čase obrátenia sa na súd, prípadne

v ktorom sa nachádza konajúci súd.

Keď sa neuplatňuje nariadenie (ES) č. 1259/2010, rozvod a rozluka sa v luxemburskom práve riadia:

vnútroštátnymi právnymi predpismi príslušnej krajiny, ak majú manželia rovnakú štátnu príslušnosť,

právnymi predpismi platnými v mieste skutočného spoločného bydliska manželov, ak majú rozdielnu štátnu príslušnosť,

právnym poriadkom konajúceho súdu, ak manželia rozdielnej štátnej príslušnosti nemajú skutočné spoločné bydlisko.

Súvisiace odkazy

Prehľad: [Le divorce au Grand-Duché de Luxembourg;](#)

 [LEGILUX;](#)

 [Portail de la Justice.](#)

Posledná aktualizácia: 28/05/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Maďarsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Súd môže rozviesť manželstvo na návrh jedného z manželov alebo oboch manželov, ak sa ich manželstvo úplne a nenávratne rozpadlo. Pri rozvode musí byť hlavným kritériom najlepší záujem spoločných maloletých detí manželov.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

O rozvode manželstva možno rozhodnúť z dôvodu, že manželstvo sa úplne a nenávratne rozpadlo. Súd v tejto súvislosti získava dôkazy. Súd môže nariadiť získanie potrebných dôkazov aj z vlastného podnetu. O úplnom a nenávratnom rozpade manželstva svedčí konečné a spoločné vyhlásenie o vôli (vzájomnom súhlase) manželov rozviesť sa uskutočnené bez neoprávneného vplyvu. To, že manželstvo sa úplne a nenávratne rozpadlo, možno stanoviť najmä vtedy, keď manželia už nežijú spolu ako pár a ich opätovné spojenie je vzhľadom na proces vedúci k rozluke páru a trvanie ich oddeleného života nepravdepodobné.

Konečné a spoločné vyhlásenie o vôli manželov rozviesť sa uskutočnené bez neoprávneného vplyvu sa považuje za dostatočný dôkaz o rozpade manželstva, takže v prípade tohto spoločného vyhlásenia nie je potrebné podrobne skúmať uvedené dôvody vedúce k rozluke.

Rozhodnutie manželov možno považovať za konečné, ak sa dohodli na výkone rodičovských práv a povinností v súvislosti s ich spoločnými deťmi, udržiavaním kontaktu medzi neprítomným rodičom a dieťaťom, výživnom, využívaní rodinného bytu a – ak bol podaný príslušný návrh – výživnom na druhého z manželov (ich dohodu musí schváliť súd). Ak sa manželia spoločne dohodnú na výkone rodičovských práv a povinností, nemusia sa dohodnúť na podmienkach udržiavania kontaktu s dieťaťom, musia však stanoviť miesto bydliska dieťaťa. Rozsah otázok, na ktorých sa manželia, ktorí sa chcú rozviesť na základe vzájomného súhlasu, musia dohodnúť, závisí od toho, či sa rozhodnú vykonávať spoločné rodičovské práva a povinnosti alebo nie.

Je dôležité poznamenať, že na rozdiel od predchádzajúcich právnych predpisov občiansky zákonník už nepredpokladá dohodu medzi manželmi o vysporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

Rozvodom manželstvo manželov zaniká. Po rozhodnutí o rozvode manželstva sa právo na starostlivosť o spoločné dieťa a jeho výživu, kontakt medzi rodičom a dieťaťom, výživné pre jedného z manželov, používanie rodinného bytu a v prípade spoločných rodičovských práv a povinností aj bydlisko dieťaťa stanovia súdnym urovnaním, ak účastníci konania dospievajú k dohode – a splnia zákonné požiadavky –, alebo rozsudkom súdu, ak sa manželia nedohodnú. Manželia sa nemusia dohodnúť na vysporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov na to, aby ich súd rozviedol.

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Po rozvode alebo anulovaní manželstva bývalí manželia naďalej používajú rovnaké priezviská ako počas manželstva. Ak majú iné želanie, môžu to po rozvode alebo anulovaní manželstva oznámiť matrikárovi. Bývalá manželka však nikdy nesmie používať priezvisko svojho bývalého manžela s príponou udávajúcou manželský stav, ak toto priezvisko nepoužívala počas manželstva. Súd môže na žiadosť bývalého manžela zakázať jeho bývalej manželke používať jeho priezvisko vo forme, na základe ktorej ho možno identifikovať, ak bola manželka odsúdená na trest odňatia slobody za úmyselný trestný čin. Ak sa bývalá manželka znova vydá, nesmie už používať priezvisko svojho bývalého manžela s príponou udávajúcou manželský stav. Toto právo znova nezíska ani v prípade, že sa znova rozvedie.

3.2 rozdelenie majetku manželov

V prípade rozvodu už bývalí manželia nemajú spoločný majetok a ktorýkoľvek z nich môže podať návrh na vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Môžu podať návrh na náhradu za investície zo spoločného majetku do ich samostatného majetku alebo za investície z ich samostatného majetku do spoločného majetku, ako aj na náhradu nákladov na hospodárenie a výživu. Nie je možné podať návrh na náhradu za výdavky, ak sa manželia vzdali práv na príslušné finančné prostriedky. Náhradu za samostatný majetok, ktorý sa použil alebo úplne minul v rámci manželského vzťahu, možno priznať iba vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch. Podiel bývalých manželov na spoločnom majetku, ktorý majú v čase rozvodu, sa podľa možnosti musí vyčleniť v naturáliách. Samostatný majetok držaný v čase rozvodu sa takisto musí vyčleniť v naturáliách. Ak to z akéhokoľvek dôvodu nie je možné alebo ak by to malo za následok značnú stratu hodnoty majetku, spôsob rozdelenia v prípade sporu určí súd. O náhradu nemožno žiadať za chýbajúci spoločný a samostatný majetok, ak manželia v čase rozvodu nemajú žiadne bezpodielové spoluvlastníctvo a ani dĺžny účastník konania nemá žiadny samostatný majetok.

Ak sa bezpodielové spoluvlastníctvo manželov rozdelí na základe zmluvy uzavretej medzi manželmi, táto zmluva sa považuje za platnú len vtedy, ak bola uzavretá písomne prostredníctvom verejného alebo súkromného dokumentu spolupodpísaného právnikom. Toto ustanovenie neplatí v prípade rozdelenia hnuiteľného majetku tvoriaceho súčasť spoločného majetku manželov, ak sa rozdelenie uskutočnilo prostredníctvom uplatnenia nároku na súde. Ak manželia neuzavreli zmluvu o rozdelení spoločného majetku alebo ak uzavretá zmluva neupravuje všetky nároky, ktoré môžu vyplývať z rozvodu, o rozdelení bezpodielového spoluvlastníctva manželov a vysporiadanie nárokov môže požiadať súd. Súd musí zabezpečiť, aby pri vysporiadaní nárokov na majetok ani jeden z manželov nezískal neoprávnenú finančnú výhodu.

3.3 maloleté deti manželov

Obaja rodičia sú povinní rozdeliť sa so svojimi maloletými deťmi o prostriedky, ktoré majú k dispozícii na svoju výživu, a to aj na úkor vlastných prostriedkov. Toto pravidlo sa neuplatňuje, ak dieťa môže uspokojiť svoje primerané potreby z platu, ktorý si zarobí v zamestnaní, alebo z príjmu zo svojho majetku, prípadne ak má dieťa priameho príbuzného, ktorý môže byť povinný platiť výživné. Rodič, ktorý má právo na starostlivosť, poskytuje výživu v naturáliách, kým neprítomný rodič ju poskytuje primárne v peňažnej forme (výživné).

Ak vyplácanie výživného nariadi súd, stanoví sa jeho výška. Súd môže vo svojom rozsudku stanoviť, že výška splatného príspevku sa musí každý rok k 1. januáru nasledujúceho roka upravovať v súlade s indexom spotrebiteľských cien, ktorý každoročne zverejňuje maďarský Ústredný štatistický úrad bez toho, aby boli potrebné ďalšie opatrenia.

Pokiaľ to je možné, o veciach týkajúcich sa výkonu rodičovských práv a povinností v súvislosti s dieťaťom sa musí rozhodnúť spoločnou dohodou medzi rodičmi.

Ak sa rodičom nepodarí dospieť k dohode o týchto veciach, súd prizná právo na starostlivosť rodičovi, ktorý na základe posúdenia súdu dokáže lepšie podporovať telesný, duševný a morálny rozvoj dieťaťa. Ak by umiestnenie dieťaťa s jedným alebo druhým rodičom ohrozilo najlepšie záujmy dieťaťa, súd môže priznať právo na starostlivosť tretej osobe za predpokladu, že táto osoba sa sama snaží získať toto právo na starostlivosť.

Dieťa má právo na udržiavanie priameho osobného kontaktu s neprítomným rodičom. Je právom a povinnosťou neprítomného rodiča pravidelne udržiavať osobné vzťahy a priamy kontakt s dieťaťom (právo na prístup). Rodič alebo iná osoba s právom na starostlivosť nesmie zasahovať do práva na prístup.

Rodič s právom na starostlivosť a neprítomný rodič musia navzájom spolupracovať – a zároveň rešpektovať rodinný život a právo na pokoj druhej strany – s cieľom zabezpečiť vyvážený rozvoj dieťaťa. Rodič s právom na starostlivosť musí neprítomnému rodičovi pravidelne poskytovať informácie o vývoji, zdravotnom stave a štúdiu dieťaťa a nesmie odmietnuť poskytnúť tieto informácie, ak o ne neprítomný rodič požiada.

Rodičia žijúci oddelene uplatňujú svoje práva spoločne s ohľadom na základné otázky týkajúce sa budúcnosti dieťaťa, a to aj vtedy, keď bolo právo na starostlivosť priznané jednému z nich na základe ich spoločnej dohody alebo rozhodnutia súdu, s výnimkou prípadov, keď sú rodičovské práva a povinnosti neprítomného rodiča obmedzené alebo ho súd týchto práv a povinností pozbaví. Medzi základné otázky týkajúce sa budúcnosti dieťaťa patria používanie alebo zmena mena maloletého dieťaťa, jeho miesto bydliska iné ako spoločné bydlisko s rodičom s právom na starostlivosť, jeho miesto pobytu v zahraničí na účely trvalého bydliska alebo usadenia sa, ako aj štátna príslušnosť, vzdelanie a kariéra dieťaťa.

3.4 vyživovací povinnosť voči druhému z manželov?

Jeden z manželov môže žiadať výživné od druhého z manželov po rozluke. V prípade rozvodu môže bývalý manžel/bývalá manželka žiadať výživné od druhého bývalého manžela/bývalej manželky, ak sa nie vlastnou vinou dostal (-a) do situácie, keď ho potrebuje, okrem prípadov, keď si ho (bývalý) manžel/ (bývalá) manželka žiadajúci (-a) výživné nezaslúži vzhľadom na svoje správanie počas manželstva. Platba výživného by v žiadnom prípade nemala ohroziť živobytie bývalého manžela/manželky povinného (-ej) platiť ho ani osôb, ktoré tento z manželov musí vyživovať spoločne s bývalým manželom/manželkou, ktorý (-á) žiada výživné. Povinnosť platiť výživné môže mať obmedzené trvanie, ak možno predpokladať, že manžel/manželka, ktorý (-á) žiada výživné, ho už nebude po určitom čase potrebovať.

Ak manžel/manželka alebo bývalý manžel/bývalá manželka žiada výživné z dôvodu zhoršenia svojej situácie viac ako päť rokov po rozluke, tejto žiadosti možno vyhovieť len vtedy, ak sa stanoví, že to je spravodlivé, a len vo výnimočných prípadoch. Ak manželia žili spolu ako pár menej než rok a nemajú spoločné deti z manželstva, bývalý manžel v núdzi má nárok na výživné iba na obdobie zodpovedajúce času ich spoločného života. Ak to je spravodlivé a vo výnimočných prípadoch, súd môže nariadiť vyplácanie výživného počas dlhšieho obdobia.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Rozluka manželov znamená koniec ich spoločného manželského života. Keď k nej dôjde, okrem iného možno podať na súd návrh na vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Začiatok a koniec spoločného života manželov ako páru, a teda aj obdobia, v ktorom mali spoločný majetok, stanoví súd podľa vlastného uváženia. Súd musí pri výkone svojich diskrečných právomocí preskúmať rôzne aspekty života manželov ako manželského páru (sexuálny vzťah, vzájomnú hospodársku závislosť, spoločný rodinný byt a domácnosť, prejavy jednoty páru, spoločné vychovávané deti, príbuzných, starostlivosť o dieťa jedného z manželov atď.). Súd teda určí, či spoločný život manželov ako manželského páru pokračuje, alebo sa skončil, na základe spoločnej analýzy všetkých prepojených hospodárskych, rodinných, citových a úmyselných faktorov. Neprítomnosť všetkých alebo niektorých z týchto faktorov nemusí nutne znamenať, že spoločný život manželov ako manželského páru sa skončil, najmä ak to má objektívny dôvod.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Po rozluke, ktorá znamená koniec spoločného manželského života manželov, môžu manželia podať návrh na vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V tomto bode ešte manželstvo nie je právne anulované, ale manželia môžu získať majetok samostatne s výnimkou už existujúceho spoločného majetku. O tomto spoločnom majetku môžu manželia rozhodovať len spoločne, keďže už neplatí domnienka súhlasu. Ak manželia majú spoločné deti, musia sa dohodnúť na rozdelení rodičovských práv a povinností.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Manželstvo možno považovať za anulované len vtedy, keď ho za anulované vyhlásil súd v rozsudku v konaní o anulovaní. Rozhodnutie o anulovaní manželstva sa vzťahuje na všetky zainteresované osoby. Právne dôsledky anulovania manželstva sú stanovené v právnych predpisoch.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo je neplatné, ak stále trvá predchádzajúce manželstvo alebo registrované partnerstvo jedného z manželov. Manželstvo je ďalej neplatné, ak sú manželia príbuzní v priamej línii alebo súrodenci, ak je jeden z manželov priamy potomok súrodenca druhého manžela alebo ak jeden z manželov adoptoval druhého manžela. Ak jeden z manželov vstúpil do manželstva ako nespôsobilá osoba na základe vyhlásenia o spôsobilosti, manželstvo je neplatné. Manželstvo je neplatné aj v prípade, že síce v čase manželstva nebola vyhlásená nespôsobilosť daného manžela, ale bol v plne nespôsobilom stave. Manželstvo je neplatné, ak manželia neboli spoločne prítomní v čase, keď deklarovali svoj zámer uzavrieť manželstvo. Ak jeden z manželov je maloletá osoba, manželstvo je neplatné. Výnimkou je prípad, keď maloleté osoby uzavruť manželstvo s predchádzajúcim súhlasom orgánu zaoberajúceho sa opatrovníctvom a ochranou detí. Orgán zaoberajúci sa opatrovníctvom a ochranou detí môže udeliť taký súhlas len v riadne odôvodnených prípadoch a len vtedy, keď má maloletá osoba aspoň 16 rokov.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Ak obaja manželja uzavreli manželstvo, ktoré bolo následne anulované, v dobrej viere, právne dôsledky manželstva z hľadiska majetku sú rovnaké ako v prípade platného manželstva. Keď sa manželstvo anuluje, manželja môžu uplatniť svoje nároky na majetok podľa rovnakých pravidiel ako v prípade rozvodu manželstva súdom. Ak iba jeden z manželov uzavrel manželstvo v dobrej viere, tieto pravidlá sa uplatnia len na jeho návrh. Po anulovaní manželstva si manželja nechajú priezviská, ktoré používali počas manželstva. Ak majú iné želanie, môžu to po anulovaní oznámiť matrikárovi. Bývalá manželka však nesmie používať priezvisko svojho bývalého manžela s príponou udávajúcou manželský stav, ak ho nepoužívala počas manželstva. Anulovanie manželstva nemá vplyv na domnienku otcovstva.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Vo veciach anulovania manželstva a rozvodu majú výlučnú právomoc súdy.

Ak sa manželstvo anuluje alebo rozvedie, súd musí rozhodnúť o starostlivosti o maloleté deti z manželstva a o ich výžive, a to podľa potreby aj v prípade, že neboli podané príslušné návrhy. Súd rozhodne o doplnkových otázkach (napr. o výživnom na manželov, použití rodinného bytu, rozdelení bezpodielového spoluvlastníctva manželov), ak bol podaný príslušný návrh. Ak taký návrh nebol podaný, súd nebude rozhodovať o týchto otázkach a účastníci konania ich môžu vyriešiť mimosúdnym spôsobom zmluvne.

Pred konaním o rozvod manželstva alebo počas neho môžu manželja požiadať o mediáciu sami alebo z podnetu súdu s cieľom dospieť k dohode v sporných veciach týkajúcich sa ich vzťahu a zániku ich manželstva. Dohoda, ku ktorej účastníci konania dospejú pomocou mediácie, môže byť zahrnutá do súdneho urovnania.

Súd môže v prípade potreby nariadiť rodičom, ktorí podali návrh na rozvod, využiť mediáciu v súvislosti s doplnkovými otázkami, aby sa zabezpečilo vhodné dojednanie, pokiaľ ide o rodičovské práva a povinnosti, a potrebná spolupráca medzi účastníkmi konania.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Ak chce jeden z manželov dosiahnuť rozvod, musí začať konanie o rozvod manželstva proti druhému z manželov. Konanie o anulovaní musí začať jeden z manželov proti druhému z manželov alebo prokurátor alebo iná tretia osoba oprávnená začať konanie proti obom manželom. Ak účastník, proti ktorému sa začalo konanie, už nežije, konanie sa musí začať proti správcovi určenému súdom.

Konanie sa musí začať podaním návrhu, ktorý musí obsahovať tieto prvky: príslušný súd, mená, miesta bydliska a procesné postavenie účastníkov konania a ich zástupcov, ak nejakých majú, právo, ktoré sa má uplatniť, a skutočnosti doplnené o dôkazy slúžiace ako základ tohto práva, údaje, podľa ktorých možno stanoviť rozsah právomocí a príslušnosť súdu, a výslovnú požiadavku (návrh) na vydanie rozsudku súdu. Návrh na začatie konania o rozvod manželstva musí obsahovať údaje týkajúce sa manželstva, narodenia všetkých žijúcich detí z manželstva a v prípade potreby všetky údaje, na základe ktorých možno stanoviť nárok na podanie návrhu. Ako prílohu musí návrh obsahovať aj podporné dokumenty pre uvedené údaje, ako aj dokument (alebo jeho kópiu alebo výpis z neho), ktorý zhrňa skutočnosti uvedené navrhovateľom ako dôkazy, a dokumenty, z ktorých možno stanoviť rozsah právomocí a príslušnosť súdu, ako aj iné okolnosti, ktoré sa musia automaticky vziať do úvahy, s výnimkou údajov, ktoré možno overiť pomocou preukazu totožnosti. V tomto poslednom prípade to musí byť uvedené v návrhu.

V súlade so všeobecnými pravidlami o príslušnosti bude mať v konaní o rozvod manželstva právomoc súd príslušný v mieste bydliska odporcu. Ak odporca nemá bydlisko v Maďarsku, príslušnosť sa stanoví podľa miesta pobytu odporcu. Ak miesto pobytu odporcu nie je známe alebo sa nachádza v zahraničí, použije sa jeho posledné miesto bydliska v Maďarsku. Ak sa nedá určiť alebo ak odporca žiadne nemá, príslušnosť sa určí na základe miesta bydliska navrhovateľa alebo, ak sa to nepodarí, jeho miesta pobytu. Právomoc v tejto veci bude mať navyše aj súd príslušný v oblasti, v ktorej sa nachádza posledné spoločné miesto bydliska manželov. To znamená, že navrhovateľ sa môže slobodne rozhodnúť podať návrh buď na súd s právomocou v súlade so všeobecnými pravidlami o príslušnosti, alebo na súd s právomocou na základe posledného spoločného miesta bydliska manželov.

Ak žiadny príslušný vnútroštátny súd nemožno určiť, aby konal vo veci rozvodu v súlade s uvedenými pravidlami, právomoc bude mať ústredný okresný súd v Pešti.

Po začatí manželského konania na danom súde bude mať tento súd výlučnú právomoc vo všetkých nových konaniach začatých v súvislosti s tým istým manželstvom v manželských veciach týkajúcich sa vlastníckych práv vyplývajúcich z manželského vzťahu.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Pozrite si tému „Bezplatná právna pomoc“.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti rozhodnutiu možno podať odvolanie. Nie je však možné podať návrh na súdne preskúmanie ani obnovu rozsudkov o anulovaní manželstva alebo rozvode, pokiaľ ide o samotné anulovanie alebo rozvod.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Podľa článku 21 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2201/2003 sa rozsudok vydaný v členskom štáte automaticky uznáva v ostatných členských štátoch. Vo všeobecnosti teda platí, že na uznanie nie je potrebné žiadne osobitné konanie. V súlade s článkom 37 tohto nariadenia účastník navrhujúci uznanie musí predložiť tieto písomnosti:

odpis rozsudku, ktorý spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti, a

osvedčenie podľa článku 39 nariadenia vydané súdom alebo príslušným orgánom členského štátu pôvodu na formulári uvedenom v prílohe I k tomuto nariadeniu a

okrem toho, pri rozsudku vydanom v neprítomnosti odporcu, originál alebo overenú kópiu písomnosti, ktorá preukazuje, že neprítomnému účastníkovi sa doručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť alebo iná písomnosť, ktorá preukazuje, že odporca prijal rozsudok bez výhrad.

Podľa článku 38 nariadenia súd alebo príslušný orgán môže upustiť od predloženia posledných dvoch písomností, ak považuje predložené informácie za postačujúce. Súd alebo príslušný orgán môže takisto požadovať preklad týchto písomností, ktorý sa priloží k uvedeným písomnostiam a ktorý sú maďarské súdy a orgány vo všeobecnosti schopné vypracovať.

Podľa článku 21 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2201/2003 môže zainteresovaný účastník navrhnúť vydanie rozhodnutia o uznaní rozsudku v inom členskom štáte. V tomto prípade musí účastník konania, ktorý žiada o uznanie, podať návrh s priloženými uvedenými dokumentmi na príslušnom súde, ktorým bude okresný súd (járásbíróság) pôsobiaci v sídle krajského súdu (törvénytörzsök) v mieste bydliska alebo obvyklého pobytu odporcu v Maďarsku (ústredný okresný súd v Budíne v prípade Budapešti), alebo, ak odporca nemá miesto bydliska ani obvyklého pobytu v Maďarsku, okresný súd pôsobiaci v sídle krajského súdu v mieste bydliska alebo obvyklého pobytu účastníka konania, ktorý žiada o uznanie, v Maďarsku (ústredný okresný súd v Budíne v prípade Budapešti). Ak ani účastník konania, ktorý žiada o uznanie, nemá miesto bydliska alebo obvyklého pobytu v Maďarsku, návrh možno podať na ústredný okresný súd v Budíne. Súd bude v konaní podľa potreby uplatňovať ustanovenia článkov 28 až 36 nariadenia.

Ak je uznanie rozsudku nutné na vykonanie zápisu do maďarského registra manželstiev v súlade s článkom 21 ods. 2 nariadenia, návrh na uznanie sa spolu s uvedenými dokumentmi musí podať matrikárovi.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Podľa článku 21 ods. 3 nariadenia (ES) č. 2201/2003 môže zainteresovaný účastník navrhnúť vydanie rozhodnutia o neuznaní rozsudku vydaného v inom členskom štáte. Účastník, ktorý napadol uznanie, musí v tomto prípade k svojmu návrhu priložiť odpis rozsudku, ktorý spĺňa podmienky potrebné na stanovenie jeho pravosti, ako aj osvedčenie podľa článku 39 nariadenia vydané súdom alebo príslušným orgánom členského štátu pôvodu na formulári uvedenom v prílohe I k tomuto nariadeniu. Príslušný súd bude okresný súd pôsobiaci v sídle krajského súdu v mieste bydliska alebo obvyklého pobytu odporcu v Maďarsku (ústredný okresný súd v Budíne v prípade Budapešti), alebo, ak odporca nemá miesto bydliska ani obvyklého pobytu v Maďarsku, okresný súd pôsobiaci v sídle krajského súdu v mieste bydliska alebo obvyklého pobytu účastníka konania, ktorý napadol uznanie, v Maďarsku (ústredný okresný súd v Budíne v prípade Budapešti). Ak ani účastník konania, ktorý napadol uznanie, nemá miesto bydliska alebo obvyklého pobytu v Maďarsku, návrh možno podať na ústredný okresný súd v Budíne. Súd bude v konaní podľa potreby uplatňovať ustanovenia článkov 28 až 36 nariadenia.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

V Maďarsku sa uplatňuje nariadenie Rady (EÚ) č. 1259/2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku. Vo všetkých veciach so zahraničným aspektom budú teda súdy v Maďarsku uplatňovať právo stanovené v nariadení. Nariadenie – s určitými obmedzeniami – dáva manželom slobodu zvoliť si rozhodné právo (články 5 až 7) a obsahuje kolízne kritériá, pomocou ktorých sa určí rozhodné právo len v prípade neexistencie platnej voľby účastníkov konania (články 8 až 10).

Posledná aktualizácia: 04/07/2016

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Malta

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Ak sa chcú manželia na Malte rozviesť, musia podať spoločný návrh. Návrh na rozvod s druhým manželom môže podať aj jeden z manželov. V čase začatia rozvodového konania museli manželia štyri roky z posledných piatich pred podaním návrhu žiť oddelene alebo museli uplynúť štyri roky od dátumu rozluky. Súd tiež musí byť presvedčený, že neexistuje žiadny odôvodnený predpoklad obnovenia manželského spolužitia. Ďalšou podmienkou je, že manželia a deti musia poberať primerané výživné, ak je vymerané, ale tohto práva na výživné sa môžu účastníci kedykoľvek vzdať. Rozvod medzi manželmi, ktorí žili oddelene na základe dohody alebo rozsudku, neprináša žiadnu zmenu v nariadených alebo dohodnutých podmienkach medzi účastníkmi, okrem účinkov, ktoré vyplývajú zo zákonného rozvodu. Je potrebné poznamenať, že pri návrhu na rozvod nie je potrebné, aby žili manželia oddelene na základe dohody alebo rozsudku.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

V práve sa nevyžaduje stanovenie dôvodov na rozvod. Ako však už bolo uvedené v odpovedi na otázku týkajúcu sa podmienok, v deň začatia rozvodového konania musia žiť manželia oddelene štyri roky za posledných päť rokov pred podaním návrhu alebo musia od dátumu rozluky uplynúť minimálne štyri roky.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Rozvod medzi manželmi, ktorí žili oddelene na základe dohody alebo rozsudku, neprináša žiadnu zmenu v nariadených alebo dohodnutých podmienkach medzi účastníkmi, okrem účinkov, ktoré vyplývajú zo zákonného rozvodu. Zákon o rozluke sa týka aj priezvisk, preto sa môže manželka po rozluke rozhodnúť znova používať svoje rodné priezvisko. Toto rozhodnutie však musí uviesť vo vyhlásení vo verejnej listine o rozluke a v prípade rozluky prostredníctvom zaevidovaného oznámenia v danej veci, a to ešte pred vynesením rozsudku. Po vyhlásení rozvodu zanikajú všetky občianskoprávne účinky a povinnosti účastníkov týkajúce sa spolužitia. Zanikajú aj dedičské práva manželov, a to s účinkom odo dňa, ktorým sa vydané rozhodnutie alebo rozsudok vo veci rozvodu stávajú *právoplatnými*.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Rozvod medzi manželmi, ktorí žili oddelene na základe dohody alebo rozsudku, neprináša žiadnu zmenu v nariadených alebo dohodnutých podmienkach medzi účastníkmi. Podľa časti 66D(5) maltského občianskeho zákonníka majú účastníci, ak sa na tom obaja dohodnú, pri zániku oddelene spravovaného spoločne nadobudnutého majetku alebo spoločného zvyšného majetku právo rozviesť sa bez likvidácie spoločného majetku.

3.3 maloleté deti manželov

Rozhodnutie o rozvode nemá žiadny vplyv na rodičovské práva a povinnosti voči deťom alebo voči akejkoľvek dohode medzi účastníkmi v otázkach starostlivosti o deti a opatrovníctva detí. Jeden z účastníkov môže však tvrdiť, že druhý účastník nie je spôsobilý na opatrovníctvo maloletých detí, a ak takéto tvrdenie potvrdí súd, účastník vyhlásený za nespôsobilého nebude môcť až do úmrtia druhého účastníka prevziať opatrovníctvo nad maloletými deťmi bez súhlasu súdu. Výživné na maloleté deti zostáva v platnosti do dosiahnutia osemnásteho roku veku detí: ak dieťa pokračuje v štúdiách, výživné sa, ak nie je dohodou stanovené inak, vypláca do dosiahnutia veku 23 rokov.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Rozvod medzi manželmi, ktorí žili oddelene na základe dohody alebo rozsudku, neprináša zmenu v nariadených alebo dohodnutých podmienkach medzi účastníkmi. Preto sa rozvodom nekončí vyživovacia povinnosť, pokiaľ sa účastníci nerozhodnú inak. Súd môže v rozsudku, ktorým prijíma návrh na rozvod, a na žiadosť počas vypočutia účastníka, ktorý má dostávať výživné na seba alebo na deti od druhého účastníka, nariadiť zabezpečenie vyplácania výživného druhým účastníkom prostredníctvom vhodnej a primeranej záruky podľa situácie príslušných účastníkov. Záruka môže byť v maximálnej výške výživného za päť rokov. Túto žiadosť možno predložiť kedykoľvek aj po uvedenom rozsudku, keď je výživné splatné.

Po predložení návrhu na rozvod príslušnému občianskoprávnemu súdu jedným z manželov alebo oboma manželmi, ktorí sa dohodli na ukončení manželstva, súd v prípade, ak manželia nežijú oddelene na základe dohody alebo rozsudku súdu, predvolá pred povolením rozvodového konania oboch účastníkov k mediátorovi, ktorého buď vymenoval súd, alebo po vzájomnej dohode určil obaja účastníci, aby sa pokúsil o dosiahnutie zmierenia medzi manželmi. V prípade nedosiahnutia zmierenia a ak sa manželia ešte nedohodli na podmienkach rozvodu, je úlohou mediátora umožniť účastníkom dosiahnuť rozvod na základe dohody. Uvedenú dohodu možno uzavrieť v prípade splnenia niektorých alebo všetkých nasledujúcich podmienok: starostlivosť o deti a opatrovníctvo detí,

kontakt oboch účastníkov s deťmi,

výživné na manželov, na jedného z nich alebo na dieťa,

pobyt v domácnosti manželov,

rozdelenie samostatne spravovaného spoločne nadobudnutého majetku alebo spoločného zvyšného majetku.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Rozluka sa týka podania príslušného podnetu jedným z manželov voči druhému manželovi, pričom súd vynesie rozsudok týkajúci sa práv a povinností oboch manželov po rozluke.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Rozluka sa povoľuje na základe jednej alebo viacerých z týchto podmienok:

cudzoložstvo,

domáce násilie,

zhýralstvo, krutosť, vyhrážanie alebo spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví jedným účastníkom navrhovateľovi alebo niektorému z detí,

od manželov sa nemôže opodstatnene očakávať spoločný život, keďže manželstvo bolo nenávratne poškodené,

opustenie spoločnej domácnosti.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Pokiaľ ide o **výživné**, ten z manželov, voči ktorému je vyhlásená rozluka, musí platiť výživné na druhého účastníka a deti do osemnásť rokov veku a ak ďalej pokračujú v dennom štúdiu, odbornej príprave alebo učení, do veku dvadsiatich troch rokov. Suma, ktorú má dostávať druhý účastník a deti, sa stanovuje po zohľadnení všetkých okolností manželov a detí vrátane týchto:

potrieb detí po zohľadnení všetkých okolností,

postihnutia, či už ide o fyzické alebo duševné postihnutie,

okolností choroby, ktoré sú také závažné a ťažké, že môžu ohroziť schopnosť manželov alebo detí finančne sa o seba postarať,

skutočnosti, či sa schopnosť zárobkovej činnosti účastníka, ktorému sa má vyplácať výživné, zhoršila z dôvodu, že sa musel počas manželstva starať o

domácnosť, druhého účastníka a výchovu detí pochádzajúcich z manželstva,

všetkých príjmov alebo dávok, ktoré manželka alebo jeden z manželov zákonne poberajú,

požiadaviek na bývanie manželov a detí,

sumy dávky, na ktorú by každý z účastníkov mal nárok, vrátane, ale nie výhradne, dávky v rámci dôchodkového systému, ale z dôvodu rozluky stratí daný účastník príležitosti alebo možnosti ju získať.

Domácnosť manželov môže byť súdom na návrh jedného z účastníkov pridelená tomuto účastníkovi, pričom druhý účastník z nej môže byť vylúčený, a to na obdobie a za podmienok, o ktorých rozhodne súd: súd môže rozhodnúť aj o predaji domácnosti manželov, ak sa presvedčí, že obaja účastníci a ich deti budú mať iné vhodné ubytovanie, pričom výnos z predaja sa rozdelí medzi oboch účastníkov podľa rozhodnutia súdu. Ak domácnosť manželov patrí obom účastníkom, môže ju prisúdiť jednému účastníkovi, ktorý druhému účastníkovi nahradí utrpenú finančnú škodu.

Pri vynášaní rozsudku o rozluke súd rozhodne aj o tom, ktorému z manželov sa zverí **opatrovníctvo** detí, pričom sa najväčší dôraz kladie na záujem dieťaťa.

Súd však môže na žiadosť jedného z účastníkov vyhlásiť, že druhý účastník nie je spôsobilý na opatrovníctvo maloletých detí účastníkov, a v takom prípade nebude môcť účastník vyhlásený za nespôsobilého až do úmrtia druhého účastníka prevziať opatrovníctvo nad maloletými deťmi bez súhlasu súdu.

Manželka sa môže po rozluke rozhodnúť znova používať svoje rodné **priezvisko**, toto rozhodnutie však musí uviesť vo vyhlásení vo verejnej listine o rozluke a v prípade rozluky prostredníctvom zaevidovaného oznámenia v danej veci, a to ešte pred vnesením rozsudku.

Vo všetkých prípadoch platí, že účinky rozluky prestanú pre **tretie strany** platiť až dňom zaevidovania listiny vo verejnom registri.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Anulovanie manželstva znamená, že manželstvo nemá žiadny účinok. Manželstvo je vyhlásené za neplatné.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo je anulované, ak:

sa nedodrжали náležitosti týkajúce sa jeho platnosti predpísané zákonom krajiny, v ktorej sa manželstvo uzavrelo,

ak sa súhlas jedného z účastníkov dosiahol fyzickým či morálnym násilím alebo zastrašovaním,

ak sa súhlas jedného z účastníkov zruší v dôsledku chyby v identite druhého účastníka,

ak sa súhlas jedného z účastníkov získal klamným tvrdením o vlastnostiach druhého účastníka, ktoré by svojou podstatou mohlo závažne narušiť manželský život,

ak sa súhlas jedného z účastníkov zruší v dôsledku zásadného nepochopenia manželského života alebo jeho základných práv a povinností alebo v dôsledku závažnej psychologickej anomálie, ktorá danému účastníkovi znemožňuje plniť základné manželské povinnosti,

ak je niektorý z účastníkov impotentný, bez ohľadu na to, či ide o impotenciu absolútnu alebo relatívnu, ale len v prípade, ak sa táto impotencia vyskytovala už pred manželstvom,

ak sa súhlas jedného z účastníkov získal s cieľom pozitívne vylúčiť samotné manželstvo, niektorý zo základných prvkov manželského života alebo právo na manželský akt,

ak niektorý z účastníkov podmieňuje svoj súhlas určitou podmienkou do budúcnosti,

ak niektorý z účastníkov nemal v čase uzavretia manželstva, a to ani z dočasného dôvodu, dostatočný intelekt alebo slobodnú vôľu na udelenie súhlasu s manželstvom, a to aj napriek tomu, že ani jeden účastník nepodliehal žiadnemu zákazu alebo nerozhodnosti,

ak sa manželstvo nenaplnilo.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Účinky platného manželstva sa vždy považujú za existujúce, keď sa počas manželstva vyhláseného za anulované a neplatné narodí alebo počnú deti, ako aj to, keď sa deti narodí pred takýmto manželstvom a sú uznané ešte pred vnesením rozsudku, ktorým sa manželstvo anuluje. Ak jeden z manželov konal v dobrej viere, tieto účinky sa pripíšu v jeho prospech a v prospech detí. Ak ani jeden z manželov nekonal v dobrej viere, účinky platného manželstva sa pripíšu iba v prospech detí, ktoré sa narodili alebo počali počas manželstva vyhláseného za anulované a neplatné. Ten z manželov, ktorý je zodpovedný za anulovanie manželstva, musí počas obdobia piatich rokov vyplácať výživné druhému z manželov v dobrej viere: táto povinnosť sa ukončí, ak účastník, ktorý konal v dobrej viere, počas tohto obdobia vstúpi do ďalšieho manželstva.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Nie, iné možnosti nie sú. Toto sa musí riešiť na súde.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadosti?

Návrh na rozvod, rozluku alebo anulovanie manželstva uzavretého pred matričným úradom sa musí podať občianskoprávnemu súdu (rodinné veci), pričom žiadosť o zaevidovanie anulovania povoleného cirkevným tribunálom na Malte sa musí podať odvolaciemu súdu. Návrh na rozvod, rozluku a anulovanie manželstva uzavretého pred matričným úradom sa musí predložiť pod prísahou. Vyjadrenie k návrhu sa musí podať do dvadsiatich dní. Pisomnosti, ktoré je potrebné priložiť, sa líšia podľa toho, čo chce daný účastník dokázať. V prípade zaevidovania anulovania cirkevným tribunálom sa však musí priložiť kópia rozsudku vneseného metropolitným tribunálom na Malte, rozhodnutia vydaného regionálnym tribunálom druhého stupňa, príkazu na vykonanie rozhodnutia a sobášneho listu.

Každý účastník konania o rozluke môže kedykoľvek počas prerokovania veci, ale nie po odročení veci s cieľom vyniesť rozsudok, požiadať vo forme žiadosti o to, aby sa návrh na rozluke v tejto veci považoval za návrh na vyhlásenie rozvodu.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Áno, právna pomoc sa môže poskytnúť, ak sa dodržia požiadavky stanovené v oddiele 912 zákonníka o sústave súdov a občianskom súdnom konaní.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Áno, voči rozhodnutiu o rozvode, rozluke alebo anulovaní sa možno odvolať. Treba však pamätať na to, že voči rozhodnutiu o zaevidovaní anulovania povoleného cirkevným tribunálom na Malte sa odvolať nemožno.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Rozhodnutie cudzieho súdu týkajúce sa stavu osoby v manželstve alebo ovplyvňujúce tento stav sa uznáva na všetky účely maltského práva, ak toto rozhodnutie vydal príslušný súd krajiny, ktorej je jeden z účastníkov konania občanom alebo v nej má bydlisko. Do platnosti na Malte vstupuje zápisom do verejného registra (**Evans Building, Merchant's Street, Valletta VLT 2000**).

Okrem maltského práva sa uplatňuje aj európske právo, konkrétne nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000. Článok 22 tohto nariadenia sa týka podmienok, za ktorých sa rozsudky týkajúce sa rozvodu, rozluky a anulovania manželstva neuznávajú. Sú to:

„a) ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;

b) v prípade, že bol vydaný v konaní bez účasti odporcu, ak sa mu nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie, alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že sa zistí, že odporca prijal rozsudok bez výhrad;

c) ak je nezlučiteľný s rozsudkom vydaným v konaní medzi rovnakými účastníkmi v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie; alebo

d) ak je nezlučiteľný so skorším rozsudkom vydaným v inom členskom štáte alebo v nečlenskom štáte medzi rovnakými účastníkmi, za predpokladu, že skorší rozsudok je možné uznať v členskom štáte, v ktorom sa žiada o uznanie.“

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Občianskoprávny súd (rodinné veci) rozhoduje vtedy, ak účastník namieta voči uznaniu rozhodnutia o rozvode, rozluke alebo anulovaní. Využije sa platný postup stanovený v kap. 12 maltského zákonníka.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Súdy s právomocou v občianskoprávných veciach rozhodujú o návrhoch na rozvod iba vtedy, ak bol splnený minimálne jeden z týchto predpokladov: minimálne jeden z manželov mal bydlisko na Malte v čase podania návrhu na rozvod príslušnému občianskoprávnemu súdu, alebo minimálne jeden z manželov mal svoj obvyklý pobyt na Malte počas jedného roka pred podaním návrhu na rozvod.

Posledná aktualizácia: 22/03/2017

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Holandsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

O rozvod môže požiadať jeden z manželov (jednostranný návrh) alebo obaja manželia spoločne (spoločný návrh). Postup je v oboch prípadoch rovnaký (pozri otázku 11).

Účastníci konania musia mať v oboch prípadoch v rámci konania právneho zástupcu. Návrhom na rozvod sa zaoberá okresný súd (*rechtbank*) v mieste bydliska navrhovateľa alebo jedného z navrhovateľov. O rozvod možno požiadať kedykoľvek po uzavretí manželstva. Nie je potrebné, aby boli manželia v manželskom zväzku určitý čas. Rozvod nadobúda účinnosť zápisom súdneho rozhodnutia do registrov matričného úradu (*burgerlijke stand*). Zápis rozvodu je možné vykonať iba vtedy, keď už nie je možné proti rozhodnutiu podať odvolanie (keď sa stane právoplatným). Zápis rozvodu je potrebné vykonať do šiestich mesiacov po tom, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, inak rozhodnutie stratí platnosť a zápis už nie je možné vykonať. Ak bolo manželstvo uzavreté v zahraničí a zahraničný sobášny list sa nezaznamenal do holandských registrov matričného úradu, holandské rozhodnutie o rozvode sa zapisí do osobitného registra matričného úradu v Haagu.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Podľa holandského právneho poriadku je jediným dôvodom rozvodu trvalý rozvrat manželstva. O trvalom rozvrate hovoríme vtedy, ak sa ďalšie spolužitie manželov stalo neudržateľným, pričom neexistuje žiadna perspektíva obnovenia riadnych manželských pomerov. V prípade podania návrhu jedným z manželov musí navrhovateľ uviesť trvalý rozvrat manželstva a dokázať ho, ak ho druhý manžel poprie. O tom, či ide o trvalý rozvrat, rozhodne súd. V prípade spoločného návrhu sa rozhodnutie o rozvode stanoví na základe spoločného presvedčenia manželov o trvalom rozvrate manželstva.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Rozvod môže mať vplyv na používanie priezviska rozvedeného manžela. Hneď ako rozhodnutie o rozvode nadobudne účinnosť, rozvedená osoba môže uzavrieť nové manželstvo alebo vstúpiť do registrovaného partnerstva.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Zákonný režim (spoluvlastníctvo všetkého majetku)

V Holandsku sa uplatňuje pomerne nezvyčajný režim, pokiaľ ide o spravovanie príjmov a majetku počas trvania manželstva. V zákonnej úprave sa predpokladá úplné spoluvlastníctvo (*algehele gemeenschap van goederen*). Do tohto spoluvlastníctva v zásade patrí všetok majetok oboch manželov, ktorý nadobudli pred uzavretím alebo počas trvania manželstva. Majetok oboch manželov splynie do spoločného majetku. Zároveň všetky dlhy, ktoré vznikli pred uzavretím alebo počas trvania manželstva v zásade tvoria súčasť tohto spoluvlastníctva bez ohľadu na to, ktorému z manželov tento dlh vznikol. Veriteľ môže svoje pohľadávky uplatniť zo spoločného majetku manželov. Spoluvlastníctvo zaniká rozvodom, t. j. keď sa rozhodnutie o rozvode zapíše do registra matričného úradu. Majetok manželov už nie je zlúčený a spoločný majetok sa musí rozdeliť. Je potrebné stanoviť, na čo má každý z manželov nárok zo spoločného majetku. Zákon všeobecne vychádza z toho, že každý z manželov má právo na polovicu. Manželka sa môžu od tohto predpisu odchýliť a v dohode o rozvode (*echtscheidingsconvenant*) alebo pri rozdeľovaní (*verdeling*) sa dohodnúť inak.

Predmanželská a svadobná zmluva

Manželka si zmluvou pred uzavretím alebo (zriedkavo) po uzavretí manželstva môžu zvoliť inú ako zákonnú úpravu. V týchto zmluvách sa zároveň stanovujú pravidlá rozdelenia majetku pre prípad rozvodu.

3.3 maloleté deti manželov

Starostlivosť o deti

Po rozvode sa rodičia naďalej spoločne starajú o deti tak, ako sa o ne starali počas trvania manželstva. Iba vo výnimočných prípadoch je možné požiadať súd o zverenie detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov. Návrh na výlučnú osobnú starostlivosť môže podať jeden z rodičov alebo obaja. Rodič, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, má právo stretávať sa s dieťaťom. Jeden z rodičov alebo obaja rodičia môžu požiadať súd o stanovenie programu návštev.

Výživné na dieťa

Ak majú rodičia po rozvode naďalej deti v spoločnej starostlivosti, znamená to, že by sa mali dohodnúť na spôsobe rozdelenia finančného zaťaženia spojeného s ich výchovou. Môžu súd požiadať o zaznamenanie týchto dohôd. Ak sa spoločne nedohodnú, súd môže určiť príspevok. Ak boli deti zverené jednému z rodičov do výlučnej osobnej starostlivosti, súd následne na základe návrhu rozhodne, v akej výške musí druhý rodič prispievať na výdavky na deti. Platby si musia v zásade dohodnúť sami rodičia. Viac informácií o tejto problematike nájdete na webovej lokalite Štátneho úradu pre výber príspevkov na výživné (*Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen*) (<http://www.lbio.nl/>).

3.4 vyživovací povinnosť voči druhému z manželov?

Vyživovacia povinnosť medzi manželmi trvá aj po zániku manželstva. Pokiaľ niektorý rozvedený manžel nemá dostatočné príjmy na pokrytie nákladov na svoje živobytie a nemožno oprávnené očakávať, že ich získa, môže požiadať súd, aby mu priznal príspevok na výživné zo strany druhého rozvedeného manžela. Súd tak môže spraviť v rozsudku o rozvode alebo neskôr. Pri určovaní platieb výživného súd zohľadní potreby rozvedeného manžela, ktorému sa bude výživné vyplácať, a finančné možnosti druhého rozvedeného manžela. Okrem toho môžu určitú úlohu zohrať aj iné než finančné faktory, ako je dĺžka trvania manželstva, či dĺžka spolužitia manželov. Ak súd nestanoví dĺžku trvania vyživovacej povinnosti, vyživovacia povinnosť zanikne po 12 rokoch. V osobitných prípadoch súvisiacich s finančnými ťažkosťami môže manžel odkázaný na výživné požiadať súd o predĺženie tejto vyživovacej povinnosti. Po krátkom bezdetnom manželstve (kratšom ako päť rokov) vyživovacia povinnosť v zásade netrvá dlhšie, ako trvalo manželstvo. Ak sa manželia alebo rozvedení manželia vzájomne dohodnú na výživnom, môžu to zároveň uviesť v dohode o rozvode.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Rozluka (*scheiding van tafel en bed*) je právny prostriedok, ktorý umožňuje prerušenie spolužitia manželov bez toho, aby došlo k zániku samotného manželstva. Rozluka má význam pre manželov, ktorí sa chcú rozísť a upraviť právne dôsledky tejto skutočnosti, ale chcú napríklad z náboženských alebo finančných dôvodov manželstvo ponechať v platnosti. Rozluka poskytuje priestor na uzmiernenie. Takisto však môže byť prechodnou fázou na ceste k zániku manželstva. Rozluka nadobúda účinnosť zápisom súdneho rozhodnutia do registra majetkových vzťahov manželov. Podobne ako v prípade rozvodu, je zápis potrebné vykonať do šiestich mesiacov.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Jediným dôvodom rozluky je trvalý rozvrat manželstva.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Rozluka má na majetkové práva manželov, starostlivosť o deti (práva na styk), výživné a dôchodok rovnaký vplyv ako rozvod. Manželstvo naďalej trvá. Podľa právnych predpisov manželia, ktorí sa dohodli na rozluke, nemajú vzájomné právo dedenia v prípade úmrtia. Ak sa však manželia po rozluke chcú úplne rozísť, majú naďalej možnosť požiadať o rozvod. Odlúčení manželia môžu žiť s novým partnerom a vybudovať si nový život, nemôžu však uzavrieť nové manželstvo alebo vstúpiť do registrovaného partnerstva.

V prípade, že po súdnej rozluke podá návrh na rozvod len jedna strana, uplatňujú sa určité obmedzenia. Pre jednostranný návrh platí trojročná lehota, ktorú môže súd v určitých prípadoch skrátiť na jeden rok. Trojročná lehota začína plynúť odo dňa zápisu rozluky do registra. Pri spoločnom návrhu na rozvod po rozluke neplatí žiadna čakacia lehota. Zánik manželstva nadobúda účinnosť zápisom rozhodnutia do registrov matričného úradu.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Manželstvo môže byť vyhlásené za neplatné iba rozhodnutím súdu. Konanie o neplatnosti manželstva sa začína podaním návrhu. Manželstvo teda nemôže byť automaticky neplatné zo zákona. Pokiaľ manželstvo nebolo vyhlásené za neplatné, je toto manželstvo platné. V právnych predpisoch sa ustanovuje, z akých dôvodov a na koho návrh môže dôjsť k vyhláseniu manželstva za neplatné.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

V zákone sa uvádzajú tieto dôvody pre podanie návrhu na vyhlásenie manželstva za neplatné: strany sú zosobášené napriek existencii:

prekážok uzavretia manželstvo (požiadavky, ktoré sa týkajú minimálnej vekovej hranice, neposkytnutie súhlasu so sobášom maloletého, bigamia, zakázaný stupeň príbuzenstva);

nátlaku alebo omylu;

účelového manželstva;

duševnej poruchy jedného z manželov;

nedostatku právomoci úradníka matričného úradu; alebo

nedostatočného počtu svedkov.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Vyhlásenie manželstva za neplatné má retroaktívne účinky od okamihu uzavretia manželstva. Keď teda súd vyhlási manželstvo za neplatné, má sa za to, že manželstvo nikdy neexistovalo. Za určitých okolností môže z tohto pravidla existovať výnimka. Vyhlásenie manželstva za neplatné má v týchto prípadoch tie isté následky ako rozvod. Napríklad deti, ktoré sa narodili v manželstve, ktoré bolo vyhlásené za neplatné, sú naďalej v rodinnoprávnom vzťahu k obom rodičom. Ďalšia výnimka sa týka manžela v dobrej viere, t. j. manžela, ktorý si nebol vedomý toho, že manželstvo malo určitý nedostatok. Pozri tiež podmienky pre vyhlásenie manželstva za neplatné, ktoré sú uvedené v otázke č. 8. Manžel, ktorý koná v dobrej viere, môže napríklad požiadať o výživné, ktoré bude hradiť druhý manžel.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Rozvodová mediácia sa v Holandsku vyskytuje pomerne často. Manželia sa s pomocou mediátora a prípadne s pomocou svojich advokátov usilujú dospieť k dohode o rozvode a jeho dôsledkoch. Dohodnuté podmienky sa zaznamenávajú v dohode o rozvode (*echtscheidingsconvenant*), ktorá je písomným dokumentom. Manželia sa môžu dohodnúť napríklad na rozdelení majetku, výživnom medzi rozvedenými manželmi a rodičovskom pláne. Súd môže túto dohodu vypracovanú v rámci mediácie zaznamenať v rozsudku.

Členovia združenia rodinnoprávných advokátov a rozvodových mediátorov (*Vereniging van Familierechtadvocaten en Scheidingsbemiddelaars*) sa špecializujú okrem iného na rozvody a výživné. Takisto sa špecializujú na rozvodovú mediáciu a všetko, čo s ňou súvisí. Viac informácií nájdete na webovej lokalite: <http://www.vas-scheidingsbemiddeling.nl/>.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Návrh

Konanie o rozvod vždy začína podaním návrhu na súd (*verzoekschrift*). V návrhu musí byť uvedené priezvisko, mená a bydlisko alebo miesto pobytu manželov. Ak majú manželia maloleté deti, rovnaké údaje sa musia uviesť aj o týchto deťoch. Navrhovateľ môže požiadať aj o vedľajšie opatrenia (*nevenvoorzieningen*). Takéto návrhy sa považujú za súvisiace s rozvodom. Súd môže vydať vedľajšie opatrenie týkajúce sa okrem iného:

práv na starostlivosť o maloleté deti a styk s nimi;

výživného v prospech detí alebo manžela;

rozdelenia majetku v spoluvlastníctve manželov alebo uplatnenia režimu dohodnutého v podmienkach manželskej alebo svadobnej zmluvy;

využívania bytu manželov; a

vyrovnania dôchodkov.

Návrh musí na okresnom súde (*rechtbank*) podať advokát navrhovateľa (*advocaat*). Ak má navrhovateľ bydlisko v Holandsku, môže podať návrh na súde v obvode, kde má bydlisko. Ak navrhovateľ nemá bydlisko v Holandsku, ale druhý manžel má bydlisko v Holandsku, návrh sa zašle súdu v tom obvode, kde má druhý manžel bydlisko. Ak ani jeden z manželov nemá bydlisko v Holandsku, návrh musí byť zaslaný okresnému súdu v Haagu.

Ktoré doklady je potrebné predložiť?

originály výpisov (nie staršie ako tri mesiace) z registra obyvateľstva oboch manželov s uvedením štátnej príslušnosti, rodinného stavu a ak niektorý manžel nie je holandským štátnym príslušníkom, aj s uvedením dátumu príchodu do Holandska. V prípade, ak jeden z manželov je holandským štátnym príslušníkom a druhý z manželov nie je holandským štátnym príslušníkom, je potrebné uviesť aj dátum usadenia sa v Holandsku;

originály výpisov z registra narodení (nie staršie ako tri mesiace) v prípade maloletých detí;

originál výpisu z registra manželstiev (z obecného úradu, kde bolo uzavreté manželstvo, avšak nesmie byť staršie ako tri mesiace). Pokiaľ ide o manželstvá, ktoré boli uzavreté v zahraničí, stačí priložiť originál sobášneho listu alebo starší výpis; a

rodičovský plán, ak existujú maloleté deti; v rodičovskom pláne sa stanovujú podmienky, ktoré si medzi sebou dohodli rodičia v súvislosti s ich deťmi a môžu sa v ňom uviesť ustanovenia týkajúce sa každodennej starostlivosti o deti, ich vzdelávania, telovýchovných činností, zdravotnej starostlivosti, opatrení pre osobitné dni, ako napríklad prázdniny a štátne sviatky, financií, ako aj praktických opatrení (vyzdvihovanie a odovzdávanie detí).

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Ak účastník konania nemôže uhradiť výdavky na advokáta alebo mediátora, môže mať za určitých podmienok nárok na právnu pomoc. Rada pre právnu pomoc (*Raad voor de rechtsbijstand*) poskytuje právnu pomoc len prostredníctvom mediátorov, ktorí sú v nej zaregistrovaní. Bližšie informácie o podmienkach nájdete na webovej lokalite <http://www.rvr.org/>.

Nárok na právnu pomoc sa zároveň uplatňuje pri cezhraničných sporoch, ak navrhovateľ nemá bydlisko v Holandsku, ale má bydlisko v inom členskom štáte EÚ. Podmienky sú upravené v európskej smernici o právnej pomoci v cezhraničných sporoch (Ú. v. ES L 26, 31.1.2003). Žiadosť o právnu pomoc možno predložiť Rade pre právnu pomoc v Haagu, a to prostredníctvom vzorového tlačiva, totožného vo všetkých členských štátoch, ktoré je súčasťou tejto smernice. Rada pre právnu pomoc môže prípadne navrhovateľom pomôcť pri výbere advokáta. Viac informácií nájdete na webovej lokalite: <http://www.rvr.org/>.

Ak to umožňuje platná zmluva, účastník konania, ktorý má bydlisko mimo EÚ, môže v určitých prípadoch získať právnu pomoc v Holandsku. Pre tieto prípady sú relevantné tieto zmluvy: Haagsky dohovor o občianskom konaní (1954), Európska dohoda o zasielaní žiadostí o právnu pomoc (1977) a Haagsky dohovor o medzinárodnom prístupe k spravodlivosti (1980). Tieto zmluvy obsahujú ustanovenie, z ktorého vo všeobecnosti vyplýva, že príslušníci zmluvných štátov majú nárok na právnu pomoc vo všetkých ostatných zmluvných štátoch rovnako, ako ich vlastní štátni príslušníci. V takýchto prípadoch sa v Holandsku vyžaduje vyhlásenie o insolventnosti (*verklaring van onvermogen*) na príslušnom orgáne v obvyklom mieste pobytu osoby, ktorá je účastníkom konania. Žiadosť o právnu pomoc a vyhlásenie o insolventnosti tento orgán následne zašle príslušnému orgánu v štáte, kde sa má poskytnúť právna pomoc. Rovnako sa tu posúdi, či má účastník konania právo na právnu pomoc.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Áno, do troch mesiacov od vynesenia rozhodnutia o rozvode je možné podať odvolanie na odvolacom súde (*gerechtshof*). Rozhodnutie odvolacieho súdu možno obvykle napadnúť v otázke práva na Najvyššom súde (*Hoge Raad der Nederlanden*). Účastníci konania musia mať aj v týchto konaniach právne zastúpenie.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V členských štátoch EÚ nadobudlo 1. marca 2005 účinnosť tzv. „nariadenie Brusel IIa“ (alebo „nariadenie Brusel II bis“), ktorého celý názov je nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000. Nariadenie Brusel IIa sa uplatňuje rovnako pri rozvode, rozluke a vyhlásení manželstva za neplatné. Na základe tohto nariadenia sa rozsudky o rozvode vydané v iných členských štátoch (okrem Dánska) uznávajú v Holandsku bez potreby osobitného konania (článok 21 ods. 1). Nevyžaduje sa ani osobitné konanie na účely úpravy záznamov o osobnom stave, napr. ak je potrebné umiestniť na sobášny list okrajovú poznámku o rozvode.

Akákoľvek zainteresovaná strana môže začať súdne konanie o určenie toho, či sa má alebo nemá uznať rozhodnutie o rozvode z iného štátu. V nariadení Brusel IIa sa pre tento prípad uvádza niekoľko dôvodov zamietnutia uznania rozvodu. Uznanie rozvodu napríklad nesmie byť v rozpore s verejným poriadkom. Takisto sa skúma, či bol odporca (účastník, ktorý nepodal návrh na rozvod) o konaní riadne upovedomený. Nesmie sa však skúmať samotné rozhodnutie. Na základe nariadenia Brusel IIa musí súd v členskom štáte, v ktorom bolo rozhodnutie vydané, na žiadosť každej zainteresovanej strany vydať osvedčenie o tomto rozhodnutí (s použitím vzorového tlačiva). V tomto osvedčení sa okrem iného uvedie, z ktorého štátu rozhodnutie pochádza, údaje o účastníkoch, či bolo rozhodnutie vydané v neprítomnosti, o aký druh rozhodnutia ide, napr. rozvod alebo rozluka, dátum vynesenia rozsudku a súd, ktorý rozsudok vyniesol.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Ak chce zainteresovaná strana namietať proti uznaniu zahraničného rozhodnutia v Holandsku, môže sa obrátiť s návrhom na neuznanie na sudcu, ktorý vydáva predbežné opatrenia (*voorzieningerechter*), na súde v obvode, v ktorom má obvyklý pobyt.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Dňa 1. januára 2012 nadobudla účinnosť kniha 10 holandského občianskeho zákonníka, v ktorej sú uvedené kolízne normy pre určenie rozhodného práva. Platí hlavné pravidlo, že súdy budú vždy uplatňovať holandské právne predpisy o rozvode bez ohľadu na štátnu príslušnosť a obvyklý pobyt manželov. Ak napríklad o rozvod požiadajú v Holandsku manželia, ktorí majú belgickú štátnu príslušnosť a majú bydlisko v Holandsku, automaticky sa uplatní holandské rozvodové právo. Automatické uplatnenie nenastane výlučne vtedy, keď si manželia zvolia právo, ktoré sa má v prípade ich rozvodu uplatniť. Manželia môžu výslovne požiadať, aby sa v rozvodovom konaní uplatnilo ich spoločné vnútroštátne právo namiesto holandského práva. Manželia s belgickou štátnou príslušnosťou sa tak môžu rozhodnúť pre belgické rozvodové právo.

Posledná aktualizácia: 23/10/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [de](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

Rozvod - Rakúsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

V rakúskych právnych predpisoch sa rozlišujú tri druhy rozvodu: rozvod z dôvodu zavinenia, rozvod z dôvodu zrušenia spoločnej domácnosti počas minimálne troch rokov a rozvod dohodou.

Manžel/manželka môže požiadať o rozvod, ak druhý partner závažným manželským previnením alebo nečestným či nemravným správaním zavinil taký hlboký rozvrat manželstva, že obnovenie partnerského spolužitia, ktoré zodpovedá svojej podstate, už nemožno očakávať.

Ak manželia nežijú v spoločnej domácnosti tri roky, každý z manželov môže požiadať o rozvod z dôvodu hlbokého nenapraviteľného rozvratu manželstva. Ak partnerské spolužitie manželov neexistovalo počas minimálne pol roka, obaja priznávajú nenapraviteľný rozvrat manželského vzťahu a obidvaja súhlasia s rozvodom, môžu podať žiadosť o rozvod spoločne.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Hlavným dôvodom na rozvod je nenapraviteľný rozvrat manželstva. Tento rozvrat môže spôsobiť závažné manželské previnenie jedného z partnerov, najmä ak sa jeden z manželov dopustil nevery alebo spôsobil manželskému partnerovi fyzické násilie či ťažkú psychickú ujmu. Druhý partner môže požiadať o rozvod, aj keď konanie nemožno považovať za manželské previnenie, lebo spočíva v duševnej poruche, ale manželstvo je napriek tomu tak hlboko rozvrátené, že sa nemôže očakávať obnovenie partnerského spolužitia, ktoré zodpovedá svojej podstate. Takisto v prípade, keď je partner duševne chorý alebo trpí ťažkou nákazlivou alebo odpudzujúcou chorobou, môže manželský partner požiadať o rozvod. Vo všetkých týchto prípadoch musí ten manželský partner, ktorý žiada o rozvod, preukázať existenciu uvádzaných dôvodov. Ak však manželia nežijú v spoločnej domácnosti tri roky, nie je potrebné tvrdiť, že došlo k manželskému previneniu, ani ho dokázať.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

V zásade si zachová každý z manželov svoje priezvisko, ktoré mal počas manželstva. V prípade, že jeden z manželov pri uzavretí manželstva prijal meno druhého manžela, môže sa opäť vrátiť k predchádzajúcemu priezvisku.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Manželia sa môžu v zásade úplne voľne dohodnúť na rozdelení majetku. Toto môžu uskutočniť buď vzájomným zrieknutím sa majetku (čo znamená, že rozdelenie spoločného vlastníctva zo zákona počas manželstva sa zachová aj po zrušení manželstva), rozdelením akéhokoľvek zmluvne nadobudnutého majetku v spoločnej držbe alebo postúpením majetku z jedného manželského partnera na druhého.

Ak manželia nedospeli k dohode o majetku, môže každý z nich požiadať o súdne rozdelenie určitých častí majetku patriaceho obidvom manželom. Rozdelí sa medzi nich takzvaný „manželský majetok“ a „manželské úspory“. K „manželskému majetku“ patrí byt manželov a zariadenie domácnosti a všetky ostatné veci, ktoré počas manželského spolužitia skutočne používali obidvaja manželia počas každodenného života. „Manželské úspory“ sú všetky majetkové hodnoty nadobudnuté manželmi počas manželského spolužitia.

Z rozdelenia majetku sú vyňaté všetky veci, ktoré manželia priniesli do manželstva, alebo zdedili, alebo im boli darované treťou stranou. Ďalej veci slúžiace na osobné účely alebo výkon povolania len jedného manžela, ako aj podniky a účastiny v podnikoch, ak nepredstavovali len čisté majetkové hodnoty. Súd musí rozdeliť majetok podľa oprávnenosti s riadnym zohľadnením všetkých relevantných okolností, pričom osobitnú pozornosť venuje významu a rozsahu prínosu každého z manželov pri nadobudnutí manželského majetku a vytvorení manželských úspor, ako aj prospechu detí. Ako prínos sa hodnotí poskytnutie výživného, súčinnosť pri zárobkovej činnosti, vedenie spoločnej domácnosti, starostlivosť o spoločné deti a ich výchova a každá iná manželská pomoc.

3.3 maloleté deti manželov

Od nadobudnutia účinnosti zákona o zmene zákona o právach nepľnoletých z roku 2001 dňa 1. júla 2001 majú rodičia nežijúci v spoločnej domácnosti široké možnosti pri úprave opatrovníckych vzťahov. Ak dôjde k rozvodu manželstva, obidvaja rodičia si zvyčajne zachovávajú spoločné rodičovské práva a povinnosti vzťahujúce sa na nepľnoleté deti. Rodičia však musia, ak chcú zachovať starostlivosť oboch v plnom rozsahu ako pri jestvujúcom manželstve, predložiť súdu v primeranom čase dohodu o prevažnom mieste bydliska dieťaťa. Rodičia môžu tiež uzavrieť dohodu na súde, podľa ktorej má jeden rodič výhradné rodičovské práva a povinnosti alebo rodičovské práva a povinnosti jedného rodiča sa obmedzujú na osobitné záležitosti.

Od zákona o zmene zákona o právach nepľnoletých a menách z roku 2013 (*Kindschaftsrechts-Änderungsgesetz*) súd môže udeliť rodičom spoločný výkon rodičovských práv a povinností proti prianiu jedného alebo obidvoch rodičov, ak sa domnieva, že spoločný výkon rodičovských práv a povinností je v záujme dieťaťa. Rodičia sa potom musia dohodnúť, s ktorým z rodičov dieťa bude žiť. Ak spoločný výkon rodičovských práv a povinností nie je v záujme dieťaťa, súd musí rozhodnúť, ktorému z rodičov udelí výhradné rodičovské práva a povinnosti.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Manželský partner, ktorý sa previnil sám alebo v prevažnej miere, musí druhému partnerovi platiť dostatočné výživné na zachovanie životných pomerov manželov, ak tento manželský partner nemá dostatočné príjmy z majetku alebo zárobkovej činnosti, ktoré možno v závislosti od okolností od neho primerane očakávať. Ak sú obaja manželia vinní za rozvod, ale ani jeden nie je vinný v prevažnej miere, je možné manželskému partnerovi, ktorý nie je schopný živiť sa sám, priznať príspevok na výživné, ak je to oprávnené vzhľadom na potreby, majetkové a zárobkové pomery druhého manžela. Každá takáto nariadená povinnosť môže byť časovo obmedzená. V prípade rozvodu dohodou sa manželia môžu slobodne dohodnúť, či jeden partner bude druhému poskytovať výživné alebo či sa vzájomne vzdajú nárokov na výživné.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Takéto ustanovenie v rakúskych právnych predpisoch neexistuje.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Pozri odpoveď na otázku 4.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Pozri odpoveď na otázku 4.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

V rakúskom manželstvom sa ustanovuje anulovanie manželstva („*Ehenichtigkeit*“). Manželstvo je neplatné, ak sa uzavretie manželstva neuskutočnilo predpísanou formou, ak jeden z manželov v čase uzavretia manželstva bol nespôsobilý na právne úkony, nachádzal sa v stave bezvedomia alebo prechodnej duševnej poruchy alebo ak bolo manželstvo uzavreté výlučne alebo prevažne s tým účelom, aby sa manželovi umožnilo používanie priezviska alebo získanie štátnej príslušnosti druhého manžela, bez toho aby vzniklo manželské spolužitie. Ďalej je manželstvo neplatné, ak jeden z manželov v čase uzavretia manželstva žil s treťou osobou v platnom manželstve alebo ak manželstvo bolo uzavreté v rozpore so zákonom medzi pokrvnými príbuznými. Manželstvo môže byť anulované rozhodnutím súdu, ak v čase uzavretia manželstva bola obmedzená právna spôsobilosť jedného z manželov a jeho zákonný zástupca neudelil súhlas s uzavretím manželstva, ak manžel pri uzavretí manželstva nevedel, že ide o uzavretie manželstva, alebo ak to aj vedel, nechcel predložiť vyhlásenie o tom, že chce uzavrieť manželstvo, ak sa jeden z manželov pomyšľil v osobe druhého manžela, ak sa pri uzavretí manželstva pomyšľil v takých okolnostiach týkajúcich sa osoby druhého manžela, ktoré by v prípade, že by vedel o stave veci a pri správnom posúdení podstaty manželstva, viedli k tomu, že sa zdrží uzavretia manželstva, ak bol k uzavretiu manželstva vedený nedobromyseľným uvedením do omylu o podstatných skutočnostiach alebo bol k uzavretiu manželstva protiprávne donútený (hrozbou).

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Pozri odpoveď na otázku 7.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

V prípade anulovania manželstva sa posudzuje manželstvo tak, akoby nikdy nebolo uzavreté. Ak čo len jeden z manželov mal vedomosť o neplatnosti manželstva v čase jeho uzavretia, pomer manželov v majetkovoprávnom vzťahu sa bude riešiť v súlade s príslušnými predpismi, ktoré platia v prípade rozvodu. Všetky deti pochádzajúce z manželstva sa budú aj po zrušení manželstva posudzovať ako manželské.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Manželstvo môže rozviesť alebo zrušiť len súd. Otázky týkajúce sa rozvodu sa však môžu riešiť aj mimosúdne (napr. mediáciou).

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadosti?

Na konanie o rozvode alebo anulovaní manželstva alebo o platnosti či neplatnosti manželstva sú príslušné okresné sudy (*Bezirksgerichte*). V prípade takýchto konaní je príslušný výlučne ten okresný súd, v ktorého správnom obvode majú alebo naposledy mali manželia spoločné obvyklé miesto pobytu. Ak v čase podania návrhu nemá ani jeden z manželov obvyklé miesto pobytu v tomto správnom obvode alebo ak v Rakúsku nemali spoločné obvyklé miesto pobytu, je výlučne príslušný ten súd, v ktorého správnom obvode sa nachádza miesto pobytu odporcu, alebo ak odporca takéto obvyklé miesto pobytu v Rakúsku nemá, tak súd v obvyklom mieste pobytu navrhovateľa, v ostatných prípadoch okresný súd Vnútorého mesta Viedeň (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*). Jurisdikcia rakúskych súdov pre takéto konania platí vtedy, ak jeden z manželov je štátny občan Rakúska, ak odporca alebo v prípade návrhu na anulovanie manželstva podaného oboma manželmi aspoň jeden z nich má svoje obvyklé miesto pobytu v Rakúsku alebo ak navrhovateľ má svoje obvyklé miesto pobytu v Rakúsku a buď obaja manželia mali svoje posledné spoločné obvyklé miesto pobytu v Rakúsku, alebo navrhovateľ je bez štátnej príslušnosti alebo v čase uzavretia manželstva bol štátnym príslušníkom Rakúska. Napriek tomu, že táto miestna príslušnosť súdu je výlučná, dohoda o inom súde je prípustná.

Návrhy na rozvod manželstva musia byť v súlade so všeobecnými formálnymi predpismi žaloby. Návrhy na rozvod manželstva dohodou, o ktorých sa rozhoduje v nesporovom konaní, musia byť podpísané obidvoma manželmi. Vo všetkých prípadoch však musí byť priložený sobášny list. Odporúča sa tiež k návrhu priložiť všetky ďalšie podporné doklady.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

V konaniach o rozvod manželstva je možné požiadať o právnu pomoc v súlade so všeobecnými predpismi o právnej pomoci (pozri „Právna pomoc – Rakúsko“). V konaní o rozvod manželstva právne zastupovanie nie je povinné, ale účastníka konania, ktorý nechce pred súdom vystupovať sám, môže zastupovať len advokát („*relativer Anwaltszwang*“).

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa o rozvode alebo zrušení manželstva, alebo o platnosti či neplatnosti manželstva je možné sa odvolať na príslušnom nadriadenom súde, t. j. krajskom súde (*Landesgericht*), ktorý je súdom druhého stupňa pre príslušný okresný súd.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je revízia možná len vtedy, keď rozhodnutie závisí od riešenia právnej otázky materiálneho práva alebo procesného práva, ktorá má význam na zachovanie jednoty právneho poriadku, právnej istoty alebo právneho vývoja, napríklad preto, že odvolací súd sa odchyľil od judikatúry Najvyššieho súdneho dvora, takáto judikatúra chýba alebo je nejednotná.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Od 1. marca 2001 sa uznávanie rozsudkov o rozvode medzi členskými štátmi Európskej únie (s výnimkou Dánska) zakladá na [nariadení Rady \(ES\) č. 1347/2000](#) z 29. mája 2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností k spoločným deťom manželov (Ú. v. ES L 160, 30.6.2000, s. 19). Podľa tohto nariadenia, známeho ako nariadenie Brusel II, sa už nevyžaduje výslovné rozhodnutie o uznaní rozsudku o rozvode v inom členskom štáte. Miesto toho každý súd alebo každý správny orgán musí rozhodnúť o uznaní ako prejudiciálnej otázke v súdnom konaní. Toto platí najmä na preskúmanie, ktoré musí uskutočniť matričný úrad, či rozvod v inom členskom štáte umožňuje opätovné uzavretie manželstva.

Každý účastník konania, ktorý má právny záujem, môže žiadať o vyhlásenie, že rozsudok o rozvode vydaný v zahraničí treba uznať alebo nie. Konania o uznaní, resp. neuznaní zahraničných rozhodnutí o platnosti manželstva sa zvyčajne vedú na okresných súdoch. Návrhy na uznanie, resp. neuznanie rozsudkov o rozvode treba pritom podať na okresný súd, v ktorého správnom obvode má navrhovateľ svoje obvyklé miesto pobytu, alebo ak miesto obvyklého pobytu v Rakúsku nemá, je príslušný ten súd, v ktorého správnom obvode sa nachádza obvyklé miesto pobytu odporcu, v ostatných prípadoch *Bezirksgericht Innere Stadt Wien*.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Pozri odpoveď na otázku 14. Doklady, ktoré v tejto súvislosti treba predložiť, sú uvedené v článku 32 nariadenia [Brusel II](#).

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Právo, ktorým sa riadia podmienky rozvodu, sa určuje v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku (Ú. v. EÚ L 343, 29.12.2010, s. 10), známym ako nariadenie Rím III. Manželia si môžu vybrať právo, ktoré si želajú uplatniť. Môže to byť právo štátu, v ktorom majú miesto obvyklého pobytu v čase výberu, alebo právo štátu, v ktorom mali miesto posledného obvyklého pobytu, za predpokladu, že jeden z manželov tam má stále miesto obvyklého pobytu v čase výberu, alebo právo štátu, ktorého je jeden z manželov štátnym príslušníkom v čase výberu, alebo štátu, v ktorom sa návrh podáva. Ak si manželia nevyberú príslušný súd, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom majú manželia miesto obvyklého pobytu v čase podania návrhu, alebo ak nemajú miesto obvyklého pobytu, právo štátu, v ktorom mali manželia miesto posledného obvyklého pobytu, za predpokladu, že tam prestali mať miesto obvyklého pobytu najskôr jeden rok pred podaním návrhu

a jeden z manželov tam má stále miesto obvyklého pobytu v čase podania návrhu, v ostatných prípadoch sa uplatňuje právo štátu, ku ktorému patria obidvaja manželia v čase podania návrhu, alebo právo štátu, v ktorom sa podáva návrh.

Posledná aktualizácia: 01/03/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Rozvod - Poľsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Súd vydáva rozhodnutie o rozvode, ktorým stanovuje, či je za rozvrátenie manželstva zodpovedný jeden z manželov a ak áno, ktorý z nich. Súd nepristúpi k rozhodnutiu o zodpovednosti v prípade, že si to želajú obaja manželia.

Rozvod nie je podmienený predchádzajúcou rozlukou.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Dôvodom rozvodu je to, že došlo k úplnému a trvalému rozvratu manželstva. Musia byť splnené obe podmienky (článok 56 ods. 1 zákona o rodine a opatrovníctve).

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Počas obdobia troch mesiacov po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o rozvode sa rozvedený manžel, ktorý si pri uzavretí manželstva zmenil priezvisko, môže podaním žiadosti vedúcemu matričného úradu vrátiť k priezvisku, ktoré používal pred uzavretím manželstva.

Rozvedený manžel môže opäť uzavrieť manželstvo.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Uzavretím manželstva nadobúdajú manželia v súlade s právnymi predpismi majetok do spoločného vlastníctva (zákonné spoluvlastníctvo). Zákonné spoluvlastníctvo zaniká so zánikom manželstva, t. j. keď sa konečné rozhodnutie o rozvode stane právoplatným.

Na žiadosť jedného z manželov môže súd rozdeliť spoločný majetok v rozhodnutí o rozvode. Nadobudnutý majetok manželov je zložený z položiek, ktoré nadobudol jeden z manželov alebo obaja manželia počas trvania zákonného spoluvlastníctva.

Obaja manželia majú na spoločnom majetku rovnaký podiel.

Hoci ktorý z manželov môže požiadať súd o rozdelenie spoločného majetku podľa miery, v akej každý z manželov prispel k nadobudnutiu daného majetku, ak majú na to vážne dôvody.

Okrem toho v prípade, že manželia spolu žijú v spoločných priestoroch, súd vo svojom rozhodnutí o rozvode stanoví spôsob, akým sa majú tieto priestory používať, kým ich rozvedení manželia naďalej používajú spoločne. Ak obaja manželia podajú návrh v tomto zmysle, súd môže rozhodnúť o rozdelení spoločných priestorov na bývanie alebo priznať tieto priestory jednému z manželov, ak druhý z nich pristúpi k ich opusteniu bez toho, aby sa mu poskytlo náhradné ubytovanie.

3.3 maloleté deti manželov

V rozsudku o rozvode súd rozhodne o rodičovských právach a povinnostiach vo vzťahu ku každému maloletému dieťaťu oboch manželov a kontakte medzi rodičmi a deťmi. Zároveň stanoví sumu, ktorú musí každý z nich platiť, aby sa pokryli výdavky na výživu a výchovu detí (článok 56 ods. 1 zákona o rodine a opatrovníctve).

Súd môže poveriť výkonom rodičovských práv a povinností jedného z rodičov, pričom obmedzí rodičovské práva a povinnosti druhého rodiča na osobitné povinnosti a práva vo vzťahu k dieťaťu (deťom).

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Rozvedený manžel, ktorý nebol uznaný za výlučne zodpovedného za rozvrátenie manželstva a ktorý má finančné ťažkosti, môže požadovať od druhého manžela výživné podľa jeho primeraných potrieb a zárobkových schopností a finančných možností druhého manžela (článok 60 ods. 1 zákona o rodine a opatrovníctve).

Ak má rozvod za následok značné zhoršenie finančnej situácie manžela, ktorý nie je zodpovedný za rozvrátenie manželstva, manžel, ktorý bol uznaný za výlučne zodpovedného za rozvrátenie manželstva, je povinný poskytovať finančné prostriedky na uspokojenie potrieb druhého manžela, a to aj vtedy, ak dotýčny manžel nemá finančné ťažkosti (článok 60 ods. 2 zákona o rodine a opatrovníctve).

Vyživovacia povinnosť zaniká, ak manžel, ktorý má právo na výživné, uzavrie nové manželstvo. Ak súd rozhodol, že manžel, ktorý je povinný platiť výživné, nie je výlučne zodpovedným za rozpad manželstva, jeho povinnosť platiť výživné zaniká päť rokov po rozvode (článok 60 ods. 3 zákona o rodine a opatrovníctve).

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Ide o formálnu rozluku, t. j. podlieha súdnemu rozhodnutiu podľa článku 61 ods. 1 až článku 61 ods. 6 zákona o rodine a opatrovníctve.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Podmienkou rozluky je zistenie, že došlo k úplnému rozvráteniu manželstva.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Právne účinky rozluky sú rovnaké, ako v prípade rozvodu. Odlúčený manžel však nemôže uzavrieť nové manželstvo.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Vyhlásenie manželstva za neplatné znamená zánik všetkých účinkov manželstva so spätnou účinnosťou, okrem postavenia detí z manželstva vyhláseného za neplatné, ktoré si zachovávajú postavenie detí narodených v manželstve.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Dôvody vyhlásenia manželstva za neplatné sú uvedené v zákone o rodine a opatrovníctve:

jeden z manželov nedosiahol zákonný vek na uzavretie manželstva (článok 10 zákona o rodine a opatrovníctve),

jeden z manželov je úplne nespôsobilý na právne úkony (článok 11 zákona o rodine a opatrovníctve),

jeden z manželov je duševne chorý alebo duševne zaostalý (článok 12 zákona o rodine a opatrovníctve),

jeden z manželov už uzavrel manželstvo s inou osobou (článok 13 zákona o rodine a opatrovníctve),

medzi manželmi je pokrvný príbuzenský vzťah v priamej alebo nepriamej línii (bratia a sestry, vrátane nevlastných bratov a sestier a nemanželských bratov a sestier) alebo priamy príbuzenský vzťah (článok 14 zákona o rodine a opatrovníctve),

medzi manželmi je vzťah osvojenia (článok 15 zákona o rodine a opatrovníctve),
podanie vyhlásenia, že jeden z manželov uzavrel manželstvo v stave, ktorý mu z akéhokoľvek dôvodu nedovoľoval vedome vyjadriť svoju vôľu, bol v omyle,
pokiaľ ide o totožnosť druhej strany, alebo pod vplyvom protiprávnej hrozby (článok 15 ods. 1 zákona o rodine a opatrovníctve).
Akákoľvek z uvedených príčin musela nastať v čase, keď sa uzatvorilo manželstvo.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Rozhodnutie, ktorým sa vyhlasuje manželstvo za neplatné, je konštitutívne a má účinky pre tretie strany (*erga omnes*). Existujú dva druhy účinkov:
ex tunc, t. j. účinky nastávajú k dátumu uzatvorenia manželstva, napríklad, manželia obnovia rodinný stav, ktorý mali pred manželstvom, a vrátia sa späť
k svojim predchádzajúcim priezviskám; vzťah príbuzenstva medzi manželom a rodinou druhého manžela sa ruší, a dedičstvo zo zákona nie je možné;
ex nunc, t. j. účinky nastávajú od okamihu, keď sa rozhodnutie o vyhlásení manželstva za neplatné stane právoplatným, napríklad, pokiaľ ide o majetkové
vzťahy.

Účinky neplatnosti manželstva na vzťah manželov k deťom z ich manželstva a na vlastnícke vzťahy sa riadia príslušnými ustanoveniami o rozvoде. Dôležité
je, že manžel, ktorý uzavrel manželstvo so zlým úmyslom, sa považuje za manžela, ktorý je zodpovedný za rozvrátenie manželstva.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V Poľsku sa manželia môžu obrátiť na rodinnú mediáciu. Jej základným cieľom je vyriešiť spory medzi manželmi, aby sa predišlo rozvodu alebo rozluke
a aby sa dohodli podmienky rozvodu (otázky týkajúce sa vlastníckych práv, starostlivosť o deti) mimosúdnymi prostriedkami. Mediáciu obvykle vykonávajú
mimovládne organizácie, nadácie a cirkev.

Manželia, ktorí zažívajú manželské spory, môžu vyhľadať aj iné formy pomoci, ktoré poskytujú rodinní terapeuti, psychológovia, psychoterapeuti, podporné
skupiny atď.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Návrh na rozvod, rozluku alebo vyhlásenie manželstva za neplatné sa musí podať na krajskom súde (sąd okręgowy) príslušnom podľa miesta posledného
spoločného bydliska manželov. V prípade, že také miesto neexistuje, návrh sa musí podať na krajskom súde príslušnom podľa miesta bydliska navrhovateľa.
Pri podávaní návrhu sa platí súdny poplatok. Účastník konania, ktorého finančná situácia neumožňuje zaplatiť tento poplatok, však môže požiadať súd
o úplné alebo čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov, ako aj o vymenovanie advokáta *ex officio*, ktorý ho bude zastupovať.

K návrhu musia byť pripojené tieto dokumenty: kópie dokumentov o rodinnom stave (sobášny list, rodné listy detí), potvrdenie o zárobku (príjme), dokument,
ktorým sa advokát poveruje konať v mene účastníka konania (ak sa príslušná osoba rozhodla, že si vyberie vlastného advokáta) a akékoľvek ďalšie
osvedčenia (osvedčenie o zdravotnom stave, správne rozhodnutia atď.), ktoré môžu byť pre tento prípad dôležité.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Pozri bod 11.

Osoba podávajúca žiadosť na úplné alebo čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov alebo o vymenovanie advokáta *ex officio* musí pripojiť vyhlásenie
o svojej finančnej situácii (na príslušnom formulári, ktorý je k dispozícii na súde).

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvoде manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Áno, vo všetkých týchto prípadoch je možné odvolať sa na súde druhého stupňa. Proti rozhodnutiam krajského súdu sa manželia môžu odvolať na
odvolacom súde.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvoде / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo
veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“) sa takéto rozhodnutia automaticky uznávajú v Poľsku bez osobitného konania
(článok 21 nariadenia Brusel IIa).

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvoде / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Akákoľvek zainteresovaná strana môže podať návrh na vydanie rozhodnutia o uznaní alebo neuznaní rozsudku (článok 21 ods. 3 nariadenia Brusel IIa).

V Poľsku sa takéto návrhy podávajú na krajský súd. Miestna príslušnosť sa určuje podľa miesta obvyklého pobytu osoby, proti ktorej sa podáva návrh na
vydanie rozhodnutia o uznaní alebo neuznaní rozsudku. Ak sa žiadne z uvedených miest nenachádza na území Poľska, miestna príslušnosť sa určuje podľa
miesta výkonu rozhodnutia (článok 29 ods. 2 nariadenia Brusel IIa).

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Poľsko je zmluvnou stranou mnohých medzinárodných dohôd, ktoré upravujú predmetnú záležitosť. Takéto pravidlá sú nadradené poľskému
medzinárodnému právu súkromnému. Rôzne právne predpisy sa tak môžu uplatňovať v prípade, že manželia majú rozdielne štátne príslušnosti. Ak
medzinárodná dohoda neexistuje, uplatňuje sa zákon o medzinárodnom práve súkromnom zo 14. februára 2011. V súlade s článkom 54 tohto zákona
manželstvo zaniká podľa spoločného práva domácej krajiny manželov, ktoré sa uplatňovalo v čase podania návrhu na zánik manželstva. V prípade, že
spoločné právo domácej krajiny manželov neexistuje, rozhodným právom je právo krajiny, v ktorej majú obidvaja manželia bydlisko v čase podania žiadosti
o zánik manželstva. Ak manželia v čase podania danej žiadosti nemajú spoločné bydlisko, rozhodným právom je právo poslednej krajiny, v ktorej mali
obidvaja manželia spoločné bydlisko, pokiaľ tam jeden z manželov stále má svoj obvyklý pobyt. V ostatných prípadoch sa manželstvo zaniká podľa poľského
práva.

Posledná aktualizácia: 03/12/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila
Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.
Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré
tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom
oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno
zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

Rozvod - Portugalsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

V Portugalsku možno dosiahnuť rozvod dohodou alebo prostredníctvom súdneho konania.

V prípade prvého spôsobu sa obaja manželia dohodnú na zániku manželstva a v zásade na platení výživného jednému z manželov v núdzi, výkone
rodičovských práv a povinností v súvislosti s maloletými deťmi a o užívaní spoločného bydliska manželov.

V druhom prípade podá jeden z manželov návrh na rozvod manželstva na súde. Návrh sa zakladá na zákonom stanovených skutočnostiach, ktoré, bez ohľadu na vinu prisudzovanú manželom, preukazujú trvalý rozvrat manželstva.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

V prípade rozvodu dohodou manželia nemusia udávať dôvod svojho návrhu.

Dôvody rozvodu súdnou cestou sú:

- de facto* rozluka trvajúca jeden celý rok. *De facto* rozluka na tieto účely vzniká v prípade, ak manželia nežijú spoločným životom a jeden z nich alebo obaja nemajú v úmysle ho obnoviť;
- zmena duševných schopností druhého z manželov, ktorá trvala dlhšie ako jeden rok a ktorá, vzhľadom na svoju závažnosť, ohrozuje možnosť spoločného života;
- neprítomnosť, bez správ od neprítomného, a to počas obdobia nie kratšieho ako jeden rok;
- akékoľvek ďalšie skutočnosti, ktoré bez ohľadu na vinu manželov, preukazujú trvalý rozvrat manželstva.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Rozvodom sa manželstvo ruší a toto zrušenie má rovnaké právne účinky ako zánik manželstva v dôsledku smrti, okrem výnimiek uvedených v zákone.

Účinky rozvodu vznikajú od okamihu, keď príslušné rozhodnutie nadobudne právoplatnosť a nie je možné sa proti nemu odvolať, ale pokiaľ ide o majetkové vzťahy medzi manželmi so spätnou platnosťou k dátumu podania návrhu o rozvod.

V prípade, že sa počas konania preukáže *de facto* rozluka manželov, môže ktorýkoľvek z nich požiadať o spätnú platnosť účinkov rozvodu k dátumu, keď sa rozluka, tak ako o nej rozhodol súd, začala.

Napriek rozvodu si manžel, ktorý prijal priezvisko druhého manžela, môže toto priezvisko ponechať za predpokladu, že druhý manžel súhlasí alebo že to súd s prihliadnutím na uvedené dôvody povolí. Súhlas bývalého manžela možno udeliť prostredníctvom notárskej listiny, dokumentu vystaveného na súde (písomný záznam o vyhlásení o zámere strany vyhotovený počas konania) alebo vyhlásenia pred matričným úradníkom. Žiadosť o povolenie súdu používať priezvisko bývalého manžela možno predložiť v rámci konania o rozvode alebo v samostatnom konaní, a to aj po vyhlásení rozsudku o rozvode.

3.2 rozdelenie majetku manželov

V prípade rozvodu nemôže žiadny z manželov dostať viac, než by mal prípade, že manželstvo by bolo uzavreté v súlade s režimom spoločného vlastníctva majetku nadobudnutého *ex post facto* (retroaktívne).

Každý z manželov stráca všetky výhody, ktoré dostáva alebo má dostať od druhého manžela alebo tretej strany v súvislosti s manželstvom alebo v súvislosti s manželským stavom, a to bez ohľadu na to, či táto podmienka vznikla pred uzavretím manželstva alebo po ňom. Darca môže stanoviť, aby výhoda plynula deťom z manželstva.

Účinky rozvodu, pokiaľ ide o majetkové vzťahy medzi manželmi, vznikajú od okamihu, keď rozsudok o rozvode nadobudne právoplatnosť a nie je možné sa proti nemu odvolať, ale so spätnou platnosťou k dátumu podania návrhu o rozvod.

V prípade, že sa počas konania preukáže *de facto* rozluka manželov, môže ktorýkoľvek z nich požiadať, aby mali účinky rozvodu spätnú platnosť k dátumu, keď sa rozluka, tak ako o nej rozhodol súd, začala.

Súd môže na základe návrhu manžela rozhodnúť o prenájme spoločného bydliska manželov tomuto manželovi. Môže ísť o nehnuteľnosť v spoločnom vlastníctve alebo o nehnuteľnosť vo vlastníctve druhého z manželov, pričom súd zohľadní najmä potreby každého z manželov a záujmy detí z manželstva. Prenájom podlieha pravidlám o prenájme bytových priestorov, ale súd môže po vypočutí manželov upraviť podmienky zmluvy a môže ukončiť prenájom na návrh prenajímateľa, ak je to vzhľadom na nové okolnosti opodstatnené. Podmienky stanovené medzi manželmi na základe schválenia dohody medzi manželmi alebo na základe súdneho príkazu môžu byť zmenené v súlade so všeobecnými podmienkami nesporevej jurisdikcie.

3.3 maloleté deti manželov

V prípade rozvodu, rozluky, vyhlásenia manželstva za neplatné alebo zdanlivého manželstva sa podmienky týkajúce sa detí, výživného, ktoré im prináleží, a spôsobu platenia výživného upravujú na základe dohody medzi rodičmi, ktorá podlieha schváleniu súdom (alebo matričným úradníkom v konaní o rozluke a v prípade rozvodu dohodou).

Ak manželia neuzavrú dohodu, súd rozhodne v súlade so záujmami maloletého so zreteľom na zachovanie blízkeho vzťahu s oboma rodičmi, pričom podporí a akceptuje dohody alebo rozhoduje tak, aby zabezpečil dostatok príležitostí pre styk s oboma rodičmi a rozdelenie zodpovednosti medzi nich. Starostlivosť o maloleté osoby môže byť zverená jednému z rodičov, tretej osobe alebo výchovnému či sociálnemu zariadeniu.

Ďalšie informácie sa uvádzajú v informačnom prehľade „Rodičovské práva a povinnosti“.

3.4 výživovú povinnosť voči druhému z manželov?

Oba manželia musia byť schopní prispievať na svoje životné náklady po rozvode. Na výživné má nárok ktorýkoľvek z manželov, a to bez ohľadu na typ rozvodu. Právo na výživné možno odoprieť v záujme spravodlivosti, ak na to existujú zjavné dôvody.

Pri stanovovaní výšky výživného musí súd zohľadniť dĺžku manželstva, príspevok do rodinných financií, vek a zdravotný stav manželov, ich odbornú spôsobilosť a možnosti zamestnania, čas, ktorý pravdepodobne budú musieť stráviť výchovou svojich spoločných detí, ich zárobok, príjmy a všeobecne všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na potreby manžela, ktorý je príjemcom výživného, a možnosti osoby, ktorá výživné platí.

Súd musí dať prednosť výživovacej povinnosti týkajúcej sa dieťaťa manžela povinného na plnenie výživného pred povinnosťou voči bývalému manželovi vyplývajúcej z rozvodu.

Manžel oprávnený na výživné nemá právo požadovať, aby bola zachovaná životná úroveň, ktorú mal počas manželstva.

Ďalšie informácie sa uvádzajú v informačnom prehľade „Výživné“.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Rozlukou sa manželstvo nezrušuje, ruší sa však povinnosť spolužitia a vzájomnej pomoci manželov bez toho, aby tým bolo dotknuté právo na výživné.

Pokiaľ ide o majetok, rozluka má rovnaké účinky ako zrušenie manželstva.

Rozluka sa končí zmierením manželov alebo zrušením manželstva.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Podmienky rozluky (na základe súdneho konania alebo dohody) sú rovnaké ako podmienky súdneho rozvodu alebo rozvodu dohodou.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Ako sa uvádza v odpovedi na otázku číslo 4, rozlukou sa zrušujú povinnosti spolužitia a vzájomnej pomoci manželov bez toho, aby bolo dotknuté právo na výživné. Pokiaľ ide o majetok, rozluka má rovnaké účinky ako zrušenie manželstva.

Ustanovenia o rozvode sa, mutatis mutandis, uplatňujú na rozluku.

Rozluka sa môže zmeniť na rozvod, hoci nie je podmienkou pre rozvod, alebo fázou konania o rozvode.

Ak sa teda manželia nezmieria do jedného roka po tom, ako rozhodnutie o rozluke (na základe súdneho konania alebo dohody) nadobudlo právoplatnosť a nie je možné sa proti nemu odvolať, môže ktorýkoľvek z manželov podať návrh na zmenu rozluky na rozvod. V prípade, že návrh na zmenu podajú obaja manželia, nie je potrebné dodržať uvedenú lehotu a rozvod sa vyhlási priamo.

Ak návrh na zmenu podá jeden z manželov, druhý bude osobne alebo prostredníctvom svojho právneho zástupcu informovaný o možnosti podať odvolanie v lehote 15 dní, a to len z dôvodu zmierenia manželov. Po predložení dôkazov sudca do 15 dní vydá rozhodnutie o odvolaní.

O zmenu rozluky na rozvod možno požiadať aj na matričnom úrade. Požiadavka založená na skutkových a právnych dôvodoch sa musí predložiť prostredníctvom žiadosti podanej na matričnom úrade, pričom je potrebné poskytnúť dôkazy a priložiť potvrdzujúce doklady.

Odporca je vyzvaný, aby do 15 dní podal odvolanie, poskytol dôkazy a priložil potvrdzujúce doklady.

Ak sa nepodá odvolanie a má sa za to, že skutočnosť, ktoré navrhovateľ uviedol, sú nesporné, matričný úradník po overení splnenia zákonných požiadaviek žiadosti vyhovie.

Ak sa odvolanie podá, matričný úradník navrhne pokus o zmierenie, ktorý sa uskutoční v lehote 15 dní, a môže nariadiť vykonanie právnych úkonov a predloženie dôkazov potrebných na overenie zákonných požiadaviek.

Ak odporca podá odvolanie a je nemožné dosiahnuť dohodu, účastníci konania budú informovaní, aby uviedli svoje námietky o predložili nové dôkazy v lehote ôsmich dní. Vec sa následne postúpi na súd prvého stupňa, v ktorého obvode sa daný matričný úrad nachádza.

Po postúpení veci súdu sudca nariadi predloženie dôkazov a naplánuje pojednávanie.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

„Vyhlásenie manželstva za neplatné“ znamená ukončenie právnych účinkov manželstva s z dôvodov závažných väd manželstva.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo možno vyhlásiť za neplatné za týchto okolností:

- a) ak existuje prekážka, ktorá znemožňuje jeho platnosť (absolútna alebo relatívna);
- b) ak k nemu nebol poskytnutý súhlas alebo súhlas nemožno považovať za platný v dôsledku pochybenia alebo nátlaku na strane jedného alebo oboch manželov;
- c) ak neboli prítomní svedkovia, pričom zákon to vyžaduje.

Nižšie sú uvedené absolútne zrušujúce prekážky, ktoré bránia manželstvu dotknutej osoby s akoukoľvek inou osobou:

- a) vek nižší ako šesťnásť rokov;
- b) známa demencia, a to aj počas obdobia, keď sa u danej osoby neprejavuje, alebo nespôsobilosť z dôvodu duševnej poruchy;
- c) predchádzajúce nezrušené manželstvo, či už cirkevné alebo civilné, a to aj v prípade, že príslušný matričný záznam nebol vykonaný.

Nižšie sú uvedené relatívne zrušujúce prekážky, ktoré bránia manželstvu dotknutých osôb:

- a) priama pokrvná príbuzenská línia,
- b) pokrvné príbuzenstvo v druhom stupni bočnej línie,
- c) nepokrvné príbuzenstvo v priamej línii,
- d) predchádzajúce odsúdenie jedného z manželov ako páchatela alebo spolupáchatela za pokus, aj neúspešný, o vraždu druhého manžela.

Manželstvo môže byť vyhlásené za neplatné z dôvodu chýbajúceho súhlasu:

- a) ak v čase, keď bolo manželstvo uzavreté, si jeden z manželov nebol vedomý svojho konania v dôsledku náhodného postihnutia alebo iných príčin;
- b) ak bol jeden z manželov uvedený do omylu, pokiaľ ide o fyzickú identitu druhého účastníka konania;
- c) ak sa vyhlásenie o súhlase vymohlo fyzickým nátlakom;
- d) ak bol súhlas predstieraný.

Chyba oslabujúca vôľu je na účely vyhlásenia manželstva za neplatné relevantná len vtedy, ak sa zakladá na základných osobných vlastnostiach druhého z manželov, a preukáže sa, že manželstvo by bez takejto vady nebolo uzavreté.

Manželstvá uzatvorené z morálneho donútenia môžu byť vyhlásené za neplatné, ak je jeden z účastníkov konania vážne a protiprávne ohrozený a jeho obavy z naplnenia manželstva sú oprávnené.

Ak niekto vedome a nezákonne vymáha vyhlásenie o súhlase druhého manžela s príslubom, že mu nespôsobí nepredvídateľné škody alebo nedovolí, aby mu škodu spôsobil niekto iný, takáto situácia je rovnocenná s nezákonnou hrozbou.

Vyhlásenie o súhlase pri uzatváraní manželstva predstavuje domnienku nielen o tom, že manželia chcú uzavrieť manželstvo, ale aj o tom, že ich súhlas nie je ovplyvnený pochybením alebo nátlakom.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Vyhlásenie manželstva za neplatné v prípade, že ho obaja manželia uzavreli v dobrej viere, nadobudne účinnosť vo vzťahu k manželom a tretím stranám, keď príslušný rozsudok nadobudne právoplatnosť a nie je možné sa proti nemu odvolať.

Ak manželstvo uzavrel v dobrej viere iba jeden z manželov, potom si iba tento manžel môže domáhať výhod vyplývajúcich z manželského stavu a poprieť nároky tretích osôb za predpokladu, že ide len o posúdenie vzťahu medzi manželmi.

Manžel, ktorý uzavrel manželstvo v ospravedliteľnej neznalosti prekážky spôsobujúcej jeho neplatnosť alebo neexistenciu, alebo ktorého vyhlásenie o súhlase bolo vynútené fyzickým alebo morálnym nátlakom, sa považuje za manžela, ktorý vstúpil do manželstva v dobrej viere.

Za posúdenie dobrej viery sú výhradne zodpovedné súdy. Dobrá viera sa u manželov predpokladá.

Po tom, ako je manželstvo vyhlásené za neplatné alebo neexistujúce, si ten z manželov, ktorý do manželstva vstúpil v dobrej viere, zachováva právo na výživné po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia (podanie opravného prostriedku už nie je možné) alebo po tom, ako sa rozhodnutie zaregistruje.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Pred začatím konania o rozvode musí matričný úrad alebo súd informovať manželov o existencii a cieľoch mediálnych služieb rodinám.

Rodinná mediácia je mimosúdna metóda riešenia sporov v rodinných vzťahoch, ktorou sa strany, za ich osobnej a priamej účasti a s pomocou mediátora sporu, snažia dosiahnuť dohodu.

Použitím tohto alternatívneho prostriedku riešenia sporov možno vyriešiť spory vyplývajúce z úpravy, zmeny a nedodržania výkonu rodičovských práv a povinností, rozvodu a rozluky, zmeny rozluky na rozvod, zmierenia odlúčených manželov, určenia a zmeny dočasného alebo konečného výživného, určenia rodinného bydliska, odopretia práva používať priezvisko druhého manžela a povolenia používať priezvisko bývalého manžela.

Mediátor rodinných sporov je odborník s licenciou od ministerstva spravodlivosti [*Ministério da Justiça*], ktorý je zodpovedný za nezávislé a nestranné vedenie stretnutí s cieľom pomôcť účastníkom konania dosiahnuť vzájomnú dohodu.

O rozvod dohodou možno žiadať na matričnom úrade s výnimkou situácií, ktoré vznikajú na základe dohody dosiahnutej v rámci súdneho rozvodu, a za predpokladu, že k žiadosti o rozvod dohodou je priložený podrobný zoznam spoločného majetku manželov, dohoda o využívaní spoločného bydliska manželov, dohoda o platení výživného pre manžela v núdzi a osvedčenie o rozsudku súdu, ktorým sa upravuje výkon rodičovských práv a povinností alebo dohoda o výkone rodičovských práv a povinností v súvislosti s maloletými v prípade, že o ňom predtým nerozhodli súdy.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadostiam?

Rozluka a rozvod dohodou

O rozluku a rozvod dohodou žiadajú obaja manželia na základe vzájomnej dohody na matričnom úrade. K žiadosti musia byť priložené tieto dokumenty:

- podrobný zoznam spoločného majetku s uvedením jeho hodnoty alebo, ak sa manželia rozhodnú spoločne využívať tento majetok, dohoda o spoločnom používaní majetku alebo žiadosť o vypracovanie takejto dohody;
- osvedčenie o rozsudku súdu o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohoda o výkone rodičovských práv a povinností v súvislosti s maloletými v prípade, že o ňom predtým nerozhodli súdy;
- dohoda o platení výživného na manžela, ktorý výživné potrebuje;
- dohoda o využití spoločného bydliska manželov;
- osvedčenie o predmanželskej zmluve, ak existuje.

Pokiaľ nie je v predložených dokumentoch stanovené inak, má sa za to, že dohody sa uplatňujú na obdobie konania, ako aj na následné obdobie.

Konanie o rozluke alebo rozvode dohodou sa začína podaním žiadosti podpísanej manželmi alebo ich zástupcami na matričný úrad. Žiadosť sa podáva spolu s vyššie uvedenými dokumentmi a osvedčením, ktoré obsahuje úplný odpis sobášneho listu.

Po prijatí žiadosti matričný úradník pozve manželov na stretnutie, počas ktorého musí overiť, či sú splnené zákonné požiadavky. Na stretnutí sú manželia informovaní o mediálnych službách rodinám. V prípade, že manželia majú stále v úmysle sa rozvieť, dohody sa preskúmajú a manželia sa vyzvú, aby ich zmenili v prípade, že nimi nie je zabezpečená náležitá ochrana záujmov jedného z manželov alebo detí. Na tento účel sa môžu vykonávať právne úkony a predkladať dôkazy. Ak sú splnené právne požiadavky a dodržané vyššie uvedené postupy, matričný úradník návrhu vyhovie.

Ak sa predloží dohoda týkajúca sa výkonu rodičovských práv a povinností v súvislosti s maloletými, konanie sa postúpi prokuratúre na vecne príslušnom súde prvého stupňa, v ktorého obvode sa nachádza matričný úrad. Prokuratúra vydá k dohode svoje stanovisko do 30 dní.

Ak sa prokuratúra domnieva, že dohodou sa nezabezpečí náležitá ochrana záujmov maloletých, navrhovateľa ju môžu podľa potreby zmeniť alebo môžu predložiť novú dohodu. V prípade novej dohody sa dohoda opätovne predloží prokuratúre. Ak sa prokuratúra domnieva, že táto dohoda náležite chráni záujmy maloletých, alebo ak manželia zmenili dohodu podľa usmernenia prokuratúry, vydá sa rozhodnutie o rozvode.

V prípadoch, v ktorých navrhovateľia nesúhlasia so zmenami podľa usmernenia prokuratúry, a napriek tomu majú stále v úmysle sa rozvieť, a/alebo ak predložená dohoda dostatočne nechráni záujmy jedného z manželov, rozvod sa neschváli a konanie o rozvode sa postúpi súdu, v ktorého obvode sa nachádza matričný úrad.

Po postúpení veci na súd sudca posúdi dohody, ktoré manželia predložili, a vyzve ich, aby ich zmenili, ak tieto dohody nechránia záujmy jedného z nich alebo ich detí.

Sudca následne určí dôsledky rozvodu v otázkach, ktoré manželia nezmenili. Ak ktorákoľvek z týchto dohôd dostatočne nechráni záujmy jedného z manželov, súd na tento účel a s cieľom zohľadniť navrhované dohody môže nariadiť vykonanie právnych úkonov a predloženie požadovaných dôkazov. Pri určovaní dôsledkov rozvodu by mal sudca strany nielen podnecovať k dohode, ale aj zohľadniť dohodu manželov.

Následne sa rozhodne o rozvode dohodou, ktorý sa zaznamená v príslušnom registri.

Návrh na rozluku alebo rozvod dohodou sa podáva na súde vtedy, ak k nej účastníci konania nepriložili žiadnu z vyššie uvedených dohôd.

V takom prípade musí byť návrh na rozvod podaný na súde. Po prijatí návrhu sudca posúdi dohody, ktoré manželia predložili, a vyzve ich, aby ich zmenili, ak tieto dohody nechránia záujmy jedného z nich alebo ich detí. Sudca určí dôsledky rozvodu v otázkach, na ktorých sa manželia nedohodli, a môže na tento účel a s cieľom zohľadniť predložené dohody nariadiť vykonanie právnych úkonov a predloženie požadovaných dôkazov. Pri určovaní dôsledkov rozvodu by mal sudca nielen podnecovať strany k dohode, ale aj brať ohľad na dohodu manželov. Následne sa rozhodne o rozvode dohodou, ktorý sa zaznamená v príslušnom registri.

Súdna rozluka alebo rozvod

Návrhy na súdnu rozluku alebo rozvod sa podávajú na súde pre rodinné veci alebo, ak takýto súd neexistuje, na územne príslušnom okresnom. Územná príslušnosť sa určí podľa miesta pobytu alebo bydliska navrhovateľa (osoba, ktorá začala konanie).

Ustanovenia o rozvode sa, *mutatis mutandis*, uplatňujú na rozluku.

Rozluka sa končí zmierením manželov alebo zánikom manželstva.

Ktorýkoľvek z manželov môže podať návrh na súdny rozvod na základe *de facto* rozluky trvajúcej jeden celý rok, zmeny duševných schopností druhého z manželov, ktorá trvala dlhšie ako jeden rok a ktorá, vzhľadom na svoju závažnosť, ohrozuje možnosť spoločného života, neprítomnosti, počas ktorej neprítomný manžel nepodal o sebe správy aspoň jeden rok a na základe ďalších skutočností, ktoré bez ohľadu na zavinenie prisudzované manželom preukazujú nezvratný rozvrat manželstva.

Dotknutý manžel má právo požadovať náhradu za škodu spôsobenú druhým z manželov v súlade so všeobecnými podmienkami občianskoprávnej zodpovednosti. Takýto nárok si uplatňuje na všeobecných súdoch.

Manžel, ktorý podal návrh na rozvod z dôvodu zmeny duševných schopností druhého z manželov, mu musí poskytnúť náhradu za osobnú ujmu spôsobenú zánikom manželstva; návrh sa musí podať v rámci samotného konania o rozvod.

Ak je dôvodom rozvodu zmena duševných schopností druhého z manželov, ktorá trvala dlhšie ako jeden rok a ktorá, vzhľadom na svoju závažnosť, ohrozuje možnosť spoločného života, alebo neprítomnosť, počas ktorej neprítomný manžel nepodal o sebe správy aspoň jeden rok, môže len ten z manželov, ktorý sa odvolal na zmenu duševných schopností alebo neprítomnosť druhého manžela, podať návrh na rozvod.

Ak je manžel, ktorý môže podať návrh na rozvod, zbavený spôsobilosti na právne úkony, môže konanie začať jeho zákonný zástupca so súhlasom komisie pre sociálno-právnu ochranu (conselho de família). Ak je zákonným zástupcom druhý z manželov, konanie môže v mene nespôsobilého manžela iniciovať niektorý z jeho príbuzných v priamej línii alebo v bočnej línii, a to až do tretieho stupňa, za predpokladu, že to schváli komisia pre sociálno-právnu ochranu. Právo na rozvod sa neprenáša smrťou, ale dedičia navrhovateľa môžu pokračovať v konaní na účely vyriešenia majetkových pomerov manželov, ak navrhovateľ v priebehu konania zomrie; rovnako môže pokračovať aj konanie proti dedičom odporcu.

Po predložení návrhu a ak konanie môže pokračovať, sudca určí čas pre pokus o zmierenie a navrhovateľ aj odporca budú vyzvaní, aby sa naň osobne dostavili.

Ak sa zmierenie nedosiahne, súd sa bude usilovať získať súhlas manželov s rozvodom dohodou. Ak sa dosiahne dohoda alebo ak sa manželia kedykoľvek v priebehu konania rozhodnú pre rozvod dohodou, konanie sa bude *mutatis mutandis* riadiť pravidlami konania o tomto type rozvodu.

Ak sudca nedokáže získať súhlas manželov s rozvodom alebo rozlukou dohodou, bude sa usilovať, aby sa dohodli na výživnom a úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Sudca sa bude tiež snažiť, aby sa manželia dohodli na užívaní spoločného bydliska manželov počas konania, ak je to potrebné.

Pri pokuse o zmierenie alebo kedykoľvek v priebehu konania sa účastníci konania môžu dohodnúť na rozvode alebo rozluke dohodou, ak sú splnené nevyhnutné predpoklady.

Ak jeden z manželov neposkytne svoj súhlas alebo sa ukáže, že zmierenie je nemožné, sudca nariadi odporcovi, aby v lehote 30 dní predložil svoje stanovisko k návrhu; súčasne s oznámením sa odporcovi doručí kópia pôvodného návrhu.

Ak miesto bydliska odporcu nie je známe a ak bolo vynaložené maximálne úsilie stanovené v procesnom práve o jeho lokalizáciu a toto úsilie sa ukázalo ako neúspešné, dátum určený na zmierenie sa zruší a odporca sa prostredníctvom verejného oznámenia vyzve, aby predložil svoje stanovisko.

Po uplynutí lehoty na predloženie stanoviska sa na proces vzťahujú podmienky bežného konania. V priebehu tohto konania sa určí predmet sporu a oznámi sa rozsah dokazovania. V rámci tohto konania sa uskutoční aj záverečné pojednávanie a dokazovanie. Po skončení záverečného vypočutia sa vec uzavrie a odošle sudcovi, ktorý do 30 dní oznámi rozsudok.

O rozluku možno požiadať v protinávru, a to aj v prípade, že navrhovateľ podal návrh na rozvod; ak navrhovateľ podal návrh na rozluku, odporca môže podať návrh na rozvod aj v protinávru. V týchto prípadoch, ak sa vyhovie návrhu na začatie konania a protinávru, by sa mal vyhlásiť rozsudok o rozvode.

Vyhlásenie manželstva za neplatné

Neplatnosti manželstva sa nemožno dovolávať za žiadnych okolností, či už súdnou, alebo mimosúdnou cestou, kým manželstvo nie je vyhlásené za neplatné rozsudkom v rámci konania začatého osobitne na tento účel.

Toto konanie sa začne na sekcii pre rodinu a deti príslušného súdu predložením prvotného návrhu obsahujúceho písomné prehlásenia, v ktorej sa určia účastníci konania, opíšu sa významné skutočnosti a na záver sa uvedie požiadavka.

Aktívna legitímácia závisí od dôvodov návrhu (*pozri odpoveď na otázku 8*).

Manželia alebo ktorýkoľvek ich príbuzný v priamej línii alebo až do štvrtého stupňa bočnej línie, dediči a adoptívni rodičia manželov a prokuratúra sú oprávnení podať návrh na neplatnosť manželstva alebo pokračovať v konaní o neplatnosti manželstva na základe vady spôsobujúcej neplatnosť manželstva. Konanie môže začať alebo v ňom pokračovať aj poručník alebo opatrovník, a to v prípade maloletosti, zákazu alebo nespôsobilosti v dôsledku duševnej poruchy, a prvý manžel účastníka konania, ktorý sa dopustil bigamie.

Návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné z dôvodu uvedenia do omylu môžu podať samotní manželia alebo osoby, ktoré boli manželstvom poškodené. V ostatných prípadoch, ktoré sa týkajú neudelenia súhlasu s manželstvom, môže konanie o neplatnosti manželstva iniciovať len ten z manželov, ktorý súhlas neudelil. Príbuzní takého manžela v priamej línii a jeho dedičia alebo adoptívni rodičia však môžu v konaní pokračovať, ak žiadateľ v priebehu konania zomrie.

Konanie o neplatnosti manželstva na základe väd týkajúcich sa súhlasu s manželstvom môže začať len ten z manželov, ktorý bol obeťou omylu alebo nátlaku, ale jeho príbuzní v priamej línii a jeho dedičia alebo adoptívni rodičia môžu v konaní pokračovať, ak žiadateľ v priebehu konania zomrie.

Konanie o vyhlásení manželstva za neplatné na základe väd týkajúcich sa svedkov môže iniciovať iba prokuratúra.

Konanie o vyhlásení manželstva za neplatné na základe vady spôsobujúcej neplatnosť by sa malo začať:

a) v prípade maloletosti, zákazu alebo nespôsobilosti na právne úkony v dôsledku duševnej poruchy alebo známej nepríčetnosti; ak návrh podáva osoba, ktorá nebola spôsobilá uzavrieť manželstvo – do šiestich mesiacov od dosiahnutia plnoletosti, zrušenia zákazu, odstránenia nespôsobilosti alebo nepríčetnosti; ak návrh podáva iná osoba – do troch rokov od uzavretia manželstva, ale nikdy nie po dosiahnutí plnoletosti, odstránení nespôsobilosti alebo pominutí nepríčetnosti;

b) v prípade odsúdenia za vraždu manžela jedného z účastníkov konania do troch rokov od uzavretia manželstva;

c) v ostatných prípadoch do šiestich mesiacov od zániku manželstva.

Pred zánikom manželstva môže konanie začať iba prokuratúra.

Konanie o neplatnosti manželstva na základe existencie predchádzajúceho nezrušeného manželstva sa nesmie začať, ani sa v ňom nesmie pokračovať, ak prebieha konanie o vyhlásení neplatnosti alebo neexistencie prvého manželstva bigamistu.

Konanie o neplatnosti manželstva na základe chýbajúceho súhlasu jedného alebo oboch manželov s manželstvom sa môže začať len do troch rokov od uzavretia manželstva alebo, ak si tejto skutočnosti navrhovateľ nebol vedomý, do šiestich mesiacov od okamihu, keď sa o tejto skutočnosti dozvedel.

Konanie o neplatnosti manželstva na základe väd týkajúcich sa súhlasu s manželstvom nie je možné viesť, ak sa toto konanie nezačne do šiestich mesiacov od odstránenia väd.

Konanie o neplatnosti manželstva na základe nedostatku svedkov možno začať len do jedného roka od uzavretia manželstva.

K prvotnému návrhu je potrebné priložiť sobášny list a prípadne (ak je dôvodom návrhu vek) rodný list.

Po uplynutí lehoty na predloženie vyjadrenia k návrhu sa postupuje rovnako ako v rámci riadneho konania.

Neplatnosť manželstva sa považuje za odstránenú a manželstvo za platné od okamihu jeho uzavretia, ak sa predtým, ako rozsudok o neplatnosti nadobudne právoplatnosť a nie je možné sa proti nemu odvolať, vyskytne niektorá z nasledujúcich udalostí:

a) ak osoba, ktorá nemala vek na to, aby mohla vstúpiť do manželstva, potvrdí svoje manželstvo pred matričným úradníkom a dvoma svedkami po dosiahnutí plnoletosti;

b) ak osoba, ktorá nebola spôsobilá na právne úkony alebo trpela duševnou poruchou, potvrdí svoje manželstvo za podmienok uvedených v predchádzajúcom odseku po tom, ako prestane trpieť duševnou poruchou alebo prestane byť nespôsobilá, alebo v prípade nepríčetnosti po tom, ako sa stav duševného zdravia nepríčetnej osoby podrobí previerke súdom;

c) ak je prvé manželstvo bigamistu vyhlásené za neplatné alebo neexistujúce;

d) ak je nedostatok svedkov zapríčinený opodstatnenými okolnosťami, ako sú napríklad okolnosti, ktoré uzná matričný úradník, za predpokladu, že neexistujú žiadne pochybnosti o uzavretí manželského aktu.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Áno, systém právnej pomoci sa vzťahuje na všetky súdy bez ohľadu na formu konania.

Ďalšie informácie nájdete v informačnom prehľade „Právna pomoc“.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Áno. V týchto konaniach je vždy možné sa odvolať.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V prípade, že predmetné rozhodnutie bolo prijaté v inom členskom štáte Európskej únie, s výnimkou Dánska, je uznané v ostatných členských štátoch v súlade s nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003.

Ak bolo rozhodnutie prijaté v Dánsku, uplatňuje sa osobitný postup preskúmania zahraničného rozsudku.

V rámci tohto procesu sa spolu s návrhom predloží dokument obsahujúci rozhodnutie, ktoré sa má preskúmať, a namietajúci účastník konania, ktorý bol informovaný, má 15 dní na to, aby predložil svoje stanovisko k návrhu. Navrhovateľ môže odpovedať do 10 dní od oznámenia o tomto stanovisku. Po tom, ako účastníci konania predložia všetky svoje stanoviská a prijímú sa všetky opatrenia, ktoré sa považujú za nevyhnutné, sa všetky dokumenty poskytnú účastníkom konania a prokuratúre na obdobie 15 dní.

Na to, aby bol rozsudok potvrdený:

- a) nesmú existovať žiadne pochybnosti o pravosti dokumentu obsahujúceho rozsudok alebo o správnosti rozhodnutia;
- b) rozsudok musí byť konečný v súlade s právnymi predpismi krajiny, v ktorej bol vydaný;
- c) rozsudok musí pochádzať od zahraničného súdu, ktorého príslušnosť sa neuplatnila v rozpore so zákonom, a nesmie zahŕňať otázky patriacu do výlučnej právomoci portugalských súdov;
- d) nesmie byť možné uplatniť námietku *lis pendens* alebo *res iudicata* z dôvodu veci na portugalskom súde, okrem prípadov, keď to bol zahraničný súd, ktorý bránil začatie konania;
- e) odporca musí byť náležite oboznámený s konaním, v súlade s právom krajiny súdu pôvodu, a v procese sa musia dodržať zásady práva na obhajobu a rovnakého postavenia strán;
- f) nesmie zahŕňať rozhodnutie, ktorého uznanie vedie k výsledku, ktorý je zjavne v rozpore so zásadami verejného poriadku v Portugalsku.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Ak sa v členských štátoch Európskej únie, s výnimkou Dánska, dotknutý účastník konania rozhodne požiadať o uznanie rozsudku o rozvode, rozluke alebo neplatnosti manželstva, návrh sa podáva na sekciu pre rodinné veci príslušného súdu. Miestne príslušný súd sa určí podľa vnútroštátneho práva členského štátu, v ktorom bol podaný návrh na uznanie.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Podľa kolíznych právnych noriem sa v prípade rozvodu a rozluke uplatňuje spoločné vnútroštátne právo manželov. Ak manželia nemajú rovnakú štátnu príslušnosť, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom majú spoločné zvyčajné bydlisko; ak takéto bydlisko nemajú, uplatňuje sa právo štátu, s ktorým je ich rodinný život spojený najužšie.

Ak však v priebehu manželstva dôjde ku zmene rozhodného práva, iba skutočnosť relevantná v čase svojho vzniku môže byť dôvodom k rozluke alebo rozvodu.

Ďalšie informácie

Ďalšie informácie možno nájsť na tejto webovej lokalite:

- [Ministerstvo spravodlivosti](#)
- [Generálne riaditeľstvo pre politiku v oblasti spravodlivosti](#)
- [Generálne riaditeľstvo pre výkon spravodlivosti](#)
- [Generálne riaditeľstvo pre sociálnu rehabilitáciu](#)
- [Ústav registrácie a notárskych záležitostí, I.P.](#)
- [Úrad pre alternatívne riešenie sporov](#)
- [Najvyšší súd](#)
- [Odvolací súd v Coimbre](#)
- [Odvolací súd v Évore](#)
- [Odvolací súd v Lisabone](#)
- [Odvolací súd v Porte](#)
- [Odvolací súd v Guimarães](#)
- [Úradný vestník](#)
- [Databáza právnych dokumentov](#)

Posledná aktualizácia: 30/04/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Rumunsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Manželstvo možno rozviesť na základe vzájomnej dohody manželov (v súdnom, správnom alebo notárskom konaní). V prípade, že nedošlo k vzájomnej dohode môže manželstvo rozviesť súd.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

V súlade s článkom 373 občianskeho zákonníka možno manželstvo rozviesť v týchto prípadoch:

- na základe vzájomnej dohody manželov;
- ak sa vzťah manželov výrazne narušil a manželstvo ďalej nemôže fungovať;
- na návrh jedného z manželov po faktickom zániku spolužitia v trvaní aspoň dva roky;
- na návrh manžela, ktorého zdravotný stav neumožňuje zotrvanie v manželskom zväzku.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

manželský stav zanikne a obaja rozvedení manželia môžu znovu uzavrieť manželstvo; po zániku manželstva rozvodom sa manželia môžu dohodnúť, že si ponechajú priezviská, ktoré používali počas manželstva. Ak sa nedospeje k dohode, súd môže v riadne odôvodnených prípadoch povoliť manželom, aby si ponechali priezviská, ktoré používali počas manželstva. Ak sa nedospeje k dohode a neexistuje ani rozhodnutie súdu, bývalí manželia sa vrátia k priezvisku, ktoré používali pred uzavretím manželstva.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Rozvodom majetkový režim manželov zaniká odo dňa podania návrhu na rozvod. Manželia však môžu samostatne alebo spoločne (v prípade rozvodu na základe vzájomnej dohody) požiadať súd, ktorý ich rozvádza, aby vyhlásil zánik ich majetkového režimu odo dňa faktického zániku spolužitia.

Ak spoločný majetkový režim zanikne zánikom manželstva, bývalí manželia zostanú naďalej spoluvlastníkmi spoločného majetku, až kým sa neurčia ich príslušné podiely.

V rámci zrušenia majetkového spoločenstva manželov si každý z manželov prevezme svoj majetok a následne sa rozdelí spoločný majetok a vyrovnajú sa dlhy. Na tento účel sa majetkový podiel pripadajúci každému z manželov najskôr stanovuje na základe príspevku každého z manželov k nadobudnutiu spoločného majetku a k plneniu spoločných záväzkov. Pokiaľ sa nepreukáže inak, predpokladá sa, že manželia prispeli rovnakým dielom.

Bez ohľadu na akúkoľvek vyživovaciu povinnosť medzi bývalými manželmi a poskytnutie náhrady škody, manžel, ktorý nemá vinu na rozvoде a ktorý v dôsledku zániku manželstva utrpel materiálne škody, môže požiadať manžela, ktorý rozvod zavinił, o náhradu škody. Súd príslušný v rodinných veciach rozhodne o tejto žiadosti v rámci rozhodnutia o rozvoде.

Po rozvoде zanikne aj právo na vzájomné dedenie.

3.3 maloleté deti manželov

Po vydaní rozhodnutia o rozvoде súd, ktorý je príslušný v rodinných veciach, rozhodne o vzťahu medzi rozvedenými rodičmi a maloletými deťmi. Spravidla majú manželia po rozvoде **spoločné rodičovské práva a povinnosti voči deťom**. Súd príslušný v rodinných veciach stanoví **miesto bydliska** maloletého dieťaťa v domácnosti toho rodiča, s ktorým obvykle býva, zatiaľ čo rodič odlúčený od dieťaťa má právo na osobný styk s dieťaťom. Súd stanoví **príspevok** každého z rodičov na náklady spojené s výchovou, vzdelávaním, školskou dochádzkou a zabezpečením odbornej prípravy dieťaťa.

Ak sa okolnosti zmenia, súd, ktorý je príslušný v rodinných veciach, môže zmeniť opatrenia týkajúce sa práv a povinností rozvedených rodičov, pokiaľ ide o ich maloleté deti, ak o to požiada jeden z rodičov alebo iný rodinný príslušník, dieťa, orgán sociálno-právnej ochrany detí, verejná inštitúcia na ochranu detí alebo prokurátor.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

V dôsledku zániku manželstva zaniká vyživovacia povinnosť medzi manželmi. Bývalý manžel má nárok na výživné, ak je vo finančnej núdzi pre neschopnosť pracovať, ktorá vznikla pred uzavretím manželstva, počas manželstva alebo do jedného roka po rozvoде (len za predpokladu, že táto neschopnosť je spôsobená skutočnosťami súvisiacimi s manželstvom).

Manžel, ktorý si žiada o výživné nemôže zároveň požadovať náhradu škody. Ak sa v rozhodnutí o rozvoде uzná zavinenie len na strane manžela, ktorý je odporcom, manžel, ktorý je navrhovateľom, môže získať náhradu škody. Náhrada škody sa môže priznať len vtedy, ak manželstvo trvalo aspoň 20 rokov.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

V rumunskom práve neexistuje koncept „rozluky“, ale len „faktického zániku spoluzitia“ a súdneho rozdelenia majetku. Ide o situáciu, ktorú je potrebné preukázať pred súdom. Faktický zánik spoluzitia v trvaní aspoň dva roky, je dôvodom na vydanie súdneho rozhodnutia o rozvoде.

5 Aké sú podmienky rozluky?

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Manželstvo sa vyhlási za neplatné, ak sa nedodrží jedna z právnych požiadaviek týkajúcich sa uzavretia sobáša. Manželstvo možno vyhlásiť za neplatné len na základe rozhodnutia súdu. Rozhodnutie o neplatnosti manželstva má účinky do minulosti aj budúcnosti. Manželstvo sa považuje za neuskutočnené.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo možno vyhlásiť za neplatné pre porušenie ustanovení právnych predpisov týkajúcich sa uzavretia manželstva z týchto dôvodov:

manželstvo bolo uzavreté bez súhlasu;

manželstvo uzavreli osoby rovnakého pohlavia;

manželstvo uzavrela osoba, ktorá už bola zosobášená;

manželstvo bolo uzavreté medzi príbuznými v priamej línii alebo medzi príbuznými vo vedľajšej príbuzenskej línii až do štvrtého stupňa;

manželstvo uzavrela osoba s duševnou poruchou;

manželstvo bolo uzavreté bez súhlasu budúcich manželov alebo taký súhlas nebol vydaný v súlade s postupom, ktorý sa vyžaduje podľa zákona;

manželstvo bolo uzavreté maloletou osobou, ktorá nedosiahla vek 16 rokov;

manželstvo bolo uzavreté na iné účely ako na účely vytvorenia rodiny.

Relatívne dôvody na vyhlásenie manželstva za neplatné:

manželstvo uzavrelo 16 ročné maloleté dieťa na základe lekárskeho posudku, a to bez súhlasu rodiča/rodičov, ktorí sú zákonnými zástupcami dieťaťa, alebo bez povolenia osoby, ktorá vykonáva rodičovské práva a povinnosti;

vada súhlasu – omyl (pokiaľ ide o totožnosť druhého manžela), podvod alebo násilie;

manželstvo uzavrela osoba, ktorá dočasne nebola spôsobilá prijímať rozhodnutia;

manželstvo sa uzavrelo medzi osvojiteľom a maloletým dieťaťom, ktoré bolo jeho osvojencom.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Až do vydania konečného rozhodnutia súdu si manžel, ktorý v dobrej viere uzavrel neplatné manželstvo, zachováva stav manžela v platnom manželstve, a majetkové vzťahy medzi bývalými manželmi analogicky podliehajú ustanoveniam týkajúcim sa rozvoču.

Neplatnosť manželstva nemá vplyv na deti, ktoré si zachovávajú postavenie detí z manželstva. V otázke vzájomných práv a povinností rodičov a detí sa analogicky uplatňujú ustanovenia týkajúce sa rozvoču.

Rozhodnutie súdu o vyhlásení manželstva za neplatné je vykonateľné voči tretím stranám. Primerane sa uplatňujú ustanovenia týkajúce sa majetkového režimu manželov, verejnej povahy manželskej dohody a nevykonateľnosti manželskej dohody.

Neplatnosť manželstva nemožno vykonať voči tretej strane v súvislosti s aktom uzatvoreným jedným z manželov pred vyhlásením neplatnosti, pokiaľ sa nespĺnili náležitosti uverejnenia stanovené v právnych predpisoch v súvislosti s návrhom na vyhlásenie neplatnosti alebo ak tretia strana nebola inak informovaná o dôvodoch neplatnosti manželstva pred uzatvorením daného aktu.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvoču bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Pred začatím súdneho konania možno dobrovoľne využiť mediáciu. Počas konania sú súdne orgány povinné informovať strany o možnosti a výhodách využitia mediácie.

Prostredníctvom mediácie možno vyriešiť nezhody medzi manželmi, ktoré sa týkajú pokračovania manželstva, výkonu rodičovských práv, stanovenia bydliska detí, príspevku rodičov na výživu detí a akékoľvek iné nezhody vyplývajúce zo vzťahu medzi manželmi v súvislosti s právami, ktoré im prislúchajú podľa zákona. Mediátor zabezpečí, aby výsledky mediácie neboli v rozpore s najlepšimi záujmami dieťaťa a povzbudzuje rodičov, aby sa v prvom rade zameriavali na potreby dieťaťa a plnili si rodičovské povinnosti s cieľom zaisťovať, aby rozluka alebo skutočný zánik spoluzitia nenarušovali výchovu a vývoj dieťaťa.

Dohoda dosiahnutá mediáciou, ktorá obsahuje dohodu strán o výkone rodičovských práv a povinností, rodičovskom príspevku na výživu detí a stanovení bydliska detí, podlieha schváleniu súdu, ktorý je povinný overiť, či je táto dohoda v súlade so záujmami dieťaťa.

Ak manželia súhlasia s rozvoču a nemajú maloleté deti, ktoré sa narodili v manželstve alebo mimo neho alebo boli osvojené, matričný úradník alebo notár v mieste posledného zaregistrovaného spoločného bydliska manželov môže vyhlásiť zánik manželstva prostredníctvom dohody manželov a vydať im osvedčenie o rozvoču.

Rozvod na základe vzájomnej dohody manželov môže vyhlásiť notár, a to aj v prípade, ak majú manželia maloleté deti, ktoré sa narodili v manželstve alebo mimo neho alebo boli osvojené, ak sa manželia dohodnú na všetkých otázkach týkajúcich sa priezvisk, výkonu rodičovských práv a povinností, bydliska detí, spôsobov udržiavania osobných vzťahov a príspevku rodičov na výdavky súvisiace s výchovou, vzdelávaním, školskou dochádzkou a odborným vzdelávaním detí.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Návrh na rozvod manželstva sa podáva na **súd**.

Územne príslušným je súd v mieste posledného spoločného bydliska manželov. Ak manželia nemajú spoločné bydlisko alebo ak žiadny z manželov viac nebyva v mieste ich posledného spoločného bydliska, návrh sa podá na súde, ktorý je príslušný podľa miesta bydliska odporcu. Ak však odporca nemá bydlisko v Rumunsku a rumunské súdy sú príslušné podľa medzinárodných pravidiel, návrh sa predloží na súde, ktorý je príslušný podľa miesta bydliska navrhovateľa. Ak navrhovateľ ani odporca nemajú bydlisko v Rumunsku, účastníci konania sa môžu dohodnúť na podaní návrhu na rozvod na akomkoľvek súde v Rumunsku. Ak sa nedohodnú, návrh na rozvod sa predloží na súde 5. obvodu v Bukurešti.

Návrh na rozvod obsahuje okrem poznámok z predvolania mená maloletých detí. K návrhu je pripojený sobášny list, kópie rodných listov maloletých detí a, ak je to vhodné, dohoda manželov vyplývajúca z mediácie.

Ak je návrh na rozvod založený na dohode strán, musí byť podpísaný obidvomi manželmi alebo spoločným povereným zástupcom, ktorý bol splnomocnený osobitným osvedčením o plnej moci. Ak je poverený zástupca právnik, môže osvedčiť podpisy manželov v s súlade s právnymi predpismi.

Účastníci konania sa musia osobne dostaviť na súdy prvého stupňa, pokiaľ si niektorý z manželov neodpykáva trest odňatia slobody, nebráni mu v tom závažné ochorenie, neuplatňuje sa na neho súdny zákaz, nemá bydlisko v zahraničí alebo nie je v inej situácii, ktorá mu bráni dostať sa osobne. V týchto situáciách môže danú osobu zastupovať právnik, poverený zástupca alebo, ak je to vhodné, poručník alebo zákonný zástupca (*curator*). Ak je navrhovateľ v deň vypočutia na súde prvého stupňa neoprávnené neprítomný a dostaví sa len odporca, návrh sa zamietne ako nepodložený.

Rozvodový súd prijme rozhodnutie, pokiaľ ide o výkon rodičovských práv a povinností, príspevok rodičov na výdavky spojené s výchovou a vzdelávaním detí, bydlisko detí a právo rodičov na osobné vzťahy s deťmi aj v prípade, ak o to nebol požiadaný v návrhu na rozvod.

Zainteresaná strana môže podať návrh na vyhlásenie manželstva za neplatné z absolútnych dôvodov. Návrh na neplatnosť manželstva je vo svojej podobe osobný a jeho účinnosť sa neprenáša na dedičov. Ak však bol predložený jedným z manželov, môže v návrhu pokračovať niektorý z jeho dedičov.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Právnu pomoc možno získať, ak sa splnia podmienky stanovené v mimoriadnom vládnom nariadení č. 51/2008 o právnej pomoci v občianskoprávných veciach v znení zákona č. 193/2008 (v znení neskorších zmien).

Právna pomoc sa môže udeliť oddelene alebo kumulatívne vo forme pomoci právnika; uhradenia poplatku pre znalca, prekladateľa alebo tlmočníka; uhradenia poplatku pre vykonávacieho úradníka a vo forme oslobodení, zliav alebo splátok alebo odložení úhrady zákonných poplatkov.

Osoby majú právo na plnú právnu pomoc, ak mali posledné dva mesiace pred podaním návrhu čistý mesačný príjem na jedného rodinného príslušníka menej ako 300 RON. Ak je príjem menej ako 600 RON, poskytujú sa právna pomoc v pomere 50 %. Právna pomoc úmerná potrebám žiadateľa môže byť takisto poskytnutá v ďalších situáciách, keď určité alebo odhadované náklady na konanie pravdepodobne obmedzia účinný prístup k spravodlivosti, napr. v dôsledku rozdielu medzi životnými nákladmi v členskom štáte, v ktorom navrhovateľ býva, a životnými nákladmi v Rumunsku.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

V novom občianskom súdnom poriadku predstavuje lehota na odvolanie proti rozsudku o rozvode 30 dní od vyhlásenia o rozsudku.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Platným právnym predpisom, pokiaľ ide o uznanie rozsudku o rozvode, je nariadenie (ES) č. 2201/2003. S návrhom sa treba obrátiť na súd, ktorý je príslušný podľa miesta bydliska alebo pobytu odporcu v Rumunsku. Ak miesto pobytu odporcu nie je známe, s návrhom sa treba obrátiť na súd, ktorý je príslušný podľa miesta bydliska alebo pobytu navrhovateľa.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Proti rozhodnutiu o uznaní rozvodu je možné odvolať sa podaním návrhu na miestne príslušný odvolací súd alebo na Najvyšší kasačný súd.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Na určenie rozhodného práva pre medzinárodné súkromnoprávne vzťahy rumunský súd uplatní *nariadenie Rady (EÚ) č. 1259/2010* z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku alebo článok 2957 a nasledujúce články občianskeho zákonníka. Manželka si môžu zvoliť právo štátu, v ktorom majú obvyklý pobyt alebo v ktorom mali posledný obvyklý spoločný pobyt (ak tam aspoň jeden z nich býva v deň dohody o zvolení si rozhodného práva), právo štátu, ktorého je jeden z manželov občanom, právo štátu, v ktorom manželka bývali najmenej tri roky alebo rumunské právo.

Ak si manželka právo nezvolili, rozhodným právom je právo štátu, v ktorom majú obvyklý spoločný pobyt alebo ak ho nemajú, právo štátu, v ktorom manželka mali posledný spoločný obvyklý pobyt (ak najmenej jeden z manželov má aj naďalej obvyklý pobyt v danom štáte v deň podania návrhu na rozvod); ak jeden z manželov nemá obvyklý pobyt, uplatňuje sa právo štátu, ktorého boli obidvaja občanmi v deň podania návrhu na rozvod; alebo ak majú manželka rozdielne občianstva, právo štátu, v ktorom mali posledné spoločné občianstvo (ak najmenej jeden z nich má aj naďalej toto občianstvo v deň podania návrhu na rozvod). Vo všetkých ostatných situáciách sa uplatňuje rumunské právo.

Posledná aktualizácia: 03/12/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Rozvod - Slovinsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Slovenské právne predpisy uznávajú: a) rozvod na základe dohody medzi manželmi a b) rozvod na základe návrhu.

a) V prípade **rozvodu na základe dohody medzi manželmi** súd rozhodne o rozvode na základe článku 64 zákona o manželstve a rodinných vzťahoch (*Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ZZZDR*) za predpokladu, že manželka dosiahli dohodu o starostlivosti o všetky deti, ktoré spolu majú, o ich výchove

a výžive a o ich kontakte s rodičmi (v takom prípade sa vyžaduje stanovisko centra pre sociálnu prácu) a že manželia predložili dohodu o rozdelení spoločného majetku, o tom, kto zostane alebo sa stane užívateľom ich bytu, a o výživnom na toho z manželov, ktorý nemá žiadne prostriedky na živobytie a je nezamestnaný bez vlastného zavinenia. Táto dohoda musí mať formu vykonateľného notárskeho zápisu.

b) V prípade, že manželstvo sa z akéhokoľvek dôvodu stalo „neznesiteľným“, ktorýkoľvek z manželov môže požiadať o rozvod prostredníctvom **podania návrhu na rozvod**. V tomto prípade súd rozhoduje aj o starostlivosti o všetky deti, ktoré spolu manželia majú, ich výchove a výžive, a o ich kontakte s rodičmi. Súd musí pred rozhodnutím požiadať o stanovisko centra pre sociálnu prácu.

V oboch prípadoch súd po prijatí návrhu na rozvod na základe dohody, ako aj po prijatí návrhu na rozvod nariadi príslušnému *centru pre sociálnu prácu* vykonať poradenský rozhovor, na ktorom sa musia zúčastniť obaja manželia bez prítomnosti sprostredkovateľov. Centrum pre sociálnu prácu oznámi súdu výsledok poradenského rozhovoru.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

V zákone o manželstve a rodinných vzťahoch sa uznáva len jeden dôvod na rozvod: *že manželstvo sa stalo neznesiteľným*. To znamená, že manželstvo sa rozpadlo úplne a nenávratne takým spôsobom, že sa už nedá zachrániť. Manželstvo sa považuje za „neznesiteľné“ len vtedy, keď sa vzťahy medzi manželmi nerozpadli iba dočasne, ale zo závažných dôvodov úplne a nenávratne. Neznesiteľnosť sa posudzuje podľa situácie v čase pojednávania s ohľadom na všetky okolnosti, ktoré viedli k súčasnej situácii. Súd stanoví neznesiteľnosť aj vtedy, keď žalovaný manžel súhlasí s rozvodom. Manželstvo môže byť ukončené na návrh jedného z manželov, pričom neexistuje požiadavka, že manželstvo musí byť neznesiteľné pre oboch partnerov. Otázka viny za to, že manželstvo sa stalo neznesiteľným, sa nerieši a súd o nej v priebehu konania nerozhoduje. Manželstvo môže byť ukončené aj na návrh toho z manželov, ktorý je zodpovedný za jeho neznesiteľnosť.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

Ďalej sú podrobne uvedené právne dôsledky rozvodu:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Osoba, ktorá si z dôvodu manželstva zmení meno, môže do šiestich mesiacov od konečného rozsudku o rozvode alebo rozsudku o ukončení manželstva predložiť vyhlásenie o tom, že sa chce vrátiť k priezvisku, ktoré mala pred uzavretím manželstva. Toto vyhlásenie môže predložiť len osoba, ktorá si v priebehu manželstva znova nezmenila priezvisko (článok 17 zákona o osobnom mene/*Zakon o osebnem imenu*, ZOI-1). Otázka zmeny priezviska je správnu záležitosťou, o ktorej nerozhoduje súd, ale správny orgán.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Pri rozdeľovaní spoločného majetku **sa vychádza z právneho predpokladu, že podiel manželov na spoločnom majetku je rovnaký**. Manžel, ktorý sa domnieva, že bude rozdelením majetku na rovnaké podiely znevýhodnený, však môže požiadať, aby sa jeho podiel stanovil v pomere k jeho príspevku k spoločnému majetku. Súd pritom zohľadní nielen príjem každého z manželov, ale aj ďalšie okolnosti, napríklad pomoc, ktorú jeden z manželov poskytol druhému, starostlivosť o všetky deti a ich výchovu, vykonávanie domácich prác, údržbu majetku a akékoľvek iné formy práce a účasti na správe, údržbe a zvyšovaní spoločného majetku.

3.3 maloleté deti manželov

STAROSTLIVOSŤ O DETI A ICH VÝCHOVA

V prípade rozvodu na základe dohody sa manželia musia **dohodnúť na výchove všetkých detí a starostlivosti o ne**, pričom súd posúdi, či je táto dohoda v záujme detí. Môžu sa dohodnúť:

že obaja sa budú starať o deti a vychovávať ich alebo v tom budú pokračovať, alebo že všetky deti budú zverené do opatery a výchovy jednému z rodičov, alebo že niektoré deti budú zverené jednému z rodičov a ostatné deti druhému z rodičov.

Ak rodičia o tejto veci sami nedospejú k dohode, pomôže im v tom centrum pre sociálnu prácu.

Ak rodičia *dospievajú k dohode o starostlivosti a výchove*, môžu navrhnuť, aby súd vydal v tejto veci rozhodnutie v nesporovom konaní.

Ak nedospievajú k dohode alebo ak dohoda nie je v záujme detí, súd neukončí manželstvo na základe dohody. Namiesto toho sa vyžaduje návrh na rozvod.

Ak sa rodičia ani s pomocou centra pre sociálnu prácu nedohodnú na výchove detí a starostlivosti o ne, **súd rozhodne na návrh jedného z rodičov alebo oboch rodičov**:

že všetky deti budú zverené do opatery a výchovy jednému z rodičov, alebo že niektoré deti budú zverené jednému z rodičov a ostatné deti druhému z rodičov, vo výnimočných prípadoch môže súd rozhodnúť, že všetky alebo niektoré deti budú zverené do opatery a výchovy tretej osobe.

Súd musí pred svojím rozhodnutím požiadať o stanovisko centra pre sociálnu prácu a pri rozhodovaní musí vziať do úvahy názor dieťaťa, ak ho dieťa vyjadrí samo alebo prostredníctvom osoby, ktorej dôveruje a ktorú si samo vybralo, a za predpokladu, že dieťa je schopné pochopiť význam a dôsledky svojho názoru.

V prípade rozvodu na základe **žaloby** súd rozhodne o starostlivosti o deti a ich výchove až po tom, ako stanoví, ako čo najlepšie vyhovieť záujmom detí, a to tak, aby nenarušil vzťahy medzi rozvedenými manželmi a ich spoločnými maloletými deťmi. Aj v tomto prípade sa rodičia môžu dohodnúť na starostlivosti o svoje spoločné deti a ich výchove v záujme detí. Pre starostlivosť o deti a ich výchovu tu *mutatis mutandis* platí to isté ako pre starostlivosť o deti a ich výchovu v prípade rozvodu na základe dohody. Rozhodnutie o tom, s kým budú maloleté deti žiť po rozvode, o ich kontakte s rodičom, s ktorým nebudú žiť, a o ich výžive je neoddeliteľnou súčasťou rozsudku o rozvode.

KONTAKT

Rodičia sa musia pokúsiť dospieť k dohode o tom, ako sa bude realizovať kontakt.

Ak **dosiahnu dohodu**, môžu navrhnuť, aby súd vydal v tejto veci rozhodnutie v nesporovom konaní. Ak súd zistí, že dohoda nie je v záujme detí, návrh zamietne.

Ak rodičia **nedokážu dosiahnuť dohodu**, súd rozhodne na návrh jedného z rodičov (v prípade rozvodu na základe dohody medzi manželmi musia manželia k dohode priložiť dohodu o kontakte, pričom súd priloží ich dohodu k rozsudku o dohodnutom rozvode). V takom prípade musia súdu predložiť dôkaz od centra pre sociálnu prácu o tom, že sa najprv pokúsili dospieť k dohode.

Súd rozhodne o kontakte *ex officio* len vtedy, keď ide o kontakt po návrhu na rozvod alebo po ukončení manželstva rodičov detí.

Na prvom stupni rozhodujú o kontakte okresné sudy (*okrožna sodišča*) v nesporovom konaní, pokiaľ zároveň nerozhodujú v spore o starostlivosť o deti a ich výchovu – v takom prípade sa otázka kontaktu rieši v občianskom konaní.

Pri rozhodovaní o kontakte majú prvoradá význam záujmy dieťaťa: za kontakt, ktorý nie je v záujme dieťaťa, sa považuje kontakt, ktorým vzniká psychologický tlak na dieťa, alebo kontakt, ktorý ohrozuje telesný a duševný vývoj dieťaťa.

Súd musí pri rozhodovaní vziať do úvahy aj názor dieťaťa, ak ho dieťa vyjadrí samo alebo prostredníctvom osoby, ktorej dôveruje a ktorú si samo vybralo, a za predpokladu, že dieťa je schopné pochopiť význam a dôsledky svojho názoru.

Dieťa má takisto právo na kontakt s inými osobami, ktoré sú rodinnými príslušníkmi a majú blízke osobné puto s dieťaťom [napr. starí rodičia dieťaťa a (poloviční) bratia alebo (polovičné) sestry].

VÝŽIVNÉ na manželov a deti

Manželia môžu v súvislosti s výživným na deti **uzavrieť dohodu o výživnom na dieťa**, ktorú musia podpísať pred súdom. Súd v takom prípade vydá osobitné rozhodnutie v nesporovom konaní. Ak dohoda nie je v záujme dieťaťa, súd zamietne návrh na vydanie rozhodnutia o schválení dohody.

Ak manželia **nedospeli k dohode** sami ani s pomocou centra pre sociálnu prácu, môžu požiadať súd, aby rozhodol. Pred vynesením rozhodnutia musí súd požiadať o stanovisko centra pre sociálnu prácu a musí vziať do úvahy aj názor dieťaťa, ak ho dieťa vyjadrilo a ak je schopné pochopiť význam a dôsledky svojho názoru.

Rodičia sú povinní vyživovať svoje deti až do dosiahnutia plnoletosti. Plnoleté dieťa musia vyživovať dovtedy, kým neukončí pravidelnú školskú dochádzku a nedosiahne vek 26 rokov, pokiaľ im to umožňujú ich hmotné a finančné možnosti, a to tak, aby sa vyhovelo záujmom dieťaťa (celkový vývoj dieťaťa).

Výživné na dieťa sa stanovuje podľa potrieb dieťaťa, ktoré ho potrebuje, a s prihliadnutím na hmotné a finančné možnosti osoby, ktorá je povinná ho poskytovať. Pri stanovovaní výživného na dieťa je súd povinný vziať do úvahy záujmy dieťaťa, aby bolo výživné dostatočné na zabezpečenie jeho pozitívneho telesného alebo duševného vývoja. Výživné na dieťa sa upravuje každý rok v súlade s indexom spotrebiteľských cien v Slovinsku.

Manžel/manželka alebo mimomanželský partner je povinný vyživovať maloleté dieťa svojho partnera, ak jeden z rodičov dieťaťa nie je schopný vyživovať dieťa a ak tento partner žije s maloletým dieťaťom svojho partnera.

Plnoleté deti sú povinné vyživovať svojich rodičov, ak rodičia nemajú dostatočné prostriedky na živobytie a nie sú schopní ich získať a ak závislého rodiča nemôže vyživovať jeho manžel alebo manželka.

3.4 vyživovacia povinnosť voči druhému z manželov?

Manžel, ktorý nemá žiadne prostriedky na živobytie a je nezamestnaný bez vlastného zavinenia, má právo na výživné.

O výživné možno požiadať počas rozvodového konania alebo prostredníctvom osobitnej žaloby do jedného roka od konečného ukončenia manželstva, ak boli v čase rozvodu splnené podmienky pre výživné a tieto podmienky stále existujú v čase, keď manžel požiada o výživné.

Manželia môžu uzavrieť dohodu o výživnom v prípade rozvodu, ktorú uzatvoria pred notárom vo forme vykonateľného notárskeho zápisu.

Výživné sa stanovuje na neurčité obdobie alebo na určité obdobie tak, aby si manžel mohol nájsť nové zamestnanie a zaradiť svoje záležitosti.

Výživné sa stanovuje v súlade s potrebami žiadateľa a možnosťami osoby platiacej výživné. Stanovuje sa vopred ako mesačná suma a môže sa požadovať od okamihu podania žaloby o výživné. Vo výnimočných prípadoch sa môže vyplatiť ako jednorazová suma.

Súd zamietne žiadosť o výživné, ak by platba výživného osobe, ktorá naň má nárok, bola nespravodlivá voči osobe, ktorá ho má platiť, vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k tomu, že manželstvo sa stalo neznesiteľným, alebo v prípade, že sa osoba, ktorá má nárok na výživné, pred rozvodovým konaním alebo po ňom dopustila trestného činu proti osobe, ktorá ho má platiť, alebo proti niekomu z jej blízkej rodiny.

Manžel nie je povinný vyživovať druhého manžela, ak by tým ohrozil svoju schopnosť vyživovať seba alebo akúkoľvek maloletú osobu, ktorú je povinný vyživovať podľa zákona.

Výživné sa upravuje raz za rok v súlade s indexom spotrebiteľských cien v Slovinsku.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Základným prvkom manželstva je „zväzok založený na spolunažívaní“ (*življenjska skupnost*) (článok 3 zákona o manželstve a rodinných vzťahoch).

Ukončenie zväzku založeného na spolunažívaní (*prenehanje življenjske skupnosti*) alebo rozluka znamená trvalé ukončenie základných prvkov vzájomných vzťahov existujúcich medzi manželmi. Keď sa ukončí zväzok založený na spolunažívaní, ukončí sa aj hospodársky zväzok, prerušia sa intímne a citové väzby medzi manželmi a pár môže prestať žiť v spoločnej domácnosti atď.

5 Aké sú podmienky rozluky?

V zákone nie sú stanovené podmienky pre rozluku. Súd rozhoduje o rozluke v každom jednotlivom konaní v súlade s okolnosťami a osobitosťami daného prípadu.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Rozluka nemá žiadny vplyv na existenciu manželstva – ukončuje sa ňou len zväzok založený na spolunažívaní, nie manželstvo. Na ukončenie manželstva je potrebná žaloba alebo návrh na ukončenie manželstva. Rozlukou sa medzi manželmi ukončí vytváranie spoločného majetku. Závislý manžel môže požiadať o výživné prostredníctvom žaloby v lehote jedného roka od rozluky.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Anulovanie znamená, že v čase uzavretia manželstva neboli splnené podmienky platného manželstva vyžadované zákonom (napr. neexistencia slobodnej vôle, súhlas bol vynútený alebo poskytnutý omylom, manželstvo nebolo uzavreté v súlade s predpísaným postupom, bolo uzavreté medzi blízkymi príbuznými alebo doň vstúpila ťažko duševne chorá osoba alebo osoba s nedostatočnou predvídavosťou). Právne dôsledky manželstva prestanú platiť v deň nadobudnutia právoplatnosti rozsudku o anulovaní.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo sa nestáva neplatným *ipso iure*, ale musí sa anulovať rozsudkom.

Slovinské právne predpisy rozlišujú medzi **relatívnou a absolútnou neplatnosťou manželstva**. Rozdiel spočíva v skupine osôb, ktoré môžu podať návrh na anulovanie manželstva.

a) Dôvody na **relatívnu neplatnosť** sú:

závažná duševná porucha alebo narušený úsudok v čase uzavretia manželstva (na návrh jedného z manželov, ale len v situácii, keď daný stav už neplatí); ak bol súhlas s manželstvom vynútený alebo poskytnutý omylom (na návrh toho z manželov, ktorý bol donútený alebo vstúpil do manželstva omylom); ak manželstvo uzavrela osoba mladšia ako 18 rokov (na návrh rodičov alebo poručníka).

a) Dôvody na **absolútnu neplatnosť** sú: (osoby oprávnené podať návrh sú okrem oboch manželov niektoré ďalšie osoby, ktoré môžu mať priamy právny prospech z anulovania manželstva (napr. iní dediči zosnulého manžela/manželky môžu po jeho smrti podať návrh na anulovanie manželstva, aby žijúci manžel/manželka stratil/a svoje dedičské právo); príjemcovia navyše môžu podať návrh aj po anulovaní manželstva; návrh môže podať aj prokurátor):

závažná duševná porucha alebo narušený úsudok manžela/manželky, ak tento stav stále pretrváva v čase podania návrhu na anulovanie,

v čase uzavretia manželstva bol jeden z manželov už zosobášený,

manželia sú príbuzní v priamej alebo nepriamej línii až do štvrtého stupňa vrátane,

manželia neboli prítomní pri uzavretí manželstva alebo nebol prítomný jeden z manželov a zástupca druhého,

manželia nevstúpili do manželstva s úmyslom žiť v spoločnej domácnosti.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Právne dôsledky anulovania manželstva nadobudnú účinnosť v deň nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zrušení. Pokiaľ ide o majetkové vzťahy medzi manželmi, výživu závislého manžela, vrátenie darov medzi manželmi a vzťah manželov k ich spoločným deťom, právne dôsledky anulovania sú rovnaké ako pri rozvode.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Zákon o mediácii v občianskych a obchodných veciach (*Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah*), ktorý nadobudol účinnosť v júni 2008, upravuje **mediáciu v sporoch**, ktoré sa týkajú občianskoprávných, obchodných, pracovných, *rodinných* a iných majetkových vzťahov v súvislosti s nárokmi, ktorých sa účastníci konania môžu slobodne domáhať a ktoré môžu urovnávať, pokiaľ sa pre niektorý z týchto druhov sporov v osobitnom zákone nestanovuje inak. Manželstvo samo osebe nemožno ukončiť bez zásahu súdu, pričom sa musí podať žaloba alebo návrh na ukončenie manželstva dohodou.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Podľa článku 32 zákona o občianskom konaní (*Zakon o pravdnem postopku*) sú za rozhodovanie o manželských sporoch zodpovedné **okresné súdy** (pokiaľ ide o rozvod alebo anulovanie manželstva, v slovinských právnych predpisoch sa neuznáva samostatný návrh na rozluku).

K žalobe alebo návrhu sa musí priložiť výpis z registra manželstiev a výpisy z registra rodných listov a na vypočítaní sa musí predložiť osobný doklad totožnosti.

Manželia musia k návrhu na ukončenie manželstva dohodou priložiť aj tieto dokumenty:

dohodu o starostlivosti o všetky deti, ktoré manželia spolu majú, o ich výchove a výžive a o ich kontakte s rodičmi (musí sa získať stanovisko centra pre sociálnu prácu),

dohodu o rozdelení spoločného majetku vo forme vykonateľného notárskeho zápisu,

dohodu o tom, kto zostane alebo sa stane užívateľom ich bývalej spoločnej domácnosti,

dohodu o výživnom na manžela, ktorý nemá žiadne prostriedky na živobytie a je nezamestnaný bez vlastného zavinenia.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Súd oslobodí účastníka konania od povinnosti uhradiť súdne poplatky, ak by platba výrazne znížila finančné prostriedky, ktoré má tento účastník konania k dispozícii na vlastné živobytie alebo na výživu svojich rodinných príslušníkov. Cudzinci v prípade, že sa tak stanovuje v medzinárodnej zmluve alebo že existujú podmienky reciprocity, sú oslobodení od platenia súdnych poplatkov (články 10 a 11 zákona o súdnych poplatkoch/*Zakon o sodnih taksah*, ZST-1). Účastník konania môže požiadať o právnu pomoc na pokrytie nákladov na advokáta a znalca. Rozhodnutie o poskytnutí právnej pomoci vydáva okresný súd pokrývajúci oblasť, v ktorej má žiadateľ trvalý pobyt. Pri tomto postupe súd posudzuje kritériá (napr. hmotné, finančné) s ohľadom na ustanovenia zákona o bezplatnej právnej pomoci (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*).

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Odvolať proti rozsudku o rozvode alebo anulovaní manželstva možno podať na vyššom súde (*višje sodišče*) zvyčajne do 15 dní. Rozsudok o rozvode na základe návrhu manželov na ukončenie manželstva dohodou možno napadnúť:

ak došlo k zásadnému porušeniu ustanovení o občianskom konaní,

ak účastník podal návrh omylom alebo v dôsledku násillia alebo podvodu,

ak neboli splnené zákonné podmienky pre rozvod na základe návrhu na ukončenie manželstva dohodou.

V manželských sporoch nie je povolená obnova konania (mimoriadny opravný prostriedok).

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Podľa článku 21 nariadenia (ES) č. 2210/2003 sa súdne rozhodnutie vydané v inom členskom štáte uznáva bez požiadavky na začatie akéhokoľvek osobitného postupu uznávania.

Každá zainteresovaná strana môže podať návrh na vydanie rozhodnutia o uznaní alebo neuznaní súdneho rozhodnutia. V tomto prípade musí účastník podať návrh na vyhlásenie o vykonateľnosti na príslušnom okresnom súde v Slovinsku.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Na postup podania návrhu sa vzťahujú slovinské právne predpisy.

Účastník konania, ktorý podá návrh na uznanie súdneho rozhodnutia alebo ho napadne, alebo podá návrh na vyhlásenie o vykonateľnosti, musí predložiť:

kópiu súdneho rozhodnutia, ktorá spĺňa požiadavky na preukázanie pravosti;

potvrdenie o súdnom rozhodnutí v manželskom spore na štandardnom formulári .

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Ustanovenia nariadenia (ES) č. 2201/2003 (Brusel IIa) sa vzťahujú predovšetkým a priamo na otázky medzinárodných súdnych právomocí v súvislosti s občanmi členských štátov EÚ alebo osobami, ktoré v nich majú pobyt.

Ak sú obaja manželia v čase podania návrhu občanmi rôznych krajín, uplatňujú sa kumulatívne zákony krajín, ktorých sú občanmi, v súlade s ustanoveniami slovinských vnútroštátnych právnych predpisov (druhý odsek článku 37 zákona o medzinárodnom súkromnom práve a postupoch/*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*).

Ak manželstvo nemožno ukončiť podľa právnych predpisov krajín, ktorých sú manželia občanmi, na ukončenie manželstva sa uplatňujú slovinské právne predpisy, ak mal jeden z manželov v čase podania návrhu trvalý pobyt v Slovinsku.

Ak je jeden z manželov občanom Slovinska bez trvalého pobytu v Slovinsku a manželstvo nemožno ukončiť podľa ustanovenia uvedeného v druhom odseku článku 37 zákona o medzinárodnom súkromnom práve a postupoch, na ukončenie manželstva sa vzťahujú slovinské právne predpisy.

Súvisiace odkazy

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Posledná aktualizácia: 05/03/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Slovensko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Manželstvo môže v Slovenskej republike zrušiť výlučne súd.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvoze na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvoze vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvoze manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvoze manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Rozvodom manželstva zaniká bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v §150 Občianskeho zákonníka. K vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva môže dôjsť: a) dohodou, b) súdnym rozhodnutím, c) uplynutím doby.

3.3 maloleté deti manželov

V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví aj výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvoze, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov.

Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom tiež v rozhodnutí o rozvoze. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

Súd okrem toho určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa jeho schopností a možností. Ak sa manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého súd.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Rozluku manželstva právny poriadok Slovenskej republiky neupravuje.

5 Aké sú podmienky rozluky?

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Okrem rozvodu manželstva možno manželstvo vyhlásiť rozhodnutím súdu za neplatné. Také manželstvo sa považuje za neuzavreté od samého začiatku (*matrimonium nullum*). Okrem toho môže súd vyhlásiť, že manželstvo nikdy nevzniklo (*non matrimonium*).

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

a. Okolnosti, ktoré spôsobujú neplatnosť manželstva sú:

existencia iného manželstva,

príbuzenský vzťah medzi predkami a potomkami, ako aj medzi súrodencami, to isté platí o príbuzenstve založenom osvojením

nedostatok veku, ak ide o maloletého staršieho ako 16 rokov a mladšieho ako 18 rokov

duševná porucha, ktorá by mala za následok obmedzenie spôsobilosti na právne úkony

vyhlásenie o uzavretí manželstva, ktoré nebolo urobené slobodne, vážne, určito a zrozumiteľne

Ak napriek existencii niektorej z uvedených okolností vylučujúcich uzavretie manželstva dôjde k uzavretiu manželstva, považuje sa toto za vzniknuté (existujúce), a to až do právoplatného rozhodnutia súdu o vyhlásení takéhoto manželstva za neplatné.

b. Manželstvo nevznikne, ak vyhlásenie o uzavretí manželstva:

bolo vynútené násilím,

urobila maloletá osoba mladšia ako 16 rokov,

bolo urobené pred nepríslušným matričným úradom s výnimkou podľa § 4 ods. 2 a 3, alebo ak bolo vyhlásenie o uzavretí manželstva urobené pred nepríslušným starostom alebo primátorom alebo poslancom obecného zastupiteľstva alebo mestského zastupiteľstva,

bolo urobené pred cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou, ktorá nie je registrovaná podľa osobitného predpisu, alebo ak bolo vyhlásenie o uzavretí manželstva urobené pred osobou, ktorá nebola oprávnená vykonávať činnosť duchovného registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti,

bolo urobené v cudzine pred orgánom, ktorý na to nebol určený, alebo

urobil zástupca bez platného plnomocenstva, alebo ak došlo k odvolaniu plnomocenstva podľa tohto zákona.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Manželstvo, o ktorom súd rozhodol, že je neplatné, považuje sa za neuzavreté.

O právach a povinnostiach manželov k spoločnému dieťaťu a o ich majetkových pomeroch po rozhodnutí súdu o neplatnosti manželstva platia rovnako

ustanovenia o právach a povinnostiach rozvedených manželov k spoločnému dieťaťu a o ich majetkových pomeroch. Rozhodnutím o neplatnosti manželstva strácajú platnosť aj vyhlásenia manželov o spoločnom priezvisku, takže každý z nich je povinný užívať svoje pôvodné priezvisko.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Rozvod manželstva môže vysloviť výlučne súd. Na riešenie súvisiacich otázok možno využiť zákon o mediácii č. 420/2004 Z.z.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Návrh na rozvod manželstva, vyhlásenie manželstva za neplatné alebo vyhlásenie, že manželstvo nevzniklo sa podáva na okresný súd.

Miestne príslušný na konanie je súd, v obvode ktorého mali manželia posledné spoločné bydlisko ak v obvode tohto súdu má bydlisko aspoň jeden z nich. Inak je miestne príslušný všeobecný súd toho manžela, ktorý návrh nepodal. Ak takto príslušnosť súdu nemožno určiť, je príslušný všeobecný súd navrhovateľa.

Návrh musí obsahovať náležitosti upravené v zákone č. 160/2015 Z. z. – Civilný sporový poriadok (§ 127) a v zákone č. 161/2015 Z.z. – Civilný mimosporový poriadok (§ 25, § 26).

Z návrhu musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, a musí byť podpísané. Okrem toho má obsahovať označenie účastníkov, ich zástupcov, ak ich majú, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a musí byť zjavné, čoho sa navrhovateľ domáha. Navrhovateľ je povinný pripojiť k návrhu listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Poskytovanie právnej pomoci upravuje zákon. č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.

Za konanie o rozvod manželstva sa platí súdny poplatok. Účastník konania môže požiadať o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenia páva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť, poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Voči rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia súdneho rozhodnutia.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Je potrebné podať návrh na uznanie rozhodnutia. Vecne a mieste príslušným je Krajský súd v Bratislave.

Právoplatné rozhodnutia v manželských veciach vydané po 1.5.2004 v iných členských štátoch (s výnimkou Dánska) sa uznávajú podľa Nariadenia č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č.1347/2000. Rozhodnutia sa uznávajú bez osobitného konania, najmä sa nevyžaduje žiadny osobitný postup pri zmene zápisu v matrike. Zainteresovaná strana však môže požiadať o vydanie osobitného rozhodnutia o uznaní cudzieho rozhodnutia v manželskej veci. Na konanie o uznaní cudzieho rozhodnutia je príslušný Krajský súd v Bratislave.

Ak ide o rozhodnutia vydané v Dánsku alebo v členskom štáte pred 1.5.2004, vzniká potreba podať návrh na uznanie cudzieho právoplatného rozhodnutia v manželskej veci, ak aspoň jedným z účastníkov konania je slovenský občan. Toto konanie sa začína na návrh, na ktorý je oprávnený ten, kto je v cudzom rozhodnutí označený ako účastník. Na konanie o uznaní cudzieho rozhodnutia je príslušný Krajský súd v Bratislave.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Voči rozhodnutiu o uznaní či neuznaní cudzieho rozhodnutia možno podať odvolanie. Odvolanie sa podáva Krajskému súdu v Bratislave a rozhoduje o ňom Najvyšší súd.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Zrušenie manželstva rozvodom sa spravuje právnym poriadkom štátu, občanmi ktorého sú manželia v čase začatia konania. Ak sú manželia príslušníkmi rôznych štátov, spravuje sa zrušenie manželstva rozvodom právnym poriadkom slovenským.

Posledná aktualizácia: 14/01/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzii v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

Rozvod - Fínsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Návrhy na rozvod prejednávajú okresné súdey (*käräjäoikeus*). Návrh na rozvod môže podať jeden z manželov alebo obaja manželia spoločne.

Manželstvo možno rozviesť po uplynutí šesťmesačnej lehoty na rozmyslenie. Lehota na rozmyslenie sa nevyžaduje, ak manželia žili oddelene aspoň dva roky pred podaním návrhu na rozvod.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

V návrhu nie je nutné uviesť dôvody na rozvod. Okresné súdey neskúmajú osobné vzťahy manželov ani dôvody na podanie návrhu na rozvod. Pozri otázku 1.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Manželka si po rozvode nechávajú svoje manželské priezvisko. Ak si jeden z manželov v dôsledku manželstva zmenil priezvisko, môže podať návrh na jeho zmenu po rozvode.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Rozvedenie manželstva a rozdelenie majetku sú dve samostatné veci. Po zániku manželstva sa manželka môžu dohodnúť na rozdelení majetku medzi sebou alebo môžu požiadať súd o určenie exekútora. Platí všeobecné pravidlo, že všetok majetok manželov sa rozdelí rovným dielom. Od všeobecného pravidla sa možno odchýliť na základe predmanželskej zmluvy. Spôsob rozdelenia sa môže zmeniť aj v prípade, že výsledok rozdelenia by sa inak považoval za neprimeraný. Manželský majetok možno rozdeliť ihneď po začatí plynutia lehoty na rozmyslenie.

3.3 maloleté deti manželov

Pokiaľ ide o prípadné spoločné maloleté deti manželov, veci ako starostlivosť, usporiadanie budúceho života, výživné a práva na návštevy sa môžu vyriešiť spoločne s návrhom na rozvod. Pozri časti „Starostlivosť o deti – Fínsko“ a „Nárok na výživné – Fínsko“.

3.4 vyživovací povinnosť voči druhému z manželov?

Súd môže pri rozvádzaní manželstva na základe návrhu nariadiť jednému z manželov platiť výživné na druhého manžela, ak sa to považuje za vhodné. (Pozri časť „Nárok na výživné – Fínsko“.) K tomu však dochádza len zriedka.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Fínsky právny systém nepozná rozluku. V praxi rozluka znamená, že manželka žijú oddelene na rôznych adresách.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Pozri otázku 4.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Pozri otázku 4.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Fínske právne predpisy neobsahujú žiadne ustanovenia o anulovaní manželstva. Prokurátor však musí ihneď začať konanie o rozvode manželstva manželov, ak sa ukáže, že manželka sú blízki príbuzní alebo že jeden z manželov už bol v čase uzavretia manželstva v zákonnom manželstve.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Pozri otázku 7.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Pozri otázku 7.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Návrhy na rozvod sa vždy musia podať na okresný súd. V zákone sa však stanovuje, že manželia sa vždy najprv musia pokúsiť vyriešiť rodinné spory prostredníctvom vzájomnej dohody. Na tieto účely môžu požiadať o pomoc rodinných mediátorov alebo miestnu radu pre sociálne služby (*sosiaalilautakunta*). Okresné sudy majú takisto povinnosť informovať manželov, že je k dispozícii služba rodinnej mediácie. Mediátori sa snažia pomôcť manželom dosiahnuť vzájomné porozumenie o tom, ako možno vyriešiť rodinné spory čo najuspokojivejším spôsobom pre všetkých členov rodiny. Mediátori môžu pomôcť manželom aj s prípravou dohôd a začatím ďalších postupov na vyriešenie sporu. Mediátori majú osobitnú povinnosť zohľadniť záujmy prípadných maloletých detí v rodine. Mediácia je vždy dobrovoľná.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Obaja manželia môžu podať návrh na rozvod spoločne alebo jeden z manželov môže podať návrh samostatne. Návrh na rozvod sa musí podať v písomnej forme okresnému súdu v mieste bydliska jedného z manželov. Návrh na rozvod možno podať osobne alebo prostredníctvom splnomocneného zástupcu. Návrhy sa môžu poslať okresnému súdu aj poštou, faxom alebo e-mailom.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Vo veciach rozvodu je k dispozícii bezplatná právna pomoc. (Pozri časť „Právna pomoc – Fínsko“.)

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti rozsudkom o rozvode sa možno odvolať na odvolacom súde (*hovioikeus*).

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Uznanie rozsudku o rozvode vydaného v inom členskom štáte je spravidla založené na nariadení Rady (ES) č. 2201/2003. Pozri časť „Rozvod – právo Spoločenstva“.

Podľa tohto nariadenia sa rozsudok vydaný v členskom štáte uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania. Ktorýkoľvek z účastníkov konania však môže podať návrh na vydanie rozhodnutia o tom, že rozsudok sa má alebo nemá uznať.

Návrhy týkajúce sa uznávania rozsudkov prejednávajú okresné sudy.

V prípade návrhov na rozvod podaných v severských štátoch sa však uplatňuje Dohovor severských štátov o záležitostiach manželstva z roku 1931.

Spomedzi členských štátov Európskej únie patria medzi strany tohto dohovoru Fínsko, Švédsko a Dánsko. Rozsudok o rozvode vydaný v súlade s Dohovorom severských štátov o záležitostiach manželstva je platný vo všetkých severských štátoch bez osobitného potvrdenia.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Postup je rovnaký ako postup opísaný v otázke 14.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Vo všetkých veciach rozvodu podaných vo Fínsku sa uplatňuje fínske právo.

Posledná aktualizácia: 02/03/2018

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Švédsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Návrh na rozvod môže podať jeden z manželov alebo obaja manželia. Rozvodu musí za určitých okolností predchádzať šesťmesačné obdobie na rozmyslenie. Týka sa to týchto prípadov:

ak návrh podajú obaja manželia,

ak jeden z manželov trvalo žije so spoločným dieťaťom vo veku do 16 rokov, ktoré je v jeho starostlivosti, alebo

ak návrh na rozvod manželstva podá iba jeden z manželov.

V niektorých výnimočných prípadoch majú páry, ktorých sa týkajú vyššie uvedené body, právo na rozvod aj bez obdobia na rozmyslenie. Je to napríklad vtedy, ak pár už dva roky žije oddelene. Jeden z manželov má právo na rozvod bez obdobia na rozmyslenie aj vtedy, ak sa považuje za pravdepodobné, že tento manželský partner nevstúpil do manželstva dobrovoľne, alebo vtedy, ak do manželstva vstúpil pred dosiahnutím veku 18 rokov bez riadneho úradného povolenia. Každý z manželov má právo na rozvod bez predchádzajúceho obdobia na rozmyslenie aj vtedy, ak bolo toto manželstvo uzavreté medzi blízkymi príbuznými alebo medzi osobami, z ktorých jedna už mala uzavreté manželstvo alebo registrované partnerstvo, pričom toto predchádzajúce manželstvo alebo registrované partnerstvo nebolo ukončené.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Manželský partner má vždy právo na získanie rozhodnutia o rozvode a nemusí jeho získanie nijako osobitne odôvodňovať.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Ak jeden z manželov prijal priezvisko druhého manžela, má právo na opätovné používanie priezviska, ktoré používal pred uzavretím tohto manželstva.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Po rozvode sa majetok páru rozdelí. Vo všeobecnosti platí, že majetok manželov sa delí rovnomerne. Dôvod ukončenia manželstva nemá na rozdelenie majetku manželov žiadny vplyv.

3.3 maloleté deti manželov

Po rozvode majú manželia automaticky spoločnú osobnú starostlivosť svojich detí. Spoločnú osobnú starostlivosť však môže súd ukončiť:

z vlastnej iniciatívy, ak zistí, že spoločná osobná starostlivosť preukázateľne nie je v najlepšom záujme dieťaťa, alebo

na žiadosť jedného z manželov, ak zistí, že výlučná osobná starostlivosť jedného z manželov je v najlepšom záujme dieťaťa.

Ak o ukončenie spoločnej osobnej starostlivosti žiadajú obaja manželia, súd je povinný tejto požiadavke vyhovieť.

Vyživovacie povinnosti voči svojmu dieťaťu plnia obaja rodičia. Rodič, ktorý s dieťaťom nežije, plní svoju vyživovaciu povinnosť platením výživného na dieťa druhému rodičovi.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Po rozvode je každý z manželov povinný postarať sa sám o seba. Výnimkou sú len určité osobitné situácie, napríklad keď má jeden z manželov problémy postarať sa o seba po ukončení dlhoročného manželstva, alebo iné osobitné dôvody.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Švédske právo neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa rozluky.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Švédske právo neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa rozluky.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Švédske právo neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa rozluky.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Švédske právo neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa anulovania manželstva. Manželstvo zaniká úmrtím jedného z manželov alebo ak súd vydá rozhodnutie o rozvode.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Švédske právo neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa anulovania manželstva.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Švédske právo neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa anulovania manželstva.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

O ukončení manželstva rozvodom môže rozhodnúť iba súd. Na riešenie niektorých problémov, ktoré vznikajú v súvislosti s rozvodom, sú však k dispozícii alternatívne možnosti.

Manželia môžu využiť postup takzvanej mediácie v manželských veciach, ktorá je zameraná na riešenie problémov spolužitia. To párom umožní vyhľadať pomoc pri riešení problémov a rozporov, aby mohli manželstvo zachovať. Ak už došlo k skutočnému zániku spolužitia, mediácia v manželských veciach im môže pomôcť zmierniť rozpory a umožniť spolupracovať pri plnení rodičovských úloh. Mediáciu v manželských veciach poskytuje verejný sektor (miestne orgány), cirkevné orgány a ďalší jednotlivci. Miestne orgány musia zabezpečiť ponúknutie mediácie v manželských veciach každému, kto o ňu požiada.

Manželia majú právo aj na takzvané diskusie o spolupráci. Tieto diskusie nie sú zamerané na vzťahy medzi dospelými, ale na deti. V diskusiách o spolupráci ide hlavne o dosiahnutie dohody v oblasti opatrovníctva detí, miesta života detí a kontaktu s deťmi. Diskusie o spolupráci vedú odborníci. Miestne orgány musia zabezpečiť ponúknutie diskusií o spolupráci každému, kto o ne požiada.

Ak chcú manželia zmeniť podmienky v oblasti opatrovníctva detí, miesta života detí a kontaktu s deťmi, môžu to urobiť uzavretím dohody. Takúto dohodu musí schváliť výbor pre sociálne záležitosti miestneho orgánu.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Švédske právo neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa rozluky či anulovania manželstva.

Prvým predpokladom na podanie návrhu na rozvod švédskemu súdu je ten, že švédsky súd musí mať právomoc vo veci rozhodovať. Prirodzene to platí v prípade, keď sú obaja manželia švédski štátni príslušníci a žijú vo Švédsku. Švédske súdy však majú právomoc aj v týchto prípadoch:

keď sú obaja manželia švédski štátni príslušníci,

keď je navrhovateľ švédsky štátny príslušník a má alebo od dosiahnutia veku 18 rokov mal vo Švédsku pobyť,

keď navrhovateľ nie je švédsky štátny príslušník, ale má vo Švédsku minimálne rok pobyť, alebo

ak má odporca pobyť vo Švédsku.

Ak sa preukáže, že švédsky súd má právomoc rozhodovať v rozvodovom konaní, vec prerokuje okresný súd (tingsrätt) vo Švédsku v oblasti, v ktorej má pobyť jeden z manželov. Ak ani jeden z nich nemá pobyť vo Švédsku, vec prerokuje štokholmský okresný súd (Stockholms tingsrätt).

Okresnému súdu sa dá vec predložiť dvomi spôsobmi. Ak sa chcú rozviesť obaja manželia, môžu podať spoločný návrh. Ak sa však chce rozviesť iba jeden z nich, ten z manželov, ktorý sa chce rozviesť, musí na okresnom súde podať žiadosť o predvolanie. V oboch prípadoch sa musia priložiť kópie rodných listov oboch manželov. Možno ich vyžiadať od švédskeho daňového úradu (Skatteverket).

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Vo veci, ktorá sa týka rozvodu a súvisiacich otázok, možno právnu pomoc zabezpečiť iba z *osobitných dôvodov*.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Švédske právo neobsahuje žiadne pravidlá týkajúce sa rozluky či anulovania manželstva.

Áno, proti rozhodnutiu o rozvode možno podať odvolanie.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 [DOPLNIŤ ODKAZ] o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (nariadenie Brusel II), sa rozsudok vydaný v členskom štáte uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania. Existujú však určité dôvody na jeho neuznanie.

Hlavné pravidlo nariadenia Brusel II spočíva teda v tom, že rozhodnutie o rozvode, rozluke alebo anulovaní manželstva vydané v inom členskom štáte sa musí automaticky posudzovať rovnako a mať rovnaký právny účinok ako ekvivalentné švédske rozhodnutie. Napriek tomu, že nariadenie teda vychádza zo zásady automatického uznávania, zainteresovaná strana môže získať vyhlásenie o uznaní alebo neuznaní zahraničného rozsudku vo Švédsku. Takáto žiadosť sa podáva odvolaciu súdu vo Svea (Svea hovrätt), ktorý v tejto fáze prijme rozhodnutie o uplatňovaní bez konzultovania protistrany.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Žiadosť sa musí podať na odvolacom súde vo Svea (Svea hovrätt), aby sa mohla využiť možnosť z nariadenia Brusel II na získanie vyhlásenia o uznaní cudzieho rozsudku vo Švédsku (pozri otázku č. 14 vyššie) [DOPLNIŤ ODKAZ NA OTÁZKU č. 14 VYŠŠIE]. Ak odvolací súd vo Svea pri tomto konaní vyhlási, že predmetný rozsudok sa vo Švédsku uznáva, druhý účastník môže podať návrh na preskúmanie tohto rozhodnutia. Návrh na takéto preskúmanie sa podáva na odvolacom súde vo Svea, ktorý pri ďalšom konaní vypočuje oboch účastníkov. Potom je možné na najvyšší súd (Högsta domstolen) podať odvolanie voči rozhodnutiu odvolacieho súdu vo Svea vo veci návrhu na preskúmanie.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Návrh na rozvod, o ktorom rozhoduje švédsky súd, sa musí vždy preskúmať podľa švédskeho práva (zásada *lex fori*).

V určitých prípadoch sa však *musia zohľadniť* aj ustanovenia cudzieho práva. Týka sa to týchto prípadov:

Ak sú obaja manželia cudzími štátnymi príslušníkmi a ani jeden z nich nemal aspoň rok pobyť vo Švédsku, rozhodnutie o rozvode nemôže byť vydané proti vôli jedného z manželov, ak nie sú dôvody, ktoré to podľa práva v štáte štátnej príslušnosti jedného alebo oboch manželov umožňujú.

Ak sú obaja manželia cudzími štátnymi príslušníkmi a jeden z nich tvrdí, že na ukončenie manželstva nie sú podľa práva štátu, ktorého je štátnym príslušníkom, žiadne dôvody, rozhodnutie o rozvode nemožno vydať, ak sú vzhľadom na záujmy manželského partnera alebo detí oboch manželov dôvody, aby sa tak nevykonalo.

Je potrebné zdôrazniť, že aj v oboch vyššie uvedených prípadoch ide len o spôsob uplatňovania švédskeho práva, ale s určitým stupňom ochrany, aby sa zabránilo vydaniu rozhodnutia o rozvode podľa švédskeho práva v prípadoch, keď majú manželia so Švédskom slabé väzby a na vydanie takéhoto rozhodnutia neexistujú závažné dôvody.

Posledná aktualizácia: 21/12/2015

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [en](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Rozvod - Anglicko a Wales

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Jeden z manželov musí podať na súd písomnú žiadosť (návrh). Návrhmi na rozvod manželstva sa zaoberá súd pre rodinné záležitosti (*Family court*) a manželia musia podať návrh na rozvod na tomto súde. Navrhovateľ musí preukázať, že rozpad manželstva je nezvratný a musí poskytnúť dôkaz o jednej z piatich skutočností uvedených v ďalšej časti.

Návrh na rozvod manželstva sa môže podať až po uplynutí jedného roka odo dňa uzavretia manželstva, ale návrh na anulovanie manželstva sa môže podať kedykoľvek po uzavretí manželstva. Na preukázanie skutočnosti, že rozpad manželstva je nezvratný, sa však môže použiť aj dôkaz z obdobia pred uplynutím jedného roka odo dňa uzavretia manželstva.

Od marca 2014 môžu v Anglicku a vo Walese uzatvárať manželstvá aj páry rovnakého pohlavia. Pre rozvod platia rovnaké podmienky bez ohľadu na to, či ide o manželský pár opačného alebo rovnakého pohlavia.

Od roku 2005 môžu v Spojenom kráľovstve páry rovnakého pohlavia právne formalizovať svoj vzťah uzavretím registrovaného partnerstva. Ak sa ich partnerstvo rozpadne, registrovaní partneri môžu podať návrh na zrušenie partnerstva alebo rozluku. Postup je obdobný ako pri rozvode, súdnej rozluke a anulovaní manželstva, ako je opísané v ďalšej časti. Viac informácií je k dispozícii na [webovej stránke vlády](#).

V manželstve osôb rovnakého pohlavia tvoria pár manžel a manžel v prípade dvoch mužov alebo manželka a manželka v prípade dvoch žien.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Výhradným dôvodom na rozvod je nezvratný rozpad manželstva. Aby sa preukázalo, že rozpad manželstva je nezvratný, je potrebné poskytnúť dôkaz o jednej alebo viacerých manželských „skutočnostiach“:

nevera, ktorej sa dopustil manžel s osobou opačného pohlavia a navrhovateľ považuje za neprijateľné žiť s ním alebo s ňou, neprimerané správanie, to znamená, že druhý z manželov sa správal tak, že od navrhovateľa nie je možné reálne očakávať, že s ním bude ďalej žiť, opustenie spoločnej domácnosti, to znamená, že druhý z manželov opustil navrhovateľa a nežije s ním dva roky pred podaním návrhu na rozvod manželstva, rozluka, ktorá trvala dva roky pred podaním návrhu na rozvod manželstva (so súhlasom druhého z manželov), rozluka, ktorá trvala päť rokov pred podaním návrhu na rozvod manželstva (bez súhlasu druhého z manželov).

Súd musí čo najdôkladnejšie preskúmať skutočnosti, ktoré uviedol navrhovateľ, a skutočnosti, ktoré uviedol druhý z manželov (odporca). Ak súd na základe dôkazov konštatuje, že rozpad manželstva je nezvratný, sudca súdu pre rodinné záležitosti vydá rozsudok o rozvode.

Ak je súd presvedčený, že rozpad manželstva je nezvratný, vydá najskôr dočasné súdne rozhodnutie o rozvode (*interim divorce order*). Po uplynutí šiestich týždňov môže navrhovateľ požiadať o vydanie konečného súdneho rozhodnutia o rozvode (*final divorce order*). Okrem výnimočných prípadov nie je stanovený časový limit na podanie návrhu na vydanie konečného súdneho rozhodnutia o rozvode.

Ak sa však návrh na vydanie konečného súdneho rozhodnutia o rozvode podá viac ako 12 mesiacov po vydaní dočasného súdneho rozhodnutia, navrhovateľ musí priložiť písomné vysvetlenie s uvedením:

dôvodu časového odstupe,

skutočnosti, či navrhovateľ a druhý z manželov žili od vydania dočasného súdneho rozhodnutia o rozvode spolu, a ak áno, kedy, a

skutočnosti, či manželka, čo v prípade manželských párov rovnakého pohlavia zahŕňa obe manželky, od vydania dočasného súdneho rozhodnutia o rozvode porodila (alebo sa predpokladá, že porodila), a ak áno, či sa predpokladá, že dieťa je alebo môže byť spoločným dieťaťom rodiny.

Sudca súdu pre rodinné záležitosti môže navrhovateľa požiadať o predloženie čestného vyhlásenia, ktorým doloží svoje vysvetlenie, a sudca môže o návrhu rozhodnúť spôsobom, ktorý uzná za vhodný.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Strany majú právo znovu uzavrieť manželstvo (alebo registrované partnerstvo), ak si to želajú. Môžu sa rozhodnúť, či si ponechajú spoločné priezvisko, ktoré prijali pri uzavretí manželstva, alebo sa vrátia k priezvisku, ktoré používali pred uzavretím manželstva alebo partnerstva.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Súd môže pri vydaní rozhodnutia o rozvode, anulovaní manželstva alebo súdnej rozluke, príp. neskôr, rozhodnúť, že majetok sa má previesť z jedného manžela na druhého alebo na dieťa rodiny alebo na inú osobu v prospech dieťaťa rodiny.

Súdy môžu taktiež nariadiť vykonávanie pravidelných platieb, predaj majetku, rozhodnúť vo vzťahu k dôchodkom, nariadiť jednorazové vyplatenie jednorazovej sumy a prijať ďalšie rozhodnutia. Súdy rozhodujú v každom konkrétnom prípade podľa vlastného uváženia tak, aby splnili požiadavky daného prípadu podľa jeho konkrétnych okolností.

Súdy však musia zohľadňovať záujmy detí rodiny, ktoré sú mladšie ako 18 rokov, ako aj tieto otázky:

príjem, zárobkové možnosti, majetok a ďalšie finančné zdroje, ktoré každý z manželov má alebo pravdepodobne bude mať v dohľadnej budúcnosti, podiel, finančný a iný, ktorým každý z manželov prispieval k starostlivosti o domácnosť a deti,

finančné potreby, povinnosti a zodpovednosť, ktoré každý z manželov má alebo pravdepodobne bude mať v dohľadnej budúcnosti,

životnú úroveň rodiny pred rozpadom manželstva,

vek oboch strán a dĺžku trvania manželstva,

akékoľvek fyzické alebo mentálne postihnutie, ktorým niektorá zo strán trpí,

podiel každej zo strán, ktorým prispeli alebo prispeli k starostlivosti o rodinu v budúcnosti,

správanie manželov, ak je také, že by bolo nespravodlivé nebrať ho do úvahy pri rozhodovaní o spôsobe rozdelenia majetku,

hodnota akéhokolvek prospechu, ktorý každý z manželov mohol získať, ale túto možnosť stratil v dôsledku rozvodu alebo anulovania manželstva.

3.3 maloleté deti manželov

Po rozvode budú mať obaja rodičia naďalej rodičovské práva a povinnosti voči deťom, ktoré z manželstva pochádzajú. Každý z rodičov bude mať naďalej rodičovské práva a povinnosti voči všetkým deťom pochádzajúcim z iných vzťahov, voči ktorým mal rodičovské práva a povinnosti v čase rozvodu. Obaja rodičia budú mať trvajúcu vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom, ktoré žili ako deti rodiny.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Vyživovacia povinnosť voči druhému z manželov vo väčšine prípadov zanikne po ukončení rozvodu (po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o rozvode) s výnimkou prípadov, keď je rozhodnutie o vyživovacej povinnosti manželov súčasťou rozvodového konania. Okrem toho, akákoľvek povinnosť súvisiaca s platným súdnym rozhodnutím (napríklad o vyživovacej povinnosti manželov) zostane v platnosti a v budúcnosti bude možné zmeniť platné rozhodnutie za predpokladu, že sa podstatne zmenia dôvody, na ktorých sa pôvodné súdne rozhodnutie zakladá.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

V Anglicku a vo Walese sa rozluka označuje ako „súdna rozluka“. Ak súd vydá rozhodnutie o rozluke, už sa od manžela, ktorý podal návrh na rozluku, neočakáva, že bude pokračovať v spoločnom živote so svojím manželom alebo svojou manželkou. Manžel ani manželka však nemôžu uzavrieť iné manželstvo. Súdna rozluka je praktická možnosť pre manželov, ktorých manželstvo sa rozpadlo, ale ktorí nechcú uzavrieť iné manželstvo. Od navrhovateľa sa nevyžaduje dôkaz nezvratného rozpadu manželstva. Po vydaní rozhodnutia o súdnej rozluke je možné požiadať aj o vydanie rozhodnutia o rozvode. Registrovaní partneri môžu požiadať o vydanie rozhodnutia o rozluke, ktoré má presne rovnaký účinok.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Navrhovateľ musí poskytnúť dôkaz o jednej alebo viacerých skutočnostiach, ktoré sa vyžadujú na preukázanie rozpadu manželstva. Na rozdiel od žiadateľov o rozvod však nemusí čakať na uplynutie jedného roka odo dňa uzavretia manželstva.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Ak strana súdnej rozluky zomrie bez závetu, jej majetok sa rozdelí podľa pravidiel dedenia zo zákona a rozhodnutie o súdnej rozluke má rovnaký účinok ako rozvod. Žiadny z manželov preto nemá potom nárok na majetok strany, ktorá zomrela bez závetu. Ak strana súdnej rozluky zanechala závet, súdna rozluka nemá žiadny účinok na nárok podľa tohto závetu, napríklad ak je žijúca strana súdnej rozluky určená ako oprávnená osoba podľa tohto závetu.

V prípade súdnej rozluky súd môže postupovať podľa rovnakých ustanovení týkajúcich sa rozdelenia majetku ako v prípade rozvodu.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Existujú dve formy anulovania manželstva. Manželstvo sa môže vyhlásiť za „absolútne neplatné“, to znamená, že manželstvo nebolo nikdy platné a nikdy neexistovalo. Za iných okolností môže byť manželstvo „relatívne neplatné“, to znamená, že jeden z manželov môže požiadať o vyhlásenie manželstva za neplatné. Manželstvo môže pokračovať, ak s tým súhlasia obaja manželia.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo je absolútne neplatné, ak:

nesplňa podmienky zákonov o manželstve z rokov 1949 až 1986 tým, že:

príbuzenský vzťah strán je príliš blízky,

ktorýkoľvek z manželov má menej ako šesťnásť rokov,

neboli splnené všetky náležitosti potrebné k riadnemu uzavretiu manželstva,

v čase uzavretia manželstva jeden z manželov už žil v zákonne uzavretom manželstve alebo registrovanom partnerstve,

ide o prípad polygamického manželstva uzavretého mimo Anglicka a Walesu, keď jeden z manželov mal v čase uzavretia manželstva miesto bydliska v Anglicku alebo vo Walese.

Manželstvo je relatívne neplatné za týchto okolností:

manželstvo nebolo naplnené, pretože jeden z manželov ho nie je schopný naplniť. To platí iba pre manželstvá párov opačného pohlavia,

manželstvo nebolo naplnené v dôsledku zámerného odmietania odporcu naplniť ho. To platí iba pre manželstvá párov opačného pohlavia,

jeden z manželov nevyslovil riadny súhlas s uzavretím manželstva, pretože bol pod nátlakom a bol donútený vyjadriť súhlas, bol uvedený do omylu, pokiaľ ide o právne dôsledky uzavretia manželstva, alebo bol mentálne nespôsobilý posúdiť dôsledky rozhodnutia uzavrieť manželstvo,

v čase uzavretia manželstva jeden z manželov trpel duševnou chorobou takého druhu, ktorá spôsobovala jeho nespôsobilosť na manželstvo, alebo prenosnou pohlavnou chorobou, pričom navrhovateľ v tom čase o tejto skutočnosti nevedel,

v čase uzavretia manželstva bola odporkyňa tehotná s inou osobou, než je navrhovateľ, pričom navrhovateľ v tom čase o tejto skutočnosti nevedel,

po uzavretí manželstva bol niektorému z manželov vydaný dočasný certifikát o uznaní rodu (Gender Recognition Certificate),

odporca je osoba, ktorá mala v čase uzavretia manželstva pohlavie nadobudnuté na základe zákona o uznaní rodu z roku 2004 (Gender Recognition Act 2004), pričom navrhovateľ v tom čase o tejto skutočnosti nevedel.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Ak je manželstvo absolútne neplatné, je úplne neplatné a prístupuje sa k nemu, ako keby nikdy existovalo. Táto skutočnosť nemá žiadny vplyv na postavenie detí.

Ak je manželstvo relatívne neplatné, považuje sa za neplatné odo dňa, keď rozhodnutie o anulovaní manželstva nadobudne právoplatnosť. Dovtedy sa manželstvo považuje za existujúce.

V prípade absolútne a relatívne neplatných manželstiev môže súd prijať rozhodnutia o rozdelení majetku rovnakým spôsobom ako v prípade rozvodu.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

Vláda vo vhodných prípadoch podporuje na riešenie sporov používanie mediácie v manželských veciach. Mediácia môže byť vhodná na riešenie sporov súvisiacich s deťmi a sporov týkajúcich sa majetkových a finančných záležitostí. Pomoc pri súdnom riešení sporov týkajúcich sa detí poskytujú v niektorých oblastiach pracovníci poradenskej a podpornej služby súdu pre rodinné záležitosti a záležitosti detí - [CAFCASS \(Anglicko\)](#) alebo [CAFCASS Cymru \(Wales\)](#). Súd môže prípad odročiť, aby umožnil pokus o riešenie sporu takýmto spôsobom.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Návrh sa môže podať na ktorýkoľvek súd pre rodinné záležitosti a musí v ňom byť uvedené, či ide o žiadosť o rozvod, súdnu rozluku alebo anulovanie manželstva. Podrobnosti o príslušných súdoch a potrebných formulároch sú k dispozícii na webovej stránke [ministerstva spravodlivosti](#).

Pri podaní návrhu sa spravidla platí poplatok, ale existujú výnimky pre osoby, ktorí poberajú štátne dávky alebo môžu preukázať, že zaplatenie poplatku by im spôsobilo nepríjemné ťažkosti. Ďalšie podrobnosti o týchto otázkach sú k dispozícii na webovej stránke [ministerstva spravodlivosti](#).

Žiadateľ by mal použiť [formulár návrhu \(D8\)](#) a musí poslať:

tri rovnopisy formulára návrhu,

osobitný rovnopis pre osobu uvedenú v návrhu, ktorý sa podieľala na nevere,

[vyhlásenie o usporiadaní](#) vo vzťahu ku všetkým deťom mladším ako 18 rokov,

sobášny list (nie kópiu), v prípade potreby s overeným prekladom,

[formulár na oslobodenie od poplatku.](#)

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

V prípadoch rozvodu alebo sporov týkajúcich sa detí a majetku právna pomoc spravidla nie je k dispozícii, pokiaľ nejde o domáce násilie. Preverujú sa aj majetkové pomery a skutková podstata veci. Viac informácií je k dispozícii na [webovej stránke vlády](#).

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Ak bolo vydané dočasné rozhodnutie, jeden z manželov môže súdu predložiť dôkazy, prečo by dotknuté rozhodnutie nemalo byť vyhlásené za konečné. Súd môže rozhodnutie zrušiť, vydať konečné rozhodnutie, nariadiť vykonanie ďalšieho vyšetrovania alebo riešiť prípad iným spôsobom, ktorý považuje za najvhodnejší.

Proti vydaniu konečného rozhodnutia nie je možné podať ďalší opravný prostriedok s výnimkou mimoriadnych okolností.

Proti rozhodnutiu o súdnej rozluke nie je možné podať opravný prostriedok, toto rozhodnutie je však možné anulovať, ak sa na tom dohodnú obe strany.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V nariadení Rady Európskej únie ES č. 2201/2003 je stanovené, že rozhodnutie vedúce k rozvodu, rozluke (súdnej rozluke) alebo anulovaniu manželstva vydané v jednom členskom štáte môže byť uznané v ostatných členských štátoch. Potrebné dokumenty, ktoré je možné získať od súdu, ktorý vydal rozhodnutie, sa predložia Vrchnému súdu (High Court).

Toto nariadenie sa nedotýka otázok zavinenia, majetkových dôsledkov manželstva, vyživovacej povinnosti ani žiadnych ďalších súvisiacich otázok. Musí existovať reálny vzťah medzi dotknutou stranou a súdne príslušným štátom.

Uznanie rozhodnutia možno odmietnuť, ak je rozhodnutie v rozpore s verejným poriadkom, ak bolo vydané v neprítomnosti odporcu, ak odporcovi neboli poskytnuté príslušné dokumenty v dostatočnom čase, ak je rozhodnutie nezlučiteľné s rozhodnutím v konaní medzi tými istými stranami v Anglicku a vo Walese alebo ak je nezlučiteľné so skorším rozhodnutím v inej krajine za predpokladu, že skoršie rozhodnutie môže byť uznané v Anglicku a vo Walese. Každá zo zainteresovaných strán môže požiadať o vydanie rozhodnutia o uznaní alebo neuznaní rozhodnutia. Vrchný súd môže prerušiť konanie, ak bol podaný opravný prostriedok proti rozhodnutiu, o ktorého uznanie sa žiada.

Ak rozhodnutie nemôže byť uznané na základe tohto nariadenia, opatrenia pre uznanie rozvodov dosiahnutých v zahraničí sú stanovené v zákone o rodine z roku 1986 (Family Law Act 1986). V oddiele 46 sa uvádza:

Platnosť rozhodnutia o rozvode, anulovaní alebo súdnej rozluke vydaných v zahraničí v súdnom konaní sa uzná, ak:

rozvod, anulovanie alebo súdna rozluka manželstva sú účinné podľa zákona krajiny, v ktorej sa o nich rozhodlo a

v danom čase (teda v deň, keď sa začalo konanie o dosiahnutí rozvodu) niektorý z manželov

mal obvyklý pobyt v krajine, v ktorej sa o rozvode, anulovaní alebo súdnej rozluke rozhodlo alebo

mal miesto bydliska v tejto krajine alebo alebo

bol štátnym príslušníkom tejto krajiny.

Platnosť rozhodnutia o rozvode, anulovaní alebo súdnej rozluke prijatých v zahraničí iným postupom ako súdnym konaním sa uzná, ak:

rozhodnutie o rozvode, anulovaní alebo súdnej rozluke je účinné podľa zákona krajiny, v ktorej bolo dosiahnuté,

v danom čase (teda v deň, keď bol dosiahnutý rozvod)

obaja manželia mali miesto bydliska v tejto krajine alebo

jeden z manželov mal miesto bydliska v tejto krajine a druhý z manželov mal miesto bydliska v krajine, podľa ktorej zákona je rozhodnutie o rozvode,

anulovaní alebo súdnej rozluke uznané ako platné a

žiadny z manželov nemal obvyklý pobyt v Spojenom kráľovstve počas obdobia jedného roka bezprostredne predchádzajúceho tomuto dňu.

Každý môže požiadať súd o vydanie vyhlásenia, že rozhodnutie o rozvode, anulovaní alebo súdnej rozluke vydané mimo Anglicka a Walesu sa uznáva

v Anglicku a vo Walese. Súd sa môže návrhom zaoberať za predpokladu, že navrhovateľ

má miesto bydliska v Anglicku alebo vo Walese v deň začiatku konania alebo

mal obvyklý pobyt v Anglicku alebo vo Walese počas obdobia jedného roka končiaceho sa týmto dňom.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

S výhradou uvedených podmienok môže ktokoľvek podať na súde pre rodinné záležitosti návrh na vydanie vyhlásenia, že rozhodnutie o rozvode, anulovaní alebo súdnej rozluke sa neuznávajú v Anglicku a vo Walese.

Žiadosti o uznanie na základe nariadenia Rady sa musia predkladať Vrchnému súdu. Navrhovateľ musí o návrhu informovať odporcu a poslať mu príslušné dokumenty, aby mu umožnil podať námietku proti uznaniu rozhodnutia, pokiaľ súd nerozhodne, že odporca jednoznačne s rozhodnutím súhlasil.

V nariadení je stanovené, že každá zo zainteresovaných strán môže požiadať o uznanie alebo neuznanie rozhodnutia. Vrchný súd môže prerušiť konanie, ak bol proti rozhodnutiu, o ktorého uznanie sa žiada, podaný opravný prostriedok v členskom štáte, v ktorom bolo rozhodnutie prijaté.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Súdy v Anglicku a vo Walese budú na predloženej veci vždy uplatňovať právo Anglicka a Walesu. Súdy majú právomoc zaoberať sa rozvodom, aj keď bolo manželstvo uzavreté v zahraničí, ak niektorý z manželov:

má miesto bydliska v Anglicku alebo vo Walese v deň začiatku konania alebo

mal obvyklý pobyt v Anglicku alebo vo Walese počas obdobia jedného roka končiaceho sa týmto dňom.

Súvisiace odkazy

[Rozvod, rozluka a rozvrat vzťahu](#)

[Právna pomoc](#)

Posledná aktualizácia: 20/02/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Rozvod - Severné Írsko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

V Severnom Írsku sú ustanovenia o rozvode uvedené v predpise o manželských sporoch z roku 1978 (*Matrimonial Causes (Northern Ireland) Order 1978*).

Manžel môže požiadať o rozvod podaním písomného návrhu (*petition*) na súd. Osoba, ktorá žiada o rozvod, sa nazýva navrhovateľ a druhá strana sa nazýva odporca. Navrhovateľ musí preukázať, že rozpad manželstva je nezvratný, a musí poskytnúť dôkaz o jednej z piatich skutočností (pozri odpoveď na otázku č. 2). Do dvoch rokov odo dňa uzavretia manželstva nie je možné podať návrh na rozvod. Na preukázanie toho, že rozpad manželstva je nezvratný, sa však môže použiť aj dôkaz získaný počas tohto dvojročného obdobia.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Výhradným dôvodom na rozvod je nezvratný rozpad manželstva. Aby sa preukázalo, že rozpad manželstva je nezvratný, musí navrhovateľ poskytnúť dôkaz o jednej alebo viacerých z týchto skutočností:

odporca sa dopustil nevery. Tento dôvod nie je prípustný, ak po tom, čo sa navrhovateľ dozvedel o nevere, ďalej žil s odporcom dlhšie ako 6 mesiacov alebo s ním žil počas viacerých období, ktoré spolu prekračujú 6 mesiacov,

odporca sa správal tak, že od navrhovateľa nie je možné reálne očakávať, že s ním bude ďalej žiť. Tento dôvod nie je prípustný, ak manželia ďalej spolu žili 6 mesiacov alebo viac odo dňa posledného výskytu neprijateľného správania,

odporca opustil navrhovateľa na nepretržité obdobie dvoch rokov pred podaním návrhu,

manželia žili oddelene nepretržite dva roky pred podaním návrhu a odporca súhlasí s rozvodom,

manželia žili oddelene nepretržite päť rokov pred podaním návrhu. Súhlas odporcu nie je potrebný a odporca môže nesúhlasiť s rozvodom, ak mu rozvod spôsobí vážne finančné alebo iné ťažkosti.

Pri posúdení toho, či odporca opustil navrhovateľa alebo či manželia žili oddelene nepretržite, sa nezohľadnia obdobia (ktoré súhrnne neprekročia 6 mesiacov), počas ktorých manželia obnovili spolunažívanie. Takéto obdobia sa však nezapočítajú do obdobia opustenia alebo rozluky.

Ak súd uzná, že rozpad manželstva je nezvratný, vydá dočasné súdne rozhodnutie o rozvode (súdne rozhodnutie, ktoré vedie k rozvodu).

Rozvodový proces sa zavŕši, ak sa dočasné rozhodnutie zmení na konečné. Návrh na vydanie konečného súdneho rozhodnutia o rozvode je možné podať po uplynutí šiestich týždňov a jedného dňa odo dňa vydania dočasného súdneho rozhodnutia. Ak navrhovateľ návrh nepodá do 12 mesiacov od vydania dočasného súdneho rozhodnutia o rozvode, súd ho môže požiadať, aby predložil čestné vyhlásenie (*affidavit*), v ktorom vysvetlí tento časový odstup. Za určitých okolností môže o zmenu rozhodnutia na konečné požiadať odporca. Manželia nemôžu znovu uzavrieť manželstvo, kým nebude vydané konečné rozhodnutie.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Neexistujú žiadne konkrétne predpisy, ktorými by sa upravovali vzťahy po rozvode. Od manželov sa však už nebude očakávať, že by spolu žili, a ak manželka prijala manželovo priezvisko, môže sa rozhodnúť vrátiť sa k rodnému priezvisku.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Vo vyhláske z roku 1978 sa nachádzajú rozsiahle ustanovenia, ktoré umožňujú súdu rozhodovať o spoluvlastníctve manželov a ich finančných dohodách, a to v ich vzájomnom vzťahu, ako aj vo vzťahu k deťom rodiny.

Súd môže pri vydaní rozhodnutia o rozvode alebo neskôr prijať jedno alebo viaceré z týchto opatrení:

rozhodnutie o pravidelných platbách,

rozhodnutie o vyplatení jednorazovej sumy,

rozhodnutie o prevode celého podielu alebo jeho časti na druhého manžela,

rozhodnutie o rozdelení dôchodku a rozhodnutie o vyčlenení dôchodkových prostriedkov.

Pred vydaním rozhodnutia súd prihliadne na všetky okolnosti prípadu. V prvom rade však zohľadní záujmy každého dieťaťa v rodine mladšieho ako 18 rokov.

3.3 maloleté deti manželov

Po rozvode majú obaja rodičia naďalej rodičovské práva a povinnosti voči deťom, ktoré z manželstva pochádzajú, a pretrvávajúcu vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom, ktoré boli deťmi rodiny.

Ak ide o maloleté dieťa (do 16 rokov) alebo dieťa nad 16 rokov, ktoré sa ďalej vzdeláva alebo sa zúčastňuje prípravy na zamestnanie, navrhovateľ musí vyplniť formulár (formulár M4), v ktorom uvedie, ako bude zabezpečená starostlivosť o dieťa. Formulár obsahuje podnety pre každú zo strán, aby sa pokúsili dosiahnuť dohodu, pokiaľ ide o budúcnosť dieťaťa. Ak sa však dohoda nedá dosiahnuť, odporca bude mať možnosť vzniesť pripomienky k navrhovanému riešeniu a súd môže využiť svoje právomoci podľa predpisu o deťoch z roku 1995 (Children (Northern Ireland) Order 1995) (napríklad rozhodnúť o tom, kde bude dieťa žiť).

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Vyživovacia povinnosť voči druhému z manželov zaniká po rozvode s výnimkou prípadov, keď súd vydal platobný príkaz alebo rozhodnutie o rozdelení majetku.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Návrh na súdnu rozluku je možné podať, ak sa manželstvo rozpadlo, ale navrhovateľ sa z určitého dôvodu nechce rozviesť. Ak navrhovateľ dosiahne rozhodnutie o súdnej rozluke, už sa od neho nežiada, aby žil so svojím manželským partnerom. Nebude však môcť uzavrieť iné manželstvo. Po vydaní rozhodnutia o súdnej rozluke je možné požiadať o rozvod.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Na vydanie rozhodnutia o súdnej rozluke nie je potrebné preukázať, že rozpad manželstva je nezvratný.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Od manželov sa už nebude očakávať, aby spolu žili. Ak je rozhodnutie o súdnej rozluke platné a jeden z manželov zomrie bez zanechania závetu, jeho majetok sa rozdelí, ako keby druhý z manželov už zomrel, a výhody, ktoré by bol získal, mu nepripadnú. Právomoci súdu vo vzťahu k deleniu majetku sú pri súdnej rozluke vo všeobecnosti rovnaké ako pri rozvode. Súd však nemôže prijať rozhodnutie o rozdelení dôchodku.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné („anulovanie manželstva“)?

Rozhodnutie o neplatnosti manželstva sa vydáva v prípade, ak navrhovateľ dokáže, že manželstvo je buď absolútne alebo relatívne neplatné. Absolútne neplatné manželstvo je také, ktoré sa nikdy nemalo uzavrieť a ku ktorému sa pristupuje tak, ako keby nikdy nemalo žiadny právny status. Relatívne neplatné manželstvo sa uznáva a pokračuje, kým sa neanuluje.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo je absolútne neplatné, ak sa dokáže jedna z týchto skutočností:

príbuzenský vzťah strán je príliš blízky,

niektorý z manželov má menej ako šesťnásť rokov,

neboli splnené všetky náležitosti, ktoré sú nevyhnutné k riadnemu uzavretiu manželstva,

v čase uzavretia manželstva jeden z manželov žil v zákonnom manželstve,

manželia nie sú opačného pohlavia (jeden musí byť muž a druhý žena),

v prípade polygamického manželstva uzavretého mimo Severného Írska, mal jeden z manželov v čase uzavretia manželstva miesto bydliska v Severnom Írsku.

Manželstvo je relatívne neplatné, ak sa dokáže jedna z týchto skutočností:

manželstvo nebolo naplnené v dôsledku neschopnosti jedného z manželov,

jeden z manželov odmietol naplniť manželstvo,

jeden z manželov nevyjadril platný súhlas s uzavretím manželstva (napríklad preto, že bol pod tlakom a bol donútený vyjadriť súhlas, alebo bol uvedený do omylu, pokiaľ ide o charakter obradu),

v čase uzavretia manželstva jeden z manželov trpel duševnou chorobou,

v čase uzavretia manželstva jeden z manželov trpel prenosnou pohlavnou chorobou,

v čase uzavretia manželstva bola manželka tehotná s inou osobou, než je manžel.

Ak sa návrh na anulovanie manželstva zakladá na jednej z posledných štyroch skutočností, mal by sa podať do troch rokov od uzavretia manželstva. Súd však môže za určitých okolností povoliť, aby sa návrh podal aj po uplynutí tejto lehoty.

Ak sa žiadosť zakladá na posledných dvoch skutočnostiach, navrhovateľ bude musieť dokázať, že v čase uzavretia manželstva nevedel o chorobe alebo tehotenstve.

Súd nebude anulovať relatívne neplatné manželstvo, ak odporca preukáže, že:

navrhovateľ vedel, že manželstvo môže byť anulované, ale správal sa tak, že sa odporca mohol oprávnenne domnievať, že o anulovanie manželstva nepožiadala a

by takéto rozhodnutie bolo nespravodlivé.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Ak je manželstvo absolútne neplatné, pristupuje sa k nemu tak, ako keby nikdy existovalo. Ak je manželstvo relatívne neplatné, považuje sa za neplatné odo dňa, keď sa rozhodnutie o anulovaní manželstva stalo právoplatným.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V Severnom Írsku existujú viaceré agentúry, ktoré poskytujú mediálne služby (napríklad Relate). Mediácia vám môže pomôcť pri riešení praktických otázok rozvodu vrátane finančného vysporiadania a rodičovských záležitostí.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadostiam?

Návrhy na rozvod, súdnu rozluku alebo anulovanie manželstva je možné podať buď na Vrchný súd (*High Court*) alebo na miestny rozvodový súd (*divorce county court*). Ak však odporca namieta proti návrhu podanom miestnom súde, vec sa presunie na Vrchný súd.

Adresy a telefónne čísla súdov sú k dispozícii na webovej stránke [Súdnej služby Severného Írska](#).

Na to, aby sa začalo konanie, musíte na príslušný súd zaslať súbor formulárov spolu s:

originálnym sobášnym listom (nie kópiou) s priloženým overeným prekladom a vyhlásením o príslušnom právnom poriadku (*affidavit of law*), ak bolo manželstvo uzavreté mimo Severného Írska,

originálnymi rodnými listov všetkých detí rodiny mladších ako 18 rokov (musí ísť o úplné rodné listy, na ktorých sa uvádzajú všetky údaje o rodičoch a dieťaťi), kópiou akéhokoľvek súdneho rozhodnutia uvedeného v návrhu,

originálom a dvoma kópiami akejkoľvek dohody (napríklad týkajúcej sa financií), ktorá sa má stať súčasťou rozhodnutia súdu a

súdnym poplatkom (súdna kancelária vás bude informovať o výške poplatku).

Súdna kancelária vám poskytne príslušné formuláre a vysvetlí, ako ich vyplniť. Pracovníci súdu však neposkytujú právne poradia ani strany neusmerňujú, ako majú vypovedať na súde.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Môžete požiadať o právnu pomoc. Výška poskytovanej finančnej pomoci (ak sa poskytne) podlieha posúdeniu finančnej situácie žiadateľa. Aj keď ste oprávnený na právnu pomoc, je možné, že budete musieť finančne prispieť na úhradu trov. Na základe dohody je možné splácať tento príspevok oddeleniu právnej pomoci (*Legal Aid Department*) počas určitého obdobia. Okrem kritérií finančnej oprávnenosti musíte splňať aj požiadavky týkajúce sa skutkovej podstaty sporu, čiže musia existovať prijateľné dôvody na začatie konania alebo obhajobu a tento postup musí byť za každých okolností primeraný.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvoze manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti konečnému rozhodnutiu o zrušení alebo anulovaní manželstva sa nemožno odvolať, ak mala dotknutá strana možnosť odvolať sa proti dočasnému súdnemu rozhodnutiu o rozvoze, ale neurobila to. Aj odvolanie proti rozhodnutiam prijatým so súhlasom strán je možné len so súhlasom súdu. Odvolací súd má k dispozícii široký rozsah právomocí a môže potvrdiť, zrušiť alebo zmeniť pôvodné rozhodnutie.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvoze / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V nariadení Rady (ES) č. 1347/2000 z 29. mája 2000 (ďalej len „nariadenie“) sa uvádza, že rozhodnutie o rozvoze, súdnej rozluke alebo anulovaní manželstva vydané v jednom členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania (iné ako to, ktoré je stanovené v samotnom nariadení).

Každá zo zainteresovaných strán môže požiadať o uznanie rozhodnutia a dôvody na neuznanie sú prísne obmedzené (uznanie môže byť napríklad odmietnuté, ak je rozhodnutie v rozpore s verejným poriadkom).

So žiadosťou o uznanie je potrebné obrátiť sa na Vrchný súd Severného Írska.

Ak sa neuplatní uvedené nariadenie, na uznanie rozhodnutia sa môže použiť oddiel 46 zákona o rodine z roku 1986 (*Family Law Act 1986*), v ktorom sú stanovené všeobecné podmienky uznávania zahraničných rozhodnutí o rozvoze, súdnej rozluke alebo anulovaní.

Žiadosť o uznanie zahraničného rozhodnutia o rozvoze, rozluke alebo anulovaní manželstva sa musí podať na Vrchný súd. Žiadosť sa podáva vo forme návrhu, ku ktorému sa priložuje kópia rozhodnutia o rozvoze, rozluke alebo anulovaní manželstva.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvoze / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Keďže uznaním rozvodu, rozluke alebo anulovania sa zaoberá Vrchný súd (podľa nariadenia aj podľa zákona o rodine z roku 1986), každou námietkou voči navrhovanému uznaniu sa tiež bude zaoberať tento súd. Dôvody na neuznanie sú stanovené v článku 15 nariadenia a v oddiele 51 zákona o rodine z roku 1986.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Ak súd v Severnom Írsku rozhodne, že je príslušný pre konanie o rozvoze, rozluke alebo anulovaní manželstva, aplikuje právo Severného Írska.

Súd v Severnom Írsku je príslušný pre konanie o rozvoze alebo súdnej rozluke (aj keď bolo manželstvo uzavreté v zahraničí), ak:

je súd príslušný podľa uvedeného nariadenia alebo

nijaký súd zmluvného štátu (to znamená jeden zo štátov, ktorý bol pôvodnou stranou nariadenia, alebo štát, ktorý odvtedy prijal nariadenie) nie je príslušný podľa nariadenia a jeden z manželov má miesto bydliska v Severnom Írsku v čase začiatku konania.

Súd v Severnom Írsku je príslušný pre konanie o anulovaní manželstva (aj keď bolo manželstvo uzavreté v zahraničí), ak:

je súd príslušný podľa uvedeného nariadenia alebo

nijaký súd zmluvného štátu nie je príslušným podľa nariadenia a jeden z manželov

má miesto bydliska v Severnom Írsku v deň začiatku konania alebo

zomrel pred týmto dňom a v čase smrti mal miesto bydliska v Severnom Írsku alebo mal obvyklý pobyt v Severnom Írsku počas obdobia jedného roka končiaceho sa dňom úmrtia.

Súvisiace odkazy

Viac informácií o právnej pomoci je k dispozícii na webovej stránke .

Viac informácií o mediácii je k dispozícii na webových stránkach a .

Posledná aktualizácia: 08/01/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Rozvod - Gibraltár

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Manžel musí podať na súd písomnú žiadosť (návrh). Návrhmi na rozvod sa zaoberá Najvyšší súd a manželia musia podať svoj návrh na rozvod na tento súd. Navrhovateľ musí preukázať, že rozpad manželstva je nezvratný, a musí poskytnúť dôkaz o jednej z piatich skutočností uvedených v ďalšej časti.

Návrh na rozvod sa môže podať až po uplynutí troch rokov odo dňa uzavretia manželstva. Jedinými výnimkami z tohto pravidla sú prípady, keď navrhovateľovi vznikli mimoriadne ťažkosti alebo odporca preukázal mimoriadnu mravnú skazenosť, alebo navrhovateľ mal v čase uzavretia manželstva menej ako 16 rokov.

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Výhradným dôvodom na rozvod je nezvratný rozpad manželstva. Aby sa preukázalo, že rozpad manželstva je nezvratný, je potrebné poskytnúť dôkaz o jednej alebo viacerých skutočnostiach:

druhý z manželov sa dopustil nevery a pre navrhovateľa je ďalšie spolužitie neprijateľné,

neprimerané správanie, to znamená, že druhý z manželov sa správal tak, že od navrhovateľa nie je možné reálne očakávať, že s ním bude ďalej žiť,

opustenie spoločnej domácnosti, to znamená, že druhý z manželov opustil navrhovateľa a nežije s ním počas dvoch rokov pred podaním návrhu na rozvod, dvojročná rozluka manželov pred podaním návrhu na rozvod (so súhlasom druhého z manželov s rozvodom),

päťročná rozluka pred podaním návrhu na rozvod (súhlas druhého z manželov s rozvodom nie je potrebný).

Súd musí čo najdôkladnejšie preskúmať skutočnosti, ktoré uviedol navrhovateľ, a skutočnosti, ktoré uviedol odporca. Ak súd uzná, že rozpad manželstva je nezvratný, sudca Najvyššieho súdu vydá rozhodnutie o rozvode za predpokladu, že sudca považuje dohodu manželov o starostlivosti o dieťa za vyhovujúcu. Ak súd uzná, že rozpad manželstva je nezvratný, vydá najskôr dočasné súdne rozhodnutie (*interim divorce order*). Po uplynutí šiestich týždňov môže strana, ktorá požiadala súd o rozvod, požiadať o vydanie konečného súdneho rozhodnutia o rozvode (*final divorce order*). Okrem výnimočných prípadov nie je stanovený časový limit na podanie návrhu na vydanie rozhodnutia, ktorým sa manželstvo rozvedie (konečné súdne rozhodnutie).

Ak sa však návrh o vydanie konečného rozhodnutia podá viac ako 12 mesiacov po vydaní dočasného súdneho rozhodnutia, navrhovateľ musí priložiť písomné vysvetlenie a uviesť:

dôvod časového odstupe,

či navrhovateľ a odporca obnovili od vydania dočasného súdneho rozhodnutia spolužitie, a ak áno, počas akého obdobia a

či manželka od vydania dočasného súdneho rozhodnutia porodila dieťa, a ak áno, aké sú relevantné skutočnosti a či dieťa je alebo môže byť dieťaťom manžela.

Sudca môže navrhovateľa požiadať o predloženie čestného vyhlásenia, ktorým doloží svoje vysvetlenie, a sudca môže o návrhu rozhodnúť spôsobom, ktorý uzná za vhodný.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Manželstvo je rozvedené, takže bývalí manželia už nie sú povinní spolu žiť, ani udržiavať osobné vzťahy. Bývalí manželia majú právo uzavrieť nové manželstvo. Môžu sa rozhodnúť, či si ponechajú spoločné priezvisko, ktoré prijali pri uzavretí manželstva, alebo sa vrátia k priezvisku, ktoré používali pred uzavretím manželstva.

3.2 rozdelenie majetku manželov

Rozdelenie majetku prejedná súd. Aj keď dôjde medzi manželmi k dohode, súd môže túto dohodu schváliť alebo zmeniť.

3.3 maloleté deti manželov

Najvyšší súd môže pred vydaním alebo po vydaní konečného rozhodnutia rozhodnúť o starostlivosti o dieťa, jeho vyživovaní a vzdelávaní alebo nariadiť, aby sa začalo konanie na umiestnenie detí pod ochranu súdu. Najvyšší súd nemôže vydať konečné rozhodnutie o rozvode, ak nie je presvedčený, že sa v plnej miere zohľadnili záujmy a potreby všetkých detí.

3.4 vyživovaciu povinnosť voči druhému z manželov?

Pri vydaní dočasného súdneho rozhodnutia o rozvode alebo kedykoľvek neskôr môže Najvyšší súd nariadiť, aby manžel poskytoval druhému manželovi výživné (v mesačných alebo týždenných splátkach) vo výške, ktorú súd považuje za primeranú. Právo na takéto výživné zaniká uzavretím nového manželstva, ktorým však nie je ovplyvnená vyživovacia povinnosť voči dieťaťu pochádzajúcemu z predchádzajúceho manželstva.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Podľa práva Gibraltáru sa rozluka označuje ako „súdna rozluka“. Po vydaní rozhodnutia o súdnej rozluke sa už od manžela, ktorý podal návrh, neočakáva, že bude pokračovať v spoločnom živote so svojím manželom. Manželia však nemôžu uzavrieť iné manželstvo. Súdna rozluka je praktická možnosť pre manželov, ktorých manželstvo sa rozpadlo, ale ktorí nechcú uzavrieť iné manželstvo. Od žiadateľa o súdnu rozluku sa nevyžaduje dôkaz, že rozpad ich manželstva je nenapraviteľný. Po vydaní rozhodnutia o súdnej rozluke je možné požiadať aj o vydanie rozhodnutia o rozvode.

5 Aké sú podmienky rozluky?

Žiadateľ musí poskytnúť dôkaz o jednej alebo viacerých skutočnostiach, ktoré sa vyžadujú na preukázanie rozpadu manželstva. Na rozdiel od návrhu na rozvod však nemusí čakať na uplynutie troch rokov odo dňa uzavretia manželstva.

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Ak strana súdnej rozluky zomrie bez závetu, jej majetok sa rozdelí podľa pravidiel dedenia zo zákona a rozsudok o súdnej rozluke má rovnaký účinok ako rozvod. Preto žiadny z manželov nemá právo na pozostalosť strany, ktorá zomrela bez závetu. Ak však strana súdnej rozluky zanechá po svojej smrti závet, súdna rozlučka nemá žiadny účinok na nárok podľa tohto závetu, napríklad ak je žijúca strana súdnej rozluky určená ako dedič alebo odkazovník podľa tohto závetu.

V prípade súdnej rozluky môže súd aplikovať rovnaké ustanovenia týkajúce sa rozdelenia majetku ako v prípade rozvodu.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

Existujú dve formy anulovania manželstva. Manželstvo sa môže vyhlásiť za „absolútne neplatné“, to znamená, že manželstvo nebolo nikdy platné a nikdy neexistovalo. Za iných okolností môže byť manželstvo „relatívne neplatné“, to znamená, že jeden z manželov môže požiadať o vyhlásenie manželstva za neplatné. Manželstvo môže pokračovať, ak s tým súhlasia obaja manželia.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Manželstvo je absolútne neplatné, ak:

nesplnía podmienky zákona o manželstve,

v čase uzavretia manželstva jeden z manželov už žil v zákonnom manželstve,

manželia nie sú opačného pohlavia. Aby bolo manželstvo platné, jeden z manželov musí byť muž a druhý žena,

v prípade polygamického manželstva uzavretého mimo Gibraltáru, ak jeden z manželov mal v čase uzavretia manželstva miesto bydliska v Gibraltári.

Manželstvo je relatívne neplatné za týchto okolností:

manželstvo nebolo naplnené v dôsledku neschopnosti jedného z manželov naplniť ho,

manželstvo nebolo naplnené v dôsledku zámerného odmietania odporcu naplniť ho,

jeden z manželov nevyjadril riadny súhlas s uzavretím manželstva, pretože bol pod tlakom a bol donútený vyjadriť súhlas, bol uvedený do omylu, pokiaľ ide

o právne dôsledky uzavretia manželstva, alebo bol mentálne nespôsobilý posúdiť dôsledky rozhodnutia uzavrieť manželstvo,

v čase uzavretia manželstva jeden z manželov trpel duševnou chorobou takého druhu, ktorá spôsobovala jeho nespôsobilosť pre manželstvo, alebo

prenosnou pohlavnou chorobou, pričom navrhovateľ v tom čase o tejto skutočnosti nevedel,

v čase uzavretia manželstva bola odporkyňa tehotná s inou osobou, než je navrhovateľ, pričom navrhovateľ v tom čase o tejto skutočnosti nevedel.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Po anulovaní manželstva sa toto manželstvo považuje za neexistujúce od svojho začiatku. Ak však existujú deti pochádzajúce z manželstva, Najvyšší súd musí konštatovať, že sú otázky týkajúce sa starostlivosti o deti uspokojivo vyriešené. Môže tiež ustanoviť povinnosť platiť výživné, určiť jeho výšku a rozhodnúť o tom, komu bude dieťa zverené do starostlivosti.

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

O rozvodoch rozhoduje výlučne Najvyšší súd Gibraltáru. Určitú sociálnu pomoc je však možné získať prostredníctvom manželského poradenstva.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozlučku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím priložiť k žiadosti?

Návrhy sa podávajú na podateľni Najvyššieho súdu na adrese Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltar.

Návrh by mal mali sprevádzať dôkazné listiny (kópia sobášneho listu, kópie rodných listov detí, dôkazy preukazujúce dôvody rozvodu/súdnej rozluky /anulovania manželstva). Je potrebné uviesť aj údaje o deťoch pochádzajúcich z manželstva a o finančnej situácii navrhovateľa. Viac informácií je k dispozícii na adrese registra Najvyššieho súdu: Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltar, telefón (+350) 200 75608.

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Právnu pomoc pre konanie možno získať za predpokladu splnenia podmienok týkajúcich sa príjmu. Formuláre a ďalšie informácie sú k dispozícii na adrese registra Najvyššieho súdu: Supreme Court Registry, 277 Main Street, Gibraltar.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozlučke / anulovaní manželstva?

Rozhodnutie o rozvode alebo anulovaní manželstva je možné napadnúť kedykoľvek pred tým, ako sa toto rozhodnutie stane konečným. V prípade súdnej rozluky je možné za určitých okolností rozhodnutie napadnúť kedykoľvek po jeho vydaní. Rozhodnutia týkajúce sa výživného a starostlivosti o dieťa je možné napadnúť aj po tom, ako sa stali konečnými.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozlučke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

V nariadení Rady Európskej únie ES č. 2201/2003 je stanovené, že rozhodnutie vedúce k rozvodu, rozluke (súdnej rozluke) alebo anulovaniu manželstva vydané v jednom členskom štáte môže byť uznané v ostatných členských štátoch. Potrebné dokumenty je možné získať od súdu, ktorý vydal rozhodnutie, a predložiť ich treba Najvyššiemu súdu.

Toto nariadenie nemá vplyv na otázky zavinenia, majetkových dôsledkov manželstva, vyživovacej povinnosti ani na žiadne ďalšie vedľajšie otázky. Musí existovať reálne prepojenie medzi dotknutou stranou a členským štátom, ktorý vykonáva právomoc.

Uznanie možno odmietnuť, ak je rozhodnutie v rozpore s verejným poriadkom, ak bolo vydané v neprítomnosti odporcu, ak odporcovi neboli poskytnuté príslušné dokumenty v dostatočnom predstihu, ak je rozhodnutie nezlučiteľné s rozsudkom v konaní medzi tými istými stranami v Gibraltári alebo ak je nezlučiteľné so skorším rozsudkom v inej krajine za predpokladu, že skorší rozsudok môže byť uznaný v Gibraltári.

Každá zo zainteresovaných strán môže požiadať o vydanie rozhodnutia o uznaní alebo neuznaní rozsudku. Najvyšší súd môže prerušiť konanie, ak bolo podané odvolanie proti rozsudku, o ktorého uznanie ktorého sa žiada.

Ak rozhodnutie nemôže byť uznané na základe tohto nariadenia, opatrenia pre uznanie zahraničných rozvodov sú stanovené v zákone o manželských sporoch (*Matrimonial Causes Act*). V ňom sa uvádza:

Platnosť zahraničného rozhodnutia o rozvode alebo súdnej rozluke vydaného v súdnom konaní sa uzná, ak:

rozvod alebo súdna rozlučka manželstva sú platné podľa zákona krajiny, v ktorej sa o nich rozhodlo a

v danom čase (teda v deň, keď sa začalo rozvodové konanie) niektorý z manželov

mal obvyklý pobyt v krajine, v ktorej sa o rozvode alebo súdnej rozluke rozhodlo alebo

mal miesto bydliska v tejto krajine alebo

bol štátnym príslušníkom tejto krajiny.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvode / rozlučke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Zahraničné rozhodnutie o rozvoze alebo súdnej rozluke sa uznáva podľa práva Gibraltáru, ak sú splnené určité podmienky. Námietku voči uznaniu takéhoto rozvodu alebo súdnej rozluke je možné vzniesť z dôvodu, že nebola splnená jedna z podmienok stanovených v zákone o manželstve (*Matrimonial Causes Act*). V takom prípade môže byť vhodné podať na Najvyšší súd Gibraltáru žiadosť o vydanie vyhlásenia, že daný zahraničný rozvod alebo súdna rozluka nie sú platné.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Súdy v Gibraltári budú na predložené prípady vždy aplikovať právo Gibraltáru. Súdy majú právomoc rozhodnúť o rozvoze, aj keď bolo manželstvo uzavreté v zahraničí, ak niektorý z manželov:

má miesto bydliska v Gibraltári v deň začiatku konania alebo

mal obvyklý pobyt v Gibraltári počas obdobia jedného roka končiaceho sa týmto dňom.

Posledná aktualizácia: 23/08/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.